

БОГОМИЛ РАЙНОВ

Умирай
само в краен случай

Тайфуни
с нежни имена

БЪЛГАРСКИ
ПИСАТЕЛ

Богомил Райнов

Тайфуни с нежни имена

ПЪРВА ГЛАВА

Изгледът е грандиозен: от четирите страни на долината в стръмни диагонали се възправят към небето остри заснежени върхове, сред които бавно текат и се раздиплят мъгливини, сякаш това са мудните и смътни мисли на планината. А между този хаос от зъбери, долу в ниското, се е свил градът.

И ако искаме да направим тази единствена крачка, която дели великото от смешното, би трябвало да продължим и да добавим, че сред този малък град, на една съвсем малка улица и в едно съвсем малко кафене зад малка масичка до витрината се е приютил някакъв човечец на средна възраст – една пращинка сред цялата необятност на тоя алпийски пейзаж, – вашият покорен слуга Емил Боев.

В момента по-хигиенично за мене би било да ме наричат Пиер Лоран. Защото под това име съм преминал само преди час границата при Симплон. И под това име смятам да продължа нататък из тая китна страна, която не познава войните, но отлично познава тайните на международния туризъм и отдавна се е прочула с изобилието на планински вериги, на заводи за часовници и на шпиони от най-различни националности.

Довършвам обета, като разделям вниманието си между баницата с кайсии и гарираното до насрещния тротоар черно волво. В новото и стандартно волво, което при това е лично мое, няма нищо особено да поддържа интереса ми. И все пак аз го надзиравам бегло, додето лениво се справям с десерта, защото теоретически не е изключено някой случаен минавач, навел се да завърже обувката си, още отсега да лепне нейде по каросерията една миниатюрна слушалка просто тъй, за да види какво ще се получи. Имам достатъчно основания да смятам, че през следващите дни или седмици слушалката няма да ми се размине, обаче никак не ми се ще тя да влезе в действие още от днес. Защото днес ми предстои сериозен разговор.

До масата ми приближава стопанката, вече не млада дама, но с грижливо поддържана външност:

– Хареса ли ви обедът?

След навъртените две хиляди километра и изпушените двеста цигари съвсем не съм в състояние да преценя какъв е бил на вкус обедът, което не ми пречи да отвърна:

– Благодаря, всичко бе добре.

Дамата се отдалечава с доволен вид, а аз си мисля – каква аномалия, че в тая страна все още държат на хубавите стари традиции, вместо да следват новаторския пример на Париж, където пет пари не дават какво ти харесва и какво – не, и те карат да чакаш половин час, за да си погънеш бифтека, и още половин час, за да го платиш.

Изпивам без бързана кафето и отмествам очи от волвото, колкото да погледна часовника си. Сетне изваждам от джоба географската карта и известно време разделям вниманието си между швейцарската шосейна мрежа и колата навън. Зоркостта ми е всъщност проява на чист професионален педантизъм. В тоя ранен следобеден час и в това влажно ветровито време уличката е почти пуста.

Голямата и малката стрелка на часовника са очертали прав ъгъл между числата дванайсет и три, когато най-сетне уреждам сметката и ставам. Настанявам се зад волана на волвото, подкарвам без излишно бързана и когато излизам на шосето край града, поемам пътя за Сион.

Два-три плавни завоя и излизам от Бриг. Край едната страна на асфалта се точат грамади от пепеляви скали, а край другата зее бездната на широка клисура, в чието дъно вече се утаява следобедната мъгла. По пътя няма много коли, нещо напълно нормално за този съвсем нетуристически сезон. Оставям бързащите да ме задминават, защото самият аз нямам бърза работа. Работата ми е в момента да следя изображението в ретровизора. Доколкото може да се съди по видимата страна на нещата, засега поне не са ми зачислени придружителите.

Часът е точно четири без десет, когато в далечината, отдясно на пътя, изниква големият синьобял надпис:

СИОН 5 км

На няколко крачки от надписа виждам и спрения сив опел. Но човекът, изправен до опела и зает да изтрива задното му стъкло, пуши цигара. А Белев не е пушач.

Отминавам пушеция въздържател, без да усилвам или да забавям скоростта, пристигам със същото равномерно темпо в Сион и спирам в първото мярнало ми се крайпътно заведение. Додето оглеждам лениво шосето и утолявам несъществуващата си жажда с чаша „Синалко“, забелязвам сивия опел, който префучава с установената от правилника скорост край кафенето. Обаче Белев е свалил сакото, за да ми покаже

разкошната си карирана спортна риза. А в един хладен ден към края на октомври това е по-скоро странно.

Четвърт час по-късно уреждам сметката и на свой ред потеглям. Вече е почнало да се здрачава, когато отдясно изниква надписът:

МОНТРЬО
5 км

Под надписа е спрял сивият опел. Но Белев отново е навън и вдигнал капака на мотора, нещо рови в него. Значи аварията е налице. Макар и не непременно в мотора.

Продължавам, без да променям скоростта, додето влизам в Монтьо. Гарирам пред едно бистро на главната улица и се настанявам на масичката до витрината. В този час улицата, вече ярко осветена от флуоресцента, е оживена. Хората, излезли от работа, бързат да напазаруват това-онова, за да се приберат навреме, да се навечерят и да застанат пред телевизора тъкмо преди да започне поредната част на сериата „Черното досие“. Хората следват обичайното си разписание, докато ние тук безсмислено се настигаме и задминаваме.

Сивият опел пресича зрителното ми поле отдясно наляво и изчезва. На Белев, изглежда, пак му е станало топло. Той и сега е в ярката си карирана риза.

Оставям на масичката паричната равностойност на изпитото кафе и малко по-късно отново се настанявам зад волана на волвото. Движа се без излишно пресилване на газта по шосето, осветено от този жълт флуоресцент, чиято болнава светлина те кара да изпадаш в мирова скръб. Взирам се уморено в лентата на асфалта, като очаквам вече без излишни илюзии появата на надписа:

ЛОЗАНА

Ала преди още да се е появил надписът, изниква другото: зад един завои пътят ми бива внезапно блокиран от принудително спрели коли, а там напред виждам група хора, движещи се като нощни насекоми под ярките лъчи на фаровете.

Изскачам от волвото и се отправям нататък в ролята на невинен зяпач. Някакъв стар ситроен е дублирал сивия опел и се е опитал да прегради пътя му. Но опелът вероятно не е приел правилата на играта и ситроенът, вместо да се отстрани, го е блъснал. Тъкмо когато пристигам,

санитарите вече отнасят към линейката един проснат върху носилката човек. Един човек с карирана пъстра риза и с обляно в кръв лице.

– Не видяхте ли шофьора на ситроена? – пита с недоверчив служебен глас полицаят, увенчан с бяла каска на мотоциклетист.

– Е, как ще го видя? – отвърща един младеж с черни рошави бакенбарди, който вероятно е най-прекият свидетел на злополуката. – Когато пристигнах, ситроенът беше празен, разбирате ли?

– Но това си е живо убийство! – възкликва някаква възрастна дама. – Да го блъсне така нахално...

– Убийство или самоубийство, ти не се меси! – мърмори съпругът на дамата, като я дърпа към редицата на колите. – За тая работа има полиция.

Полицията наистина е налице, тъй че нещата тръгват с обичайния си ход и мястото на злополуката бива оградено, а колоната на струпаните коли бива отклонена встрани и аз, вече зад волана на волвото, минавам по реда си край двата сплескани един в друг автомобиля и поемам към Лозана.

Паркирам пред гарата и влизам в бара на хотел „Терминюс“. Поръчвам си машинално и лекомислено един стек, без да съобразя, че в момента съм напълно лишен от дарбата да се храня. В тоя миг Белев навярно е в агония, ако не се е озовал вече отвъд агонията. И целият тъй грижливо обмислен вариант на операцията е изцяло и окончателно провален.

Професионално погледнато, тъкмо към това, последното, трябва да бъде насочено вниманието ми в момента. Но за разлика от моя покоен приятел Любо аз никога не свикнах да гледам на нещата само професионално погледнато. И колкото да се старая да почна от главното и да свърша най-първо с главното, мисълта ми непрестанно се отплесва към оня човек, проснат на носилката, с карираната си риза и обляното в кръв лице.

Уреждам сметката, като оставям обилно гарнираната порция почти недокосната.

– Не ви ли хареса стекът? – пита съчувствено келнерът. – Може би не го обичате толкова кървав?

– Напротив, обичам го съвсем кървав – отвърщам. – Но имам отвратителен зъбобол.

Съвсем кървав... Пресичам улицата и влизам в хола на гарата. Настанявам се в една кабина и почвам да ровя указателя. Трябва да е в Общинската болница. Набирам номера и формулирам въпроса.

– Да, вярно е... Тази вечер са го докарали – осведомява ме подир къса пауза гласът на дежурния.

– Не бих ли могъл да го видя?

– В този час? Напълно изключено – чува се отговорът, който съм и очаквал.

– Но кажете ми поне какво е състоянието му. Не мога да прекарам цяла нощ в неизвестност.

– Един момент...

Моментът се оказва толкова дълъг, та изпитвам съмнението, че връзката е прекъсната. Най-сетне служебният глас наново прозвучава:

– Излишно е да се тревожите: животът му е вън от опасност.

– Но кажете ми по-конкретно...

В този момент обаче, изглежда, насрещната слушалка бива поета от друга ръка, защото тембърът на гласа се променя и интонацията добива лек полицейски нюанс:

– Кой се обажда?

– Негов познат, мъсою Робер. Кажете му, че мъсою Робер и Дора искат да го видят.

И окачвам слушалката.

Един час по-късно съм в Женева. Настанявам се в хотел „Дьо ла Пе“ и се усамотявам в стаята си. Под прозореца ми се разтяга ярко осветената крайбрежна с дългата върволица голи дървета, така дълбоко подкастрени, че приличат на мъртви черни дънери, лишени от всяка надежда за пролетно пробуждане. А отвъд са черните води на езерото, води, които не виждаш, а само отгатваш, оградени там далеч от електрическите отражения на насрещния бряг. И додето гледам пустата асфалтова ивица на крайбрежната, по която от време на време с леко съскане прелитат коли, внезапно съзнавам, че този изглед ми е съвсем познат и съвсем привичен. И едва в този миг си спомням, че само преди няколко години съм живял на същото това място или почти на същото – в съседния хотел „Режина“. И ми се струва абсурдно, че чак сега се сещам за тая подробност и за първата ми среща с Едит на две крачки оттук, и за първия ми обед с нея в ресторанта на „Режина“, че ги виждам тия отминали неща едва сега, след като съм се регистрирал долу на ресепсията и след като съм се настанил в стаята си, и след като съм облякъл пижамата си, и след като доста време съм зяпал през прозореца. Абсурдно наистина, да забравиш незабравимото. Абсурдно, но може би здравословно, защото, ако преживяното не се изличава поне временно, главата ти трябва да се пръсне и отдавна вече да се е пръснала.

Едит. И лошото време. Едит отдавна я няма, затова пък лошото време все още е налице, имаме го в излишък и без изгледи за бързо оправяне. Сега е моментът да мислиш не за Едит, а за Дора, казвам си. Само че Дора на условния език между мене и Белев не е Дора, а Центърът. И посланието ми по телефона на същия този език означава: „Вдигай си чуковете при първа възможност и се прибирай“.

* * *

– Е, как смятате да оправим тая история? – запитва генералът, след като ние с Борислав се настаняваме в двете тъмнозелени кресла под тъмнозеления фикус.

– Ами да я оправя тоя, който я е забъркал – промърморва Борислав, като поглежда към пакета цигари, озовал се неизвестно как в ръката ми.

– Тъй ли? – вдига вежди генералът, но в сините му очи, неприлично сини за един генерал, се таи не раздразнение, а съдържан смях. – Аз пък смятах да пратя тебе да я оправяш. Тебе или Боев.

В тоя миг той забелязва пакета цигари в ръката ми, а също и гладния поглед на Борислав.

– Пушете, пушете. И докато пушите, кажете да чуя как бихте я оправили вие тая работа, ако ви поставим задачата.

Историята всъщност бе почнала като всички тия истории, дето на пръв поглед изглеждат нищо и половина и едва погледнати по-отблизо, си показват рогата чрез някой дребен детайл.

Гражданинът Караджов, инженер в едно промишлено предприятие, бива изпратен служебно в Мюнхен. Понеже това не е първото му пътуване и понеже като малък спомен от предишните пътувания са останали известни неприятни сигнали, предпазливостта изисква Караджов да бъде наблюдаван. Така, по време на престоя в Мюнхен, спътникът на инженера дочува в хотела разговора му по телефона с някой си Горанов и разбира за срещата, която си уреждат. От страх да не бъде забелязан, той е принуден съвсем отдалече да следи Караджов и когато стига до мястото на срещата – кафене не помня кое си, на площад не знам кой си, – там вече няма никой. Затуй пък на спътника не е никак трудно да установи, че подир въпросната среща Караджов си позволява редица покупки, далеч надхвърлящи глобалната сума и командировката.

Прочее подир завръщането си в страната Караджов бива извикан за справка. Обясненията му се свеждат в общи линии до следното: Кой е Горанов ли? Известният софийски търговец преди Девети. Какъв ми е Горанов ли? Приятел на семейството. Дали Горанов ми е дал пари? Ами

че даде ми една дребна сума. Срещу какво? Ами така, от приятелство към баща ми.

Направената проверка обаче хвърля известни съмнения върху някои от горните свидетелства и най-вече върху едно от тях. Дори да оставим настрана модните парцали, закупени за подаръци, само златният часовник на Караджов, бижутата на съпругата му и лайката на сина, донесени от пътуването, правят по пазарни цени към десет хиляди марки. Сумата може да не е фантастична, но не е и дотам дребна, че Горанов да я хвърли на вятъра просто от любов към покойните родители на инженера.

Така че Караджов бива поставен отново в сновалката на забързани въпроси и след като разбира, че мърдане няма, стига до втората фаза на признанията. Ето и някои от тях:

- Колко пъти сте се срещали с Горанов?
  - Три пъти.
  - Къде?
  - Два пъти в Мюнхен и веднъж – в Кьолн.
  - Какви сведения искаше Горанов от вас?
  - Различни. Най-вече от стопански характер.
  - По-точно?
  - За капацитета на отделни промишлени предприятия... за връзката им с програмите на СИВ... за някои икономически затруднения.
  - Възлагаше ли ви конкретни задачи?
  - Възлагал ми е и конкретни задачи.
  - Какви суми ви е изплащал?
  - Общо съм получил 35 000 марки.
  - Как установявахте връзка с Горанов?
  - Пращах му писмо, щом пристигах в съответния град.
  - На какъв адрес?
  - За фирмата „Липс и Ко“, Лозана, до поискване.
  - Как събирахте необходимите ви сведения?
  - Чрез връзки с хора.
  - Какви връзки?
  - Е... какви връзки... Че у нас кой с кого не се познава?
- И пр., и пр.

Разбира се, между многото други въпроси твърде важен бе въпросът, с колко и с какви точно други наши граждани е поддържал подобни контакти Горанов. Но това бе въпрос, на който Караджов, естествено, не бе в състояние да даде отговор. Отговора трябваше ние да си го

потърсим. А за целта се налагаше да стигнем до самия Горанов.

На Караджов бе наредено да напише ново писмо до „Липс и Ко“, с което да препоръча своя колега Цанев като сигурен и заслужаващ внимание човек, а също да предложи място и време на срещата и знак за разпознаване. Цанев, който, разбира се, бе не колега на Караджов, а наш колега, трябваше да отиде в Мюнхен, да изпрати оттам писмото и да чака евентуална среща.

Срещата се бе състояла в кафене не помня кое си, на площад не знам кой си, ала в нея бяха възникнали два нови момента, които твърде много усложняваха ситуацията.

На първо място, мъжът, явил се от името на „Липс и Ко“, съвсем не съответствуваше на снимката, която ние имахме от Горанов и която бе показана за сведение на Цанев. Вярно е, че снимката датираше отпреди трийсет и няколко години и че за трийсет и няколко години човек доста се изменя. Доста, само че не в каква да е посока. Той може примерно да се смали, но на и да израсте добавъчно. Косите му могат да опадат, ала не и да избуят върху плешивото му теме. Най-сетне очите му могат да отслабнат, обаче не и да променят цвета си. А за разлика от niskия, пълен, черноок и порядъчно плешив Горанов на мястото на срещата бе се явил висок, слаб и светлоок мъж с доста обилна, макар и побеляла вече коса. И този мъж се бе представил за Андрей Горанов, известния някога на цяла София богаташ. А Цанев не разполагаше нито с подходящите мотиви, нито с необходимите инструкции, за да стане от мястото си и да заяви: „Вървете по дяволите, вие не сте Горанов“.

Вторият нов момент се свеждаше до туй, че макар да бе изслушал търпеливо нашия човек и да бе запазил докрая вежливото си държане, Горанов явно бе проявил недоверие към колегата на Караджов, не бе му поставил никакви въпроси, не бе му предложил никакви услуги и с поведението си през цялото време сякаш бе искал да каже: „Добре де, какво търсиш от мене“.

Така че макар срещата да се бе състояла, тя бе протекла при нулев резултат, а може би и с една точка в полза на противника. Но в желанието си да изравни резултата и с решителността на човек, който няма какво повече да губи, Цанев бе успял да проследи Горанов и въпреки предпазливостта му да го съпроводи чак до Берн и дори чак до жилището му, на чиято врата за свое учудване бе зърнал една наистина неочаквана табелка.

АНДРЕ ГОРАНОФ

Подир което бе взел самолета от Цюрих и бе се явил на доклад при генерала.

Известно е, че и орех да речеш да счупиш, пак е необходима ловкост. А ако си го счупил тъй, та си го смачкал, ще трябва да вадиш ядката парче по парче, додето ти призлее, вместо да я измъкнеш цялата и наведнаж. Така беше и с тая история. Някой бе натиснал прекалено грубо и сега се налагаше да вадим историята късче по късче и да се опитваме да я възстановяваме. Само че за разлика от ядката човек никога не може да знае как е изглеждала една история, преди да бъде смачкана. Така че възстановяването е трудно и несигурно. Като оставим настрана обстоятелството, че междуременно някои елементи може окончателно и завинаги да са затрити.

Един от тия елементи би могъл да бъде и самият Андрей Горанов, от когото засега поне нямаше и следа. Разбира се, с Караджов бе проведен необходимият за проверка експеримент. Цанев бе успял да заснеме, макар и не твърде успешно, мъжа, с когото се бе срещал в Мюнхен. Преснета бе и снимката на Горанов, с която разполагахме. Подир което тия две снимки бяха примесени с най-различни други и Караджов бе въведен с предложение да ни покаже познатия си от задграничните командировки.

– Този е – бе заявил без колебание Караджов, сочейки снимката, направена от Цанев.

– А този кой е? – бе запитал следователят, показвайки охранената физиономия на истинския Горанов.

– Нямам представа.

– И същият тоя човек ти е познат още от младини като Андрей Горанов и приятел на баща ти? – бе настоял следователят, вдигнал в ръка снимката, направена от Цанев.

– Същият, разбира се – бе потвърдил Караджов. – Макар че сега вече е доста състарен.

Свидетелството звучеше достатъчно искрено. И което е по-важното, инженерът бе така хлътнал с двата крака, че не беше от особено значение дали е давал шпионските си сведения на Горанов, или на някой друг. Освен ако...

Да, освен ако... Само че това бяха неща от сферата на най-смътните хипотези, които едва ли в момента можеха да играят ролята на

работен инструмент.

На втория въпрос – защо Горанов се е отнесъл с подобно недоверие към Цанев, Караджов също не бе в състояние да даде някакво смислено обяснение. Той поддържаше, че е написал писмото си в точно установения стил, и това навярно бе истина, защото иначе представителят на „Липс и Ко“ едва ли би се явил на срещата. Вероятно гафът бе станал на самата среща: някаква грешка на Цанев, за която той самият не си даваше сметка, или някаква условна дума, или условен знак, който би следвало да сервира на непознатия, а не бе ги сервирал, понеже не бе осведомен за тях. Но по тоя пункт Караджов бе категоричен: никакви пароли не са били предвиждани при никакви случаи.

Така или иначе, резултатът бе налице. Едно на нула за противника или нула на нула за тоя, що духа, но историята бе смачкана, вместо да бъде разкрита и сега всичко трябваше да почне отначало. Само че да се хванеш за една история, която вече е омърлявена, това е сто пъти по-зле, отколкото да почнеш отначало.

В такъв смисъл са горе-долу и разсъжденията, с които Борислав пристъпва към темата, додето пуши, разположил се в екзотичната сянка на фикуса. Само че на генерала не му е до общи разсъждения.

– Остави това! Кажй къде е според тебе грешката и как смяташ, че трябва да се действа нататък.

– Грешката може да е на десет места... – подхвърля Борислав.

– Грешката е само на едно място – пресичам го. – Писмото.

– Как „писмото“? – вдига вежди генералът.

– Изпращането на това писмо беше авантюра. И ако то беше истинско, пренасянето му през границата също би било авантюра. Една хитра лилица като тъй наречения Горанов не би могла да повярва, че Караджов ще сложи на карта съдбата си, като повери в чужди ръце подобно писмо. Защото предишните писма той ги е писал зад граница, на самото място и без всякакъв риск.

– Възможно е да си прав – промърморва шефът. – Въпреки че писмото не съдържащо нищо такова, че да произнасяме силни думи за съдби и за авантюри. И както знаеш, шансовете в това отношение бяха преценени внимателно. А на всичко отгоре в последна сметка туй се оказа и единичката възможност.

Това бе вярно, разбира се. Защото преди още да се прибегне до изпращането на Цанев, друг наш човек бе изпратен в Лозана по дирите на „Липс и Ко“ и тоя човек бе изгубил цели шест месеца, за да стигне до оскъдните открития, че „Липс и Ко“ не съществува като фирма, но

съществува като пост-рестант, само че никоой никога не използвав този пост-рестант.

Може би едничката жалка връзка на Горанов бе този Караджов, от когото при случай бе черпил сведения, за да ги прехвърля някому. И ако това бе тъй, цялата история би трябвало да се изпрати там, дето ѝ бе мястото – в архивата на класираните дела. Но дали бе наистина тъй? И понеже нямаше никакъв друг начин да се отговори на този въпрос, решено бе най-сетне Цанев да замине за Мюнхен.

– Имаше и друга възможност – обажда се с обичайната си упоритост Борислав. – Да се чака. Вие сам сте казвали, че понякога най-добрата възможност е да се чака.

– Да, но не и пред празни ясли – възразява шефът. – Чакането все пак трябва да има някакви разумни предели. Какъв е този агент, който половин година не използва своя пост-рестант. И не е ли това достатъчно основание да се мисли, че ако е наистина действащ агент, той използва за всеки свой информатор различен пост-рестант. И че след като Караджов е в ръцете ни, адресът на „Липс и Ко“ вече никога няма да бъде използван.

Обсъждахме още известно време въпроса за грешката, тъй като Борислав обича да възразява, а генералът обича споровете, убеден, че тъкмо от тях понякога се ражда добрата идея. Подир което минаваме към предстоящото.

– Вие съвсем задимихте стаята – забелязва шефът два часа по-късно. – Ако ви каже човек да запалите, трябва непременно да видите дъното на пакета.

Сетне ни поглежда замислено, отпърво мене, а после Борислав и като примижава леко със сините си очи, подхвърля:

– Е, кого от двамата ви да пратя? Тебе или Борислав?

Никои от двамата ни обаче не се хваща на въдицата. Защото този въпрос неведнъж е бил задаван все със същия тон, за да бъде последван от забележката: „Не, няма да стане. Ще трябва още да се полекувате над писмата. Какво да ви правя, като сте белязани.“

И ние се лекуваме. Едно такова лекуване, че ти иде да завиеш от нерви. И когато се случи шефът да запита: „Кого да пратя?“, правим се, че въпросът не се отнася до нас. Нека се пошегува човекът.

Само че днес той сякаш е изгубил вкуса към хумора, защото ненадейно го чувам да казва:

– Предлагам да замине Боев.

Борислав ме поглежда с усмивка, ала с една усмивка, примесена с

лека меланхолия. Не само защото той остава, а и защото остава самичък.

– Не подсмърчай – подхвърля му шефът. – Боев пръв се прибра, значи редно е и пръв да замине.

* * *

Пръв да замине и пръв да се провали, мисля си на следната заран, додето хладните струи на душа постепенно ме възвръщат от царството на съня, този малък брат на смъртта, към ведрината на новия ден, това скромно поредно възкресение, което рядко сме в състояние да оценим.

Сетне, додето закувам в ресторанта на хотела, споменът отново ме връща към Белев. Комбинацията с него бе избрана като най-проста и най-удобна. Човек опитен в работата си, той трябваше да следи изкъсо за действията на Горанов и да ме информира по съответен начин, додето аз щях да стоя в сянката и да се готвя за операция с по-далечен прицел. Прочее, поне в първите епизоди на пиесата рискът щеше да бъде главно за сметка на Белев. И дори Белев да изгореше, аз щях да бъда запазен, за да мога да поема риска на следващите епизоди и да стигна до финала. Само че Белев бе изгорял, преди още аз да вляза в играта и преди да успее да ми предаде шафетата.

Изобщо малшансът, с който бе започнала тая история, продължаваше и налице бяха всички изгледи той да продължи и нататък. Защото това не беше малшанс, а нещо значително по-неприятно: ловкост на ръката. Ръката на Горанов или може би на някой друг, спотаил се зад него.

Тя размисли, лишени от особен практичен смисъл, текат съвсем произволно в главата ми, додето съм зает с две далеч по-практични неща, две от ония неща, които човек в резултат на привычката върши съвсем машинално: обирам с лъжичка белтъка на ровкото яйце и наблюдавам обстановката. В този ранен час ресторантът е почти пуст, ако не смятаме една възрастна немска двойка, решила може би да отпразнува сребърната си сватба сред есенната влага на Леман, и един луничав ръждивокос англичанин, който също като мене е зает с ровкото яйце и който вероятно поради късогледство така се е наклонил над масата, сякаш се готви да изгребе яйцето не с лъжичката, а с клюна, заемащ върху лицето му мястото на нос.

В хола на хотела, дето се озовавам след малко, няма никой освен човека зад гишетото и една жена, огласяща помещението със сподавения вой на прахосмукачката. Тротоарът навън е безлюден. Гарираните наблизко коли – празни. Хвърлям бегъл поглед на моята, обаче я отминавам

с лека носталгия и продължавам по кея към рю Мон Блан. Вятърът, който ме пресреща, е леден и добре наситен с дребни дъждовни капки, ала има мигове, когато човек трябва да пренебрегне удобството заради хигиената, духовна и физическа.

Подминавам пренебрежително два моста и поемам едва по третия – Пон дьо ла Машин, който има това предимство, че е само пешеходен, а също и достатъчно дълъг, така че лесно можеш да видиш дали са ти окачили опашка, или си свободен за момента от подобно бреме. Опашка липсва, но аз не мога да бъда уверен, че не се касае за измамна видимост и че не съм следен по-издалеч. Затуй, излязъл на рю дю Рон, решавам да посветя няколко минути на витрините, свивам последователно в два пасажа, озовавам се на малък площад, напускам го през тясна уличка и най-сетне поемам по Гранд рю, която също е доста тясна независимо от внушителното си название. Тясна и стръмна, изобщо един усвоен улей, водещ към горната част на стария град.

Къщата ми е позната. Посетил я бях преди години, след един друг провал. Оня провал, при който моят учител и приятел Любо бе приключил земните си сметки. Изкачвам се по тъмното стълбите до втория етаж, разчитам в полумрака името Георг Рос и позвънявам три пъти – едно дълго и две къси.

От вътрешността се раздава обичайният встъпителен тропот, сетне вратата се отваря и на прага застава нисък възрастен мъж по халат, с голяма глава върху тънка птича шия. Домакинът ме поглежда бегло и аз разбирам, че ме е познал. Което не му пречи да запита:

– Какво обичате?

– Господин Георг Рос?

Старецът кима.

– Бих искал да знам тук ли се премести фирмата „Вулкан“?

– Да, от два месеца вече. Заповядайте...

Паролата сега е друга, но човекът е същият. Той така се е мумифицирал от годините, че няма начин да не бъде същият до края на дните си. Минавам през познатия ми мрачен вестибюл и се озовавам в също познатата ми гостна със старинни мебели, чийто стил така и не узнах, и с огромното огледало над камината, потъмняло и зелено като застояла вода.

– Можем да изпием по чашка кафе – предлага любезно домакинът.
– Прислужницата ми идва чак в десет.

– Надявам се, че е все същата.

– Да, същата, жива и здрава. Какво чудно, щом даже аз съм още

жив.

– Не виждам причини за обратното.

– Да, наистина: никакви. Когато няма никакъв смисъл да живееш, тогава обикновено живееш до дълбока старост.

– Не е хубаво да се клеветите – възразявам. – Нима безпокойството, което ви причинявам, не говори за нещо смислено?

– Говори за дреболии.

Той маха небрежно с ръка и тръгва за кафето, но аз извиквам подире му:

– Бих искал да знам дали господин Чезаре не е оставил някаква оферта за мене...

– Оставил е – промърморва домакинът. – Само че аз пък съм оставил кафеника на печката.

Усещам как на гърдите ми пооеква и дори ми се струва, че мрачната гостна изведнъж става някак по-светла, сякаш есенното слънце е надзърнало за миг през прозореца.

Едва когато кафето бива донесено, налято в тънките порцеланови чашки и изпито, старецът наново се отправя отгатък и подир продължително тропане и разместване на мебели ми донася мнимата оферта на несъществуващия Чезаре. Разпечатвам плика, прочитам внимателно посланието, сетне за всеки случай наново го прочитам и едва подир туй драсвам клечка, запалвам го и дочаквам пред камината да се превърне в пепел.

Писмото на Белев гласи:

„Лицето, което живее под самоличността на Андрей Горанов, е същото, известно от срещата на Цанев в Мюнхен. До тоя момент не съм успял да го идентифицирам. От самия Горанов няма никаква следа. В същата къща живее и емигрантът Лазар Пенев, работил известно време в радиостанцията «Свободна Европа».

Човекът, представящ се за Горанов, няма контакти с никакви други хора, поне откакто го наблюдавам. Предпазлив, подозрителен, почти не излиза. Ако поддържа никакви връзки, това вероятно става чрез Пенев, който често отива в града.

Съществува известна възможност Пенев да ме е забелязал при моята предишна мисия в Мюнхен. Затова винаги съм се старал да го следя по-отдалече. Вчера обаче той ме видя, когато се движех подире му. Не разбрах дали ме е познал. За всеки случай

засега прекъсвам наблюдението над него и оставям за сведение настоящата справка.“

Додето гледам разсеяно как посланието се превръща в пепел, чувам гласа на домакина:

– Мога ли да ви помогна с още нещо?

– Да. С хартия и плик.

Моето писмо е още по-късо:

„Опит за ликвидиране на Б. Намира се в Общинската болница, Лозана. Предлагам да се мине към варианта делта.“

Запечатвам плика по установения способ и го подавам на господин Рос:

– Ще ви бъда много задължен, ако намерите начин още преди обед да се свържете с брата на Чезаре.

– Няма начин – разтваря съкрушено ръце старецът. – Днес не е денят. Денят е утре.

Добре все пак, че денят е утре, а не следващата седмица. Но какво да се прави. Домакинът не е радист, а само една скромна пощенска кутия. Една скромна и вече много стара пощенска кутия, но която все още е полезна, макар да твърди, че няма никакъв смисъл да живее повече.

– Надявам се, че вашите работи не вървят много зле? – запитва съчувствено домакинът.

Той няма никаква представа какви точно са „нашите работи“ и не изпитва никакво любопитство към тях, ала все пак в погледа му се долавя сянка на безпокойство. Безпокойство не за себе си, а за този непознат човек, хлътнал неканен в тоя тих дом, за да получава и връчва писма с неизвестно предназначение.

– Нищо фатално – отвърщам. – Нашите работи рядко вървят като по часовник. Дори и в страната на часовниците.

Сетне му подавам ръка и побързвам да го освободя от присъствието си.

Отново съм сред тоя тесен улей, наречен Гранд рю, но сега за щастие се движа надолу по стръмнината и с гръб към пронизващия вятър.

И тъй, нещата се изясняват, поне що се отнася до снощната катастрофа. Не си разбрал дали те е познал... Е, сега вече го разбра, и то по най-болезнения начин. Болезнен за тебе и пакостен за задачата.

Две години по-рано Белев се занимаваше в Мюнхен с проучването на някои хора, свързани със „Свободна Европа“. Интересуваше го,

разбира се, не „Свободна Европа“, а другата страна на монетата – ЦРУ. И очевидно тогава се е сблъсквал с Пенев. И очевидно Пенев го е видял и запомнил.

Естествено, това е чиста случайност – да следиш в пълна анонимност някакъв тип и тъкмо когато не трябва, да се сблъскаш с друг тип, който те познава. Подобна случайност може да връхлети всекиго и в туй отношение Белев няма никаква вина. Вината му е, че не се е държал възможно по-далече от Пенев. Разчитал е прекалено на професионалната си опитност и е тръгнал подире му. И тук на пътя му е изскочила една втора случайност, една вече трагична случайност и Пенев го е забелязал.

И какво като го е забелязал? Пенев навярно също не е вчерашен, така че най-логичното би било да даде вид, че не го е забелязал, да се направи на балама и да се опита да разбере кой точно и с какви намерения го следи. А вместо това само два дни по-късно той извършва покушение над преследвача си.

Съвсем нелепо. Но може би сам Пенев е бил под наблюдение. И може би именно тия, които са наблюдавали Пенев, са решили по свои съображения да премахнат непознатия брояч. И са го направили тутакси, след като са успели да открият дирите му. Което съвсем не е трудно в малък град като Берн и особено когато се касае до човек, дето сам се навира в опасната зона, и по-точно около вилата на Горанов.

Последната версия ми изглежда твърде неприятна, но за щастие и доста невероятна. Инцидентът на шосето не говори в нейна полза. Ако в случая бяха пипали опитни хора, решени да премахнат брояча, то Белев нямаше вече да е жив. Няколко куршума или дори един удар с френски ключ по темето и – свършено.

Мизансценът на злополуката при Лозана подсказва по-друга ситуация. Човекът в стария ситроен навярно е следвал Белев през целия ден с надеждата да издебне една среща или някакво друго действие от страна на Белев. А когато тая надежда се е оказала напразна и когато вече се е смрачило, непознатият е решил да притисне моя приятел и да го подтикне към признания. И с тази цел е препречил пътя му. Само че Белев не е бил наклонен да спре. Изобщо възникнала е тая позната игра, при която всеки от двамата партньори очаква, че другият ще се изплаши и ще отстъпи. А понеже и двамата не са отстъпили, карамболът се е състоял. И вероятно в тоя миг, уплашен от изскочилата зад завоя кола на оня с рошавите бакенбарди, Пенев, или който и да е там, е предпочел да напусне ситроена и да изчезне в мрака, вместо да пише показания.

Разбира се, аз не мога да знам какво точно е станало и съвсем не си въобразявам, че още преди да съм стигнал до рю дьо Рон, вече ще налучкам истината. Имам достатъчно свободно време за анализи и догадки – чак додето вариантът делта влезе в действие. Ако изобщо влезе в действие. И единственото, което знам със сигурност, то е, че наистина сме пхнали ръка в дупката на змията. Защото, ако господин Лъжегоранов или господин Пенев си прекарваха времето само в редене на пасианси, Белев нямаше да стане жертва на автомобилна злополука. Крайните мерки дори и в света на шпионите се предприемат само в краен случай.

Излизам най-сетне от рю дьо Рон и хлътвам в първата срещната телефонна кабина. Набирам номера на Общинската болница в Лозана. Гласът на човека насреща е непознат. Споменавам името на пациента, за чието здраве се безпокоя, и чувам:

– Момент...

И малко по-късно:

– Кой се обажда?

Това е обаче вече друг глас и той ми е познат с лекия си полицейски акцент.

– Един негов приятел: мъсю Робер.

– Искате да го видите? Възможно е.

– Благодаря ви. Само че в момента съм възпрепятствуван. Затова...

– Ако сте възпрепятствуван, боя се, че по-късно изобщо няма да ви се отдаде възможност да го видите. Положението му е крайно тежко...

Напускам кабината си и се отправям към Пан дьо ла Машин, като се опитвам да преценя дали се касае до съвсем груба уловка, или до наистина скръбна новина. Професионално погледнато, би казал Любо, това в момента не се отнася до задачата ти. Професионално погледнато, брат ми, задачата ти е да бъдеш възможно по-далеч от Лозана и от Общинската болница.

Прекосявам моста и поемам по крайбрежната, този път в обратна посока и подтикван нетърпеливо от вятъра. Не е нужно да ме подтикваш, казвам му, и без тебе си знам работата. Оправям сметката си в хотела, намествам се зад волана на волвото и потеглям.

Един час по-късно гарирам колата в малка уличка на Лозана, купувам си от една будка плана на града и правя съответните издирвания. Сетне поемам пеша из улиците, които в по-голямата си част напомнят на женевската Гранд рю, ако не по теснотията, то поне по стръмния си наклон.

Минавам край фасадата на Общинската болница по насрещния тротуар с нехайните крачки на отегчен от безделие турист. Погледът ми лениво обхожда двата реда прозорци. Нищо.

Професионално погледнато, брат ми, ти вършиш глупости, мисля си. Подир което решавам да повтора глупостта, само че този път от обратната страна на сградата. Съответната улица е пуста, ако не смятаме група деца, връщащи се от училище. Дворът на болницата е ограден с желязна решетка и жив плет. Погледът ми без усилие прескача тия препятствия и се насочва към прозорците на зданието. И ето че на втория етаж, третия прозорец отляво, виждам интересен детайл: една омотана с бинт глава, чиито свободни от опаковка части, по-точно примигващите под рунтавите вежди очи и обемистият нос, са ми доста познати.

Сиромахът кой знае от колко време вече виси на тоя прозорец, за да даде знак, че е жив. В случай че изобщо някой се нуждае от подобен знак. Той машинално вдига ръка, готов да подсказе, че ме е познал, но тутакси я отпуска. Аз също навреме успявам да обуздая жеста си и бъркам в джоба, сякаш търся цигари.

Сетне с крачките на скучаещ турист отминавам нататък.

ВТОРА ГЛАВА

Ако съдбата ви е отредила да живеете в Берн и ако желаете да успокоите нервите си или добавъчно да ги разстроите, трудно бихте могли да намерите по-подходящо място за целта от квартала на вилите отвъд Остринг.

Вилите, нижещи се край асфалтираните алеи, са доста различни по размери и външен вид в зависимост от материалното състояние на обитателите и от особеностите на вкуса им: едноетажни или двуетажни, ултрамодерни или в стила на доброто старо време, с обширни веранди или скромни балкончета, заобиколени с добре поддържани градини или само с миниатюрни тревни площи, оградени с подкастрени храсти или с декоративни метални решетки.

Това е култът към малкия частен оазис на личното благополучие, поривът към изолация от шума и неврастенията на съвременния бит, атавистичният стремеж към възвръщане в лоното на природата, ала вече облагородена и грижливо подстригана от ножиците на градинаря.

По алеите почти не се срещат минавачи и в някои часове на деня кварталът изглежда съвсем мъртъв, макар че всъщност продължава да следва живота си по неписано, но строго разписание. Децата отиват на училище и се завръщат, родителите слизат с колите си в града и се прибират, камионетките на търговските фирми в строго определени часове разнасят продуктите си от къща на къща. Обаче кварталът е тъй обширен и тъй слабо населен, че това движение почти не се забелязва, затулено от тъмните сенки на боровете и от гъсталака на вечнозелените храсти.

Вилата, наета за мене от моя съдружник Джовани Бенато, е тъкмо от средната категория, която най-добре подхожда за един търговец от средна величина. Хол с неголяма холна стая, а на горния етаж библиотека и спалня, без да се броят кухненските и тоалетните помещения – такъв е моят малък замък, разположен сред една занемарена градина с дузина ябълкови дървета.

Съсед от едната страна ми е някакъв възрастен рентиер, който живее със съпругата си на долния етаж, докато горния дава под наем, за да си закръгли доходите. Отпърво дори съществуваше мнение да наема именно този етаж, но додето се колебаехме, той бе нает от някаква немкия. И по-добре.

Защото сега съсед от другата ми страна е Горанов. Такова пряко съседство, естествено, крие известни неудобства. То привлича погледа върху тебе, а ако този поглед е прекалено недоверчив, предизвиква и съответни наблюдения или дискретни проверки. Затуй налага се за дълго време да се пазя от всякакви постъпки, които биха събудили и най-малкото подозрение. Налага се да живея тъй, че хората наоколо да свикнат с мене, като с един безинтересен и съвсем безобиден съсед.

За сметка на това неудобство близостта с Горанов ми дава такива предимства при наблюдението, каквито квартирата на рентiera въпреки високия наем не може да ми осигури. Между моята вила и тая на Горанов има не повече от дванайсет метра, а оградата, която ни разделя, е твърде ниска, за да играе роля на препятствие. При съответна апаратура бих могъл спокойно да следя всичко, което става насреща. Само че в моето положение наличието на подобна апаратура е равносилно на глупост. Би трябвало да съм прекален оптимист, за да не допускам, че при дадени обстоятелства и в дадено време частният ми замък ще бъде посещаван и грижливо оглеждан в мое отсъствие.

Далеч съм от намерението да твърдя, че действам с голи ръце и не използвам никаква техника. При нашата професия и в нашия век на бурен прогрес това би било все едно като да тръгнеш на лов за слонове, въоръжен с ластик. Дали от наивност, или от лицемерие, но хиляди хора вдигнаха олелия до небето за някакъв си Уотъргейт, като че ли практиката на подслушването до тоя миг им е била неизвестна. Аз обаче нямам никакво право на наивност или на прекалена гнусливост. Не ми е разрешено също и да се обиждам, да протестирам, а още по-малко – да се провалям.

Прочее малката си техника аз я нося по джобовете, възможно безобидна на вид. Фотоапаратът ми има външността на запалка, радиопредавателната и приемателната уредба за близки разстояния е поместена в една самописка, а далекогледът ми е в капачката на втора самописка – незначителен на вид, ала по-силен от всеки бинокъл. Един микроскопичен прибор за прислушване на секретни брави, няколко дребни ампулки с различно предназначение – и толкова. Всичко това не тежи, не заема място и при необходимост може да се изхвърли с един замах, без никой да ви забележи.

Пресилено би било да се смята, че тук времето ми минава в дебнене зад пердето на спалнята и виране в прозорците на Горанов, макар че и този вид занимания не ми е съвсем чужд. Още по-неуместно е да се предполага, че прекарвам дните в дрямка сред уютния хол или в

почистване на градината от есенната шума. Легендата, в която съм облечен, е легенда на трудов човек и тя трябва всекидневно и наново да се доказва.

Заранта започва с прибиране на продуктите, оставени от доставчиците пред вратата на кухнята, с приготвяне на закуската и с грижите около тоалета. Не си давам труда да крия домакинските си занимания зад плътни пердета, защото играя ролята на порядъчен и скучен човек, който няма какво да крие.

Точно в девет часа изкарвам волвото на асфалтовата алея, затварям градинската врата подире си и поемам надолу към центъра. Движа се като всеки порядъчен и скучен човек по един и същи неизменен маршрут: Остринг, сетне дългата и полегата права линия на Тунщрасе, после Кирхенфелдбрюке, който ме прехвърля отвъд реката на Казиноплац, а оттам през Кохергасе – на Беренплац, дето е и кантората ми.

Кантората всъщност е на Джовани Бенато, но откакто моето предприятие, съществуващо само на книга, бе слято с неговото, агонизиращо под заплахите на фалита, ние дружески съжителствуваме в това чисто и тихо помещение, изолирано с двойни прозорци от суетния шум на външния свят и украсено за по-голяма представителност с една карта на планетата и с два илюстрирани календара на Сабена и САС.

Не от суетно желание за самоизтъкване, а в интерес на истината дължа да отбележа, че ако фирмата на Бенато – внос и износ на хранителни стоки – все още съществува, това се дължи донейде на мене, доколкото успявам по различни пътища да му осигуря някоя и друга скромна сделка. Тия сделки обаче не са твърде многобройни, така че съдружникът ми смята за излишно да плаща пари на секретарка и сам поддържа кореспонденцията си. А понеже и кореспонденцията не е прекалено обемиста, работното време обикновено минава в разговори на свободни теми. По-конкретно, теми за катастрофи. Катастрофи от всички размери, видове и нюанси.

Това тематично своеобразие би могло да се види странно само на човек, който не познава отблизо Джовани Бенато. Защото той е от тези непохватни хора, които сякаш непрестанно живеят на ръба на злополуката: ако има наблизко ваза, непременно ще я събори, ако му поднесат супа, ще изгърве вътре очилата си, а ако пресича улицата, ще мине на червено, за да обърка цялото движение.

Но моят съдружник се отнася с високомерно пренебрежение към непосредствено застрашаващите го опасности и мисълта му е насочена към катастрофите от световен мащаб, минали и бъдещи.

– Ако си спомните как е била унищожена Атлантида – говори той, като потропва по бюрото с късите си пълни пръсти, – ще ви стане ясно как може да загине и нашата цивилизация.

Налага се да призная, че спомените ми не датират от епохата на Атлантида.

– Моите също – кима Бенато. – Но тоя въпрос е вече изяснен от науката. Представете си един огромен метеорит или, ако щете, една малка планета: размери около шест километра в диаметър и тежест към 200 милиарда тона. Колосално, нали?

Такава е една от особеностите на Джовани, че докато говори, постоянно се обръща към вас с подобни въпроси, за да чуе мнението ви. Мнението ви, разбира се, не го интересува особено, но това е един ловък ораторски похват, за да се чувствувате в непрестанно напрежение при разговора, който всъщност най-често има формата на монолог.

Прочее, за да дам по-нататъшна зелена улица на монолога, налага се да потвърдя, че двеста милиарда тона е наистина колосално.

– И ето че този метеор гигант връхлита с бясна скорост земята и цопва в залива на Флорида. Добре все пак, че цопва там, защото ако бе паднал тук, сега в Швейцария нямаше да има Алпи, а дупка. Какъв ужас, а?

– Мисля, че не е чак толкова ужасно – възразявам меко. – Швейцарците са тъй ловки, та биха могли да скубят туристите и с помощта на дупка.

– Без съмнение, без съмнение – кима Бенато. – Но аз имам предвид не самата дупка, а страхотното сътресение. Какво ти сътресение! Това е било по-зловещо от хиляда атомни взрива... дотам, че даже полюсите са се изместили и океанът е залял цял континент. Представете ли си?

– Опитвам се.

За да подкрепи хилавото ми въображение, Бенато ми сервира още няколко подробности около катастрофата с Атлантида, примесени с неизбежните „нали“, „какво ще кажете?“ и „давате ли си сметка?“ Подир което минава на следващото.

Следващото може да бъде злокобната смяна на земния климат, която според известни учени била предстояща, с неизбежните си последици: отпърво нов потоп, а подир туй нов ледников период. Или демографският взрив, чиито поразии били още по-страшни: в началото ще се храним с корени, а след това със себеподобните си (представяте ли си?). Или демоничните сили, дремещи под земната кора: като си помислиш само, че додето ние с вас тук си седим на Беренплац, някъде долу под

краката ни клокочи огнената лава (а вие знаете, че едно нещо почне ли да клокочи, току-виж, че кипнало). Или възраждането на страшните средновековни епидемии, от които милиони хора мрат като мухи (давате ли си сметка?).

Отделна графа в репертоара на Джовани Бенато съставят военно-политическите катаклизми: китайската инвазия, водородната бомба, биологическото оръжие, а също и химическото. Това са най-любимите му теми, вероятно защото за тях разполага и с най-обилна информация. Но колкото да са любими, те не могат да изместят проблемите от третата и последна графа, към които Бенато изпитва едно почти лирическо увлечение: сюжетите на фантастичната литература, които могат спътник възприема, разбира се, като жива реалност. Тук видно място заемат такива мотиви като нашествията от други планети, митичното чудовище, подвизаващо се в шотландското езеро Лох Нес, исполинската Бяла акула, ужасният снежен човек, летящите чинни и не помня още какво.

Колкото и да е погълнат от обратите на разговора монолог, Бенато не забравя от време на време да поглежда ръчния си часовник и никога не пропуска да оповести тъкмо навреме:

– Скъпи приятелю, часът е дванайсет. Какво ще кажете, ако прескочим да се подкрепим, преди още тази нещастна вселена да е рухнала над бедните ни глави?

Първия път приех предложението с ентузиазъм като новак, неподозиращ рисковете на авантюрата. По-късно вече се налагаше да го приемам от немай-къде, понеже се бе превърнало в традиция. А накрая просто свикнах.

Като споменавам за рискове, нямам предвид вероятността аз да платя сметката, понеже това не бе никакъв риск, а желязна неизбежност. Не съм и дотам дребнав да намеквам, че съдружникът се радваше на голям апетит, поради което и сметката бе голяма. Въпросът е, че както вече споменах, Бенато бе малко непохватен, така че движението с него из широкия свят беше доста обременително.

Италианецът бе твърде късоглед, което успяваше донейде да уравновеси посредством очилата в дебели рогови рамки. Но понеже за разсеяността още не са измислени очила, той непрестанно се блъскаше ту в един, ту в друг пешеходец, застъпваше крачещия пред него гражданин или улавяше подръка някой непознат, въобразявайки си, че това съм аз, неговият съдружник. Движението му по улицата вероятно би предизвиквало немалко ругатни, а понякога и епизодични плесници, ако не бе това негово невинно бебешко лице и маниерът му да ви се усмихва

някак виновно, а също и любезните му „извинете, извинете“, които си пеше наоколо си и които обезоръжаваха потърпевшите.

Веднаж, когато ненадейно се сети, че е останал без цигари, и се запъти към магазинчето за тютюн, едва успях да го спра в последния миг, преди да бе проникнал в дюкяна направо през витрината. Друг път, навярно подтикван от глада, щеше да повтори номера с далеч по-огромната и дебела витрина на ресторанта.

– Такава голяма витрина още не ми се е случвало да счупвам – призна той, след като навреме го улових. – Минавал съм през някои помалки, но през такава голяма – никога.

Имах чувството, че мълчаливо ме укорява, задето съм му попречил да завоюва един скромнен рекорд в пробиването на витрини с гола глава.

Събитията в самия ресторант се развиваха в аналогична насока, тъй че от предпазливост винаги сядахме в ъгъла, дето сервираше Феличе, който в качеството си на сънародник бе принуден безропотно да понася малките странности на Бенато.

– Е, драги, какво ще ни препоръчаш? – запитваше приятелски Джовани, като разтваряше картата с менюто и обтягаше непринудено крака под масата, при което краката му безпогрешно се озоваваха в маншети-те на моя панталон.

– Имаме великолепен пушен сомон... – подсказваше келнерът, готвот от служебна добросъвестност да предложи най-скъпото.

– Пушен сомон... това наистина е идея... – мърмореше Бенато, като мърдаше нозе, усетил, че те са се омотали в нещо там, отдолу. – Въпросът е какво ще ни предложиш след сомона...

Най-сетне подир продължително събеседване менюто биваше определено заедно с придружаващото го питие и Феличе се отдалечаваше по посока на кухнята.

– Какви чудесни цветя – възклицаваше Бенато, като протягаше ръка към кристалната вазичка с едри карамфили.

В подобни случаи аз инстинктивно се поотдръпвах от масата, макар че вазичката не винаги се катурваше. Имаше и такива случаи, когато не се катурваше. Съдружникът измъкваше един карамфил, помирисваше го предпазливо и добавяше:

– Но на тоя свят, скъпи приятелю, дори и красотата е измамна. Навярно сте чували за ония страшни орхидеи, чийто аромат действа като смъртоносна отрова...

Отровите, естествени и лабораторни – това също бе една от любимите теми на Бенато и той се разсейваше известно време с нея, за да

заглуши пристъпите на глада. Най-сетне Феличе донасяше рибата и Джовани се заемаше с яденето, додето набитото му око не прозреше някаква нередност:

– Кажи, Феличе, откъде дойде тази мода, пушеният сомон да се поднася с карамфили?

– Мисля, че карамфила вие сам го поставихте в чинията – опитваше се да възрази келнерът.

– Мислиш... Но не си сигурен... Е, добре, ще оставим въпроса висящ – махваше великодушно с ръка Бенато и събаряше чашата си.

Оттук нататък чак до края на обедата му предстоеше да изтърва многократно ту вилицата, ту ножа, ту някоя чаша, така че Феличе бе принуден да караули непрестанно край масата, готов всяка минута да донесе нов прибор. Най-големите рискове за околните се криеха обаче във второто ядене, което обикновено бе бифтек или котлет, следователно трябваше да се реже. А съдружникът действуваше с такъв замах, че отрязаното късче нерядко отхвъркваше далеч от чинията, било върху покривката на масата, било върху собствения ви костюм. Имаше и моменти, когато отхвъркваше не отрязаното късче, а целият котлет, който веднъж при подобен случай се плъосна в скута на една дама, седнала на съседната маса. Добре все пак, че дамата предвидливо бе застлала скута си със салфетка.

– Не допусках, че съм имал такъв талант на стрелец – прошепна ми Бенато, след като инцидентът беше изгладен. – Видяхте ли: точно на салфетката падна и дори не опръска роклята ѝ.

Известни рискове съществуваша и за самия Бенато. Спомням си как веднъж, говорейки за неизбежното приближаване на някаква комета, той съкрушено се облакът в чинията си с милански сос.

Най-дребните произшествия бяха, разбира се, тия с цигарата, която съдружникът оставяше или облягаше дето и както му падне и за която се сещаше едва когато мирисът на изгорен плат станеше твърде упорит.

– Мисля, че нещо гори – промърморваше Бенато.

– Покривката... там, пред вас...

– А, добре. Боях се да не е панталонът ми.

Веднъж си позволих плахо да подхвърля:

– С тия ваши цигари можете да предизвикате пожар у дома си.

– Горял съм вече два пъти – отвърна нехайно събеседникът ми. – Нищо опасно. Стига да сте застрахован. Аз винаги се застраховам.

След като обедът бива приключен и сметката – уредена, отново се запътваме към кантората. Всъщност Бенато ме придружава само до най-

близкия ъгъл, за да ми обясни, че няма да дойде, понеже му предстои някаква делова среща. Ако се съди по сънния му вид, срещата по всяка вероятност е с мекото легло, където се кани да потъне в забрава и поне за малко да се откъсне от гнетящите го мисли за мировата катастрофа.

Отправлям се прочее сам към кантората и посвещавам два часа на пресата и на световните събития. Сетне излизам да се поразтъпча из главната улица, понеже фирмата ни е на две крачки от главната улица.

Тук всичко е на две крачки от главната улица – парламентът, музеят, катедралата, банките, гарата, казиното, театърът и какво ли не. Всичко, включително и мястото, където веднаж седмично установявам връзка с моя човек. Засега само тъй, колкото да разбере, че съм жив и че няма нито за отбелязване. Защото вариантът делта вече наистина е в ход, но той е в ход просто в смисъл, че се движи на празен ход.

Главната улица, която се нарича ту Крамгасе, ту Марктгасе ту не знам как, изобилствува с исторически забележителности, като се почне с часовниковата кула Цитглоке и се свърши с многобройните старинни чешми, украсени с ренесансова скулптура. Но погледът ми, неизвестно защо, само бегло минава край тия паметници, за да се насочи към други, далеч по-банални неща – няколкото пасажа, извеждащи в странични улици, отделни заведения, съоръжени с двойни входове, както и универсалните магазини – Лъоб, Контис, Глобус и други от тоя род, притежаващи освен изобилието на стока и някои добавъчни удобства.

Изследването на тоя род обекти е, разбира се, чисто професионална привичка и аз си казвам, че най-добре би било те никога да не ми потриват. Колкото е лесно тук да се изплъзнеш от евентуалния преследвач, толкова е лесно и наново да се сблъскаш с него пет минути по-късно нейде наоколо. Защото в тоя малък град всичко е на две крачки от главната улица.

Всъщност градът съвсем не е чак толкова малък. Той се простира нашироко от двете страни на река Ааре, за която би могло да се каже, че се вие като змия, ако това сравнение не звучеше твърде гадно по адрес на такава бистра синьозелена река. Но далечните тихи квартали с широките улици, жилищните блокове, предприятията и парковете не ме занимават. В известни отношения те са по-неудобни от теснотията на центъра. А центърът е онова място, оградено от Дъгата на Ааре, която тук се сгъва като мишница. Дето са струпани магазините, дето е навалицата и дето всичко се намира на две крачки от главната улица.

Привечер се озовавам при волвото си, гарирано до Беренплац, възсядам го и потеглям обратно към Остринг. Денят е свършил, но суката

продължава. Само че един порядъчен и скупен гражданин като Пиер Лоран няма право на скука. Тя е за артистичните натури, за ония, дето винаги копнеят за нещо различно, за нещо друго, за нещо такова, което... изобщо за хората, които сънуват миражи и гонят вятъра. А едва ли е нужно да отбелязвам, че положителен човек като Пиер Лоран няма нищо общо с подобни субекти. Той се прибира точно в уречения час, гарира волвото точно на определеното място и се заема с точно предвидената за тоя час дейност – приготвянето на вечерята.

Приготвям прочее вечерята, чието основно и почти единствено блюдо се свежда до пържени яйца с шунка, настанявам се пред кухненската маса и методично се заемам с това насъщно занимание – храненето, без да си давам труд да спускам пердето, та всеки желаещ да може да се убеди, че Пиер Лоран като порядъчен човек вече се е прибрал и като порядъчен човек бърза да се нахрани, преди да е почнала телевизионната серия „Черното досие“.

Сетне, както вече се сещате, заниманията ми се преместват в хола, дето дремя известно време, изтегнат в креслото пред малкия екран. Стопанинът се е постарал да придаде на обстановката в хола една скромна елегантност, издържана най-вече в зелени тонове: копринените тапети, кадифените кресла, големият килим, дори абажурите на настолните лампи – всичко е зелено. Зелени са дори и няколко окачени по стените гравюри, представящи пасторални или галантни сцени с малко женска голота и много растителност.

Понякога, след като поредният епизод на „Черното досие“ е отстъпил място на поредния разговор за стопанската криза, напускам хола и лениво се качвам горе в библиотеката. Тук вече завесите са спуснати, понеже съвсем естествено е, когато четеш, да се изолираш от външния свят. Уви, не изпитвам никакво желание да чета, още повече книгите, наредени по рафтовете, имат чисто декоративната функция да придават научен и старинен вид на обстановката с дебелите си кожени подвързии. Това са – доколкото съм ги преглеждал бегло – най-вече всевъзможни латински съчинения, учебници и ръководства по градинарство от миналия век. И понеже нямам намерение да затъвам в ръководствата по градинарство, а завесите, както казах, са спуснати, позволявам си да напусна библиотеката, да проникна в тъмния интериор на спалнята и да отправя поглед през цепката на пердето към насрещната вила.

В тоя час обикновено са осветени само двата широки прозореца на хола, понякога забулени от млечната мъглявина на муселинените завеси, а понякога съвсем отчетливо разкриващи вътрешността.

Обстановката е старомодна и охолна, с изобилие на тежка масивна мebel и крехък порцелан. И сред тая обстановка – един слаб възрастен мъж, към когото дискретно е насочена моята писалка-далекоглед.

Набразденото от ситни бръчки пръстеножълто лице с хлътнали страни има болнав вид. Изобщо Горанов изглежда от този тип хора, дето сякаш са готови вече за гроба, но така, както са готови за гроба, могат да живеят още дълги години, додето всичките им близки се преселят на оня свят. Той положително е прехвърлил шейсетте, обаче въпреки белите коси и посърналия изглед едва ли е стигнал до следващата десетица. Морзовите знаци на бръчките по лицето му изразяват някаква неизменна гримаса на отегчение или страдание, сякаш е измъчван от не твърде силен, но непрестанен зъбобол.

Облечен в износен вълнен халат с вишнев цвят, мъжът обикновено чете вестник, излегнат на дивана, или бавно се разхожда, сякаш измерва с крачки дължината на хола. В случай че не чете и не измерва хола, убива времето в игра на карти. Игра срещу един-единствен противник: Певев.

У Певев има също нещо анемично и болнаво, но той е още далече от старческата възраст и според вече съобщените ми данни тепърва ще навлезе в четиридесетте. Що се отнася до данните на самото му лице – това дълго и безкръвно лице, – те са доста смътни, тъй че лесно бихте могли да му дадете няколко години повече или няколко години по-малко. Нещо остро има в това удължено лице, в ъглестите чупки на веждите, в изтегления като птича човка нос, в острата брадичка и в острия поглед на малките черни очи. В ъгъла на бледите безкръвни устни неизменно виси цигара. Незапалена цигара. Понякога той я изважда от уста и я захвърля в пепелника, но малко по-късно взема нова и също тъй незапалена я поставя на обичайното място в ъгъла на устните. Вероятно Горанов не позволява да се пуши. Или пък лекарите не позволяват.

Понякога старият вдига рязко глава и поглежда към прозореца, а понякога и Певев отправя очи натам, сякаш зад този тъмен прозорец се таи неизвестното и нежеланото. Сетне играта продължава. Продължава обикновено до единайсет, когато двамата хвърлят картите, а победеният хвърля освен картите и някоя банкнота. Партньорите напускат хола и загасят лампите. Край на спектакъла.

Досаден и празен спектакъл, точно в стила на този тих и сънен квартал, отвъд Остринг, дето при нужда бихте могли да успокоите нервите си или добавъчно да ги разстроите. И точно в стила на този мил и стар Берн, дето улиците опустяват след осем часа и дето едничкото

възможно приключение е Бенато да залее костюма ви с милански сос или да прогори ръкава ви с цигара.

* * *

Минали са цели две седмици, когато една заран най-сетне се случва нещо необичайно. На вратата ми се позвънява. Не на задната врата, където доставчиците носят продуктите, а на парадния вход.

Отварям, за да се озова лице срещу лице с млада дама. Не мислете, че се касае за самка от холивудски тип, призвана да вземе акъла на героя. Дамата е без особени отличителни белези, изобщо от тия, дето минават край вас по улицата, без да ги сподирвате с поглед. Среден ръст, строг сив костюм и не твърде интересно лице, отчасти скрито зад големи очила с опушени стъкла.

– Дойдох за квартирата – оповестява прозаично посетителката.

– Каква квартира?

– Тази, дето я дават под наем.

– Няма такава – отвърщам.

– А обявата.

– А, да, обявата... Просто съм забравил да я махна – казвам, като се сещам за малката картичка над градинския вход, която наистина отдавна би трябвало да смъкна.

– Може би все пак знаете нейде наоколо свободно жилище... – продължава да беседва дамата.

– Съжалявам, но не знам. Имаше едно в съседната сграда, но то също е вече заето.

– Странно... А бяха ми казали, че тук е пълно със свободни квартири.

– Нямам представа... Възможно е – мъкнам отегчено, като поглеждам часовника си.

Подир което най-сетне тя ми кима за сбогом и се отправя към червения си фолксваген, гариран пред входа.

Следната заран отново започва с необичайно събитие. И това отново е звънчевият сигнал – не откъм задната врата, а откъм парадния вход. И пред мене отново се възправя една дама, но такава, че трябва да мине известно време, додето разбере, че това е пак вчерашната посетителка. Пастелновиолетовата рокля от скъп вълнен плат обвива плътно снагата, за да подчертае предизвикателните извивки на силуета и щедрите форми на бюста. Лицето, освободено от нощната пеперуда на опушените очила, сияе в обаятелна усмивка. Усмивка на сочните устни и на

тъмните очи под здрачни клепачи.

– Дойдох пак за квартирата – осведомява ме дамата.

– Но нали ви казах, че няма такава – отвърщам, като се опитвам да се съвзема от изненадата. – Дори ако сте забелязали, вече няма и обява.

– Забелязах, вярно е – кима непознатата, като продължава да ме озарява с усмивката си. – Но повярвайте, че никъде наоколо не можах да намеря нищо подходящо. И понеже научих, че сте сам... И понеже съм готова да се задоволя с единия етаж, а дори в краен случай и с една стая, помислих си, че...

Аз също съм си помислил нещо и даже съм готов да дам словесен израз на мисълта си и да пратя нахалницата по дявола, ала тя ме изпреварва и с все същата мила усмивка добавя:

– Ще оставите ли без покрив една бездомница... в тая студена и влажна есен... Уверявам ви, че не пия, не каня гости, не се натрапвам на хазяина, изобщо все едно не съществувам...

Додето тя продължава малката си роля, разсъжденията ми взимат нова насока. В края на краищата тая жена идва за нещо, казвам си. И това нещо едва ли съм аз. Така че не е зле да се разбере какво е то, щом не съм аз. И после, едно подобно съседство може да се окаже полезно, И после, холната стая ми е наистина съвсем излишна.

– Вие просто ми късате сърцето – промърморвам. – Бих ви отстъпил стаята на долния етаж при съвместно ползуване на хола. Но нищо повече.

– Още от първия миг разбрах, че сте великодушен човек – бърбе дамата, додето я въвеждам. – Даже и съвместно ползуване на хола... Сега вие ми късате сърцето...

– Бих ви го отстъпил целия – отвърщам сухо, – ако не беше телевизорът. Тъкмо тия дни, знаете, върви оная серия, „Черното досие“.

– Но тук е великолепно! – възкликва непознатата, озвала се в просторния хол, над който вече съм загубил част от правата си. – И всичко е в зелено... Любимият ми цвят...

Съседната стая, както и полагащата се към нея баня също предизвикват одобрение. Дамата обаче, противно на обичайната женска психика, отделя по-малко внимание на банята, отколкото на изгледа през прозореца. А изгледът през прозореца обхваща най-вече вилата на Горанов.

– Мисля, че по-добре е още сега да уредим въпроса с наема – предлага жената, когато отново се връщаме в хола.

– Излишно е да бързаме – възразявам. – Пък и трябва да потеглям за работа. Ето ви ключа на външната врата. Извадете си дубликат, а

оригинала поставете в кутията за писма.

Подир тия думи кимам за поздрав и си тръгвам със спокойния вид на човек, дето може да си позволи разкоша да ви остави квартирата си ей така по простата причина, че е порядъчен и скучен гражданин, който няма какво да крие.

Когато привечер се прибирам и изваждам ключа от секретното място, едва не се блъскам на входа в някакъв безполов младеж с широкопола шапка, груб дебел пуловер и сини джинси.

„Вече почнаха и посещенията“ – помислям, но в тоя миг хипито ми се вижда подозрително познато.

– На маскарад ли? – запитвам, след като се уверявам, че асексуалният тип не е никой друг, а моята тъй женствена наемателка.

– На художествена дискусия – уточнява дамата хипи.

– А, разбирам. Значи затуй сте се облекли тъй художествено.

– Иначе ще ме смятат за чужд човек. Няма нищо по-неприятно от това да те смятат за чужд човек.

По силата на тая именно максима непознатата се настанява у дома ми като свой човек. Изобщо настанява се у дома ми като у дома си. И го прави без сянка на нахалство и тъй естествено, че дори не го усещам.

Още същата вечер, след като се прибира от споменатата дискусия, тя се отпуска в едно кресло и непринудено оповестява:

– Ох... умирам от глад.

– Хладилникът е на ваше разположение – казвам.

– И ще ми правите компания?

– Защо не, „Черното досие“ вече приключи.

И ние тръгваме към кухнята.

Подир известно ровене в хладилника дамата хипи избира тъкмо туй, което и аз самият бих избрал, най-прозаичното и най-насъщното: яйца и резен шунка.

– Никога ли не спускате завесите? – запитва жената, додето поставя тигана с маслото върху газовата печка.

– За какво трябва да ги спускам?

– Нима не поддържате връзки с другия пол?

– Вие сте първата. А колкото до пола ви... в тоя тоалет.

– Расото не прави монаха, господин... Не знам просто как да ви наричам...

– Името ми фигурира на вратата.

– Видях, но не знам как да ви наричам. Бие как бихте ме наричали мене?

Впросът ме поставя в затруднение, макар че подир завръщането си от работа съм намерил предвидливо изложена на масата в хола визитната и картичка „Розмари Дюмон, студентка, Берн“. Една луксозна гравирана картичка и при туй съвсем наскоро отпечатана, както проличава, когато размазвам по-силно буквите с пръст.

– Зависи – промърморвам. – Ако смятате да останете по-дълго, бих ви наричал Розмари, понеже и без туй някой ден ще стигнем до това. А ако идвате съвсем за малко...

– В такъв случай наричайте ме Розмари, драги Пиер.

Тя загася печката, оставя тигана на масата върху предварително приготвената дървена подложка, но преди да се разположи на стола, прави две крачки към прозореца и с рязък жест спуска завесата. Навярно сте забелязали, че в живота, противно на театъра, действието нередко започва именно подир спускане на завесата.

Известно време дамата хипи се храни мълчаливо и очевидно наистина е здравата изгладняла. Сетне, преполовила блюдото, тя запитва ни в клин, ни в ръкав:

– Обичате ли импресионистите, Пиер?

– Да ви призная, аз доста ги бъркам всички тия школи: импресионисти, експресионисти...

– Как може да бъркате импресионизма с експресионизма? – поглежда ме тя с явен укор.

– Ами така... без никакво затруднение.

– Но нали самите думи имат различен смисъл?

– О, думите!... Думите, етикетите, фасадите...

Розмари ме поглежда бегло, сетне отново се съсредоточава върху чинията си.

– Всъщност вие сте прав – забелязва жената две хапки по-късно. – И тук, както обикновено, названията не се покриват с явленията. Но все пак вие няма да твърдите, че не сте чували нищо за художници като Монне, Сисле, Рьонуар...

– Последното име действително ми напомня за нещо – признавам. – Напомня ми за някакви голи жени. Много червени. И ужасно дебели.

– Разбрах – кима Розмари. – Вие не сте от типа на съвременния мъж с широки културни интереси. Вие сте от другия тип – на тесните специалисти. Само не знам каква точно е специалността ви.

– Съвсем прозаична: опитвам се да печеля пари.

– Това всички се опитват, макар и по различен начин.

– Моят начин е търговията. По-точно, вносно-износната дейност. И

още по-точно хранителните продукти. Изобщо предполагам, че във вашата класификация на различните типове за мене е отредено най-долното място: типът на човека егоист.

Тя отмества чинията си, поглежда ме отново с беглия си проверяващ поглед и отвръща:

– „Типът на човека егоист“? Съвсем излишно е да го наричате тъй, защото друг тип няма.

– Как така „няма“? А филантропите, търсачите на истината, дори вашите импресионисти?

– Няма, няма – поклаща жената глава като някакво упорито дете. – И вие отлично го знаете.

После се оглежда и отправя поглед към пакета кент. Поднасям ѝ цигара и щраквам запалката.

– Самата същност на живота е присвояване и усвояване, присвояване и преработка на присвоеното: цветето с корените си ограбва и изсмуква почвата, животното опустошава растителността или умъртвява други животни, а човекът... човекът още като зародиш смуче от жизнените запаси на майчиния организъм, за да смуче по-късно млякото от майчината гърд, а още по-късно, за да присвоява всичко, което е по силите и възможностите му да присвои. И ако примерно ние с вас още сме живи и околните не са ни разкъсали, то е само понеже силите и възможностите на повечето хора са твърде жалки...

– Ако разбирам правилно, вие смятате, че всички крадат?

– А вие сега ли узнавате тая подробност? Към каквото и да протегнете ръка, то вече без друго принадлежи някому. Следователно, щом го вземате, вие ограбвате някого. Разбира се, обществото, тоест силните, присвоили си правото да действуват от името на обществото, са създали сложна система от правила, за да осуетят безразборния грабеж и да осигурят привилегията на грабежа единствено за себе си. Но законите и моралът само регламентират грабежа, а не го отменят.

– На лоши работи ви учат в училище – установявам с меланхоличен тон.

– Тия работи не се научават в училището, а в живота – уточнява Розмари, като ми отправя заедно с предизвикателния поглед и гъста струя дим.

– Кой живот? Тоя на бедните бездомни студенти?

– Благодарение на вас вече не съм бездомна. Но колкото да ми е неловко, ще трябва да добавя, че не съм и бедна. Баща ми е натрупал доста пари точно по вашия начин: търговията.

– Кой бранш?

– Не хранителният, а часовниците. Но това е подробност...

– ... Която не ви пречи да го третирайте като крадец.

– Не знам защо е нужно да го щадя, след като и всички други наоколо са крадци.

– Включително и вие самата?

– Естествено. Щом се издържам с крадените му пари.

– Логично! – кимам и поглеждам часовника си. – Предполагам, че е време за лягане.

– Наистина. Аз май доста се разбъбрах.

– Навярно червената книжка на Мао е винаги под възглавницата ви...

– И какво ако е така? – поглежда ме тя отново предизвикателно.

– Нищо, разбира се. Въпрос на вкус. Но понеже става дума за вкус, позволете да ви кажа, че тая униформа на хипи съвсем не ви отива. Вашето тяло, Розмари, заслужава по-добра участ.

Пожелавам й лека нощ и поемам към горния етаж.

И може би е въпрос на случайност, но повече никога не я видях в тия оръфани джинси и тоя развлечен пуловер.

* * *

„Не пия, не каня гости, не се натрапвам на хазяина, изобщо все едно, че не съществувам...“

Трябваше да призная, че откакто се е настанила у дома, Розмари е оправдала горната си декларация по всички точки освен последната: тя съществува. И го знае много добре. И държи и аз да го знам. Затуй, когато се прибира от лекции привечер, грациозно се полюшва на високите си токове и с това движение придава добавъчен живот на изразителните очертания на бедрата и бюста, а очите – такива очи, че би било грехота да се закриват с очила – ме гледат тъй предизвикателно-закачливо-обещаващо, та... Та няма как да се абстрахирам от съществуването ѝ.

– Скучате ли? – пита дамата, като захвърли чантата и ръкавиците си на дивана.

И преди да реша какво да отговоря, добавя:

– Тогава нека се навечеряме, а сетне ще скучаем заедно.

Всъщност при нея рисковете от скука са доста минимални. Тя неперестанно мени облеклата си, които е домъкнала в три обемисти куфара, и се прибира вечер ту светски елегантна, сякаш се връща от дипломатически коктейл, ту пременена в спортна рокля с бяла якичка като глезена

мамина шерка, ту стегната в дискретен тъмен костюм като персона от деловия свят. Тя непрестанно се мени не само по външен вид, но и по обноски, поведение, настроение и размисли: весела или замислена, бърлива или мълчалива, артистично настроена или грубо практична, резервирана или агресивна, престорена или искрена, макар че искреността при тая жена хамелеон е нещо доста трудно за установяване.

– Вие ме уморявате с привичките си на хамелеон – позволявам си да забележа при един разговор.

– Надявам се, че знаете какво е хамелеон...

– Някакъв гущер, ако не се лъжа.

– И вие проявявате вулгарния вкус да ме сравнявате с влечуго?

– Имам предвид не влечугото, а непостоянството.

– В такъв случаи сравнявайте ме с някои скъпоценен камък, от тия, очарователно-променливите.

– Кой камък? Аз, както знаете, не търгувам с камъни.

– Например александритът... За него казват, че утринта му е зелена, а вечерта червена. Или опалът, събрал в себе си всички цветове на дъгата. Или лунният камък... или слънчевият камък.

– Прекалено сложно. Също като импресионистите. Не е ли по-добре да припомним към нещо съвсем просто: изберете си една индивидуалност и мирясайте върху нея.

– А вие коя бихте ми препоръчали? – запитва тя с предизвикателна усмивка.

– Истинската.

– Истинската? – тя ме поглежда замислено. – А не се ли боите, че ще сгрешите?

Лицето ѝ е хубаво, но за да видите какво точно е това лице, трябва да го издебнете в някой миг на вгълбеност и размисъл, а тъкмо тогава то губи от хубостта си, защото хубостта му е в непрестанните изменения, в гамата от погледи на тъмните очи, в усмивките, полуусмивките и ослепителния смях на червените устни, разкриващи белите красиви зъби, в красноречивите гънки на тия устни, в движението на веждите, в едва забележимите вълни на настроенията, минаващи по това ту наивно и непорочно, ту студено иронично или предизвикателно чувствено лице.

Може би е на 23 години, но ако разбере, че е на 32, това не би ме изненадало особено. Изобщо понякога изглежда на 32, а понякога на 23, обаче аз съм по-склонен към хипотезата на третото десетилетие или – за да бъдем кавалери – към края на второто. Външността нередко мами, ала начинът на разсъждение, дори когато разсъждението не е съвсем

искрено, говори достатъчно ясно, стига да умееш да го дешифрираш.

– Скучате ли?

Традицията на тоя въпрос, който Розмари неизменно ми отправя, щом се върне от града, датира още от първата седмица на нашето съвместно съществуване. Но като казвам „съвместно съществуване“, не желая да бъде криво разбран. Защото ако дамата се ръководи от правилото „не се натрапвам на хазяина“, то аз от своя страна съблюдавам принципа „не задирям наемателката“.

И тъй:

– Скучате ли?

Тоя въпрос ми е зададен още в края на първата седмица.

– Съвсем не, поне засега – отвърщам. – Току-що гледах „Черното досие“.

– О, Пиер! Престанете най-после с това досие и с тия клоунади. Вече достатъчно ви познавам, за да знам, че използвате телевизора най-вече като осветително тяло.

– Не трябваше да ви казвам, че не разбирам нищо от импресионизма – забелязвам унило. – Фатална грешка. Вие веднъж завинаги ме причислихте към категорията на най-тъпите.

– Съвсем не. Най-тъпите не скучат.

– А защо смятате, че непременно скучая?

– А какво друго бихте могли да правите, освен да скучате? Не се разхождате из градината, не се отбивате с приятели в кафенето на спирката, не приемате гости, не играете карти, не проучвате готварската книга, не хвърляте пасианси, не правите утринна гимнастика... какво още?... Изобщо не умеете да потънете в тоя сънен живот на квартала. А щом не умеете да потънете, значи скучате.

– Не и във ваше присъствие.

– Мерси. Но това не е отговор.

Сетне добавя с променен тон – тя има тази привичка да променя надейно тона:

– А може би тайната наистина е тъкмо в това: да се приспособиш към околната летаргия. Щом те е повлякла тая река и щом си обречена докрая да те влачи, най-добре е да се отпуснеш по течението и да не се съпротивяваш.

– Ами че отпускате се, кой ви пречи – казвам примирително.

– Кой ли? – възкликва тя, наново променила тона. – Желанията, стремежите, мисълта, че бих могла да видя и преживея толкова много неща на тая земя, вместо да вегетирам в това кварталче, забутано нейде

сред хълмищата на Бернската област.

– Не си правете илюзии – позволявам си да възразя. – Хората се отегчават не само в Бернската област.

– Да, защото са свикнали със своя край и своя бит. Едно и също нещо, дори да е пуйка с портокали, повторено пет пъти, се превръща в тягост. Секретът е да го напуснеш, преди да се е превърнало в тягост, и да минеш към следващото. Секретът е в промяната, в пътя, в движението, а не в тъпченето на едно място.

– Като ви слуша човек, може да остане с впечатлението, че най-щастливите хора са шофьорите и търговските пътници.

– Не опростявайте нещата.

– Но и вие не ги усложнявайте. Мисля, че ако човек държи на всяка цена да живее по-интересно, би могъл с малко въображение да постигне това навсякъде, дори и в тоя заспал квартал.

– Същност, да! – казва тя, наново променила тона. – Ако не по-интересно, то все пак по-малко скучно!

И добавя замислено:

– Трябва наистина да се прави нещо.

Казано в скоби, нямам впечатление, че наемателката ми чак толкова се отегчава. Тя по няколко пъти дневно шари между Остринг и центъра, а и когато е в самия квартал, продължава пак да шари насам-натам – до сладкарницата или до близките магазини, до гората или до селището на Робинзон, един икономично построен ултрамодерен комплекс от другата страна на хълма, дето Розмари има някакви познати от университета.

Когато се прибирам привечер и когато тя ме е изпреварила, неведнаж я заварвам да разговаря край алеята с едни или други съседи. Освен с козове на обаятелната си външност, тя разполага и с козове на своята общителност и приветливост, така че не се учудвам твърде, когато една вечер запитва:

– Пиер, бихте ли имали нещо против, ако направим утре тук едно каре на бридж? Предполагам, че познавате бриджа малко повече от импресионистите.

– А кои са останалите партньори?

– Ами нашата съседка Флора Зайлер и она, американецът, дето живее малко по-горе, от другата страна на алеята – Ралф Бентън.

– Имам чувството, че вие вече сте ги поканили.

– Да... тоест... – тя млъква сконфузено.

– „Не пия, не каня гости...“ – цитирам собствената ѝ декларация.

– О, Пиер!... Не ставайте лош. Поканих ги главно заради вас, за да ви изтръгна от лабиринтите на онуй „Черно досие“.

– Плафон или контра? – питам лаконично, за да сложа край на тия лицемерни излияния.

– Каквото вие желаете, скъпи – отвръща сговорчиво Розмари.

Следният ден е събота, така че и двамата сме в къщи, но това е само формално така, защото наемателката ми препуска с червената си кола до Остринг и обратно, за да доставя необходимите за леката закуска деликатеси, докато аз бивам изпратен чак в града, за да попълня с напитки домашния бар, който до тоя момент съществува само номинално, а едва завърнал се, трябва наново да се връщам да търся бадеми и зелени маслини, понеже Розмари твърди, че нищо не става без бадеми и зелени маслини, но вече прибрал се, Розмари казва „а на какво ще играем, като нямаме маса“, на което аз отвръщам „как да нямаме маса“, а тя възразява, че има предвид не маса за ядене, а специална маса със зелено сукно и че такава маса бездруго отлично ще подхожда на зеления хол, на което аз забелязвам, че зелените маслини са съвсем достатъчни като допълнение, но, разбира се, в края на краищата отново слизам до града и обикалям доста из Люб, додето намеря най-сетне съответното игрално съоръжение, и се прибирам тъкмо навреме – поне такава е мнението на Розмари, която казва, че съм се прибрал тъкмо навреме, та да помогна за сандвичите.

Точно в шест часа на парадния вход се позвънява и това е, разбира се, споменатият вече Ралф Бентън, понеже мъжете винаги са точни, а на всичко отгоре Бентън – според сведенията на Розмари – е юрисконсулт в някаква банка, а юрисконсултите пък са особено точни, особено банковите.

Гостът поднася на наемателката ми целофанена кутия с три орхидеи, надявам се, не от ония, отровните, на Бенато, а на мене предлага една любезна, малко сънлива усмивка точно в стила на тоя сънлив квартал. Това е черноок и флегматичен хубавец, който вероятно вече се е запътил към 40-те, но още не ги е достигнал. Добивам възможност да го разгледам по-подробно, когато се настаняваме в хола, защото времето на празния разговор за това противно време и прочее бива поето изцяло от Розмари, така че на мене ми остава само да пуша и да зяпам.

Ако не знаех вече, че е янки, едва ли бих го сметнал за такъв. Във всеки случай той е твърде различен от грубата мъжественост на оня тип, издигнат от уестърните в образец на породистия американски семец. Бентън е среден на ръст и добре сложен, ала с известна склонност към

пълнеене, която вероятно обуздава с доста усилия. Черна грива, подстригана не дотам късо, че да противоречи на модата, но не и прекалено дълга, та да го оприличава на хипи. Черни вежди с някаква меланхолична извивка и черни меланхолични очи – очи с един поглед, който сякаш отсъствува, скрит нейде в полумрака под клепачите. Малко гърбав нос, в чийто низходящ, леко пречупен диагонал има също нещо меланхолично. Пълни устни, изрязващи се отчетливо върху матовото лице. И заоблена брадичка с трапчинка, която вероятно му създава известни затруднения при бръсненето. Може би в жилите му има една-две капки мексиканска или порториканска кръв. А може би просто е от тоя, не каубойския тип, а от другия, меланхоличния и мечтателния, на който във филмите е отредено да дрънка на китара, вместо да стреля с колта.

– Мистър Бентън, нашият приятел Пиер би предпочел да играем плафон – чувам в тоя момент гласа на Розмари, минала с естествената си непринуденост от темата за времето към темата за картите. – Бихте ли имали нещо против това?

– Предпочитанията на домакина са за мене закон – отвръща с флегматичната си усмивка американецът.

– Не става въпрос за предпочитания, а за възможности – бързам да поясня. – Иначе не бих ви предлагал такава просташка игра.

– В наше време, знаете, човек вече трудно може да съди кое е просташко и кое – не – забелязва Бентън. – Като гледаш как се облича младежта и като слушаш с какви думи си служи...

Розмари е готова, изглежда, да възрази, ала на вратата за втори път се позвънява. Това е, както и следва да се очаква, нашата съседка Флора Зайлер, наемателката на съседа рентиер. Влизането ѝ сепва донейде Бентън, а също и мене, макар да съм зърнал вече дамата отдалече. Защото едно е да я зърнеш отдалече, а друго – да я видиш отблизо.

Флора Зайлер е на възрастта на моята наемателка, а може би и по-млада – при жените точността по тоя пункт е често илюзорна, – но във всеки случай не изглежда по-млада. За сметка на туй тя е доста по-висока от Розмари, а като обем спокойно би могла да побере у себе си две Розмари, без да ѝ мигне окоето. За да не изпадам в клюкарски тон, бързам да поясня, че фрау Зайлер съвсем не спада към персоните, затлъстели поради неправилен обмен на веществата, нито към ония мъжкарани, защитаващи спортната чест на родината си в дисциплината по хвърляне на гюлле. Тя си е съвсем добре пропорционирана, ако не броим известна шедрост на природата в бюста и тазовите части, само че добре пропорционирана върху импозантния ръст от метър и осемдесет.

Изобщо една от тия пищни самки, които създават чувство за малоценност у по-голямата част от мъжете и събуждат груби атавистични апетити у останалата част.

Немкинята свойски стиска десницата ми, а сетне и тая на Бентън, при което онзи едва успява да сподави страдалческото си изражение. Предполагам, че в случая вината е не само в енергичното здрависване, а и в масивния пръстен на американеца. Не знам дали сте забелязали, но когато носите пръстен и ви стиснат здраво ръката, ефектът е значително по-неприятен.

За да не се чувствава притеснена в креслото, Флора Зайлер настанява импозантното си телосложение върху дивана, а Розмари докарва поблизо количката с напитките, представляваща нашия домашен бар. Няколко минути отиват в избора на питиетата и в сложните операции с различните видове чаши и кубчета лед, чиято главна функция, както е известно, е да се изплъзват от щипките. Подир което Розмари се приготвя за малък въстпителен разговор, тъкмо навреме осуетен от немкинята:

– Не е ли по-добре да пристъпим веднага към работа? Забелязала съм, че тия светски ритуали на празните приказки повече отегчават хората, отколкото ги сближават.

Това е, изглежда, и мнението на останалите, защото всички като по даден знак вземаме чашите си и се настаняваме около зелената маса, допльваща тъй щастливо зеления интериор на хола. Жребият решава, че първия робер аз ще играя с Розмари срещу Флора и Ралф, нещо добре дошло за мене, защото ако ще трябва да се караме, по-удобно е все пак да се караш с близък човек.

Тая игра, бриджа, на времето я бях усвоил по чисто професионални съображения при едно от многобройните си превъплъщения, когато, също като бащата на Розмари, работех в бранша на часовниците. Само че от ония младежки години вече е изтекло доста време, така че в началото се въздържам от прекалено бурни анонси и оставям инициативата главно в ръцете на наемателката си, която като всяка дейна и амбициозна натура няма нищо против именно тя, а не някой друг да осъществява разиграването.

– Пиер, не ми се сърдите, че влязох, нали? – пита мило Розмари, когато проваля една игра на три без коз, от която би следвало да направим шлем.

– Съвсем не, скъпа. Подозирам даже, че го сторихте само за да повишите самочувствието ми. Когато видиш, че и други допускат грешки, това те окуражава.

Тя всъщност играе добре, но с известна склонност към авантюрата, която при бриджа винаги се заплаща, особено ако имаш срещу себе си двама безпощадни играчи като Флора и Ралф. Те са изцяло съсредоточени в картите и очевидно вече напълно се разбират без всякакви приказки – искам да кажа разбират се в играта, защото за другото е още рано да се съди – и използват думите с едничката цел да анонсират.

Роберът, както следва и да се очаква, завършва катастрофално за нас, при което Розмари наново пита дали не ѝ се сърдя, а аз наново отхвърлям възмутено това с нищо неоправдано подозрение. Сменяме местата си и този път аз се озовавам срещу американеца, а когато двама мъже се опълчат срещу две жени, работата им, естествено, е спукана, така че подир втория робер моята загуба вече двойно нараства и Флора, срещу която се настанявам, промърморва майчински, макар да е доста по-млада от пишещия тия редове:

– Трябва да разчитате на мене, мойто момче. Иначе никога няма да се отървете от батака.

Отговарям ѝ, че именно на нея разчитам, и тя приема тази декларация като нещо, разбиращо се само по себе си, защото се радва на невъзмутимо самочувствие. Пътем казано, немкинята съвсем не е притеснена от внушителния си калибър. Изобщо държи се тъй естествено, сякаш смята, че именно тя олицетворява истинската самка и че не носи никаква вина, задето наоколо ѝ се мотаят разни женски пигмеи от кукленския тип на Розмари. Да, Флора съвсем не изтъква щедрите си форми, но не се опитва и да ги крие, още повече, че това е просто невъзможно, освен ако рече да се яви в шперплатова опаковка. Облечена с външна непретенциозност – пола, блуза и жилетка, небрежно наметната, за да не притеснява обемистия ѝ бюст, – немкинята очевидно се снабдява с тия дреболии само от ателиетата на висшата мода и, естествено, по поръчка. При тия размери...

Разчитам на нея и се задоволявам коректно да анонсирам, като не пропускам да следя красноречивите ѝ погледи. Тоя разговор с погледи не е от най-коректните при една джентълменска игра, но той вече ни е наложен като стил от жените, защото Розмари също не пропуска да блещи тъмните си очи към тъмните очи на американеца.

Флора използва разумно предимствата на краката си, а също и слабостите на авантюризма, с който моята наемателка все още не може да се прости, така че накрая наистина, макар и частично, съумява да ме поизмъкне от батака. А подир туй настъпва и часът на закуската.

Закуската е „студен бюфет“, както се изразява Розмари. Прочее

всеки си взема в чиния от деликатесите, натрупани върху масата в ъгъла, подир което се настанява на някое от креслата, в съседство с подвижния бар. Само Бентън, застанал до бара, се храни на крак. Имам чувството, че го прави, за да не мачка излишно костюма си, освен ако не желае да притеснява немкинята, разположила се на дивана. Облечен е безупречно, дори малко по-безупречно, отколкото се полага на светски човек. Искам да кажа, че му липсва оная едва забележима небрежност, която отличава светския човек от мъжкия моден манекен. Но един юрисконсулт не е длъжен да бъде светски човек.

– Грешката е ваша, Ралф – говори Розмари. – Трябваше да ме подкрепите, а не да казвате „пас“.

– Тази подкрепа щеше да ви струва пет вътре с контра – обажда се Флора, като ми хвърля съучастнически поглед в смисъл „каква наивница“.

– Да, но нямаше да вземете робера. Вината е на Ралф, че ви пощади.

– Очарователна съседко – произнася американецът с апатия, от която е ясно, че пет пари не дава за очарованието на въпросната съседка. – Има моменти, когато за да пощадиш самия себе си, трябва да щадиш и противника.

– Вашата логика ми е непонятна – упорствува Розмари. – Не можеш в едно и също време да щадиш и себе си, и противника, щом интересите ви са различни.

– И все пак в известни моменти тъкмо такава е логиката – настоява невъзмутимо Бентън.

– А също и елементарната сметка – добавя немкинята, като отново ми хвърля съучастнически поглед. – Пет вътре с контра е равно на две хиляди.

Тя вероятно без зла умисъл е кръстосала пред мене импозантните си бедра и аз установявам, че щедрата ѝ плът се намира в известно противоречие с лицето, доколкото сме свикнали да придаваме на едрите форми някакъв характер на добродушие. Може би защото смесваме тия едри форми с ранния спомен за майката, която за малкото дете е винаги една голяма жена, и само малка част от нас имат възможност да се убедят впоследствие, че не всяка голяма жена прелива от майчинска доброта. Така или иначе, лицето на Флора би подходило по-скоро за някоя грациозно източена дама, за някоя кобра или както се казваше на времето – жена вамп. Високите дъги на веждите, бадемовите очи с променлив цвят, изпъкналите скули и малко голямата уста, всичко това, обрामчено от разкошните тъмнокаестеняви коси, представлява добър коз за

навлизане във филмовата кариера, и по-специално в рекламните късометражи на козметичните фирми. Само че както ми се струва, Флора едва ли е от жените, склонни да се задоволят с мизерния приход от подобни антракции.

Най-странни са очите на немкинята, неуловими по тон, ту сини, ту синьозелени, ту сиви. Всичко идва от тия настолни лампи, а също и от рефlekса на зелените тапети, мисля си. Интересно под какъв именно цвят са записани тия очи в паспорта ѝ.

А междуременно разговорът на комарджийска тема продължава, макар и без мое участие, и присъстващите отдавна вече се наричат по име и това ме навежда на баналната мисъл, че нищо не сближава така хората, както дребните недостатъци, и че една игра на карти или едно съвместно напиване понякога вършат повече работа, отколкото две години познанство.

– На вас като че ли не ви достига жаждата за печалба, Ралф – коментира в тоя момент Розмари.

– Тая жажда у всички ни съществува в излишък – отвърща спокойно американецът.

– Не, не у всички – възразява Флора. – Имам впечатлението, че нашият домакин присъствува просто за да попълни карето.

– Това е вероятно само защото мечтае за по-голяма печалба – подхвърля Бентън.

– Разбира се – кимам. – Което не значи, че бих презрял и по-скромния приход.

Подир известен брой подобни фрази без значение, играещи ролята на гарнитура към студения бюфет, ние отново се настаняваме около зелената маса и пристъпваме към втория тур, който завършва доста зле за Розмари и катастрофално за самия мене въпреки новите самоотвержени опити на Флора да ме избави от батака.

– Съжالياвам, че ви нанесох такива удари – промърморва немкинята, когато накрая уреждаме сметките си. – Нещастieto ми е, че не винаги успявам да измеря ударите си.

– Не се извинявайте. Доволен съм, че ви доставих една макар и съвсем малка наслада – отвърщам галантно.

– Предлагам реваншът, който ви дължим, да се състои в най-близки дни у дома – заявява Бентън на прощаване.

– Няма да пропуснем да се възползуваме от поканата – подхвърля заканително Розмари.

Подир което се налага да докосна кадифената длан на американеца

и да изтърпя енергичното ръкостискане на немкия.

– Вие сте невъзможен, Пиер! – заявява наемателката ми, след като оставаме сами.

– Лошо ли играх?

– Не. Аз играх лошо. Но вие сте съвършено безчувствен. Създавате ми просто комплекс за малоценност с моите страсти.

– Толкова ли сте пламенна като натура?

– Имам предвид играта.

– Е, щом е само играта...

Тя може би чака нещо. Или може би аз чакам. Или и двамата чакаме. Но, както винаги, когато и двамата чакат нещо, не става нищо. Така че малко по-късно се чувам да казвам:

– Ралф също не изглежда прекалено експанзивен.

– Ралф е тиха вода – отвръща Розмари.

И се запътва към спалнята си.

* * *

Неделният ден минава без разговори, тъй като всеки го прекарва в стаята си, ако не броим съвместния обед с обилните останки от студения бюфет. Привечер слизам в хола, за да заваря наемателката си полуизлегната на дивана над някаква книга с репродукции. Ако съдя по едрите цветни парцали, заместващи изображенията, това трябва да са репродукции на импресионистите.

– Вече няма „Черно досие“ – предупреждава Розмари. – Финалният епизод мина снощи тъкмо когато Флора ви измъкваше последните франкове.

– Значи заменил съм едно напрежение с друго напрежение – забелязвам философски.

Сетне, като се обтягам по привичка в креслото пред загасения телевизор, добавям:

– Но вие, изглежда, свиквате с летаргията на квартала. Излежавате се цял ден, разглеждате си картинки...

– Не разглеждам картинки, а се образувам – поправа ме тя. – Нима не можете да направите разлика между човека, който се храни, и онзи, който дъвче дъвка. Тези тук наоколо не се хранят, а дъвчат дъвка, не използват времето, а го убиват.

Мисълта за времето насочва погледа й към прозореца, зад който в здрача бавно кръжат синкавите снежинки на първия сняг.

– Какво време! И на всичко отгоре утре рано трябва да ходя в

Женева. И на всичко отгоре моторът на колата ми нещо не е в ред.

– Защо трябва да ходите точно утре в Женева?

– Защото баща ми ме вика.

– Ще вземете влака...

– Очаквах да чуя: „Ще ви закарам“.

– Скъпа Розмари, може би е непредпазливо да издавам по такъв начин слабостта си, но за вас съм готов дори на тази жертва.

– Браво, Пиер, напредвате! – усмихва се окуражително жената. –

Искам да кажа: в лицемерието.

– Каква неблагоприятност!

– Обзалагам се, че вие също имате някаква работа в Женева.

От тази жена не можеш нищо да скриеш. Освен естеството на работата. Която, искрено казано, засега не е съвсем ясна и на самия мене.

Заранта от снега не е останало нищо повече от малко влага по асфалта. Така че ние потегляме с волвото и към единайсет сме вече в Женева.

– Къде искате да ви оставя? – питам, докато се спускаме бавно по рю Мон Блан към езерото.

– Най-добре е да ме оставите в „Ротондата“. Имам среща с една приятелка.

Изпълнявам нареждането, сетне завивам вдясно и паркирам в първата малка пресечка. Връщам се назад пеша, влизам във вътрешния двор до моя домашен хотел дьо ла Пе, а оттам прониквам в пасажа, извеждащ на рю Мон Блан. Сега витрината на „Ротондата“ е точно в моя зрителен ъгъл. Заведението е достатъчно светло, за да видя съвсем ясно Розмари, седнала край една маса в ъгъла. Засега от приятелка няма и помен.

Пет минути по-късно жената урежда сметката, облича палтото си, излиза на улицата и като се оглежда бегло, тръгва към кея. Аз също излизам, и то точно по обратния път, за да оставя достатъчно голяма дистанция между себе си и своята наемателка. Забавлявам се да следя как тя повтаря в общи линии собствените ми маневри от преди месец и нещо. Подминава двата моста, за да поеме по третия, този пешеходния, и да се увери, че няма подире си опашка. А кого смята Розмари за възможна опашка? Мене? Слабо вероятно. Ако толкова се боеше от мене, надали щеше да се възползува от колата ми. Макар че може да го е направила именно за да ми покаже, че не се бои и няма от какво да се бои.

Всъщност туй е и работата, която ми предстои в Женева и която все още не е ясна и на самия мене. И ако някой властно ме е призовал към тази работа, това е самата Розмари. Още в първите дни на нашето

съжителство – мисля вече казах, че не бива да търсите двусмислие в тая дума – можах да установя, че дамата на три пъти грижливо е преравяла вещите ми. Грижливо, в смисъл че всичко бе поставяно педантично на предишното си място, чак до последната дреболия. При един случаен човек подобен педантизъм може да бъде ефикасен, обаче при един професионалист – никога. Професионалистът владее уменията да си служи с най-различни и най-незабележими белези, където трябва, за да установи с увереност дали някой е ровил тук-там, или не.

По-късно наистина тоя род обиски от страна на наемателката ми бяха прекратени, като на мене бе оставена грижата да реша дали бе сметнала, че заслужавам по-голямо доверие, или бе стигнала до извода, че съм достатъчно хитър, за да ѝ предоставям компрометиращ материал. Но, така или иначе, тия обиски заедно с оживеното шетане из квартала ме принуждаваха да захвърля за известно време нещастния Бенато на произвола на съдбата и да се заема с Розмари.

Излязла на рю дю Рон, дамата хлътва в големия универсален магазин Гран Пасаж, с което ме подлага на сурово изпитание. Гран Пасаж е огромен лабиринт на четири етажа и с четири изхода, а при разстоянието, разделящо ме от него, повече от сигурно е, че додето вляза, Розмари вече ще е потънала в навалицата купувачи, освен ако се е изкачила на горния етаж над входа, за да наблюдава влизането ми. Изобщо при цялата тая навалица и при изобилието на огледала в магазина твърде възможно е да сменя ролята си брояч с ролята на броен.

Решавам прочее да се доверя не на краката си, а на разума. А разумът ми подсказва да поема наблюдението на Плас дю Лак не просто защото един от изходите води на тоя площад, но и защото в случай че се появи на някой от другите два изхода, Розмари пак може да бъде засечена оттук. Остава прочее само рискът на четвъртия изход и шансът три към едно е определено в моя полза.

Тя се появява на Плас дю Лак цели двацет минути по-късно, когато вече съм почти уверен, че съм я изгървал. Хлътвам в магазина за обувки на ъгъла, изчаквам я да подмине витрината и възползуван от наплива в тоя час, тръгвам подире ѝ. Би следвало да ѝ благодаря, че ми спестява по-нататъшната игра на криеница. Стигнала до следващата пресечка, Розмари завива рязко и с един проверовъчен поглед напуска главната улица. Избързвам, за да установя тъкмо навреме, че влиза в четвъртата поред сграда – една модерна постройка на пет етажа.

Дотук! – казвам си, като подтиквам инстинктивния порив да изтичам, да хлътна подир дамата и по светливите бутони на асансьора да

установя поне на кой етаж ще спре. Ако Розмари наистина се опасява от опашка, а това е вече сигурно, тя в тоя миг навярно се спотайва на площадката на стълбището, за да провери дали някой няма да влезе подире ѝ.

Изчаквам няколко минути, сетне изминавам двайсетина метра и влизам в насрещното кафене, дето се настанявам в ъгъла до витрината тъй, че да виждам, без да ме виждат. Тук не рискувам много нещо. Дори на Розмари да ѝ скимне да се отбие в кафенето, ще успее да я зърна навреме, за да мога да се изплъзна от офиса през задния вход.

В заведението има само неколцина клиенти, заети с приказки или с преглед на заранния печат. Така че келнерът не само ми донася тутакси кафето, но и разменя няколко думи за времето, и по-специално за снощния сняг, който според него определено бележи началото на зимата, очертаваща се тая година като твърде студена, и прочее в тоя дух. Кимам охотно и допълвам неговите прогнози с някои мои прогнози, почерпани впрочем също както и неговите от телевизионните емисии, защото по всички световни телевизии въпросите за времето се обсъждат тъй често и така обширно, сякаш от проблемата дали утре ще бъде облачно или не, зависи самото съществуване на планетата.

Изпивам кафето, след това поръчвам бутилка Евриан, изпивам и нея, после изпушвам една подир друга три цигари и разменям още няколко думи с келнера, тоя път на втората дежурна тема – кризата и повишението на цените. В мига, когато посягам към четвъртата папираса, от насрещния вход изгрява Розмари в цялото си великолепие. Забравих да кажа, че зимното ѝ палто е в масленозелен цвят, а зеленият цвят отлично ѝ отива, нещо, което вече съм успял да установя, додето съм я наблюдавал сред интериора на моя зелен хол.

– Каква жена! – избъбрям, когато Розмари се отправя в обратна посока, и опасението, че ще надзърне в кафенето, се разсейва.

– Мамзел Дюмон? – запитва келнерът, доловил възторженото ми възклицание.

– Вие я познавате?

– Че разбира се. Това е секретарката на господин Грабер.

И като се усмихва с вид на познавач, добавя:

– Каква жена, нали?

Срещата ми със същата тази жена е точно подир половин час в ресторанта Бел Ер на пет крачки оттук, но пет крачки за нея, а не за мене. Вземам такси, озовавам се на насрещния бряг и го освобождавам. Сетне влизам в една телефонна кабина и правя справка в указателя. Когато

знаеш името и адреса, справката не е трудна, тъй че без излишни усилия и разорителни подкупи получавам необходимата ми информация:

ТЕО ГРАБЕР
бижута и скъпоценни камъни

Една информация, която за момента не ми говори нищо, освен дето обяснява защо Розмари е тъй добре запозната със скъпоценните камъни – тия, очарователно променливите, а може би и другите. Но човек никога не знае кога и за какво може да му послужи една информация. Тъй че запаметявам сведението, качвам се на волвото и потеглям към Бел Ер.

– Надявам се, че успяхте да се срещнете с баща си – казвам любезно, когато настанявам дамата до отредената ни маса.

– Да. И най-важното, да му измъкна сумата, необходима за компенсирани на снощната загуба.

– Ако въпросът е бил само в това, можехте да ми кажете – забелязвам.

– Не, Пиер. Никога няма да приема от вас такъв род услуга.

– А какъв?

– Никакъв... Впрочем не знам...

Тя може би е готова да каже още нещо, ала в тоя момент изниква метр д'отелът.

– Наистина не съм допускала, че можете да си направите труда да ме доведете до Женева и да загубите за мене цял един ден – доверява ми тя към края на обедата.

– Чак за такъв егоист ли ме смятате?

– Не. Смятам ви просто за затворен човек.

– А вие действително ли сте тъй общителна, както изглеждате?

– Какво имате предвид?

– Нищо сексуално.

– Ако нямате предвид нищо сексуално, трябва да ви кажа, че действително съм общителна.

Това е съвсем вярно. И аз вече съм успял да го установя. А в случай, че все още ме измъчват някакви съмнения по въпроса, те твърде скоро ще се разсеят. Защото само две вечери по-късно, когато влизам в тъмната си спалня и надничам през цепката на завесата към вилата на Горанов, правоъгълникът на осветения насрещен прозорец ми сервира една интимна гледка: разположени на обичайните си места, Горанов и Пенев са се задълбочили в игра на карти. Само че този път към тях се е

присъединил и трети партньор – милата и общителна Розмари Дюмон.

ТРЕТА ГЛАВА

Събота следобед. Изтягам се на креслото и разсеяно си мисля, че топлината на електрическия радиатор и пролетните цветове на зеления хол приятно контрастират с едрите парцали мокър сняг, сипещи се зад прозореца. Атмосферата на уют за жалост е понакърнена от големия зимен пейзаж, който Розмари е окачила на стената. Той наистина също е в зеленикави тонове, но такива леденозеленикави, че тръпки те побиват.

– От този ваш пейзаж ми става студено – позволявам си да подхвърля.

– Той не е мой, а на Моне – уточнява наемателката ми, която в момента нарежда пасианс.

– Все едно. Става ми студено, като го гледам.

– Но, Пиер, как да ви обясня, че задачата на една картина не е да отоплява стаята.

– Знам това. И все пак мисля, че този пейзаж би бил по-подходящ за през летните горещини.

– Вие разсъждавате с логиката на най-елементарния зрител: искате да получите от изкуството това, което в момента животът не ви предлага – произнася Розмари, като вдига очи от картите.

– Аз лично не искам нищо – поправям я. – Но все пак смятам, че ако закачите една картина у дома си, тя трябва да съответствува на нещо. На нещо желано. На някакво настроение.

– Тази картина също съответствува. Съответствува на вас – казва жената.

И прочела недоумението ми, добавя:

– Ами че погледнете се, това сте вие, цял-целеничък: хладен и навъсен като облачен зимен ден.

– Много мило от ваша страна, че сте си окачили портрета ми.

– А ако сам решите да украсите стаята си с някой пейзаж, който да ви напомня за мене, какво бихте сложили? – запитва Розмари.

– Във всеки случай не бих сложил пейзаж, нито каква да е картина. Това е прекалено мъртво за вас. Бих сложил някой камък, дето заранта му е зелена, пладнето златисто, а следобедът син и вечерта цикламена.

– Такъв камък няма.

– Възможно е. Вие по-добре знаете. Предполагам, че владеее материята на скъпоценните камъни не по-зле от тая на импресионистите.

– Защото това е всъщност все тази материя на изменчивата хубост – отвърща жената, без да мигне.

– Нима в университета изучавате и камъните? – продължавам аз да нахалнича.

– Камъните съм ги изучавала при един приятел на баща ми, който има предприятие за шлифовка – обяснява все тъй непринудено Розмари. – И то съвсем не с научна цел, а просто защото ти грабват очите.

– Но с какво всъщност ви привличат те? С красотата или стойността?

– А с какво ви привлича вас едно печено пиле? С приятния вкус или с хранителните качества?

– Все пак едно от двете трябва да доминира.

– Тогава защо говорите излишни работи. Ясно е кое доминира.

Тя се замисля за миг, сетне казва с променен тон:

– Когато преди време видях у тоя приятел на баща ми един великолепен безцветен камък, рекох с цялата си наивност: „Този брилянт навярно струва фантастично скъпо“. На което приятелят на баща ми добродушно се засмя: „Да, щеше да струва наистина фантастично скъпо, ако беше брилянт. Само че е бял сапфир“. И знаете ли, Пиер, едва бе произнесъл тия думи и ми се стори, че блясъкът на камъка изведнаж помръква.

– Не се ли опита приятелят на вашия баща да реабилитира камъка в очите ви?

– По кой начин?

– Като ви го подари.

Розмари се засмива скептично.

– А вие бихте ли ми го подарили?

– Незабавно. Нямам никакво отношение към камъните.

Тя ме поглежда, сетне произнася замислено:

– Интересно тогава към какво имате отношение.

Подир което отново променя тона:

– Мисля, че вече е време да се обличам. Нали не сте забравили, че тази вечер сме у Флора?

* * *

И тъй, тази вечер сме у Флора. Това става не знам за кой път, тъй като сбирките на карето са отдавна традиционни и доста чести, а според календара независимо от парцалите сняг сме в началото на март.

Немкинята е превърнала целия етаж в обширно студио, като е

съединила двете стаи и ги е подредила удобно, но просто, искам да кажа без излишъка на мебели и настолни лампи, характерен за нашия зелен хол. И доколкото една обстановка разкрива нещо от индивидуалността на обитателя си, дотолкова би следвало да се заключи, че фрау Зайлер е жена на здравия практицизъм, а не на будоарния бит. Никакви галантни сцени и никакви импресионисти. Едничката украса се свежда до три-четири порцеланови статуетки, наредени върху ниския бюфет – рекламни подаръци на фабрики за порцеланови сервизи, тъй като Флора е представителка на фирми, снабдяващи човечеството с готварски и кухненски съдове.

Състезанието започна този път в моя полза, нещо доста рядко, понеже обикновено губя. Губя на дребно. Не както първия път.

– Би трябвало да се радвате – утешава ме в подобни случаи Бентън. – Това значи, че ще ви върви в любовта.

– Не говорете баналности, Ралф – възразява Розмари. – Когато един човек е апатичен в играта, той е апатичен и в любовта.

На което пък немкинята би могла да възрази, че американецът, макар да е апатичен в любовта, съвсем не е апатичен в играта. Но тя не възразява, въпреки че има основание да го стори. Доколкото си позволявам да съдя по беглите наблюдения, Флора бе опитала в началото няколко хода на повърхностен флирт с Бентън, които, уви, не бяха го изтръгнали от летаргията му. Може би просто не е любител на големия формат.

И така, състезанието този път протича в моя полза, но най-големите ми завоевания започват, когато сядам срещу импозантната фрау Зайлер, защото това е един дълъг робер и асовете, и ригите на колодата почти винаги се оказват събрани в ръката ми, а Розмари и Бентън се впускат в отчаяна отбрана и отбраната им продължава дори след като успяват по чудо да влязат в опасната зона, а наказателните удари от страна на неумолимата немкиня се сипят един подир друг и колоната на печалбите ни все повече добива очертанията на небостъргач, така че когато накрая Флора тегли чертата и прави сбора – счетоводството е винаги нейна задача, – Ралф е принуден да признае, че не помни в живота си друг толкова нещастен робер.

– Както виждате, старая се за вас, момчето ми – промърморва Флора и аз забелязвам, че очите ѝ под влияние на тихото вътрешно доволство са добили в тоя момент лазурносин цвят.

– Ще се стараете, естествено – отвръщам. – Ако не са такива като мене, никой няма да купува чиниите ви, понеже няма да има какво да

сложи вътре.

– Мисля, че се лъжете, ако смятате, че симпатията ми се дължи на вашата търговия с хранителни продукти – подхвърля немкинята, с което още повече разваля настроението на Розмари.

В резултат на продължителното съжителство Розмари е свикнала да ме третира донейде като своя територия, макар че между двама ни всъщност няма нищо освен празни разговори. Но ако в момента подмятанията на Флора я дразнят, то е най-вече понеже е бясна подир този нещастен ровер. Само че когато е бясна, тя има обичая да го крие. И ако се показва бясна, значи е просто малко ядосана. А когато е наистина бясна, предпочита да мълчи.

Сега вече Розмари седи срещу мене, подчертано съсредоточена в картите си, и аз съм доволен, че мога поне отчасти да подобря настроението ѝ, като обявя направо три без коз, на което, въпреки че съм затворил играта, Розмари не може да се въздържи да не отговори с четири пики и да изгори моите двеста от тузове. Но три без коз или четири пики – играта е при всички случаи голям шлем и това донейде подобрява настроението на партньорката ми, която дори благоволява да каже:

– Съжалявам, Пиер, обаче съвсем не се сетих, че може да имате двеста от тузове.

– Излишно е да съжалявате. За мене беше истинска наслада да наблюдавам магистралното ви разиграване – отвръщам галантно, дори прекалено галантно, тъй като разиграването е възможно най-баналното и при такава карта човек би могъл да го извърши дори с левия си крак.

– Е, доволна ли сте? – запитвам, когато вторият манш завършва също в наша полза.

– Съвсем не – отговаря Розмари. – Вие спечелихте с Флора тройно повече. Значи обичате Флора повече от мене.

– А може би аз го обичам повече от вас, скъпа – забеляза невъзмутимо немкинята.

Така или иначе, в момента е време не за обич, а за закуска и ние се отправяме към дългия бюфет, където наред с рекламните порцелани са поставени и някои други, съвсем плоски по форма и отрупани с меса и зеленчуци. Практицизмът на немкинята намира своя израз и върху терена на готварското изкуство. Тя се ограничава с немного по брой, но достатъчно вкусни и питателни кулинарни специалитети, без да изпада в разхитителните импровизации на Розмари, нито да гони скъпия финес на американеца, който поръчва закуските за своите вечери в близкия ресторант.

– Бъдете великодушни, яжте възможно повече! Иначе ще трябва цяла седмица да дояждам тия блюда – подканва ни немкинята, която отдавна е възприела навика да поддържа светския разговор, като нарушава светския тон.

И ние ядем, доколкото е по възможностите ни, а сетне отново се разполагаме около масата и по силата на правилото „когато върви – върви“ аз отново продължавам да печеля и първата ми печалба е пак с Розмари, само че за проклетия тя и този път е далеч по-малка от прихода, който реализирам половин час по-късно с немкинята.

– Сега вече е съвсем ясно: вие наистина обичате Флора повече от мене – установява наемателката ми.

– Три пъти повече – уточнява домакинята, за да налее още малко масло в огъня и да подчертае внушителния размер на общия ни удар.

И тя ми хвърля бегъл поглед с лазурносините си бадемови очи, сякаш подир толкова срещи едва сега ме забелязва. Един поглед, който би могъл да събуди у мене известни размисли, в случай, че съм любител на големия формат и в случай, че не съм в течение на една подробност, неизвестна може би на Розмари: тая Флора, кокетиреща с бита си на студена и независима жена, има приятел.

– Мисля, че немкинята ми поопъна нервите одеде – призна наемателката ми, когато се прибираме.

– Предполагам, че вината е повече в малшанса.

– Да, в малшанса. Но също и в немкинята.

Подир това ненадейно самопризнание за слабост дамата ми пожелава лека нощ и се оттегля в покоите си.

* * *

Узнал съм съвсем случайно за приятеля на Флора. Но когато поддържах връзки с определени хора в продължение на месеци и когато животът ви протича в такова тясно място като Берн, случайностите от подобен ред придобиват известна закономерност.

Това става през една от обичайните ми следобедни разходки из главната улица и съседните пресечки. По време на тия разходки неведнаж ми се случва да срещам ту Ралф, ту Флора, обаче ние разменяме набързо по някоя дума, за да отменим всеки по работата си, и само ако се сблъскам с Розмари и тя не се е запътила на някое крайно интересно обсъждане, програмата ми заплашва да се промени, защото дамата ме поъмква със себе си към някое кафене или кино със същата тая непринуденост, с която се е настанила и в дома ми.

Този път обаче срещата става не с Розмари, а с Флора и не на главната улица, а на едно далеч по-пусто и необичайно за срещи място. Налага се да поясня, че част от стария Берн е разположена на два етажа, като горният етаж е на нивото на главната улица, а долният – значително по-ниско, до нивото на Ааре. Разходката без посока през въпросния ден ме е довела именно до този долен етаж, състоящ се от редица потъмнели и мрачни сгради, край които се разтяга също такава мрачна и ниска покрита галерия.

Движа се бавно из галерията, като се вслушвам в стъпките си, кънтящи отчетливо под тия сводове. Сетне излизам на открито и продължавам нататък. Отляво тече реката, дълбока и бърза, но водите ѝ в този зимен ден са загубили звучния си синьозелен цвят и са станали студеносиви. Променливи също като очите на Флора, казвам си, и, както става в подобни случаи, виждам в същия миг пред себе си самата Флора.

За щастие тя е твърде далеч от мене, там пред входа на огромния стар асансьор, който, колкото и да е тромав, може за две минути да ви изкачи до горния град и да ви спести два километра пешеходна обиколка. Дръпвам се зад спрелия наблизо камион и отново поглеждам предпазливо към асансьора.

Флора не е сама. До нея е изправен мъж, значително по-нисък от дамата, но за сметка на туй широкоплещест и масивен като професионален борец. Случайният минувач, ако изобщо обърне внимание на тия двамата, би могъл да ги вземе за двама непознати, очакващи идването на асансьора. Те вероятно именно на това и разчитат, за да си дават тук среща и дори с цел да подсилят илюзията – стоят полугърбом един към друг, Флора, отправила поглед към реката, а борецът, загледан в обувките си.

Те стоят полугърбом като непознати, които пет пари не дават един за друг. С тая малка разлика, че разговарят. От разстоянието, на което се намирам, и при необходимостта да се крия на завет зад камиона аз нямам никаква възможност да чуя отчетливо разговора. Затуй пък мога добре да ги наблюдавам и да установя подир известно време, че този разговор почва да става необичайно дълъг за двама непознати, случайно сблъскали се пред градския асансьор.

Най-сетне Флора влиза в асансьора, който вероятно отдавна вече чака пътници, а борецът поема пеша, като тръгва право към мене. Заобикалям бързо камиона, пресичам асфалтирания път и се спускам към брега на реката, достатъчно нисък, за да изчезна от хоризонта. Изчаквам няколко минути и наново се връщам на изходната си позиция до

камиона, за да установя, че непознатият вече е поел по каменния коридор на галерията.

Десет минути по-късно, додето тежкият асансьор бавно ме възнася към площадчето пред катедралата, уреждам спешен военен съвет между себе си и себе си. Тия военни съвети, въпреки че могат да бъдат взети от някой психиатър за сигурен симптом на шизофрения, са доста обичайно и твърде полезно за мене занимание. Сблъскване на идеи между аз – предпазливия скептик, и другия аз – дейния оптимист. А както казва генералът, спорът нерядко води до доброто решение.

Да сподиря бореца не е трудно. Пешеходният излаз към горния град е само един и – спестил достатъчно време посредством асансьора – мога тъкмо навреме да причакам непознатия. Нещата се усложняват от тук нататък. Не е изключено Флора също да дебне отнейде, за да провери дали нейният приятел не е под нечие наблюдение. Не е изключено и той да има някакъв съучастник. Най-сетне не е изключено и просто да ми се изплъзне, като хлътне в някоя пресечка и надуе колата си. Въпросът е: заслужава ли си да поемем още днес евентуалния риск и не е ли по-добре да изчакам.

Разбира се, мене вече ми е дошло до гуша от чакане. Вече четири месеца съм в тази страна и по тази писта при нулев резултат. Обаче тъкмо когато ти е дошло до гуша, трябва да бъдеш особено предпазлив, за да не допуснеш нетърпението и отегчението да те повлекат в оная посока, дето ще си разбиеш главата.

Когато излизам на площада пред катедралата, спешният военен съвет е вече приключен и рискът е окончателно поет. Вмъквам се в малкото кафене на края на главната улица, изчаквам появата на бореца иззад завоя и тръгвам подире му, като му давам достатъчно преднина. В края на краищата, какво чудно, ако съм се озовал на трийсет метра от някакъв гражданин, чието съществуване изобщо не подозирам, и то в тоя тесен град, дето всичко е на две крачки от главната улица.

Непознатият се движи с равния забързан ход на човек, който знае накъде отива и няма излишно време за губене. Целта му се оказва гарата, и по-точно влакът Берн-Базел-Мюнхен. До тръгването на влака остават още осем минути, време напълно достатъчно, за да отскоча до гишето и да се снабдя с билет. Билет за Базел. Макар че може да се наложи да продължа и до Мюнхен.

Движа се бавно по перона, додето забелязвам, че борецът се е настанил в едно второкласно купе. Качвам се в същия вагон и сядам достатъчно далече, за да не се набивам в очите на непознатия, и достатъчно

близо, за да мога да го наблюдавам. Изваждам от джоба си вестника и по примера на останалите неколцина пътници потъвам в проучване на борсовата ситуация.

Пътуването до Базел трае към един час. Един час, през който съм погледнал само четири-пет пъти бореца, възползуван от обстоятелството, че и той е потънал в изследване на борсовите курсове. Човекът очевидно не изпитва никакви опасения, че е следен, и аз нямам никакво намерение да го убеждавам в обратното, още повече няколко бегли погледа са напълно достатъчни за набиране на визуална информация, в случай че си добил привичката да гледаш, а не да зяпаш.

Непознатият е някъде между 50 и 60 години, но без признаци на физически упадък. Сега, след като е свалил сивата си шапка с тясна периферия, едрата масивна глава се оказва увенчана от кубето на голо бръснато теме. Бръсне го, изглежда, също тъй редовно, както бръсне и пълните си бузи. Има такива индивиди, които от страх да не оплешивеят съвсем се обричат за цял живот да ходят с голи глави.

Когато понякога вдига очи от вестника, виждам, че те са леко присвити, сякаш се взират в нещо много светло или много неприятно. Затуй пък чувствените ноздри на широкия нос са добре отворени, сякаш човекът възприема света по-скоро с обонянието си, отколкото със зрението. Това не е толкова странно, ако се вземе под внимание, че в челюстите му със склопените, увиснали надолу устни и в масивната муцуна има нещо кучешко.

Половин минута преди влакът да спре в Базел, непознатият захвърля вестника на седалката, става, поема пардесюто и шапката си и се запътва към изхода на вагона. Последвам примера му с интервал от една минута и го сподирям по перона.

Часът минава седем, когато най-сетне, след продължително кисне в едно кафене, човекът ме завежда до дома си – апартамент на първия етаж в нова жилищна сграда от средна категория. Прочитам на табелката:

<p>МАКС БРУНЕР търговски посредник</p>
--

След като съм установил най-сетне името на бореца и след като в кафенето съм направил известен брой снимки на същия с джебната си запалка, би трябвало да смятам мисията за приключена. Но каква е гаранцията, че непознатият ме е завел именно у дома си и че тъкмо той е

Макс Брунер, а не някой друг? В нашия занаят, както и всякъде другаде, прибързаните заключения понякога водят до неопишуеми бъркотии.

Излизам отново на улицата и спирам до най-близкия ъгъл, като се колебая дали да се връщам вече, или да чакам. Перспективата да идвам втори път в Базел не ме привлича особено, а до Берн, както съм установил на гарата, има още три влака. Така че решавам да чакам, та ако ще и да е пред празни ясли, както казва генералът.

Трудолюбието ми бива възнаградено един час по-късно, когато борецът отново се появява на улицата. Този път той ме отвежда в кварталния ресторант и това се оказва напълно достатъчно за установяване на самоличността, защото келнерът, додето взема поръчката му, непрестанно бърбе „естествено, хер Брунер“ и „веднага, хер Брунер“, сякаш е разбрал колебанията ми и на всяка цена държи да ме убеди, че тъкмо борецът и никой друг е въпросният Макс Брунер, търговски посредник.

Вечерята в този квартален ресторант е, професионално погледнато, вече съвсем излишна. Но една вечеря, погледната от по-друга страна, никога не е излишна, тъй че изпивам две бири, взимам две наденици с кисело зеле, а също и няколко добавъчни снимки на бореца и потеглям към гарата.

И тъй, двойката вече се откроява: Флора Зайлер и Макс Брунер. Различни по ръст същества, но с еднакво масивна физика, която ви навява асоциацията за едрокалибрени танкове. Неприятна асоциация. На такива е опасно да излизаш на пътя. Но въпросът засега е: накъде са се запътили и защо. И не са ли те съвсем встрани от твоя собствен път. И не си ли тръгнал подире им от чиста професионална мнителност, или от нямане какво да правиш.

Може и да е така. Но за да съм сигурен дали е така, аз още при първа възможност изпращам молба за справка. Изпращам я по човека, с когото се срещам веднаж седмично на две крачки от главната улица.

* * *

– Защо всъщност напуснахте Италия? – питам, издебнал едно от редките мълчания на събеседника си.

– А мафията? – запитва ме той на свой ред.

– Вярно: мафията.

– А инфлацията? – продължава да пита Бенато, защото това е Бенато.

– Да, наистина: инфлацията.

– За да си плюеш на петите, е необходима една-единствена

сериозна причина. А аз, както виждате, разполагам с две.

Ние вече сме към края на обедата и Феличе, дежурещ близо до нас, е също на края на мъките, след като е сменил на няколко пъти съборените прибори и е прибрал стъклата на две счупени чаши. Сега сме на кафето, така че най-много Бенато да излее кафето или напръстника френски коняк, който той по традиция гаврътва като финален акорд за подпомагане на храносмилането.

За щастие или нещастие съдружникът ми не излива кафето, а го изпива, което както винаги усилва бърливостта му, тъй че известно време съм принуден да слушам обстояйните му информации относно характера и методите на италианския гангстеризъм. Бенато познава всички похвати, чрез които можете да бъдете обрани у дома си, в колата или додето се движите пеша по улицата, но заедно с това владее и всички способности за осуетяване на подобни покушения.

– На такива като мене тия типове не могат нищо да направят. Но защо е необходимо да бъдеш вечно нащрек и да си отваряш очите на четири? С течение на времето това почва да уморява, нали?

И той ме поглежда въпросително с двете си кръгли очи, отворени на четири за опасностите, които ни заобикалят, и въоръжени за същата цел с многодиопртови очила в дебели рамки. Сетне, не получил очаквания отговор, навежда към масата бебешкото си лице и малката му уста се разтваря в едно изненадано „о“:

– Тази цигара... Не знам просто къде да я слагам. Отново прогорих покривката...

Бенато загася цигарата, за да запали минута по-късно нова, с която, разбира се, също ще прогори покривката или собствения си панталон. Сетне се насочва към темата на инфлацията.

– Някога дядо ми фалира – чувам по едно време гласа му, добиваш вече известна сънна интонация, защото ефектът на кафето е почнал да се разсейва. – По-късно баща ми се замогна, за да фалира на свой ред тъкмо когато очаквах да го наследя. Така че наследих главно дългове. Двамата ми вуйчовци също фалираха по различно време. Изобщо фалитът е наша семейна болест. Но кажете ми, не е ли това и болест на века? И не са ли тия фалити само първите предвестници на оня генерален фалит, заплашващ цялото човечество?

– Труден въпрос... – отвръщам колебливо, като правя знак с очи към Феличе да донесе сметката.

Малко по-късно Бенато, макар и с голямо съжаление, е принуден да ме остави, тъй като тъкмо днес има една неотложна среща с домашния

креват, пардон, с някакъв гръцки търговец на маслини. Така че както винаги се озовавам сам в бюрото, между двата авиационни календара и пред купчината заранни вестници. Този път обаче оставам малко повече от обикновеното. В петък винаги оставам малко повече от обикновеното, защото вместо да се мотая из улиците с риска някой да се залепи за мене, та дори и това да е скъпата Розмари, предпочитам да се отправя директно към мястото на срещата.

Петък, да. Нещастен ден според известни суеверия. Но, от друга страна – удобен. В навечерието на уикенда. Всеки бърза да напазарува и да се прибере. Улиците рано опустяват. И тогава тъкмо настъпва часът на срещата.

Излизам на Бундесплац, дето се издига потъмнялата от годините сграда на парламента – една крепост на демокрацията, добре завардена от крепостите на банките: отляво Кантонал банк, отдясно Национал банк, а насреща Креди Сюис и Шпаркасе. Обхождам парламента, продължавам надолу и излизам при моста, по който винаги се завръщам от Остринг. Само че сега не се завръщам, а спирам на отсамния бряг на реката. И понеже споменах, че Берн е град на два етажа, би следвало да добавя, че тук между двата етажа се редят една над друга или, ако щете, една под друга няколко тесни тераси, съединени помежду си със също тъй тесни стълбички.

Наоколо в тоя вече мъртъв час на априлския здрач и в това мокро ветровито време не се вижда жива душа. Изправям се до каменната ограда на най-горната тераса и поглеждам към следващата под нея. В полумрака ми се мярва тънката и слаба фигура на нашето момче. И както винаги по-рано, така и сега, струва ми се, че до мене е застанал още един човек – моят покоен приятел Любо Ангелов. Защото момчето на долната тераса е неговият син Боян.

Любо не казва нищо, научен още приживе да оценява нещата само професионално погледнато. Но макар да е свикнал да оценява нещата само професионално погледнато, той в края на краищата е баща и не може да се въздържа да не надзърне тук, на това място, дето синът му прави първите си стъпки. И въпреки че не казва нищо, аз се сещам за ония далечни години, когато Любо учеше и мене да правя първите си стъпки, също както аз днес помагам на момчето му да тръгне по тежкия и неприветен път на разузнаването. Да тръгне и да върви, докъдето му е писано, а сетне да предаде паролата на следващия.

Бих могъл всъщност да не заставам тук и да не надзъртам от терасата, защото миниатюрната приемателна и предавателна уредба

действува на цели двеста метра разстояние. Ала когато наоколо няма хора, аз винаги заставам тук, за да изпълня сякаш негласната молба на Любо и да видя със собствените си очи Боян.

Врътвам леко капачката на писалката и подир късо прашене чувам тихия познат глас:

– Волво пет.

Врътвам наново капачката и на свой ред предавам:

– Волво шест.

Прието. Предаването е приключено. И въпреки лаконизма си то съдържа достатъчно данни и за двете страни. Боян ми съобщава, че за мене е оставен материал, който се намира в нашия тайник – едно черно волво, подобно на моето, – и че волвото е гарирано на съответното място в петата по нашия списък улица. Аз пък информирам, че пращам чрез тайника свой материал и че колата ще бъде преместена на шестата по списъка улица.

„Петата“ е една дълга пресечка отвъд Бубенберг, достатъчно далеч, за да мога да се уверя по пътя, че никой не ме сподирва, и достатъчно близо, за да не се преуморявам от ходене. Намирам лесно волвото, анонимно и незабележимо между множеството други гарирани коли. Отключвам го, настанявам се зад кормилото и потеглям. А додето чакам на първия червен светофар, изваждам изпод радиоприемника оставеното за мене послание и го заменям с моето. Манипулацията трае точно осем секунди.

Освобождаването от колата обаче ми отнема значително повече време. Не само защото „шестата“ е доста далече от „петата“, а и защото не успявам да намеря никакво място за паркиране. Това ме принуждава съгласно уговорката да оставя волвото на „седмата“, където напливът не е тъй голям. Прозаични, отегчителни, но необходими подробности на действащата в момента комбинация – варианта „делта“.

Най-простите комбинации са nerядко и най-добри. Ала когато простото претърпи провал, налага се да минеш към нещо по-сложно. Осуетяването на атаката с двете б-та – Боев и Белев, е предизвикало необходимостта от следващата възможна атака с три б-та: Боев, Боян и Борислав. Тия три елемента образуват всъщност и оня триъгълник, който носи в гръцката азбука името делта. На мене предстои да осъществявам контакта с противника, на Борислав – контакта с Центъра, а на Боян – контакта между мене и Борислав. В случай, че едно от двете звена – Боян или Борислав – изгори, триъгълникът ще бъде наново възстановен с друго действащо лице. Но в случай, че изгоря аз, операцията „делта“

може спокойно да бъде преименувана в операция „кръст“. Поне до второ нареждане.

Отивам наново до Беренплац, за да се въоръжа този път със собственото си волво. Стига тайници. Да се върнем към легалното съществуване на она обикновен и скучен гражданин Пиер Лоран.

* * *

Тъкмо бъркам в джоба за ключа си, когато вратата се отваря и на прага се показва Розмари в едно от обичайните си превъплъщения – облечена скромно, но не без известен шик, наивна и миловидна мамина щерка.

– А, вие излизате? И ме оставяте сам в навечерието на уикенда? – възклицивам с лека горчивина, макар че искреното ми желание в момента е тъкмо да ме остави и да ми се махне от главата.

– Съжалявам много, Пиер, но нашият съсед хер Гораноф ме е поканил на чашка чай. Опитайте се да обуздате скръбта си. Гораноф е от тия, дето подир две партии белот почват да се прозяват, така че едва ли ще ви липсвам дълго.

Окуражен от това обещание, влизам в скромния си дом, поставям на печката вода за чай, а подир туй се изкачвам в библиотеката и изваждам посланието. Това е отговорът на запитването ми относно Макс Брунер. Един твърде кратък отговор, за чието съставяне навярно са били необходими дълги издирвания.

Сведенията ми разкриват, че Брунер е завършил икономически науки, че е прекарал войната – вероятно в резултат на известни връзки – на сравнително топло място като оберлейтенант в интендантските части, а подир войната се е насочил към търговското поприще, навярно пак посредством полезни връзки. Не е замесен във военни престъпления, нито има никакви активни политически прояви.

С две думи, доста безинтересни сведения освен в една точка: през 1943–1944 г. интендантската част, в която е служел Брунер, се е намирала в България. Една точка, приканваща към размисъл. Особено ако се приеме хипотезата, че Флора, зад която се спотайва Брунер, се е озовала в съседство с българина Горанов не по чиста случайност, а по определени съображения.

Брунер – Флора – Горанов – това вече добива очертанията на начална схема. Нещо като разновидност на варианта „делта“, с тая разлика, че тук едното звено може би брой другото посредством третото. Но колкото и въпросната схема да изглежда примамлива, тя е засега

лишена от някакъв реален и конкретен смисъл. И в случай, че такъв смисъл наистина съществува, никой не е в състояние да ми го разкрие освен самата Флора или самият Брунер. А не знам доколко би било удобно и възпитано да се явя при някой от тия двамата и да запитам:

– Кажете, какво по дявола търсите от този старик Горанов?

Влизам в банята, изгарям писмото над умивалника, сетне пускам водата, за да отнесе пепелта, и дори измивам със сапун порцелана, защото при такава любопитна съквартирантка като Розмари най-добре е да не се оставят никакви следи. После прониквам в спалнята и през цепката на завесата наблюдавам известно време как въпросната съквартирантка шляпа картите в компанията на тия бледи и подозрителни типове, Горанов и Пенев, а те и двамата ѝ отправят мили усмивки – доколкото милите усмивки са изобщо по силите им – и акуратно я гощават с чай, бонбони и сухи сладки.

Най-после ми омръзва да съзерцавам тая интимна идилия и се сещам, че водата върху кухненската печка навярно е на път да изври. Слизам прочее, приготвям си на свой ред чаша чай и изваждам за допълнение нещо от хладилника. Доста постна вечеря за един уикенд и доста бедна схема за една хипотеза: Брунер – Флора – Горанов.

Премествам се в зеления оазис на хола и дремя известно време в креслото, като се вслушвам в звънкия глас на капчуците, оповестяващи в синята вечер, че пролетта най-сетне настъпва.

Да, пролетта най-сетне настъпва и Розмари най-сетне се прибира, за да изчурулика „колко мило от ваша страна, че ме чакате“ и „тия дребнави хора наистина ме отегчиха“.

– Не се учудвам – отвърщам. – Учудвам се по-скоро, че тъй охотно понасяте отегчението. Охотно, за да не кажа радостно.

– Не ставайте лош – промърморва тя, като се отпуска на дивана. – Още малко и ще ме уличите в мазохизъм.

– Защо не? Напоследък извращенията все повече се превръщат в нещо нормално.

– Какво да правя, като не мога да се въоръжа с вашето безстрастие и не съм в състояние да откажа, когато един възрастен човек ме кани на чашка чай.

Според личните ми наблюдения, за да получи тая чашка чай – поне първата, – Розмари доста време се е натрапвала на възрастния човек и неведнаж в продължение на седмици му е правила мили очи и сума пъти е спирала на приказка до оградата, но това е въпрос на подробности.

Въпрос на подробности е може би и обстоятелството, че както е

пременена в късата пола на мамина щерка и както нехайно е кръстосала крака, тя безцеремонно е разкрила пред мен гледката на стройните си бедра чак до мястото, където природата им е определила да се съединят. Изобщо от известно време насам домашното поведение на Розмари изобилствува с подобни безцеремонности, стигащи дотам, че нерядко, додето съм в хола, тя се показва от стаята си по комбинезон или по слип, за да ми съобщи нещо, сякаш аз съм бездушен предмет или безполово същество. И дали го прави, защото действително ме смята за безстрастен или защото все още държи да провери чак толкова ли наистина съм безстрастен, ала тази нейна непринуденост започва да ме дразни.

– Бяхте казали на времето, че няма да каните гости, а започнахте да ги каните – напомням.

– О, Пиер! Но нали вие сам...

– Бяхте заявили, че не се натрапвате на хазяина, а започнахте да се натрапвате – продължавам.

– О, Пиер! Нима смятате...

– Смятам, да. И стойката, която в момента сте заели, говори, че на вас освен мазохизма не ви е чужд и садизмът...

– О, Пиер! – повтаря Розмари за трети път. – Не се докарвайте в роля, която не ви приляга, и не се опитвайте да ме убеждавате, че представям за вас нещо повече от събеседница за убиване на времето. Макар понякога да имам чувството, че вие не се нуждаете дори и от събеседница.

Тя произнася тоя малък пасаж, без да си дава труд да променя предизвикателната поза и без да държи сметка за посоката на погледа ми. А това още повече ме дразни. Но жената, изглежда, не го разбира или, напротив, отлично го разбира и сякаш за да доведе раздражението ми до връхната точка, запитва безсрамно:

– Какво сте ме загледали?

– Това смущава ли ви?

– Във всеки случай не обичам да ме изучават като предмет. И не мога да разбера дали оценявате качеството на чорапите ми, или се опитвате да се оправите сред многобройните ми индивидуалности.

Ако бях Емил Боев, бих й казал нещо, което тутакси би сложило край на разговора. Но понеже не съм Емил Боев, а Пиер Лоран, преглъщам репликата и произнасям спокойно:

– Не си въобразявайте, че представлявате чак такава джунгла.

– Аха! Вие най-сетне сте намерили ръководната нишка. Ще бъде наистина мило да ми я съобщите, защото и аз самата се нуждая от нея.

– Защо не! Тя се крие в самите тия много индивидуалности, с които оперирате.

– Тази вечер се изразявате доста неясно.

– Боя се просто да не ви засегна.

– Не бойте се. Вървете направо през цветята.

– Защо да се тъпчат цветята? Вие и сама можете да си отговорите.

Нали знаете каква е причината на всяка мимикрия?

– Това и децата го знаят.

– Именно. И ръководната нишка е тъкмо това, което и децата го знаят. Само че при хамелеона инстинктът действа директно, а при вас – посредством пресметливостта. Вашата индивидуалност е голата сметка. И тая гола сметка жонглира с всичките ви останали индивидуалности. И всичките ви маски, пози и превъплъщения се ръководят от една доста проста и съвсем обикновена изчислителна машина, която при вас изпълнява едновременно функциите и на мозък, и на сърце.

Безучастието, изписано допреди малко по лицето ѝ, постепенно се е заменило с известно оживление. Едно такова оживление, та не бих се учудил, ако внезапно посегне към масичката и запокити кристалния пепелник в главата ми. Но както вече казах, когато е наистина вбесена, Розмари се въздържа от буйства. Тя мълчи известно време, вперила поглед в обвитите си с найлон колене, сетне вдига очи и произнася:

– Това, дето го казахте сега, никога няма да ви го простя.

– Аз само повтарям собствената ви теория за човека егоист.

– Не, това, дето го казахте сега, никога няма да ви го простя – настоява Розмари.

– Кое по-точно?

– Това, за сърцето.

– Е, ако е само за сърцето...

Ставам, за да се отърва от пейзажа на тия стройни бедра, и запалвам цигара. Сетне правя няколко стъпки към прозореца и се заглеждам в синята нощ, докато капчуците звънко повтарят все същата тая радиограма за настъпването на пролетта.

– Може да съм се изразила твърде елементарно, но като казвам, че хората са егоисти, това не значи, че между тях няма разновидности – чувам зад гърба си подчертано спокойния глас на Розмари. – И ако гърдите на хора като вас са натъпкани само с оферти и фактури, не е изключено в гърдите на други да има и сърце.

– Не затъвайте в противоречия.

– Противоречията, ако ги има, са не в моите разсъждения, а в

човека – отвръща все тъй спокойно жената. – Може да е абсурдно, обаче така е: съществуват хора, у които наред с егоизма има и чувства. И колкото да ви изглежда невероятно, аз съм тъкмо от тия хора, Пиер.

Тя става, решила на свой ред да се разтъпче, и се запътва към другия край на хола.

– Вярвам ви – казвам, за да я успокоя. – Може би малко пресилих в последния пункт.

– Не, вие просто искахте да ме нараните. И ако ме е яд за нещо, то е, че наистина успяхте.

– Не ми повишавайте прекомерно самочувствието.

– Защото аз наистина се привързах към вас, Пиер – продължава жената и отново прави няколко крачки из хола. – Привързах се тъй, против волята си и без желание да се натрапвам на хазяина, както вие се изразявате.

– Може би там ви е грешката – промърморвам.

– Къде? – пита тя, като спира сред хола. – В това, че се привързах, или в това, че не ви се натрапих?

– Най-вече в последното. За да разбереш, че някой има сърце, са нужни факти.

Тя отново прави няколко крачки и вече е съвсем до мене, когато произнася:

– В такъв случай пропуснала съм момента. Ние сме стигнали до такъв градус на взаимното привикване, че...

Както казах, тя е съвсем до мене и не успява да довърши фразата по чисто технически причини.

– О, Пиер, какво ви е прихванало... – прошепва Розмари, когато най-сетне първата ни целувка, една твърде дълга целувка, стига до края си.

– Отде да знам – промърморвам. – Навярно е от пролетта. Не чувате ли: пролетта вече идва.

И отново посягам да я прегърна. Но преди да ми позволи да го сторя, жената с рязък жест смъква пердето на прозореца.

Защото, както мисля, че казах, в живота, противно на театъра, действието рядко започва именно подир спускане на завесата.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Пролетта идва бурно и изведнаж. За няколко дни пъпките на дърветата се разпукват. За няколко дни кварталът лумва в зеленина, не тая постоянната мрачна и сякаш овехтяла зеленина на боровете, а светлата и свежа зеленина на нежните нови листа. Белите стени и червените покриви на вилите, доскоро отчетливо геометрични върху фона на голия тъмен гъсталак, биват удавени в сребристите и златисти сияния на овощните дървета. Цветовете стават променливи и неустойчиви като в любимите картини на Розмари или в камъните със странни имена, променливи, неустойчиви и нашарени в сенки и светлини, защото горе между земята и слънцето топлият вятър от юг е подкарал своите бели стада в синьото небе.

Промяната, уви, е главно от метеорологически характер. И съвсем отчасти – от битов. Както казва моята квартирантка, ние е нея сме стигнали отдавна до такъв градус на привикването, че чувствената промяна в отношенията ни е просто един лек нюанс под повърхността на обичайното, един лек нюанс, който единствено ние двамата с нея сме в състояние да доловим.

Инак всичко си е както преди и всеки следва делничното си разписание и само понякога следобед, понеже дните са станали по-дълги, а съседната гора – по-приветлива, ние, вместо да се изтягаме в тесния зелен интериор на хола, скитаме из просторния зелен интериор на гората или седим на някоя скамейка край пътеката и се взираме към изумрудната равнина, зад която отново се редят гористи хълмове, а над тях израства синята верига на планините, а още по-горе са заснежените алпийски върхове и над тях – огромният небесен купол, в чиято необятност топлият вятър от юг все тъй бърза с облачните си стада.

Веднаж Розмари ме завежда при своите познати в Селището на Робинзон – едно младо семейство на интелектуалци екстремисти, обитаващо неголям стандартен апартамент в тоя супермодерен комплекс от двуетажни циментови кутии. Фактът, че жената сама ме води при своите екстремисти, вече е достатъчен симптом за това, че те ще се окажат съвсем безинтересни за мене, професионално погледнато, и ако трябва да бъдем искрени, аз би следвало да ѝ обясня, че едно запознаване с нейния шеф Тео Грабер би ми направило по-голямо удоволствие. Само че да бъдем искрени един към друг с Розмари, това би било вече

прекален разкош, а аз не съм максималист и засега се задоволявам с дружба и любов без излишна откровеност, защото, както казват французите, и най-красивото момиче на света не може да ти даде повече от туй, което притежава.

Екстремистите са се наредили доста удобно, доколкото може да се нарече удобство безредното струпване на транзистори, магнитофони, книги и алкохолни напитки върху синия мокет на обширния хол. Изобщо двойката живее върху мокета, посреща гости върху мокета, като ги настанява на възглавници, консумира уиски и слуша поп-музика върху мокета, а вероятно и спи върху мокета, за да покаже, че плюе на възхода по пирамидата на йерархията и се придържа към бита на социалните низини.

С изключение на тая подробност не успявам да открия никаква друга връзка между домакините и експлоатираните класи, нещо, което си позволявам да изразя и гласно, когато ми омръзва да слушам познатия репертоар за перманентната революция и за аскетичната бедност в името на абсолютно безличие и пълно равенство.

– А кой ви пречи? – питам. – Изхвърлете всички тия неща от квартирата, включително и този ваш мокет, облечете се в три метра зелен док и живеете направо на пода. Или още по-лесно, изхвърлете се сами от апартамента и поемете по пътищата на перманентната революция.

Казвам го на съпругата, или по-точно на това, което предполагам, че е съпругата, защото тия типове и двамата са с дълги сламени коси, хилави безполови тела и джинси, украсени с изкуствени и чисто декоративни кръпки.

Съпругата обаче ми отговаря, че съм разбрал твърде вулгарно техните интелектуални възгледи и че те разглеждали и оценявали социалното равенство като висш абстрактен принцип, а не като просташка житейска практика.

Подир което мъжът или това, което предполагам, че е мъжът, налива още по едно уиски, за да покаже, че не се дразни от идейната конфронтация, и започва да развива следващата поред теория, тази за терористичната борба като най-висша форма на революционното насилие.

– Аз продавам главно маслини и сирене – забелязвам по някое време, – но имам достатъчно връзки в търговския свят, за да ви осигуря по два чифта пистолети от коя да е марка и по една каса ръчни бомби. Така че ако почувствувате липса на материали, обадете се.

На което съпругата отново отговаря, че теорията на революционно действие е едно, а практиката – друго, и че разделението между

умствения и физическия труд, извършено още в робовладелческото общество, е узаконило обичая едни да създават принципите, а други да ги прилагат.

– Не допусках, че можете да се държите така грубиянски, Пиер – промърморва с укор Розмари, когато поемаме обратния път през гората.

– Какво да правя: не съм привикнал с такъв интелектуален разгул на нивото на домашния мокет.

– Обаче това не е причина да наричате през цялото време съпруга „госпожо“...

– Тъй ли? Че откъде да знам. Тоя тип имаше по-тънък глас.

– А нима той е виновен, че жена му има по-нисък тембър от него? Не, вие наистина прекалихте.

Спорим още малко по въпроса, дали съм прекалил, или не, а сетне се прибираме, поглъщаме в кухнята неизбежните яйца с шунка, прекарваме обичайното време в хола, аз – пред телевизора, а Розмари – над вечните си албуми, и накрая лягаме да спим – точно както правим вече месеци наред. И може би единичката разлика е, че лягаме на едно легло долу в стаята на квартирантката ми и че прибавяме към обичайната програма още една малка атракция, която вече също почва да се превръща в привычка.

– Промяната... – обича да мечтае Розмари.

Аз също мечтаю за тая промяна, макар и негласно, обаче каква полза? Промяна няма освен в календарното време. То се топи, седмиците се изнизват, а ситуацията е все същата: тъпчем на място.

* * *

Денят е станал по-дълъг и когато заставам в уречения час и в точната минута до перваза на терасата, вече съвсем ясно виждам високата и слаба фигура на момъка долу. И, както винаги, усещам, че до мене стои още един човек – моят покоен приятел Любо Ангелов. Защото момъкът на долната площадка е неговият син Боян.

Боян е променен според същата тая мода, по която се облича и двойката екстремисти, но какво да се прави: в момента той е студент – реален и мним подобно на моята Розмари – и трябва да се съобразява с показната екстравагантност на всичките си колеги. Една банална екстравагантност, която го прави незабележим в тълпата на еманципираната младеж.

И ми се струва, че чувам гласа на Любо:

– Какво си го маскирал тъй?

– Не съм го аз маскирал – отвръщам. – Те сами се маскират. Но ако оставим настрана дългите коси и сините гащи, не виждам с какво особено се отличават от нас.

– Изнежени са – отвръща Любо.

– А може би ние бяхме прекалено задебели. Да гониш по цял ден бандити по урвите... Това отдавна вече мина...

– Изнежени са, брат ми. Затуй внимавай да не го похарчим този, нашия.

– Не е нужно да ми то казваш. Знам, че новакът е винаги опасен. И най-вече за себе си.

Любо замлъква, обаче аз усещам, че то е, защото съзнава, че не бива да се меси, професионално погледнато. И че всъщност страхът му съвсем не се е разсеял.

Нямам представа как изглежда Борислав, но предполагам, че все пак не ходи с продрани сини гащи, понеже Борислав също като мене използва фасадата на прозаичен аферист, само че за разлика от мене прави пари не в търговския бранш, а в някаква авиокомпания. Той живее от другата страна на реката в Кирхенфелд и по силата на едно съвпадение в тавана на същата тази сграда, дето се намира уютният му апартамент, една от скромните ергенски квартири е обитавана от Боян. Нямам представа за начина, по който се осъществява връзката между двамата, но съм уверен, че е достатъчно дискретен и практичен, за да им създава затруднения.

Писалката, поставена в малкото джобче на самото ми, изпраща сухо и чувам тихия глас на момъка:

– Волво три.

– Четири – отвръщам.

Прието. В колата-тайник има оставено послание за мене, обаче аз ще върна колата на следващата поред улица, без да изпращам послание. И какво бих могъл да пиша? Че всичко е наред? Или че нищо не е наред? Защото, когато няма промяна, можеш да твърдиш и двете тия неща с еднакво основание.

Справката, с която се прибирам един час по-късно във вилата си и която бързам да проуча в интимната самота на библиотеката, се отнася до Горанов. Най-сетне. Подир дълго проучване и ровене в прахоляка на миналото Горанов накрая е идентифициран. За да стане ясно, че това наистина не е Горанов.

Вероятно Центърът е трябвало да тръгне по пътя на елиминирането и тъй да стигне до окончателния извод. Струпваш в един куп сведенията

за всички подозрителни личности, забягнали или изчезнали, и започваш да прехвърляш купчината: този не е, този не може да бъде, този – също. Додето цялата грамада се стопи до няколко повече или по-малко съмнителни отрепки. Остава още да се види коя от тия отрепки е въпросната.

Въпросната се е оказала Борис Ганев, секретен и отговорен служител на военното разузнаване преди Девети. Въпреки обичайното ведомствено съперничество между военното разузнаване и полицията справката свидетелства, че Ганев всъщност е бил човек не толкова на военните, колкото на Гешев. А може би и не толкова човек на Гешев, колкото на абвера. А навярно и не толкова на абвера, колкото на гестапо. Изобщо сложна личност, черпеща информацията си от широка агентура. Сложна и вероятно не глупава, щом е съумявала да служи на толкова господари.

Фактът, че Ганев не е бил глупав, проличава и от една добавъчна подробност: за разлика от шефовете си той своевременно стига до мисълта за неизбежната развързка и не проявява лекомислието да я дочака на място. Без да фиксира точна дата, справката сочи, че Ганев тихомълком е напуснал страната още няколко дни преди Девети.

Посланието не съдържа никакви подробности тъкмо за периода, който най-много ме интересува: делата и дните на въпросния Ганев зад граница. Защото веднъж изчезнал зад граница, той сякаш се разтапя в пространството. За да възкръсне едва тук и едва сега. Само че този повече от трийсетгодишен период, който ми липсва, не е архивна подробност без значение. Тъкмо в тоя период са заключени машинациите, които трябва да се дешифрират и пресекат, в случай, че още са в ход. Но това вече не е работа на Центъра, а моя работа.

Изгарям посланието над обичайното място, пускам водата и почиствам умивалника. Сетне влизам в тъмната спалня и поглеждам през цепката на завесата. Позната гледка: Розмари в компанията на ония двама души с бледи лица и недоверчиви погледи шляпа картите. Мога колкото си ща да вися, свит зад пердето, все едно: няма никакъв шанс да видя нещо повече от тая белотна идилия.

Слизам в кухнята, за да потъна в грижите около приготвянето и поглъщането на вечерята, а заедно с туй и в размислите около това уравнение с две неизвестни – Горанов и Ганев. Че човекът, представящ се за Андрей Горанов, и човекът, който всъщност е Борис Ганев, са едно и също лице – туй слава богу е вече установено. Но оттук до крайното решаване на уравнението тепърва ми предстои немалко път.

Прието е, когато се прощаваш със земното си битие, да оставяш на

местопроизшествието своите тленни останки, за да могат близките ти да ги оплачат, а лекарят да установи причините за настъпването на смъртта. Обществото си има свой ред, на който дори покойниците са подвластни и който предвижда даже промяната на жителството от тоя свят в оня, другия, да се регистрира и документира. А ето че Горанов е нарушил елементарното приличие и е изчезнал без следа. Защото ако все още е жив, къде е адресната му карта? А ако междуременно се е поминал, къде е смъртният акт?

Обстоятелството, че за повече от три десетилетия никои никъде нищо не е чул за съществуването на Горанов – искам да кажа на истинския, а не на другия, живеещ в съседство, – вече е доста съмнително. В края на краищата Горанов не е Борман и няма особени основания да потъва вдън земя, ако не броим онова последното основание, което рано или късно праща всички ни под земята. Той не е единственият богаташ, избягал около Девети зад граница, и би могъл също като другите, загубил възможността да продава родината си на части, да живее с лихвите от предишните продажби.

Започнал някога с износ на земеделски произведения за Германия, преминал бързо към износ на поверителни сведения за абвера, Горанов става представител на големи немски фирми, произвеждащи всевъзможна техника – от леки коли до бойни самолети. Процентите върху доставките за армията бързо го превръщат във финансова величина от първа категория. И близко до ума е, че решил да побегне под заплахата на назряващите събития, той не е побягнал с празни джобове. Но въпросът е къде е побягнал и в каква дупка се е заврял, а ако това е оная, окончателната дупка, защо отгоре не е поставен кръстът с името.

Има обаче и един втори въпрос: защо Борис Ганев се прикрива под самоличността на Андрей Горанов? Че Ганев има значително по-сериозни основания от Горанов да се прикрива, това е близко до ума, макар и Ганев да не е Борман. Обаче защо се прикрива именно под фирмата на някогашния търговец? И ако се прикрива под тази фирма, не означава ли туй, че Ганев знае много добре за безследното и окончателно изчезване на нейния действителен притежател?

Въпросът, като всеки тенденциозен въпрос, съдържа в себе си и своя отговор. Но тоя отговор е засега само гола хипотеза и тепърва следва да бъде уплътнен с необходимите данни. И може би едва тогава ще ми се открие входът на коридора, водещ към крайното решение.

– А, вие ме чакате, Пиер... Колко мило от ваша страна... – изчуруликва току-що влязлата Розмари. – Тия хора наистина са страшно

отегчителни...

Че тия хора са страшно отегчителни – това е единствената информация, която Розмари благоволява да ми даде подир всяка среща с Ганев и Пенев.

– Имам чувството, че и доста ви скубят – забелязвам.

Ние с нея продължаваме по навик да бъдем на „вие“, но това е само остатък от една официалност, която всъщност не знам дали изобщо някога е съществувала между нас.

– По-скоро използват добросърдечието ми – уточнява жената. – Те са тъй стиснати и тъй дребнави, че просто ми е жално да ги обирам. Би трябвало някой ден да им пратя Флора, за да разберат какво значи противник.

– Отдавна следваше да го направите, щом толкова ви отегчават.

– А нима вие имате сили да чистите бита си от всичко отегчително? – запитва тя, като се разполага по обичая си на дивана и кръстосва крака.

– Не, защото в такъв случай в бита ми не би останало нищо. Съвсем нищо... с изключение на скъпата Розмари.

– Мерси – кима тя. – Не излезе много убедително.

Сетне добавя:

– Дайте ми една цигара.

Давам ѝ цигара и задавам въпроса:

– А как си представяте вие самата един живот без отегчение?

– О, по най-баналната и най-сигурна рецепта. Да пътувам, да сменям познанства, места, впечатления... Да имам до себе си един Лоран, обаче не Лоран-търговеца, а Лоран такъв, какъвто е в редките минути, когато по погрешка става мил... Да не завися от портфейла на баща си, да задоволявам суетните си капризи, да знам в мигове на умора, че някъде ме чака едно малко мое кътче...

– После? – запитвам, когато тя млъква.

– После: нищо. Да свърша някой ден внезапно, така, без да усетя, при някоя злополука, преди да съм се наситила и отегчила, преди да ме е загрозила старостта. Да мина по реда си и да изчезна... какво повече?

– Наистина банално – кимам. – И при това доста разхитително. Такива операции срещу досадата струват скъпо.

– Знам го и без да ми го казвате. Затуй пък мечтата не струва нищо. Освен може би малко досетливост. Имам чувството, че вие например дори не сте се сетили, че бихте могли да мечтаете.

– Наистина никога не ми е минавало през ума.

– Вие вероятно само проектирате. И то в строгите рамки на полезното и осъществимото.

– Точно така.

Съгласявам се охотно с нея, за да ѝ направя удоволствие, но имам чувството, че това само я дразни. Тя захвърля недопушената цигара в пепелника, поглежда ме недоволно и избухва:

– Защо говорите като тъпак? И понеже не сте тъпак, защо ме карате да мисля, че ме лъжете? И какво печелите от туй, че ме лъжете?

– Но кое ви кара да мислите, че лъжа? – питам с най-спокойния си тон.

– Това, че съвсем не сте човекът, за който се представяте. Наблюдавала съм ви и как прекарвате деня си, и как правите покупки, и как играете бридж. Вие не сте обичайният тип на търговеца, погълнат от мисълта как да направи от един франк два франка, а от два – четири. Вие дори нямате отношение към парите и губите със същата небрежност, с която изтърсвате пепелта от цигарата си.

– Аз съм възпитан човек, Розмари.

– Не особено. И когато поведението е резултат на възпитание, това личи. Особено ако играта трае по-дълго време.

– А защо не приемете, че и аз като вас имам своя малка рецепта за живота?

– Каква именно?

– Обратната на вашата. Вие гоните вятъра. Естествен порив, не отричам. Човек винаги е склонен да гони това, което му се изплъзва.

– Добре де, а вие? – пита тя, като се обтяга на дивана и безцеремонно поставя на масичката краката си, пременени в тия обувки с грозни дебели токове, представляващи от известно време върха на модния финес.

– Аз ли? Не е изключено аз също за даден период и на известна възраст да съм бил пристрастен към ветрогонния спорт. Но защо не допуснете, че съм се отказал и съм възприел обратния стил. Вие тичате, аз кротувам. Не е ли това също една рецепта, като всяка друга, понеже желаното е непостижимо, отказваш се навреме от него. Понеже големите амбиции са свързани с рискове и водят до фалит, пращаш ги по дявола. Защо ми е собствена вила, когато мога да живея под наем? Защо ми са десет стаи, когато две ми стигат? Защо да ламтя за повече пари, когато изкарвам без особен труд необходимото?

Тя ме слуша с отсъстващ поглед, сякаш мисли за друго. Но аз знам, че не мисли за друго и едничкото, което не знам, то е дали

преценява разсъжденията ми като житейска програма, или се старае да надникне в истинската ми самоличност. Защото човекът, принуден да доказва своята легенда, е също като актьор. Ала един актьор, който крие, че е актьор, изпада в доста затруднено положение, когато зрителят е все един и същ.

– Може би сте прав – произнася най-сетне жената уморено. – Но това си е вашата истина. Досадна истина на един досаден свят. Така че аз все пак залагам на миражи.

Тя става бавно, подтиска с ръка прозявката си и се отправя към спалнята, без да забрави да ми пожелае лека нощ. Поемам на свой ред нагоре по стълбата, като си казвам, че и нейният тривиален мираж, и моята сиромашка рецепта са в последна сметка все от едно качество. Разбира се, че аз играя роля. Обаче достатъчно е да си помисля за миг, че тая сънна апатия без надежда за пробуждане е не роля, а реалност, за да усетя повдигане. Дано да е именно от ролята, а не от пържените яйца. Имам чувството, че не бяха съвсем пресни.

* * *

Малкият ми джобен далекоглед е прицелен в слабото набръчкано лице на мъжа, застанал на терасата. Сега, в светлината, процеждаща се през платнения навес, оцветен в зелени и бели ивици, това лице изглежда зеленикаво, също като лицето на вампира Дракула. Един отблъскващ наистина, но не твърде страшен Дракула, тъй като вместо с остри кучешки зъби е снабден с изкуствени челюсти. Това е, разбира се, Горанов или, ако щете, Ганев.

В тоя ранен съботен следобед Ганев е заменил обичайния тъмночервен халат с тъмносиния, малко демодиран костюм, който му служи за редките слизания до града. Възрастният мъж се разхожда по терасата в сянката на навеса, поглежда от време на време ръчния си часовник, а в обичайната му гримаса на човек, страдащ от зъбобол, се е примесила нотка на нетърпение, сякаш човекът напразно очаква зъболекаря, призван да го отърве от болката.

Ако се интересувате от поведението на един тип, който твърде рядко напуска дома си, и ако видите този тип готов за излизане и даже проявяващ нетърпение да излезе час по-скоро, съвсем естествено е да изпитате копнежа да го сподирите. Този копнеж бях го изпитал още първия път, когато една заран, няколко дни след настаняването ми тук, Горанов бе потеглил с шевролета си в неизвестна посока, за да се прибере чак вечерта. Потеглил бе, а аз бях останал.

Защото още тогава разбирах две неща. Първо, че всички постъпки на тоя подозрителен човек са вероятно добре съобразени с изискванията за сигурност и следователно няма да ми разкрият абсолютно нищо, заслужаващо внимание. И, второ, че именно съгласно изискванията за сигурност Горанов навярно разполага с необходимите средства, за да установи проследяването и да ме разконспирира. Затуй се овладях, подтигнах копнежа и останах в къщи.

Откъм асфалтовата алея долита шум на мотор и замира пред насрещната вила. Човекът в тъмносиния костюм слиза по стъпалата на терасата към градинската пътека. Сега, извън зелената сянка на навеса, лицето му изглежда съвсем бледо и болнаво. Ганев доближава вратата към улицата тъкмо когато оттам влиза Пенев. Разговорът между двамата е къс и вероятно не много приятен. Жестовите на стария са резки и сърдити. Младият му подава ключа и навярно нещо се оправдава, но онзи излиза, без да го изслуша.

Онзи излиза и малко по-късно моторът забучава на първа, обаче аз не усещам вече и помен от ловен копнеж. Усещам отегчение. Шест месеца време са били достатъчни, за да разбере, че целият бит на Горанов-Ганев е педантично съобразен с изискванията за сигурност. И че аз мога да надзъртам още шест месеца или шест години през процепа на завесата, без да открия нищо интересно. И дори да се помъкна подир шевролета и да се подложя на глупав риск, пак няма да открия нищо интересно. Защото интересното, ако изобщо съществува, е грижливо прикрито тъкмо с оглед на любопитни типове като мене.

Едничкият изход е да се наруши равният ход на този педантично организиран бит. Да се изтръгне тоя човек с недоверчив поглед от обичайното делнично разписание. Да бъде изненадан, обезпокоен, изплашен, та ако щете и с цената на внезапен пожар.

Пожарът, естествено, не върши работа. Обаче има и най-различни други средства. И още преди два дни аз съм предложил едно от тия средства на вниманието на Центъра посредством късо послание, оставено в тайника-волво. И сега не ми остава нищо друго, освен да чакам резултата.

Но пожарът не върши работа. Той винаги привлича зрители. Струпва се навалица. Промъкват се и застават в първия ред любопитни същества, като Флора и Розмари. Изобщо конспирацията отстъпва място на цирка.

В тая минута долу се чува отчетлив тропот на дамски токове. Съквартирантката се е завърнала от обиколката на кварталните магазини.

Токовете затракуват по стълбата. Изтягам се върху леглото тъкмо навреме, за да изиграя малката сценка, която може да бъде представена под название „Мирен сън“.

– Пиер, спите ли?

– Мисля, че спях... преди вие да влезете – промърморвам недоволно.

– И се готвите да продължите, след като изляза?

– Вероятно.

– И фактът, че довчера имаме гости, ни най-малко не ви смущава...

– Пак ли? – простенвам мъченически.

– Нима близката среща с Флора не ви радва?

– Нямам нужда от три жени. Една ми стига.

– А, те са на път да станат три? Това е ново.

– Само защото Флора се равнява на две.

– Оставете вашите гимназистки шегички и елате да ми помогнете, моля ви.

– Какво? Още една зелена маса ли ще купуваме?

– Известно ви е, че сандвичите не могат да се приготвят за пет минути...

Въздъхвам страдалчески и ставам. Не знам кой е измислил тази тъпа формула – светските удоволствия да се предхождат от кухненски страдания.

Точно в уречения час на вратата се позвънява и това е, естествено, Ралф Бентън, акуратен и точен, както винаги. Той поднася на Розмари букет огненочервени лалета, а на мене – бледата си сънлива усмивка, и тръгва да се разхожда из хола, за да не мачка костюма си с преждевременно седане в креслото. Костюмът е светлосив и заедно със снежнобялата риза чудесно подхожда на матовото лице и гъстите черни коси, една подробност, вероятно добре известна на юрисконсулта.

Че американецът обича да се конти, в това няма нищо странно. Ала човек се конти винаги за някого или за някоя, а Бентън, доколкото съм забелязал, няма особена склонност към самките. И това вече е странно. Освен ако допуснем, че има склонност към самците, което пък би било прекалено вулгарно като предположение.

Розмари е излязла, за да донесе още нещо от кухнята, така че Ралф е принуден по необходимост да започне чисто мъжки разговор. А за какво друго може да се отнася един мъжки разговор освен за пари и сделки.

– Е, Пиер, надявам се, че имате основание да бъдете доволен. Цените на хранителните стоки растат...

– Вярно е – кимам. – Но не виждам защо трябва да съм доволен.

– Тъй ли? Значи не се радвате, че ще продавате по-скъпо?

– Съвсем не. Понеже ще трябва и да купувам по-скъпо.

– Обаче вие вероятно имате запаси...

– Боя се, че ме бъркате с някой друг, Ралф. Аз съм от тия парии на професията – които купуват днеска, за да продадат утре. И ако не продадат утре, няма да могат да купят други ден...

Той навярно се готви да отвърне, че скромнича или нещо друго от този род, ала на вратата отново се позвънява и аз съм принуден да изляза, за да посрещна Флора. Жена и половина. Светъл костюм в шотландски карета и бяла дантелена блуза, набъбнала от плът.

– Вие сте самата пролет, Флора...

– Опитвам се да оправдая името си, момчето ми – отвръща скромно тя.

И като ме потупва майчински по бузата, добавя:

– Гледайте ме, гледайте... Додето не се е появила Розмари да ви изтегли ушите.

При което, както и следва да се очаква, Розмари наистина цъфва, за да възкликне „ах, най-сетне, скъпа“, а Флора отвръща „радвам се да ви видя, мила“, а Розмари допълва „костюмчето ви стои наистина чудесно“ – сякаш за да подчертае с това умалително, че в костюмчето спокойно могат да се съберат четирима души за каре белот, а Флора на свой ред забелязва „тази дълга рокля наистина ви прави по-висока“ и прочее змийски любезности, прекалено добре познати като репертоар, за да е необходимо да ги изреждам.

Прекалено познат е и ходът на играта, към която тутакси пристъпваме. Имам предвид, че що се отнася до мене, аз, както обикновено, губя. Губя дребни суми, но последователно и неотменно, тъй че даже Флора не успява да ме измъкне от батака.

– Разчитайте на мене, мойто момче, аз ще ви спася – оповестява тя, като настанява насреща непроницаемото си лице на жена вамп и вдига войнствено нагоре огромния си бюст.

– Съмнявам се – промърморвам скептично.

– Само не се съмнявайте! Когато отивате при лекар и при жена, трябва да отхвърлите всяко съмнение, иначе номерът няма да стане.

Номерът наистина не става и моят ужасно устойчив малшанс накарнава с няколко франка печалбата на Флора.

– Нищо, ще ви върви на любов – успокоява ни Ралф, който е винаги в криза, що се отнася до остроумието.

А немкинята ми отправя бегъл красноречив поглед, който – странно – въпреки претърпяната загуба ми се вижда лазурносин. Изглежда, че тая жена действително има известни проекти относно бъдещето ми, освен ако виждам миражи.

* * *

Може би този уикенд е последната доза на отегчение в сънната терапия, на която съм подложен от шест месеца насам.

Началото на новата седмица идва с едно важно съобщение: планът ми е приет от Центъра с незначителни поправки и с препоръката за неотложни ходове. Най сетне.

Координацията на становищата между Борислав и мене посредством Боян довежда до последната редакция на проекта и до окончателното уточняване на часовия график. Настъпил е моментът всички да влезем в активно действие, та ако ще и някой от трима ни да изгори. И рискът в това отношение е най-голям за Борислав.

На Борислав се падаше високата чест или, ако щете, неприятната задача да влезе в пряк контакт с Ганев. Решено бе за целта в петък заранта – петък, тоя лош ден – приятелят ми да се обади по телефона на мнимия Горанов, да поиска среща насаме с него и да го принуди към тая среща с неясни обещания и смътни заплахи, от които на Горанов да стане ясно, че човекът от другата страна на жицата е в течение на комбинациите му.

Рандевуто трябваше да се проведе същия ден, за да се отнеме на Ганев възможността за подготвяне евентуална засада или за други машинации. Моята задача бе именно да следя съседната вила и своевременно да предупредя Борислав, в случай че Ганев прибегне към съмнителни действия. А предупреждението ми трябваше да бъде препратено до Борислав чрез Боян.

Петък заранта. Изкъпвам се, без да бързам, обръсвам се, без да бързам, и закусвам, без да бързам – изобщо давам на Розмари всички шансове да потегли за града преди мене. Което и става.

Сетне заемам обичайното си място на наблюдателницата зад пердето и поглеждам през процепа. На пет метра от мене Пенев току-що е приключил с миенето на шевролета и сега го забърсва с известния на всички шофьори специален парцал, годен да ви осигури мечтания от всички шофьори висш блясък. Надявам се, че приготвя колата за себе

си, а не за Горанов.

Поглеждам часовника си: девет часа. Предполагам, че Бенато ще бъде неприятно изненадан от отсъствието ми тази заран и едва ли ще оцени положително възможността, която му давам, да заплати сам обедата си в „Златният ключ“. Пенев разтваря градинската врата, после сяда в шевролета, изкарва го на алеята, затваря вратата и потегля надолу към центъра. Това е добре.

Подир известно време пак поглеждам часовника си, а малко по-късно наново правя същото: десет часа. Според плана тъкмо в тая минута Борислав набира номера. И не само според плана. През отворения прозорец на насрещния хол – мрачен и сенчест в тая слънчева заран – виждам да се появява едно тъмночервено петно – познатият охлузен халат на съседа. Ганев се движи бавно в здрачевината като немощен призрак, стига до телефона, поставен на бюфета, и вдига слушалката.

Разговорът се затяга по-дълго от очакваното, но аз не мога да знам каква е причината. Най-сетне старият затваря телефона и остава да стърчи известно време тъй, изправен до бюфета, сякаш съобразява нещо. Дано не проектира някаква глупост, която ще струва скъпо на всички ни, включително и на него. Старецът прави няколко крачки към прозореца, обляга се с две ръце на перваза и се заглежда право към мене. Разбира се, без да ме вижда. Предполагам, че в момента изобщо не вижда, тъй като навъсеното му лице има отсъстващия израз на дълбоко замислен човек. Сетне се извързва поляка, сякаш предпазва гръбнака си от счупване, и бавно потъва в мрачината към дъното на хола.

Точно в десет и половина писалката в ръката ми изпращава предупредително. Не виждам Боян и не е нужно да го виждам, защото съм сигурен, че в тая минута се намира с волвото си от задната страна на градината, там отвъд бухналите в свежа зеленина ябълкови дръвчета.

– Срещата сряда в девет – чувам гласа на момъка.

Сряда в девет на нашия език означава утре в шест. Значи Ганев е отклонил randevuto за същия ден и го е отложил за следващия, а Борислав е отстъпил. Излишно е в момента да питам защо и как. Макар да разговаряме върху една известна само на двама ни вълна, но желязното правило гласи, че когато насищаш етера с думи, най-добре е да бъдеш възможно по-бърз и лаконичен:

– Засега нищо – съобщавам на свой ред. – Среща в два.

Среща в два, това звучи в смисъл, че следващото ни предаване ще бъде в пет часа днес. И толкова.

Оттук нататък се налага да следя неотстъпно вилата и

заобикалящата я местност. Добре все пак, че денят е хубав и че Ганев е оставил прозореца на хола широко отворен. Тъкмо благославям това изгоднo обстоятелство, когато старият изплува от полумрака, захлопва с две ръце крилата на прозореца и на всичко отгоре спуска тежката завеса. Край на всяка видимост.

И какво, ако краят се беше отложил с няколко часа? В случай че реши да дръпне тревожния сигнал, Ганев има пълна възможност да стори това през нощта или да използва като пратеник Пенев. Единственото, за което бих могъл с относителна увереност да съдя, то е дали самият Ганев няма да излезе и дали някой спасител няма да се яви на помощ. И едничката ни сериозна надежда е, че старият, като разумен човек, ще има достатъчно време да прецени всички „за“ и „против“ и да реши, че предвидената среща с нищо не го заплашва и че в негов интерес е да разбере намеренията на другата страна.

И все пак рисковете са налице. Не само защото може би съм надценил здравия разум на този тип. А и защото може би този тип на свой ред е подложен на наблюдение от страна на хора, които няма да чакат специална покана, за да влязат в играта. Прелестната Розмари и пищната Флора, колкото и безобидни да изглеждат за момента, са достатъчно указание, че не само триъгълникът „делта“ се интересува от Ганев.

И така: пет часа. Възможно най-удобното време, преди квартирантката ми да се е прибрала. Само че тъкмо днес за проклетия тя се прибира в пет без десет. И вярна на общителния си нрав, бърза да се изкачи в спалнята ми, за да провери как съм. Оказва се, че съм болен. Макар и не още на смъртно легло.

– Температура имате ли? – пита тя съчувствено, като протяга бялата си ръка към челото ми.

– Мисля, че не – бързам да отвърна. – Обаче ужасно ме боли глава. Ще ви бъда признателен, ако прескочите до Остринг да ми вземете кутийка пирамидон.

– За какво ви е този ужасен пирамидон – възразява жената. – Ще ви дам аспирин.

– Бих предпочел пирамидон – настоявам, тъй като знам, че тя не го употребява. – Аспиринът ми дразни стомаха.

– Знаете, че съм готова на всякакви жертви за вас – отстъпва Розмари и слиза долу.

Но минута по-късно чувам ликуващия ѝ глас:

– Имате късмет, скъпи! Намерих пирамидон тук, в чекмеджето.

Тя ми донася триумфално кутийката и чаша вода, а часът е вече пет

без три минути и единственото, което ми хрумва в момента, е да помоля Розмари да замени водата с чаша горещ чай, на което жената за мое облекчение отвърща „но да, разбира се, чаша чай ще ви помогне повече“ и отново слиза долу.

Приготвянето на чаша чай не е дълга работа, ала все пак то трае достатъчно, за да се осъществи връзката и да уведомя Боян, че се налага да следи Пенев и че поредната връзка ще се състои утре в осем.

Пенев се е прибрал още преди половин час, но аз не знам къде е в момента и какво върши, защото е невъзможно да се правя на болен и в същото време да стърча на прозореца, още повече Розмари вече ми носи вдигащата пара чаша чай и ме насилва да го изпия, докато е горещ, а ако не знаете колко е приятно в един топъл следобед да се наливате с врял чай, нищо не ви пречи да опитате, като погълнете за по-сигурно и две таблетки пирамидон.

Най-сетне, когато се изтягам на леглото и притварям очи с болезнената гримаса на мъченик, Розмари ме оставя сам и това обстоятелство ми дава възможност отново да заема наблюдателния си пост зад пердето, впрочем без особен резултат, защото чак до вечерта нищо не се случва и никой от двамата съседи не напуска вилата, поне в обсега на моето полезрение, и единственото, което се случва, то е, че към девет без нещо Розмари донася нова чаша чай и ме принуждава повторно да се наливам с врялото питие и да гълтам пирамидон.

Под въздействието на тия горещи грижи от мене през цялата нощ се лее обилна пот, ала това си има и добрата страна, защото ми пречи да се отпусна в примамливите, но опасни обятия на съня и аз докрай оставам буден на поста си зад пердето и виждам достатъчно ясно градината и входа, осветени от уличната лампа, обаче и през тия часове не става нищо.

– Нищо – чувам от преподавателя гласа на Боян заранта в уречения час.

– Нищо – съобщавам на свой ред.

И определям следващата връзка за пет и половина като последен сигнал преди съдбоносната среща. Малко по-късно Розмари надниква, за да се осведоми как съм, и аз бързам да я успокоя, че съм значително по-добре, даже съвсем добре, с надеждата да я видя, че потегля с червения си фолксваген към града, ала днес е събота, понеже оня тип е объркал всичко с това отлагане на срещата и Розмари се мотае из къщи чак до два часа, подир което отново идва, за да ми съобщи, че ще прескочи до не знам кое си кино, и да ме успокои, че няма много да се бави.

– Но защо трябва да си развалите уикенда зарад мене, скъпа – протестирам аз. – Нали ви казах, че съм вече добре.

Тя обаче продължава да ме уверява, че не смята да се бави, въобразявайки си, че по тоя начин ми доставя неземно удоволствие, докато аз си мисля не без основание, че три часа по-късно ще цъфне тук в най-неподходящото време, и по-точно тъкмо в мига на самата връзка.

Най-сетне сам. Въздъхам с облекчение и заставам зад пердето. Нищо за отбелязване, между другото и затуй, че завесите на прозорците насреща са спуснати. Едва към четири часа Ганев се появява на терасата, за да се изтегне на шезлонга под навеса, оцветен в зелени и бели ивици. Така изпружен и притворил очи, той прилича на един заспал, а може би и мъртъв Дракула, с тая разлика, че дългите и остри зъби на вампира са заменени с безобидни изкуствени челюсти.

Към пет часа на терасата излиза и Пенев. Двамата разменят няколко думи, подир което Пенев се запътва към шевролета, повтаря познатата операция с градинската врата и запращва към града, а Ганев се прибира във вилата. Това е в реда на нещата и точно по плана: Борислав е предупредил стария, че в къщата не бива да има трето лице по време на срещата.

Онова, което не е по плана, се случва четвърт час по-късно. Двама души с тъмни шапки и тъмни чанти, двама души съвсем банални на вид и съвсем непознати влизат в градината, позвъняват на входа и проникват в дома. Наистина те излизат само десетина минути по-късно. И може да са най-обикновени търговски агенти или данъчни чиновници, решили да прислушат клиента тъкмо в паузата на уикенда. Изобщо една съвсем прозаична, макар и непредвидена подробност. Само че при съответна ситуация всяка непредвидена подробност се превръща във възможна фаталност.

– Борислав да чака до второ нареждане – съобщавам в мига на връзката. – Бъди с мене в постоянен контакт.

Прецизността и сигурността на операцията за миг са рухнали. Проманата на положението е зачеркнала добре обмислените ходове и сега се налага да действуваме като авантюристи. Две коли – тая на Боян и оная на Борислав, ще обикалят насам-натам в съседство или ще се притаяват зад дърветата кой знае колко време и с целия риск да бъдат засечени от нечий подозрителен поглед.

„Борислав да чака до второ нареждане.“ А кога ще дойде това второ нареждане? На куково лято? Или след като Пенев се прибере?

Додето вода малкото съвещание между себе си и си задавам тия

неприятни въпроси, чувам долу в хола шум. Отчетлив тропот на дамски токове. Скъпата и прелестна Розмари. Бях ѝ пожелал мислено да се разкара и да се не връща чак до вечерта, ала тя ми е направила неоценима услуга, като не се е съобразила с пожеланието ми.

– Как сте, Пиер? – пита жената и наднича в спалнята ми. – Да ви направя ли един чай?

– Съвсем излишно е, мила. Вече се чувствавам добре.

– Вие вършите всичко наопаки, приятелю – забелязва квартирантката ми. – Когато през зимата целият квартал бе болен от грип, дори не кихнахте. А сега, в разгара на пролетта, изведнаж лягате.

Тя тръгва надолу по стълбата. И точно в тоя миг, сякаш едва сега съм си спомнил нещо, извиквам подире ѝ:

– Щях да забравя: одеве хер Гораноф се обади по телефона. Каза, че ви чакали в пет с оня, другия...

– В пет ли? Но сега не е пет, а шест без пет... Добре, че все пак не ми го казахте в полунощ...

Тя продължава надолу и минута по-късно чувам хлопването на пътната врата, а още по-късно виждам как Розмари влиза в градината на хер Гораноф и позвънява на парадния вход. Очевидно обаче сигналът остава без отговор, защото малко по-късно тя отново звъни, а сетне натиска бравата и влиза.

Влиза. И излиза. Между тия две действия са изминали не повече от известен брой секунди, ала промяната в поведението на жената е тъй отчетлива, че може да се установи и без помощта на далекоглед. Лицето на Розмари е побеляло и тя е в паника и като че се готви да извика, а за да не извика, е поставила ръка на устата си и върти безпомощно очи насам-натам, сякаш съобразява какво да прави, когато погледът ѝ инстинктивно се насочва към мене.

Защото в тоя миг аз стоя облакътен на прозореца и се радвам на слънцето като всеки болник, прескочил гроба, и щом срещам помътения поглед на жената, поклащам глава в смисъл „какво има?“. А жената се спускам насам, и то тъкмо когато в далечината се разнася тревожният вой на полицейска сирена:

– Убит... С нож в гърба... – произнася задъхано Розмари.

– Не стойте там като идиот! – извиквам ѝ. – Прескочете оградата! Не чувате ли, че идат...

Грубият ми глас изглежда събужда у нея оня, другия глас на здравия разум, защото тя вдига полата си и се прехвърля през ниската ограда и се затичва към задния вход на нашата вила, за да се скрие тъкмо в

момента, когато пред къщата на Горанов с пронизително изсвирване на спирачките се заковава полицейската кола.

Писалката пращи в ръката ми:

– Изчезвайте! Ганев е убит – съобщавам тъкмо преди Розмари да нахълта в стаята и да се притисне към мене в спазмите на истерията.

– Проснат е в хола... – бърбре тя. – С нож в гърба... и всичко е в кръв...

– Добре, добре, успокойте се – потупвам я по треперещия гръб. – Това не ви засяга и вие нищо не знаете.

– Да бяхте видели само колко кръв... – продължава да бърбре тя.

– Колкото има в едно тяло, не повече. Успокойте се де. Подир малко навярно ще дойдат тук за сведения. И ако не искате да ви разкарват месеци наред... Или, не дай боже, да ви обвинят в убийство...

Последната бележка, изглежда, напълно ѝ връща здравия разум.

– Но ако някой наоколо ме е видял?

– Не вярвам да ви е видял друг освен мене.

– О, Пиер! Ще ви бъда признателна за цял живот!

Пропускам възклицанието транзит край ушите си, понеже в момента я оглеждам, за да видя не си ли е лепнала някое кърваво петно като в криминалните романи от стария стил.

– Един шанс все пак, че сте с ръкавици... – промърморвам тъкмо когато навън се позвънява.

ПЕТА ГЛАВА

– Как изглеждам? – пита Розмари, като излиза от стаята си.

– Нормално – отвръщам.

Вече приближава седем, а в седем трябва да бъдем на бридж у Бен-тън и наемателката ми държи да има естествения вид на човек, не особено покрусен от убийството на някакъв почти непознат съсед. Сега вече лицето ѝ е спокойно и дори си е възвърнало обичайния здрав цвят може би с помощта на някои дребни козметични манипулации.

Жената прави няколко крачки из хола, поставила едната ръка на кръста си, както е в обичая на модните манекени. Тя сякаш репетира в момента ролята на естественото държане.

– Ще изглеждате още по-добре – забелязвам, – ако не си придавате по-непринуден вид от необходимото.

– За какво намековате? – сепва се тя, като спира и ме поглежда.

– За одевешното ви поведение пред полицайте. В началото стояхте съвсем вдървена, а подир туй така се отпуснахте и разбъбрахте, че непременно бихте събудили подозрението им, ако не бързаха толкова. Тъй че не е зле тая вечер да приказвате по-малко и да не пускате в ход тоя прекалено звънък и ужасно фалшив смях.

Тя мълчи, сякаш съкрушена от думите ми.

– Вие ме разочаровате, скъпа – позволявам си да добавя. – Вие, жената с безбройните индивидуалности.

– Моите индивидуалности са предназначени за мирното всекидневие, а не за криминални ситуации, Пиер.

– И какво от туй? Нали вие наистина не сте го убили?

– Не ме карайте отново да изпадам в криза – простенва Розмари. – И какво като не съм го убила? Нали видях всичко с очите си: проснатия труп и кръвта... толкова кръв... И нали можеха да ме сварят на мястото и да запитат какво правя тук до този труп и в тоя хол и да се заинтересуват защо съм ходила тъй често в тая вила и какво съм търсила при тоя старец и... и... една минута закъснение и щях да хлътна в катастрофата...

Тя млъква за миг, а сетне с обичая си да променя внезапно тона запитва:

– Сигурен ли сте, че човекът, който ви се обади по телефона, беше наистина хер Гораноф?

– Откъде мога да бъда сигурен, след като никога не съм чувал гласа му?

– А какъв беше гласът? Имаше ли акцент?

– Нисък и дрезгав. Не усетих акцент.

– Значи не е бил Гораноф – промърморва съкрушено жената и се отпуска в едно кресло.

– Какво значение кой е бил? – отвърщам нехайно. – Може да е бил оня, другият.

– Искате да кажете Пенев. Не е бил и Пенев – поклаща глава Розмари. И двамата говорят с подчертан акцент. И гласовете им не са нито ниски, нито дрезгави. Това е било капан, Пиер...

– Какъв капан?

– Един адски капан. Помислете само: обаждат се, за да ме примамят във вилата тъкмо когато там се готви или вече е извършено убийство...

– Но за да стори някой това, той трябва да има сериозни основания – съобразявам гласно. – Имате ли неприятели, готови на подобна постъпка?

– А защо смятате, че човек непременно е длъжен да познава неприятелите си? Те могат да съществуват и без да ги познавам – отвърща не без известна логика жената.

– Но за да съществуват, трябва да има причини...

– Причините също могат да бъдат неизвестни за мене. Отде да знам... Не е изключено да са ме примамили просто защото са смятали, че върху мене най-лесно ще падне подозрението... Честите ми, макар и невинни посещения у Гораноф...

– Всичко е възможно – прекъсвам я. – Но смятам, че е по-добре да оставим тия разсъждения за по-късно. Иначе наистина отново ще се разстроите.

И за да дам друга насока на мислите й, забелязвам:

– Подозирам, че сте решили тази вечер окончателно да изкусите Бентън.

Имам предвид по-специално пределно късата й пола, една от тия поли, каквито вече носят само подрастващите момичета, понеже Розмари вероятно подир доста колебания отново е избрала ролята на глезена мамина щерка.

– Все пак – добавям – смятам, че изкушението ще бъде по-сигурно, ако се явите направо без пола.

– Не вярвам и това да помогне – промърморва жената, която е

започнала да се успокоява. – Имам чувството, че вие си правите известни илюзии относно сексуалните вкусове на тоя господин.

В малкия замък на Бентън ни въвежда неговият шофьор, докато вътре в самата приемна зала прислужникът завършва приготвянията около бюфета, поне додето Ралф не го подканва да се махне. И двамата тия верни служители са смугли метиси, в чиито големи очи и мудни грациозни движения има нещо женствено. Може би са братя, освен ако са близнаци, във всеки случай, макар Бентън да ги нарича Тим и Том, аз никога не успявам да различа кой точно е Тим и кой – Том.

Ралф още не е сварил да формулира баналния си комплимент по адрес на Розмари, когато в хола изгрыва с неповторимата си царственост и Флора. Изпитанието на енергичното ръкостискане не се разминава на никого от нас, но аз забелязвам, че американецът предвидливо е преместил масивния златен пръстен на лявата си ръка. Карето е в пълен състав, тъй че бихме могли да започнем играта както винаги. Само че днес не е както винаги.

– Каква сензация, а? – произнася новодошлата, като се разполага върху златистия копринен диван, а не на съответния стол до масата.

– Не искам да ви разочаровам, но подобни сензации стават всекидневно с дюзини по всички краища на света – забелязва апатично Бентън.

– И аз не бих желала да ви засягам, драги, но позволете да ви обърна внимание, че нашият квартал не е Чикаго – отвръща Флора, докато че някой се е опитал да омаловажи нейната сензация.

– В Чикаго нещата са далеч по-безопасни – пояснява все тъй апатично Ралф. – Там ви убиват само в краен случай и само при сериозен мотив.

– Мотивът е винаги един и същ – подхвърля Розмари, която единствена се е настанила до масата и разсеяно разбърква колодата карти.

– Един и същ? – вдига веждите си на жена-вамп Флора. – Казват че убиецът дори не се е докоснал до парите, намиращи се в портфейла на Гораноф.

– Вероятно не е имал време да се занимава с такива дреболии – решавам и аз да се намеся. – Търсел е нещо по-ценно.

– Трийсет хиляди франка съвсем не са дреболии, момчето ми – възразява Флора.

– Да – кимам. – За вас и за мене. Но представете си, че убиецът е търсел нещо за три милиона...

– Не ставайте лекомислен, Пиер – апострофира ме американецът. – Когато човек притежава нещо за три милиона, той го съхранява в

банката. Особено ако живее в един град на банките.

– Не твърдя обратното. Но вие по-добре знаете, че такива неща се държат в сейф, а сейфът си има ключ. И какво чудно, ако убиецът е проникнал тук именно за да получи ключа.

– Точно така! – възклицава Флора.

– Точно така ли? – поглежда я Бентън. – Само не забравяйте, че за да стигнете до сейфа, е нужен освен ключ и един друг елемент, без който няма да ви пуснат при сейфа: шифърът.

– Е, добре – казвам сговорчиво. – Можем да обобщим, че убиецът е проникнал при нашия съсед, за да получи ключа и шифъра.

Американецът ме поглежда лениво и струва ми се да долавам в тъмните очи лека насмешка:

– В случай че вие имате шифър, бихте ли го съобщили на първия натрапник?

– Ако нахалникът държи в ръката си нож...

– Ако държи нож, ще му подхвърлите фалшив шифър, ще го излъжете, ще спечелите време и ще уведомите полицията, но едва ли заедно с ключа ще му връчите и вълшебната цифра.

– Тогава? – запитва озадачено Флора.

– Тогава? – вдига рамене Бентън. – Тогава питайте убиеца.

– Все пак вие като човек на закона не може да нямате своя версия – обажда се предизвикателно Розмари, като продължава безцелно да размесва картите.

– Моите интереси към закона се отнасят само до сферата на банковите операции – припомня американецът. – И при всички случаи една версия не се строи върху основата на махленски клюки и без да имаш представа що за човек е бил убитият.

– Вие, мисля, добре го познавахте, скъпа приятелко – обръща се в тоя миг Флора към Розмари.

– Ако смятате, че един тип може да се опознае от три партии белот... – подхваща наемателката ми с мъртъв глас, ала не довършва.

– Три партии белот? – вдига отново вежди жената-вамп. – Аз пък имах впечатлението, че доста честичко го навестяхахте...

– Не черпите ли сведенията си, мила, от хер Пенеф, с когото, изглежда, сте в отлични връзки? – запитва с лъчезарна усмивка квартирантката ми.

– „Отлични връзки“? Само защото ме видяхте онзи ден да разменям с него две думи пред кафенето на Остринг...

– И друг път съм ви виждала – поправя я Розмари. – И не пред

кафенето, а вътре в кафенето.

– А вие какво ще направите, ако някой нахалник се курдиса на матата ви? Ще вдигнете скандал?

Тя ни оглежда, сякаш търси у нас съчувствие, защото е станала жертва на недостойно подмятане, и добавя:

– Предполагам, че вината не е моя, ако правя такова силно впечатление на мъжете...

– На известни мъже... – поправя я Розмари.

– Няма такава жена, скъпа моя, която да прави впечатление на всички мъже – произнася философски Флора.

Тя става от дивана с една просто удивителна за това едро тяло леко-та и се отправя към игралната маса. Ние с Ралф също заемаме местата си. Разговорът изглежда приключен и вероятно би бил приключен, ако Розмари не се изкушава да подхвърли:

– Одеве чух да говорят в бакалницата, че вашият Пенеф бил задържан. Интересно е наистина да се знае къде се е намирал по време на убийството...

– Къде се е намирал – за това, ако се не лъжа, той е представил непоклатимо алиби – отвърща Флора, като сяда срещу мене. – И за ваше сведение веднага е бил освободен. И на всичко отгоре той съвсем не е „моят Пенеф“.

– Казах го съвсем без умисъл... – промърморва Розмари с тон, призван да ни убеди в обратното.

– Не се и съмнявам – съгласява се с не по-малко лицемерие немкинята. – Но ако говорим за вкусове и за мъже, имам чувството, че моите вкусове не са твърде различни от вашите.

Тя го казва, разбира се, с единствената цел да вбеси квартирантката ми и в името на същата тази цел ми отправя един продължителен поглед на откровена симпатия. Подир което играта най-сетне започва.

Холът на Бентън, както и частният му замък, е значително по-обширен от нашето жилище, както се и полага на човек, заемащ не само поста на юрисконсулт в голяма банка, но и притежаващ известен брой от акциите на същата. И все пак това е един замък под наем, макар и с малко по-голямо изобилие на мека мебел и на английски гравюри с ловни сцени, заместващи нашите галантни сюжети. Изобщо, ако се опитате да съдите от характера на интериора за характера на домакина, непременно ще сгрешите, защото всичко тук е доставено и подредено не според вкуса на домакина, а според вкуса на собственика. С две думи, Ралф е от хората, убедени, че високото ниво на месечния доход им осигурява

свободата да живеят по своя воля, без дори да си дават сметка, че всъщност през целия си живот са подчинени на нечия друга воля – тая на хазяина или на шивача, или на фризьора, или на метр д'отела, осигуряващ им в приемните дни студения бюфет.

Макар че за да бъде справедлив, следва да признае, че студеният бюфет е наистина изряден. Такова поне е мнението на Флора и Розмари, тъй като аз лично не разбирам твърде от омари и не знам каква си риба с не знам каква си майонеза и когато съм гладен, бих хапнал какво да е, например пържени яйца с шунка.

Прочее настъпил е часът на студения бюфет и след като дамите задоволяват изкушението си да опитат от всичко, разговорът, естествено, се насочва към изходната тема, и по-специално към евентуалния убиец, и Розмари поддържа, че Пеневф едва ли е освободен, такива не ги освобождават току-тъй, а Флора поддържа, че е освободен още веднага и че ако искате, можете сама да видите, че прозорецът му насреща свети, на което Розмари отговаря, че прозорецът, естествено, ще свети, защото полицаите няма да стоят на тъмно, додето накрая, за да прекъсна този безплоден спор, аз предлагам на Бентън:

– Ралф, не бихте ли могли да изпратите някой от хората си да провери как стоят нещата с Пеневф, за да осведомим дамите и да продължим играта?

Американецът галантно потвърждава, че ако става дума за дамите, той е готов на всякакви жертви, на което дамите в един глас възразяват, че не дават пет пари за тоя Пеневф, и всички отново сядаме край игралната маса.

* * *

Вестникарското съобщение за убийството на Горанов е внушително само с едрото си заглавие. Самата информация под заглавието е къса и бедна откъм любопитни данни. Споменава се за евентуалния час, в който престъплението е било извършено, както и фактът, че нападателят е бил навярно с ръкавици. Подир което следва коментарът на журналиста, посветен на упадък на нравите, един упадък стигнал дотам, че дори в порядъчен град като Берн, с такива богати културни традиции могат да се вършат вулгарни и кървави покушения.

Едно убийство, което ще бъде забравено от местната публика още същия ден, а от публиката на квартала – седмица или две по-късно. Едно убийство с неясни мотиви и с неизвестен извършител, обречено да мине по реда си в архивата. Но и едно убийство, което аз и колегите ми

едва ли сме склонни да изпратим тъй бързо в купчината на канцеларските вехтории.

Човекът, за чиято идентификация и проучване са похабени толкова сили и време, вече не фигурира между живите. На пръв поглед би следвало да се заключи, че това слага край на операцията и смъква от плещите ни едно тежко бреме. Лека му пръст... мъртвият не ни е враг... и други от тоя род. Шпионите, опериращи в задгробния живот, не влизат в обсега на разузнаването.

Само че ако Ганев не фигурира вече между живите, то неговият убиец вероятно фигурира. И това обстоятелство автоматично поставя на дневен ред известни въпроси. В случай, че покойникът, както съм склонен да допусна, е разполагал с кадрова картотека на агентурата си, къде е тя в момента? И желанието да се сложи ръка върху тази картотека не е ли всъщност истинският мотив на убийството? И ако тя наистина е сменила своя стопанин, не е ли придобита от този нов стопанин с цел да бъде тепърва използвана? От кого, как и защо – това са само подтеми на същите тия основни въпроси, очакващи своето разрешение и подсказващи, че операцията въпреки ненадейната кончина на нейния главен обект съвсем не е приключена.

Един по-обстоен преглед на вилата, обитавана от покойния Горанов, би хвърлил може би известна светлина върху занимаващата ме проблематика. Но да говорим на тая тема, значи просто да споделяме мечтите си. Обискът само на едно единствено помещение, искам да кажа обискът в истинския смисъл на думата, педантичен и прецизен, е свързан с дълги часове напрегната работа. А аз нямам възможност да прекарам в тая вила не часове, но дори и минутка. Защото сградата все още е окупирана от швейцарската полиция. И пътем казано, швейцарската полиция не си играе. Добре подготвян, добре заплащан и добре подпомогнат от суровите закони, тукашният полицай пипа енергично. В случай, разбира се, че иска да пипа. И ако престъпността все още не е замърсила тук социалния бит в същата степен, както в някои съседни страни, причината не е в здравословния алпийски въздух, а в здравата ръка, стискаща полицейската палка.

И тъй, целият долен етаж на вилата, обитаван от Горанов, е на разположение на властите. Що се отнася до горния етаж, там, както и преди, живее Пенев. Непосредствено подир откриването на престъплението Пенев наистина бива намерен в града и повикан за справка, но алибито му, както твърди и Флора, се оказва желязно. Точно по време на покушението той се е намирал в едно кафене, където е бил чест посетител и

където целият персонал го познава.

Вярно е, че с желязно алиби обикновено разполага тъкмо този, който има най-голяма нужда от него. Обаче в полза на Пенев говори и едно друго обстоятелство: от всички възможни убийци на Горанов най-малко Пенев е човекът, който се нуждае от убийство, за да постигне една или друга користна цел. Доверено лице на покойника, той многократно е оставал сам във вилата и всяка нощ е бил в съседство с потъналия в сън неин собственик, следователно разполагал е с многобройни възможности, за да осъществи евентуалния грабеж и без да си цапа ръцете с кръв.

Разбира се, в очите на полицията грабежът не е единственият възможен мотив. И всъщност хипотезата за някакъв друг мотив бива сервирана на властите тъкмо от Пенев. Запитан за възможните причини на покушението, той не пропуска благоприятната възможност да окаля страната си, като подхвърли, че вероятно убийството е дело на българи и има политически характер. Което пък е добра възможност за местното консервативно вестниче да публикува по тоя повод поредната бележка срещу политиката на размразяването.

Прочее – Пенев. След като Ганев окончателно е залязъл, съвсем естествено е да изгрее Пенев. И нищо чудно именно Пенев да е наследникът, ако не на имуществото, то на шпионската дейност на покровителя си. Всъщност, както гласят кварталните клюки, Пенев няма нищо против да стане наследник и на имуществото и дори се опитва да използва пред властите свидетелството на един нотариус, при който Горанов се готвел да направи завещание в полза на квартиранта си. Обаче властите очевидно не вярват на голи думи, а само на документи, подписани и подпечатани, тъй че – пак според кварталните клюки – имуществото на мъртвеца подлежи на скорошна разпродажба в полза на държавното скровище.

Прочее – Пенев. Досието на този човек с дълго бледо лице и остри подвижни очи ми е добре познато. Заминава на времето за краткотрайно гостуване при вуйчо си, живеещ в Хановер. Обявява се за невъзвръщенец. Поредната микроскопична сензацийка с поредното микроскопично съобщение в местния печат под обичайното заглавие „Избрал свободата“. Поради сравнителната си образование свобода му се представя като възможност да оплыва свободно родината си от микрофона на Радио Свободна Европа. Това е тъкмо времето, когато и Белев се намира в Мюнхен, зает с дейността на някои хора около тоя институт. Съвсем нищожното участие на Пенев в емисиите дава основание да се допуска, че за да заслужи заплатата си, той е активен по други линии. Впрочем тия

други линии също не са тайна: срещи с временно пребиваващи на Запад българи, разговори, мизерни опити за изтръгване на някаква информация, а в отделни случаи и за вербовка. Сетне Пенев изчезва от хоризонта. За да се появи няколко години по-късно в тоя мирен град и в тоя сънен квартал като адютант на Горанов.

Една жалка биография, характеризираща напълно тоя жалък човек. Но съвсем недостатъчна, за да осветли положението му в най-ново време. Адютант на Горанов? В какъв смисъл? В смисъл, че му служи като партньор за вечерния белот? Старецът би могъл и без помощта на Пенев да си вари чай и да се оправя с данъчната служба. Евентуалната роля на Пенев като телохранител също е съмнителна. Той е еднакво далече както от външността, така и от функциите на домашно куче. Остава другото. Натрапен на Горанов от господарите или приет на драго сърце, Пенев е бил негов помощник в шпионската дейност. Той притежава необходимата квалификация за целта. И е достатъчно млад и подвижен, за да представлява щастливо допълнение към тоя грохнал старец.

Именно допълнение. Обаче сега, след като титулярът е изчезнал, допълнението се е превърнало на свой ред в титуляр. И ако Горанов и Пенев действително са ръководели някаква секция в шпионажа, логично е да се предполага, че сега тя ще бъде изцяло в ръцете на Пенев.

Оскъдните ми лични наблюдения през цепката на завесата, допълнени с някои откъслечни сведения, получени от Боян, ми представят тоя тип, у когото всичко е остро – от острия нос, подобен на птича човка, до острия поглед на малките очи – като една доста тъпа човешка разновидност. Облича се с евтина елегантност и сменя по два пъти на ден костюмите, макар че единичките достъпни за него светски места са кината и – веднаж седмично – кабарето Мокамбо, символизиращо в тоя заспал град разгула на плътските страсти. Вън от това вечерите му – поне до неотдавна – са изпълнени с партиите белот, а нощите навярно с еротични видения от програмата на споменатото Мокамбо или от прелестите на загадъчната Флора. Една-единствена черта на самобитност: незапалената цигара, която дъвче, преди да я смачка и замени с нова – също тъй незапалена. Макар че и туй не е бог знае каква самобитност. Доколкото си спомням, Борислав по време на мъчителния си въздържателен период използваше същите похвати на залъгване. Само че за да пести материала, смучеше едно празно цигаре.

* * *

Розмари нахълтва в хола, изправя се пред мене в целия си ръст,

поставя ръка на хълбока като моден манекен в бойна поза и ми отправя настойчив поглед.

– Тази рокля с големи лилави цветя наистина чудесно ви отива – произнасям, като предполагам, че бойната поза е подкана за комплимент.

Обаче жената остава без внимание комплиментата и запитва:

– Научихте ли новината? Вилата на Горанов ще се продава на търг.

– Чудесно. Не разбирам само защо трябва да се вълнувам от подобно събитие.

– Но това е великолепна вила. Като оставим настрана, че е и великолепно капиталовложение: цените на имотите непрекъснато растат.

– Нямам нужда от имот.

– Аз обаче имам нужда.

– В такъв случай остава само единствената подробност да имате и пари.

– Говорих вече с баща ми. Готов е да ми отпусне известна сума.

– Тогава какво очаквате от мен? Да ви честитя?

– Да ми помогнете.

Стигнала до същината на въпроса, Розмари вдига полата си – тия летни рокли страшно се мачкат, – тръшва се на дивана, кръстосва крака. Предлагам ѝ цигара, преди да я е поискала, и зачаквам допълнителни пояснения.

– Вие неотдавна ми подадохте ръка в труден момент... – започва жената с малко книжна интонация, като ми отправя заедно с погледа на признателност и гъста струя дим. – И знаете колко съм ви благодарна... и вероятно ще разберете, че ми е страшно неловко да моля наново за помощ... Но какво да правя, Пиер. Една жена, дори и независима жена като мене, понякога има ужасна нужда да се облекне на някого...

– Поласкан съм, че изборът ви е спрял на мене. Макар и не в качеството на жених, надявам се.

– По тоя пункт можете да бъдете напълно спокоен. И може би сбърках с това сантиментално встъпление, защото се касае за нещо съвсем прозаично. Както ви споменах, имам известна сума от баща си. Допускам дори, че тя напълно ще покрие покупката. Но представете се, че за проклетия не стигне.

– Не е трудно да си го представя. В тия времена на инфлация...

– Искам да ви помоля да ми услужите с необходимото, в случай че собственият ми капитал се окаже недостатъчен.

– А кога и как ще ми се изплатите? – запитвам непринудено, тъй

като опитът ме е научил, че при сделките кавалерската куртоазия не е задължителна.

– Веднага и по най-простия начин: ипотекирам вилата и ви връщам дълга.

– В такъв случай мисля, че мога да направя нещо за вас.

– О, Пиер! Вие с всеки изминат ден все повече ме трогвате!

При тия думи и с риск наистина да измачка роклята си жената се хвърля на врата ми. Сетне, когато покъртителната сцена отминава и всичко се връща на мястото си, Розмари – на дивана, а аз – в обичайното си кресло пред тъмния телевизор, правя опит да насоча квартирантката си към реалността:

– Мисля обаче, че вие малко надценявате шансовете си. Говори се, че Пенев също се готвел да купи вилата.

– Нека се готви.

– Само че той има известни предимства... Освен ако си поделите предимствата, като сключите предварително брак...

– Какви предимства? – пита Розмари, като подминава с пренебрежение темата за брака.

– Ами че той е наемател в тоя имот.

– Това не е никакво предимство. Поне в Швейцария.

– Чудесно – кимам. – Тогава, да вървим.

– Излишно е да бързате. Търгът е едва подир два дни.

Влезеш ли веднаж в една идиотска история, не се знае докъде ще стигнеш. Така че ето ни и на търг. Търгът следва да се състои в една масивна стара сграда, боядисана в охра, като всички подобни казионни учреждения, и намираща се до Бубенберг. И два дни по-късно, точно в уреченото време, сиреч в два часа следобед, ние с Розмари проникваме в зала номер три, дето вече са се скупчили десетина търговски хиени, прехранващи се с покупко-продажба на недвижими имоти.

Комисарят оценител застава на катедрата и оповестява първия по списък обект, който не е нашият, а някаква скромна къщурка в някакъв затънт квартал. Комисарят е слаб мъж с аскетично лице и тъмен костюм и така, както е застанал до катедрата, под строгия лъч, падащ от високия прозорец, той прилича на свещеник, изнасящ проповед, с тая разлика, че респектира енорияшите си не с божия кръст, а с кокаленото чукче.

– Видяхте ли – прошепва ми Розмари, когато чукчето с късо изтракване оповестява края на наддаването. – Купиха я само за петдесет хиляди.

– Но това е най-обикновена барака – опитвам се да изстудя ентусиазма й.

– Няма значение, ще видите...

Тя не довършва фразата, защото туй, което действително заслужава да се види, и двамата го виждаме: сред малобройната публика се промъква Пенев, застава недалеч от нас и отправя дружески привет към Розмари, на който тя отвръща с лесно обяснима хладина, като кима едва-едва.

Облечен винаги на най-високото ниво на просташкия вкус, емигрантът този път е надминал себе си вероятно в чест на тържественото събитие. Наконтен е в спортен костюм с гущеров зелен цвят, пронизан от лилави райета, жълта карирана риза и вратовръзка с огромен възел и такъв разгул на багрите, че изобщо не подлежи на описание.

Втората къща по списък е почти тъй сиромашка, както и първата, и подир кратко пререкание между две търговски хиени комисарят с остър удар на чукчето заковава покупката на шейсет хиляди.

– Видяхте ли? И тая също... – прошепва ми Розмари.

Ала тя и този път не довършва фразата си и втренчва поглед надясно, дето са се появили двама други конкуренти, единият от които превъзхожда околните пигмеи с цяла глава. Това са Ралф и Флора.

– Тази нахална немкия... – промърморва квартирантката ми.

Миг по-късно обаче тя окачва на лицето си една любезна усмивка, защото новодошлите са ни забелязали. Една змийска усмивка, на която Флора не пропуска да се отзове с друга змийска усмивка. Все пак, за да спечели поне една точка в своя полза при тоя дуел от разстояние, Розмари ме хваща подръка, сякаш за да каже „аз си имам съюзник“, докато немкията не може да стори същото, понеже Бентън не е по интимностите. Впрочем аз също не съм по интимностите, но кой ме пита.

Бедната ми квартирантка. Тя, изглежда, не се сеща, че Флора на свой ред се осланя на съюзник. Или е забравила, че ако трябва да седнем един срещу друг с американеца, за да броим парите си, по-добре би било изобщо да не вадя моите.

Подир още два незначителни имота най-сетне идва ред и на нашия. Комисарят посочва бегло изложените в ъгъла снимки – тук всички обекти са представени със снимки, които, разбира се, никой не си дава труд да гледа, защото къщите своевременно са огледани на самото място. Сетне с ясни си и сух служебен глас започва да изрежда достойнствата на вилата, квадратурата и кубатурата, и размера на градината, и броя на дърветата, и всичко друго от тоя род, додето накрая извика високо:

– Първоначална цена: сто хиляди!

– Сто и десет хиляди! – чувам тутакси до себе си звънкия глас на Розмари.

– По-кратко! – промърморвам. – Изчакайте другите. И когато наддавате, правете лъвски скок, за да ги обезкуражите.

Тя прехапва устни, разбрала, че е избързала, защото тъкмо в тоя момент се чува спокойната реплика на немкинята:

– Сто и двайсет хиляди!

Настъпва пауза, по време на която оценителят подканя присъстващите да побързат, защото е ясно, че такъв имот, все едно, няма да се продаде на такава ниска сума. Обаче и присъстващите, имам предвид хиените, вече са разбрали, че борбата тепърва предстои да се разгаря, тъй че всички си мълчат и само някакъв дилетант, колкото да опита, се обажда от ъгъла:

– Сто и трийсет хиляди...

– Сто и четиресет – захлупва го веднага немкинята.

И отново пауза. И отново подканване от страна на комисаря, защото бързае. И не само подканване, а и предизвикателно вдигане на чукчето:

– Сто и четиридесет хиляди! Едно... Две...

– Двеста хиляди! – оповестява в същия миг Розмари.

На което Флора невъзмутимо възразява:

– Двеста и десет!

Квартирантката ми подир съответното очакване вдига цената на двеста и петдесет. С тази сума всъщност приключват личните й авоари, но тя разчита на мъглявото ми обещание за една дреболия от още петдесет хиляди или малко повече.

И този път обаче Флора добавя своите неизменни десет хиляди. Тя още от началото качва все с по десет хиляди, но качва безпощадно и методично, дори и когато Розмари стига до триста хиляди.

– Триста и десет! – произнася немкинята.

Само че този път паузата е значително по-дълга. Търговската цена постепенно е почнала да надвишава реалната стойност на имота.

– Какво има в тая вила, злато ли? – чувам зад гърба си репликата на някакъв зяпач.

„Да, какво има наистина в тая вила – мисля си. – И дали изобщо има нещо освен въздух.“

Присъстващите с видим интерес следят развоя на събитията, защото, когато двама съперници се вкопчат здравата, спектакълът си

заслужава вниманието. Обаче това са само зрители, всички освен двете амбицирани дами, всички, включително и Пенев, който противно на очакванията ни през цялото време изобщо не се е обадил.

Розмари ме поглежда въпросително и като долавя едва забележимото ми кимане, наново оповестява звънко:

– Триста и двайсет хиляди!

– Триста и трийсет! – откликва се немкинята, ала сега в спокойния глас се долавя лек нюанс на умора.

Розмари отново ме търси с поглед. Свивам едва-едва рамене в смисъл „праве те каквото щете“. Въпросът вече не е за моите пари, а за нейните, тъй като вилата на Горанов съвсем не струва такава сума. Жената се колебае няколко секунди, но когато оценителят вдига заплашително във въздуха чукчето, не се стърпява и отново извиква:

– Триста и четирдесет хиляди.

Този път колебанията са отъясно. И те са тъй дълги, та за всички е ясно, че приятелката ми най-сетне си е осигурила разорителната покупка. Комисарят за сетен път вдига чукчето:

– Триста и четирдесет хиляди, дамата в средата... Едно... Две...

– Триста и седемдесет хиляди! – прозвучава ненадейно глас в залата.

Само че това не е гласът на Флора, а басов мъжки глас. Поглеждам в съответната посока и виждам някакъв гражданин на средна възраст и среден на ръст, с обикновена физиономия и обикновен сив костюм, изобщо от тия типове, дето ги срещаме всекидневно по улицата, без дори да ги забелязваме, а камо ли да ги запомним.

Розмари също е погледнала нататък и по безстрастното ѝ каменно лице разбирам ясно, че е вбесена.

– Той ви отърва – промърморвам, за да я успокоя. – Престанете, това е лудост.

– Ще престана, разбира се – отвръща тя с безучастен глас. – Но не защото е лудост, а защото не съм в състояние да си позволявам подобни лудости.

– Триста и седемдесет хиляди, господинът в дъното... – започва експертът, ала млъква, понеже до него са се приближили двама мъже и една млада жена.

Между непознатите мъже и комисаря се завързва тих полугласен разговор, придружен с връчването и проучването на някакъв документ, подир което експертът отново отправя към публиката аскетичното си лице, за да съобщи уморено:

– Търгът за вилата в Остринг се отменя.

В залата се разнася глух ропот на недоволство.

– Мисля, че съм в правото да знам причината! – раздава се басовият глас от дъното.

– Причината не е от процесуален характер, а по същество – обяснява сухо комисарят. – Вилата не подлежи на продаване, понеже покойникът има законна наследница.

Отново ропот в залата, само че този път ропот на изненада.

– Това е най-добрият възможен край – подхвърлям към Розмари. – Така няма да ви е криво, че са ви надвили.

Тя не отговаря нищо и аз се обръщам да видя защо мълчи. Оказва се, че мълчи, защото я няма.

– Е, мисля, че както сме събрани, тъкмо сме готови за едно каре – забелязва добродушно Бентън, който току-що се е приближил с Флора.

– Защо не! – отвръщам любезно. – Сега или утре, за мене е съвсем без значение кога ще си платя данъка.

– Данъкът би трябвало да се плати от нашата мила Розмари – обажда се немкинята. – Тя надмина днес всички рекорди на лекомислието.

– Но къде е всъщност Розмари? – пита американецът.

И аз това се питам поне до момента, в който я виждам, че разговаря с младата жена, появила се преди малко в компанията на непознатите мъже. Те двете идват бавно насам и аз долавям безгрижното чуруликане на моята квартирантка:

– Ах, скъпа, какъв чудесен човек беше баща ви! Истински джентълмен...

ШЕСТА ГЛАВА

Обикновено се смята, че в обичайната на Запад битка между половете най-силното оръжие на жената е хубостта. И малцина се сещат, че ако това наистина е тъй, то трудно би могло да се обясни как хиляди жени с невзрачни лица и плоски тела съумяват да упражняват властно влияние върху хиляди мъже. Очевидно женските средства за въздействие са далеч по-разнообразни от голата хубост и техният пълен регистър би могъл да ви бъде разкрит само от някоя жена.

Не допускам, че Виолета Горанова – наследницата на моя покоен съсед – владее тоя пълен регистър. Затуй пък, макар и съвсем несъзнателно, тя печели от скромното си умение да събужда съчувствие.

Ако Розмари напомня на стройна гръцка ваза, а Флора – на пищна амфора, то Виолета наподобява епруветка. Едно равно и монотонно тяло с тесни рамене, хилав ханш и слаби крака, едно безполово тяло, увенчано от анемично лице. Но в това тяло има някакъв израз на безпомощност и някаква сянка на боязън, а погледът на кафявите очи е тъй плах и детински, че неволно изпитвате желание да вземете това крехко същество под своя закрила.

Вероятно усетила отрано, че никога няма да добие външността на жена, тя продължава все още да се облича като момиче. И когато я гледате, пременена с плисираната си пола и с тиролското жакетче и с късите бели чорапи и обувките без ток, по-лесно е да я вземете за гимназистка от горните класове, отколкото за млада дама, приближаваща тридесетте. Предполагам, че в това припознаване немалка роля играе и сивото плюшено мече, което Виолета обикновено мъкне със себе си, може би не толкова в качеството на играчка, колкото – на талисман.

– Чувствувам се като натрапница – признава тя на Розмари още в първите минути подир запознаването им в търговата зала.

– Глупости! Вие сте в правата си. И ако питате мене, трябва да наредите на хер Пенев още днес да си изнесе багажа.

– А къде живее той?

– Ами че заема почти целия горен етаж на вилата.

– В такъв случай господинът съвсем няма да ми пречи. Аз ще се настаня в долния етаж.

– Но, скъпа моя, ако вие го оставите само за седмица, той няма да си излезе и след година! Тия неща трябва да се решават веднага и да се

режат накъсо!

– Не, не ми е удобно – мънка Виолета. – Никак не ми е удобно. И после, той съвсем не ми пречи...

Тия подробности ги научавам същата вечер, когато Розмари се прибира. Карето бридж не се е състояло по нейна вина. Квартирантката ми взема под свое покровителство наследницата още в търговата зала – нещо, което, не знам защо, страшно дразни спокойната Флора – и я отвежда до бащината вила и ѝ помага да се настани и изобщо полага майчински грижи за бедното сираче, което вероятно е с година-две по-старо от нея.

– А защо държите толкова да прогоните тоя Пенев? – питам, след като тя ми е съобщила накъсо беседата си с Виолета.

– Отде да знам... Не че държа особено... Просто не ми е симпатичен...

– И просто приказвате напосоки – добавям. – Знаете, че не държа непременно да отговаряте на въпросите ми, обаче защо е нужно да замествате отговори с фалшиви фрази.

– А вие винаги ли сте искрен с мене, Пиер?

– Не виждам причини да бъда неискрен. Доколкото знам, не сте ми конкурент в доставката на рибни консерви.

– А не допускате ли, че мога да ви бъда конкурент в нещо друго?

– Изключено.

Думата прозвучава категорична и откровена. Не твърдя, че винаги съм бил искрен с Розмари, ала тоя път репликата ми е наистина откровена и жената разбира това.

– Радвам се да го чуя – казва тя сякаш на себе си.

– Какво толкова има да се радвате?

– Защото Пенев например не би казал същото.

– В какво се кръстосват интересите ви с Пенев?

– Откъде да знам? Питайте него. Във всеки случай имам чувството, че ме мрази и че заговорничи срещу мене с Флора.

– По повод на вилата ли?

– Вероятно.

– Е, можете да бъдете вече спокойна: този повод отпадна.

Тя ме поглежда замислено, като че съобразява нещо. Сетне прави две крачки към мене, сякаш се готви да довери нещо. А после продължава към дивана, сяда, кръстосва крака по обичая си и въздъхва:

– Ах, как имам нужда от една приятелска ръка!...

– Кажете, кого трябва да убия? – запитвам с готовност.

А понеже тя седи все тъй замислена, решавам да не ѝ преча и се качвам в стаята си.

И тъй, качвам се в стаята си и по силата на навика надниквам в про-цепа на пердето. Долу, в хола на Виолета, свети, ала завесите са спуснати. Горе при Пенев също свети, обаче и тук завесите са спуснати. Аман вече от завеси.

Сядам на леглото, без да паля лампата. Не знам как е с другите, но когато наоколо е мрак, имам чувството, че в главата ми става по-светло. Розмари си е втъпила да прогони Пенев и ще направи всичко възможно, за да го стори. Значи трябва да ѝ се попречи по един или друг начин. Не че изпитвам особени симпатии към тоя човек с остро лице, обаче нещата съвсем ще се объркат, ако го изгубя от очи.

Друго. Другото е онзи невзрачният със сивия костюм и сивото лице. Противникът най-сетне е подал глава от окопа, колкото да му видя физиономията. Само колкото да му видя физиономията, защото тутакси подир туй се изпарява. Но щом веднаж се е показал, навярно ще се покаже и втори път. Важното е, че е налице и че потвърждава предположенията ни. Триста и седемдесет хиляди. Злато ли има в тая вила? Она със сивия костюм знае много добре какво има. Това ме успокоява: значи още го има. Понеже, ако нещо ме е измъчвало до тоя момент, то не е било скръбта по покойника, а мисълта за онези двамата с чантите. И опасението, че може би в тия чанти се е намирала тъкмо архивата, по която харчим толкова сили и време. Триста и седемдесет хиляди! Едно възклицание, способно да ти възвърне вратата в живота.

И друго още. Последното и най-важното. Трябва да се изпреварят съперниците. Флора и Пенев, които не е изключено да се обединят в опасна двойка. Толкова по-опасна, защото двойката става всъщност тройка, ако прибавим и Брунер. Розмари, търсеца неизвестно какво, но способна да обърка всичко, особено ако впримчи в комбинациите си и оная наивница Виолета. Най-сетне човекът със сивия костюм. Един самотник. Самотник, зад чийто гръб се крие цяла организация.

Разсъждавам по всички тия неща, като информирам себе си, а понякога вода и спор между себе си и себе си, когато изведнаж до ушите ми долита шум на мотоциклет. Един шум, на който едва ли бих обърнал внимание, ако не секва внезапно пред съседната вила. Надничам през цепката, за да видя тъкмо навреме раздавача, който звъни на вратата, а минута по-късно връчва на Виолета някакво бързо писмо или телеграма.

Пощенският служител едва наново е възседнал моторния си кон, когато Виолета излиза, вече облечена в светъл шлифер, заключва бързо

вратата, изтичва навън от градината и на свой ред възсяда моторния си кон – едно бяло рено. Едно бяло рено в тъмната нощ.

Предполагам, че надзъртането през прозореца не е само моя приличка. А ако съм допускал известни колебания по този въпрос, крайно време е да им сложа точка. Защото едва бялото рено забръмчава по алеята, когато квартирантката ми изскача от къщи, за да го последва с червения си фолксваген. Мисля, че е чист педантизъм да уточнявам, че малко по-късно в същата посока се отправя и шевролетът на Пенев.

Поглеждам часовника си: осем и десет. Рано е за лягане. Но не е ли рано и за действие? Добре, че не съм емоционална натура, иначе бих се скъсал от яд. В този град имам двама помощници и тъкмо когато ми е нужна братска ръка, нито един от двамата не е на разположение. Работата би могла да се организира леже артист, ако примерно Боян се намира в съседство и е готов да ме предупреди всеки момент за евентуалната опасност.

И все пак налага се да се действа. Такава удобна ситуация навярно никога вече няма да ми се представи. И какво толкова рискувам, щом главните лица на пиесата са изчезнали почти всички, и то в една посока. Всички освен човекът в сивия костюм. Но човекът в сивия костюм не живее в съседство и не може да наднича зад пердето.

Додето мисля по тия неща, аз вече слизам по стълбата и през черния вход се озовавам в градината. Осветена фронтално от лампите на асфалтовата алея, вилата хвърля тъмна сянка точно дето се намирам. Тъмна сянка лежи и зад съседната сграда. Само че между двете сенки се простира широка ивица осветена ливада, през средата на която минава ниската ограда. Налага се прочее да се отдалеча до дъното на градината и там, под прикритието на ябълковите дървета, да проникна в съседния двор на Горанов. Сега вече сянката на къщата ми върши добра работа, защото както съм свит тук в тъмното, едва ли някой би могъл да ме забележи от алеята.

Притичвам до черния вход на Горанов и бързо се заемам с ключалката. Тя е секретна, но от обичайния тип, който отдавна вече не е секретен за никого, тъй че подир пет минути вече прониквам в коридора, минавам край кухнята и се озовавам в хола.

Първата ми работа е да подсигурия втория изход. Затуй пресичам хола транзит и стигам до антрето, извеждащо към парадната врата. Резетата на двойната ключалка за щастие се задействуват от вътрешната страна само с едно завъртане на съответната ръчка, тъй че тук не са нужни ключове.

Връщам се в хола. Едничкият източник на светлина е силният, но тънък лъч на миниатюрното ми джобно фенерче. Бегла разходка на лъча по стените и мебелите, подир което се премествам в съседната спалня. Какво всъщност търся? Игла в копа сено. Съвсем малка игла в една огромна копа, при твърде ограничен срок за издирване. Надеждата ми е най-вече в професионалния рефлекс. Ако пуснете някой невежа из тия помещения, той може да загуби два дни, без да намери нищо. Ала човек с известен опит знае кои места и по какъв начин се използват за скривалища в едно помещение. На туй отгоре за щастие или нещастие тук преди мене е минала полицията и дори беглият оглед ми подсказва къде точно тя вече е ровила, за да не си губя времето напрасно.

Такъв е например случаят със сейфа, замаскиран над скрина в хола под една картина с банална митологична сцена. Картината дори не е поставена както трябва на мястото си, което личи от факта, че очертанията на рамката не съвпадат точно с тъмните очертания, които времето е отпечатало върху стената. Откачвам все пак картината и откривам ключалката на сейфа, ала това е вече едно сложно устройство, не по възможностите на моите джебни инструменти. Какво значение: полицията явно вече е минала оттук.

Без големи илюзии, а просто за да ми е чиста съвестта, правя светкавичен оглед на чекмеджетата в писалищната маса. Понякога не е изключено тук да остане някоя бележка с телефонен номер или откъслечна фраза, някой отпечатък върху попивателната, изобщо някоя следа, която полицаят чиновник би могъл да отмине. Следи обаче няма. Ганев също е бил професионалист и също е спазвал елементарното правило: скривай на сигурно място или изгаряй.

Тъкмо минавам на следния невралгичен сектор – библиотечния шкаф, когато слухът ми долавя откъм черния вход подозрителен шум: някой на свой ред се е заел с ключалката. Първият ми порив – този порив, стар като човека – е да се изплъзна от парадната врата. Обаче частната изчислителна машина на мозъка ми, след като обработва наличната информация за три секунди, дава друга програма. Откъм алеята не се е чул шумът на мотор и непознатият явно действа също тъй предпазливо като мене, прочее и той е пришелец като мене, а установяването на самоличността му е в момента от изключителна важност.

Прибягвам към най-елементарния, но и най-ефикасен трик. Прехвърлям се в спалнята и оставям джобното фенерче да свети в единия ъгъл. Сетне се връщам в тъмния хол и се спотаявам до вратата. Две минути по-късно се чуват тихи несигурни стъпки, а подир туй очите ми

долавят и смътната сянка на влезлия. Той прави крачка напред, но спира за миг и очевидно обмисля действията си, защото е забелязал светлия лъч, прорязващ мрака на спалнята. После продължава с дебнещи безшумни движения нататък. Продължава всъщност само додето ме подминава, понеже, едва подминал ме, аз го впримчвам изотзад с една ръка през врата, като притискам другата към устната му и носна кухина. Въпрос на подробност е, ала подробност не без значение, че в дланта ми се е озовава крехка ампула зашеметяващ газ, която счупвам в зъбите му.

Ефектът е мигновен и, надявам се, безболезнен. Тялото на човека ненадейно натежава, сякаш съм прегърнал чувал картофи, свлича се надолу и се просва върху килима. Донасям фенерчето и правя необходимия оглед. Това е непознатият от търга, онзи с безцветното лице и синия костюм, но въпросът е какво съдържат джобовете на костюма. Единият от тях, и по-точно специалният и секретният под мишницата, съдържа маузер 7.65. В портфейла освен пари и паспорт на името на Кьониг намирам и служебна карта, издадена от ФБР. Нищо чудно. Има такива служители на ЦРУ, които за по-голяма секретност се разхождат с карти на ФБР.

Между другите дреболии, каквито всички носим по джобовете си и които не заслужават отбелязване, намирам и ключ с малко необичайна форма. И понеже се касае до ключ, а не до нещо друго, той ненадейно отключва в главата ми известна асоциация. Налага се прочее отново да махна митологическата сцена от стената и да проверя верността на съжденията си. Ключът действително действа. А сейфът, както съм и очаквал, се оказва празен.

Все пак един сейф, макар и празен, заслужава пощателна инспекция. Проучвам под лъча на фенерчето цялата вътрешност сантиметър по сантиметър. Стените са металически, идеално гладки и очевидно непроницаеми. В никое от тъгълчетата нито следа от секретно отделение. Но стоманеносивият интериор е разделен от също метална лавица, дебела към два сантиметра. Една малко необичайна дебелина при положение, че сейфът не е предназначен за щанги. Уви, беглото опипване отдолу ми подсказва, че лавицата няма двойно дъно. И все пак – тази дебелина... Опитвам се да повдигна и да измъкна лавицата, което не ми се отдава изведнъж, тъй като е здраво залостена в сейфа. Но когато най-сетне операцията е приключена, очите ми не без известно удоволствие съзират в дъното зад мястото на лавицата широк процеп и напълно достатъчен, за да се пхне в него едно секретно досие.

Обаче кухнята не съдържа досие. Не съдържа нищо. Изваждам от

писалището случайно забелязаната там канцеларска линия и я напъхвам в отверстието, за да го изследвам докрай. Едва тогава линията се натъква на нещо твърдо. Но когато най-сетне успявам да го изтикам навън и да го измъкна, то се оказва плоска кутийка, облицована с черна кожа. Една кутийка, подобна на тия, в които гимназистите държат пергелите си, макар и значително по-люксовна на вид. Разтварям я и пред погледа ми блясват върху фона на тъмното кадифе две редици едри скъпоценни камъни, великолепно шлифовани и съвсем безцветни. Изобщо брилянти или нещо подобно.

Пъхвам кутията в джоба си, възстановявам реда в сейфа, заключвам го и връщам ключа на притежателя му. Време е.

Защото минута по-късно музикалното ми ухо долавя нови звуци – и пак от черния вход. В тая къща, изглежда, гостите са свикнали да влизат само от черния вход.

Поради липса на време не мога да измисля нищо по-оригинално, освен да повтора номера. Отмъквам тежкото тяло на непознатия в другия край на хола, за да разчистя мястото, поставям запаленото фенерче в спалнята и се спотайвам край вратата. Фигурата, която малко по-късно смътно се откроява на фона на едва просветващите плътни завеси, е тъй импозантна, че напълно засенчва и този оскъден източник на светлина. Налага се почти да се вдигна на пръсти, за да я обхвана в мъжествената си прегръдка. Ако Пенев би бил на мое място, вероятно би тръпнал от възбуда. Да държиш в обятията си това пишно тяло... тая разкошна Флора...

Но Флора също не е чужда на силните и внезапни преживявания, защото внезапно примира в ръцете ми – не смея да се надявам, че това става от любовен унес – и тежко се свлича на килима. Земният трус е от такава степен, че спящият от другата страна на масата проявява признаци на пробуждане. Налага се да му счупя още една ампула в устата, преди да продължа издирванията си. Четвърт час по-късно пък Флора започва да се опомня, тъй че трябва да нагостя и нея с повторна доза.

Напразно хабене на материала. Всички по-нататъшни изследвания, които би било отегчително и безполезно да описвам, се оказват напразни. Разбира се, не бих поел риска да твърдя, че съм проучил цялата вила до последния сантиметър. При подобен импровизиран обиск човек не може да бъде абсолютно сигурен, че нещо не му се е изплъзнало. Обаче „нещото“, което търся, е съвсем определено и опитът ми подсказва, че то едва ли се намира в тая вила, ако изобщо се намира някъде.

Излишно е да се подлагам повече на заплахи и да черпя ония

двамата в хола с упойващи вещества. Стига наркомания. Измъквам се от гостоприемния дом и по обратния път се връщам в покоите си, като не пропускам да се отбия в кухнята и да поставя на мястото им тънките пластмасови ръкавици, които съм взел за временно ползуване измежду готварските съоръжения на Розмари.

Брилянти... Прозрачни, безцветни и ослепителни... Само че ние сме по ония, другите – по мътните и нечистите. Черните брилянти на предателството.

* * *

Реното се завръща към осем и половината заранта, и по-точно в часа на скромната ми закуска. Наблюдавам събитията през кухненския прозорец, но сега в светлината на белия ден бялата кола съвсем не е тъй ефектна, още повече че е и доста окаляна. Едва Виолета се е прибрала във вилата, когато и Пенев гарира шевролета си двайсетина метра по-нататък и с обичайните си крадливи погледи се промъква към черния вход. А няколко минути по-късно кухненската врата се отваря и до ушите ми долита репликата:

– А, вие закусвате, Пиер...

– Мога да предложа и на вас едно кафе.

– С удоволствие бих изпила чаша кафе – промърморва жената и се отпуска на съседния стол.

Тя наистина има нужда от нещо ободряващо, защото изглежда твърде уморена, и то не с оная приятна умора на човека, завършил с успех една трудна задача.

– Имате доста измъчен вид, скъпа – забелязвам, като й поднасям кафето. – Надявам се, че не сте го получили в обятията на господин Пенев.

– Пенев? – запитва тя с отпаднал глас. – Вие ме смятате за съвсем непридирчива...

– ... Като Флора.

– Съмнявам се, че и Флора би легнала с такъв. Но това си е нейна работа. Ако иска – да ляга.

Тя замълчава, а аз също не любопитствувам повече и ние известно време пушим мълчаливо и пием кафето си.

– Трябва да слизам при моя Бенато – обявявам най-сетне и ставам.

Прекосявам хола и се готвя да тръгна нагоре по стълбата, за да взема сакото си, когато виждам, че Розмари ме е сподирала.

– Вие дори не питате къде съм била?

– Нима не ви е стигнало време, за да разберете, че не съм любопитен? И че нямам нужда от никакви сведения във от движението на стоковата борса?

– Дори и от сведения, свързани с мене?

– Сведенията, свързани с вас... това е ваша работа да ми ги сервирате, ако сметнете, че е нужно.

И понеже тя продължава да стои все така посърнала, добавям:

– Вие знаете, скъпа, че откровеността не се получава чрез просия.

– Имам чувството, че изобщо не държите на моята откровеност, Пиер.

– Напротив – само че аз пък имам чувството, че тя е нещо съвсем непостижимо.

– Вие не за пръв път ме обвинявате в неискреност.

– Не ви обвинявам. Просто констатирам. На вас все пак ви е ясно, че не съм израсъл с последния дъжд. Изобщо не съм сляп, но и не ви обвинявам. Допускам, че си имате причини.

– Какви причини? Какво допускате? – запитва жената, сякаш едва сега се пробужда.

– Допускам на първо място, че през цялото време лъжете...

И понеже тя прави опит да възрази, вдигам успокоително ръка:

– Вече казах, не чухте ли: не ви обвинявам. Но ако имате някакво основание да играете вашата малка роля пред другите, то, що се отнася до мене, съвсем напразно хабите сили. Снощи, мисля, ви заявих, че не съм ваш конкурент, и това е самата истина. Тъй че излишно е да се преуморявате с мене.

При тия думи поглеждам часовника си и се готвя да поема по стълбата.

– Конкурент в какво, Пиер? – запитва напрегнато Розмари.

– Ще ме накарате да изпусна срещата с тоя мил Бенато... – промърморвам.

– По дяволите вашия Бенато! – извиква тя. – Кажете: конкурент в какво?

– Бих могъл да ви го кажа наистина. Бих могъл да ви го кажа точно и изчерпателно. Но имайте предвид, че тогава вашата откровеност с късна дата няма да струва пукната пара. И вие напразно ще пледирате за помощ или доверие от моя страна.

Тя втренчва в мене тъмните си очи:

– А ако само ме изпитвате? Ако всъщност нищо не знаете, а само ме изпитвате?

– Неверният Тома... в роля... – избъбрям отегчено. – Е, добре: ще ви представя веществено доказателство, че знам. Но само след като се убедя в собствената ви откровеност... И след като прескоча до тоя мил Бенато.

– По дяволите вашия Бенато! – извиква наново тя.

Сетне добавя с друг тон:

– Да направя ли още кафе?

И тъй, ние седим в хола пред новите порции кафе и на обичайните си места – тя, кръстосала крака на дивана, а аз, потънал в насрещното кресло. Седим като двама безделници в утрото на тоя работен ден, когато на километри наоколо сметачните машини и автоматичните каси вече тракат с пълна скорост.

– Първо, вие не сте студентка – казвам, колкото да ѝ помогна.

– Студентка съм – възразява тя. – Макар и формално. Във всеки случай записана съм.

– Второ, вие сте тук по нареждане на вашия шеф – добавям, за да разпръсна колебанията ѝ. – А вашият шеф е Тео Грабер.

И като се изтягам по-удобно в креслото, подхвърлям:

– Продължавайте нататък.

– Но ако на вас всичко ви е известно...

Тя млъкна, загледала ме с известно напрежение, ала туй вече не е напрежение на недоверие, а на изненада.

– Не вярвам всичко да ми е известно, обаче по-важното вероятно го знам.

– Ами това е: аз съм секретарка при Тео Грабер или, ако щете, заместник-директор, понеже тия два поста за по-икономично той ги е слял в едно. И съм тук по негово нареждане.

Розмари замълчава и посяга към цигарите.

– От самото начало ли да почна?

– Мисля, че така ще е най-добре.

– Една заран, беше някъде в първите дни на ноември, в предприятието се яви непознат господин и поиска да види шефа. Мислех да го отпратя, тъй като у нас срещите с шефа стават по предварителна уговорка, но непознатият настояваше, че се касаело за нещо твърде важно, и Грабер го прие. Не знам какво говориха, но явно бе, че става дума за сделка, и то за едра сделка, и то за необичайна сделка, тъй като по едно време шефът излезе от кабинета, връчи ми чек за петстотин хиляди и поръча да прескоча веднага до банката и да изтегля парите. Това, разбира се, ме озадачи, понеже вие знаете, че никой в наши дни не държи да

получава подобни суми в брой и да ги разнася по джобовете си. Изпълних нареждането, предадох парите на Грабер, а малко подир туй непознатият си отиде. По-късно научих, че се казвал Андре Гораноф.

Розмари ми отправя гъста струя дим и запитва:

– Не съм ли твърде обстоятелствена?

– Съвсем не – успокоявам я. – Говорете свободно. Не правим протокол.

– Само не ми говорете за протоколи – намусва се тя. – Протоколи, стенограми, делови писма, всичко туй така ми е втръснало...

– В такъв случай следва да се предполага, че с удоволствие сте поели новата си мисия.

– Именно. В началото се припознах. Помислих, че ще бъде нещо като ваканция. И дори не се сетих, че Грабер съвсем не е от хората, които биха сервирали една добавъчна ваканция на секретарката си.

– В случай че секретарката е хубава като вас...

– Не си правете илюзии... Грабер е достатъчно пресметлив, за да си избира чиновничките според телесните пропорции. Предполагам, че е роден и отгледан в камерата на хладилник, за да израсне постепенно до степената на една внушителна буца лед.

Тя захвърля недопушената цигара в пепелника и продължава:

– Още на другия ден след посещението на непознатия шефът ме вика, даде ми необходимите подробности и ми постави задачата. Оказа се, че Гораноф е предложил на Грабер един голям брилянтен, който предварително е бил известен на шефа, тъй като големите брилянти, вероятно знаете, са също тъй прочути, както и големите киноартисти. Предполагам, че разговорът между тия две хитри лисици – Гораноф и моя шеф – е протекъл приблизително тъй:

Тук Розмари се впуска в разиграването на малка сценка, която, ако не е особено богата като информация, е достатъчно забавна като мимики, защото квартирантката ми блестящо имитира двете хитри лисици с всички нюанси в израза на недоверие, изненада, колебание, недоволство и старческа алчност. Жената заема поза, сякаш разглежда намиращото се в ръката ѝ въображаемо бижу, и започва:

ГРАБЕР. Мисля, че бих могъл да ви дам за него триста хиляди...

ГОРАНОФ. Мерси. Той струва пет пъти повече.

ГРАБЕР. Вярно, че струва малко повече. Знам точно колко струва, защото го познавам добре. Както и останалите му девет събратя. Вие навярно също ги познавате...

ГОРАНОФ. Не разбирам за какво говорите.

ГРАБЕР. Един подобен брилянт поражда законния въпрос: откъде го имате? Аз обаче не питам. Не питам между другото и затуй, защото познавам предишния му собственик. Но вие не оценявате това мое качество да се въздържа от неудобни въпроси.

ГОРАНОФ. Да допуснем, че го оценявам. Обаче не ме карайте да се разорявам заради това ваше качество.

ГРАБЕР. В такъв случай предложете камъка на някой мой колега и елате пак.

ГОРАНОФ. Дали ще го предложа, това е моя работа. Но не мисля да го подарявам никому. Имам го вече от 30 години.

ГРАБЕР. Вярвам ви. Колекцията, за която става дума, изчезна точно преди 33 години. Обаче за обсебвания от подобен род няма давност. И наследниците са живи.

ГОРАНОФ. Не разбирам за какво говорите...

ГРАБЕР. А не разбирате ли поне, че това, което говоря, има пряко отношение към въпроса за цена, а? Крадените камъни имат винаги по-ниска цена. Значително по-ниска. Най-малкото затуй, че се налага да се преполират, а значи и да намалееят по карати.

ГОРАНОФ. Не разбирам за какво говорите.

ГРАБЕР. Триста хиляди е голяма сума.

ГОРАНОФ. Добре, дайте един милион и да свършваме.

ГРАБЕР. Може би след зрял размисъл ще склоня да кача до триста и петдесет.

ГОРАНОФ. Е, хубаво де: нека не е милион. Нека са деветстотин хиляди.

– Доколкото може да се вярва на шефа, заключителната среща е станала върху кръглата цифра от половин милион – произнася Розмари като епилог на сценката. – Коеето означава, че Грабер е получил камъка на тройно по-ниска цена от реалната. Един действително щастлив удар. Само че Грабер не е от хората, които биха могли да се задоволят с един удар при възможността да реализират още девет други. Защото донесеният брилянт наистина се е числял към цяла колекция, добре позната на шефа, понеже сам той е помагал за нейното попълване в годините преди войната. Колекцията принадлежала на някакъв гръцки архимиллионер, от

тия, притежателите на кораби, ограбен на времето от нацистите, а впоследствие починал. Възможно е наследниците му също да са починали, ако изобщо са съществували, но по този пункт Грабер не ми е казал нищо.

Тя сменя позата и се изтяга в ъгъла на дивана.

– Задачата ми беше да променя външността си и да наема жилище възможно по-близо до вилата на Гораноф, открита от шефа още веднага след визитата по метода на най-вулгарно проследяване. Трябваше да наблюдавам всички действия на стареца, за да не би той, жаден да получи по-висока цена, да се свърже с някой друг бижутер, комуто да предложи останалите камъни, значително по-едри от първия.

Розмари млъква, сякаш се опитва да си спомни нещо, и няколко минути се взира в обувките си, тия обувки с дебели токове, представляващи последния вик на модата. Сетне продължава:

– Всъщност това беше задачата само в началната редакция, защото впоследствие получих и нареждане да вляза по възможност в лично познанство с Гораноф, да спечеля по възможност доверието му и да го насоча по възможност към идеята да се раздели с тия неудобни и изобличителни бижута, разбира се, при най-добри условия. Но до това, както сам знаете, не се стигна. И не само не се стигна, а и задачата се усложни. Намесиха се други сили и очевидно враждебни: Пенев... Флора... А сега и оня нахалник от тьрга.

– И той ли според вас е надушил брилянтите?

– А вие как смятате? Нима допускате, че нормален човек ще купи на двойно по-висока цена една вила, ако е уверен, че купува само вила, а не и нещо друго, скрито в нея?

– Но защо мислите, че това „друго“ са непременно вашите брилянти?

– А какво да мисля? Че се касае за злато на тухли?

Тя посяга отново към цигарите и аз ѝ помагам със запалката.

– Размислете, Пиер: досега никой нищо не е намерил. Нито Флора чрез Пенев, нито Виолета, нито дори полицията. Защо? Защото скритото е нещо твърде дребно по размери: една малка кожена кутийка с девет неголеми, но страшно скъпи и ужасно красиви камъка. Една малка кутийка, а не торби с луидори или злато на пръчки.

– Не представлява ли въпросната кутийка нещо подобно? – запитвам нехайно, като изваждам от джоба снощната си находка и я поставям на масата.

В първия миг имам чувството, че Розмари е на ръба на припадък.

Руменината – доколкото я има – изчезва от лицето ѝ, но веднага подир туй се явява в двоен размер, а тъмните очи засияват странно. Жената бавно протяга бялата си ръка към кутийката, сякаш се бои да не разсее едно свидно видение. Сетне натиска бутона и капакът се разтваря, за да разкрие бляскавите камъни, открояващи се върху тъмното кадифе.

– Десет са... – произнася като в полусън Розмари.

Сетне взема предпазливо с два пръста един от камъните, оглежда го внимателно, вдига го към светлината и отново го поставя в кутията.

Приказката е свършила. Видението се е разсеяло.

– О, Пиер! – казва квартирантката ми вече е обичайния си тон. – Ако бях умряла от разрив на сърцето, вината щеше да бъде само ваша.

И прочела недоумението ми, добавя:

– Това не са брилянти.

– А какво са?

– Това са точните копия на колекцията. Само че шлифовани от планински кристал.

Розмари с рязък жест затваря кутията и я отмества към мене. Жестът е достатъчно красноречив, за да питам „сигурна ли сте“.

– Някога колекцията е трябвало да фигурира на някаква изложба. И за да не стане жертва на някоя банда, гъркът поръчва на Грабер точно копие на оригиналните камъни. Затова и Грабер ме осведоми за съществуването на тия дубликати. Макар че те не могат да излъжат никого освен някой невежа...

– ... като мене – допълвам.

И унило прибирам заместителите обратно в джоба.

Жената ме поглежда изпитателно. Сетне запитва с полуусмивка:

– Вие май наистина бяхте уверени, че са истински.

– Познахте – кимам.

– Просто съм слисана... – произнася тя като на себе си.

– Какво толкова има за слисване – забелязвам недоволено. – Аз не търгувам с брилянти. Ако се касаеше за сирене, бих могъл веднага да ви кажа дали е добро, или не. Но когато е за камъни...

– Слisa ме жестът ви – уточнява жената. – И ме слisa именно защото сте ги мислели за истински.

Тя машинално смачква цигарата, която от някое време гори на чиста загуба върху пепелника, отправя ми тъмния си поглед и произнася тихо:

– Дано не се лъжа, но с тия фалшиви брилянти вие така ме покъртихте, че...

– Оставете благодарностите за по-добри дни – прекъсвам я. – За дните, когато ще ви предложи истинските.

Сетне, сякаш ми е дошла внезапно някаква досадна мисъл, залепвам на лицето си израз на вътрешна борба и колебание.

– Не, боя се, че никога няма да ви предложи истинските. И за какво ви са те? За да ги отнесете на Грабер?

– О, Пиер! Не ми размътвайте съзнанието. Вие сте ужасен човек. Изкусител.

– Значи идеята да скроите номер на Грабер вече ви е спохождала?

– Колко пъти! Но това е много рисковано. Бижутерите, знаете, са също като масонска ложа. За какво са ми брилянтите, ако не мога да ги продам? А каква е гаранцията, че като ги продам, Грабер няма тутакси да научи и да се спусне подире ми?

– Това не е проблема – успокоявам я. – За всяко нещо си има начин. Обаче за всяко нещо си има и време. Осигурете си най-първо брилянтите, а после мислете за продажбата.

– А по кой начин вие си осигурихте тия, фалшивите? – сеща се тя ненадейно.

Един въпрос, който отдавна вече очаквам да ми бъде зададен и на който отвърщам нехайно:

– Една съвсем глупава история... Някой ден ще ви я разкажа.

– Значи така отвърщате на моята откровеност?

– Съвсем глупава история, уверявам ви. Но в нея липсват и за мене самия два-три елемента. И не мога да ви я разкажа, преди да проверя две-три неща.

– Вие не ми се доверявате, Пиер.

– За да ви доверя нещо, трябва сам предварително да го знам. Не е ли достатъчно, че се доверих да ви покажа тия камъни, макар и фалшиви. И колкото комично да звучи, намерих ги в каменната ваза в дъното на градината.

– Каменната ваза? – повтаря Розмари замислено.

Жената съобразява известно време, сетне лицето ѝ светва:

– Тогава ясно е: неизвестният Хикс е изпратил на Гораноф заплашително послание, че ако не остави камъните в определен час на определено място – мястото, разбира се, е каменната ваза, ще бъде убит. Старецът, за да спечели време, е оставил дубликатите. Само че Хикс е разбрал, че са дубликати, и е изпълнил заплахата.

– А може би е задигнал и истинските камъни? – подхвърлям.

– Не може да ги е задигнал. Ако е успял да ги напипа, защо трябва

да върши убийство? Гораноф не би имал кураж да прави оплакване, че са му откраднали нещо, което той сам някога е откраднал. А после, има и другото...

– Кое друго? – запитвам, понеже тя млъква.

– Ами това, че всички продължават да се въртят наоколо: Пенев, Флора, она от търга, без да смятаме Виолета, която може би не е тъй наивна, както изглежда. Ако брилянтите бяха изчезнали, можете да бъдете сигурни, че и тоя наплив щеше да изчезне. Те всички са в течение. Всички освен мене...

– Не се вайкайте – спирам я. – Инак ще ме предизвикате да ви ги намеря наистина тия брилянти.

– Не съм дотам нахална да искам такова нещо от вас. Единствено, което се осмелявам да искам, е приятелската ви помощ.

– В смисъл?

– Флора ви е хвърлила око, вулгарно казано.

– И вие ме прашате в обятията на Флора.

– Не казах това. И разчитам на добрия ви вкус. Но бихте могли да й обърнете малко внимание, да пофлиртувате, да я предразположите към разговор. Такива едри жени са чувствителни към комплиментите, понеже рядко ги получават... И не е изключено да се размекнат...

– Надявайте се.

– Във всеки случай бихте могли да я настроите за разговор. А понякога една дума може да разкрие много неща. Аз съм тъй безпомощна и тъй неосведомена, а Грабер смята, че бих могла с голи ръце да изпълнявам функциите на Второ бюро и на Скотланд Ярд, взети заедно...

– На ЦРУ и на ФБР – поправам я. – Говорете с по-съвременни изрази.

– Флора и Пенев навярно кроят нещо, а аз нямам и понятие. Може би се готвят да отвлекат нанейде Виолета и да преровят вилата или нещо друго от тоя род.

– Но вие вече се сдружихте с Виолета и сте в състояние да ги изпреварите.

– Така вие си мислите. Тя наистина ми се струва безпомощна и наивна, но тъкмо тия като нея са най-често мнителни и недоверчиви, защото съзнават, че могат да се превърнат в лека плячка. Не, с тия, безпомощните и наивните, трябва да се пипа внимателно...

– Особено когато се касае да ги лишиш от едно обременително наследство...

– Не бързайте да я окайвате. Тя си има доживотна рента и две

къщи. Така че не бързайте да я окайвате. Смилете се по-добре над мене.

– А в случай че започна флирт с тая разкошна Флора – това няма ли да ви подразни?

– Ще стисна зъби и ще се опитам да запазя спокойствие.

– И ще сгрешите. Трябва, напротив, да се ядосвате, макар и без излишни прекалености.

– Това няма да е трудно – уверява ме жената. – Мисля дори, че вече усещам първия пристъп на ревност. Макар да вярвам в добрия ви вкус.

* * *

Ако нейде в късните часове – за Берн часовете след девет вечерта се смятат за късни – обикаляте през пресечките около главната улица в търсенето на отворено кафене, не може да не наскочите на Мокамбо – ношното заведение на тоя град, славещ се с липсата на нощен живот.

Нищо чудно, че и ние наскочаваме, и то съвсем съзнателно. След поедната среща у нас. И след поредния бридж. И след като Розмари заявява на Ралф, че не е честно да обира парите на тримата останали.

– Бих ви ги върнал веднага, ако не се боях, че ще ви обидя – отвърща американецът. – Но ако сте съгласни да ги изпием заедно...

Моето лично мнение по въпроса е, че ако трябва непременно да пием, бихме могли да останем и в къщи. Розмари обаче ми отправя бързия си красноречив поглед и аз премълчавам. Натовазваме се в огромния смарагденозелен буик на Бентън и потегляме за Мокамбо.

Първоначалното ни намерение е скромно: да седнем в уютния бар, с отворени към улицата прозорци. Ала Розмари, продължаваща атаката си, подхвърля, че Ралф като всеки banker трепере над стотинката, така че слизаме няколко стъпала и се озоваваме в самото кабаре.

Кабарето е достатъчно празно, за да намерим удобна маса до дансинга, и достатъчно пълно, за да не изпитваме подтискащото чувство, че сме едничките развратници в тоя порядъчен град. Келнерът в черен смокинг с церемониален жест отваря и налива шампанското, защото дамите искат шампанско и нищо друго, решили да надуют възможно повече сметката на американеца. В интерес на истината би следвало да се уточни, че опитите им да помрачат настроението на американеца остават напразни, защото Ралф е човек, у когото кривата на настроенията всъщност представлява една права, изобщо от тия типове, живеещи без илюзии, но затуй пък и без разочарования.

Оркестърът засвирва някакъв допотопен рок и аз запитвам Бентън дали няма да покани Флора, за да му сервирам и своя малък номер,

обаче номерът рикошира в гърдите на Ралф и се връща към мене, понеже чувам гласа на Флора:

– Не му нарушавайте съня, момчето ми. По-добре поканете ме вие.

Няма как, ставам и се отправям с дамата към пустия дансинг, за да се превърнем тутакси в обект на всеобщо внимание. Почтително внимание, бих казал, понеже публиката очевидно смята, че това е началото на програмата. Не знам споменах ли, но могъщата Флора ме надвишава с някакви си пет-шест сантиметра. Пет-шест сантиметра, разбира се, не е бог знае каква разлика и според преданието разликата между Давид и Голиат е била значително по-голяма. Но ако към несъответствието в ръста се прибави и несъответствието в обема, а също и своеобразният стил, в който тая пищна жена тръска огромния си бюст и върти не по-малко импозантните си тазови части, мисля, ще стане ясно защо публиката възприема танца ни като малка встъпителна атракция с комичен нюанс.

Комичните атракции обаче, както е известно, рядко предизвикват комичен ефект, понеже зрителите ги смятат за прекалено преднамерени. Тъй че хората наоколо скоро престават да ни обръщат внимание и главозамайващият рок приключва някак си и аз вече с облекчение се готвя да се върна към спокойния бит на масата, но този идиот, диригентът, ненадейно подхваща нова, още по-допотопна мелодия – някакво аржентинско танго – и Флора улавя едната ми ръка, с което мълчаливо ме подканя да обвия другата около кръста ѝ, а сетне се притиска до мене и повела ме из дансинга, прошепва:

– Прегърнете ме по-силно, мойто момче. Аз не съм чуплива.

Изпълнявам нареждането и дори за по-удобно се облягам на бюста ѝ – една отморяваща и достатъчно широка възглавница, а Флора при всяка стъпка опира предизвикателно до мене масивните си бедра и аз се оставям да бъда носен из вълните от плът, из този океан от плът, додето не чувам отново мекия спокоен глас:

– Мисля, че вие малко се увлякохте. Не се ли страхувате, че Розмари може да ви издърпа здраво ушите тази нощ?

– Такъв риск винаги съществува. Но какво да правя, когато не мога да крия симпатиите си – отвръщам, отърсил се от унеса.

– „Симпатиите си“? – вдига тя веждите си на фатална жена. – Трябваше доста месеци да чакам, додето чуя от устата ви тази дума.

– А не сте ли забелязали, Флора, че най-силните чувства обикновено най-мудно се разгарят?

– Не съм забелязала такава подробност – признава тя. – Вероятно

защото силните чувства изобщо не съм ги изпитвала.

– Не ме убеждавайте, че сте безчувствена – възразявам, като притискам още по-плътнo до себе си високия импозантен бюст.

– Розмари без друго ще ви изтегли ушите – предупреждава ме Флора, но се поддава на прегръдката. – Колкото до вашия намек, трябва да ви призная, че наистина не съм лишена от страсти. Просто не съм по тия, големите, а по другите, малките, приятните и безопасните.

– Не допусках, че такава могъща жена като вас може да бъде страхлива...

– Това не е страх, мой малки Пиер – измърква в ухото ми самката. – Това е склонност към удобството. Бурните страсти винаги предизвикват неудобства и хаос. А аз предпочитам уютa и реда.

Тя потапя в очите ми лазурния си поглед със спокойната увереност на хипнотизатор и добавя:

– Аз съм скучна жена, момчето ми. И нямам нищо от капризите и фантазиите на вашата очарователно лекомислена Розмари.

Тая откровена декларация обърква целия ми проект за светкавична чувствена атака и аз на протежение на няколко сладни такта се колебая какъв друг план да възприема, когато Флора неволно сама ми помага:

– Вие също не сте човек на изпепеляващите емоции и ако сте решили да ми втълпите обратното, трябва предварително да ви уверя, че няма да ви повярвам. Вие сте човек на равновесието и на хладния разум, момчето ми, и напразно се докарвате.

– Какво да се прави – въздъхвам. – Трябва да живеем по модата.

– Не виждам такава необходимост – възразява Флора. – Ако аз лично трябваше да живея по модата, би следвало най-първо да се заляе с нещо запалително, а сетне да драсна клечка кибрит. Но такава мисъл, повярвайте, никога не ми е минавала. Нека джуджетата се съобразяват с модата на джуджетата. Хора като вас и мене не са задължени да го правят.

Тук аржентинското танго най-после секва и опиянен донейде от съзнанието, че могъщата дама ме е възвисила до своето ниво – без да гледа на разликата от пет сантиметра, – аз тържествено я повеждам обратно към масата.

– Чудесни бяхте – поздравява ни Розмари, – особено в рока. Тия бързи танци, скъпа, биха могли да ви се отразят доста хигиенично.

– Аз нямам нито грам тлъстина, моя мила – осведомява я Флора, като се настанява царствено в креслото си. – И се радвам на отлично здраве. Но вие напоследък ми се виждате малко бледа. И ако става дума

за хигиената, бих ви припомнила, че разходките са наистина твърде полезни. Само че не нощните...

– Виждам, че господин Пенев никога не закъснява с информацията си. Обаче загрижен за бързината, той пропуска да бъде точен. Защото оная нощ аз бях принудена да се разходя до болния си баща, скъпа моя.

Те продължават да беседват още известно време в тоя дружески тон, а ние с Ралф, за да възстановим мира, акуратно им наливаме чаши-те и келнерът поставя в кофичката с лед вече трета бутилка, ала дружеската беседа все тъй продължава, така че накрая се налага Бентън да покани Розмари на танц, за да раздели поне за известно време шампионките на тепиха, вкопчани в мъртва хватка.

– Ако тя и в къщи у вас разговаря така, вашият стоицизъм наистина заслужава адмирация – промърморва Флора, когато оставаме сами на масата.

– Просто е малко изнервена – отвърщам нехайно. – Това внезапно заболяване на бащата...

– Заболяване на бащата? – прекъсва ме даматата. – А защо не на римския папа?

– ... Или може би хроничното недояждане...

– Нямам впечатление, че не си дояжда – прекъсва ме отново тя. – Ако една жена има хилаво тяло, това не значи непременно, че не си дояжда.

– Още една чаша? – предлагам галантно, за да променя темата.

– Налейте, щом ви прави удоволствие. Но не мислете, че ще ме напиете. Нито, че е нужно да ме напиете.

Флора ми отправя спокойния си всезнаещ поглед и след къса хипноза запитва:

– Пък и да ме напиете, какво ще ме правите? Нали милата Розмари е винаги на поста си?

– Смятам, че вие малко преувеличавате властта на Розмари върху мене – позволявам си да възразя.

– Тъй ли? А какво бихте казали, ако река да подложи на проверка твърдението ви?

– Как именно?

– По най-бруталния начин: като ви похитя.

– Вие почват да отгатват и сънищата ми.

– Не ви вярвам – поклаща глава даматата. – Но и не мисля да ви проверявам. Изобщо успокойте се: досега не съм похищавала никого... нито сама съм била похищавана...

Второто е близко до ума, но аз се въздържам да ѝ го кажа, още повече компанията е отново в пълен състав. Компанията е в пълен състав, обаче веселбата нещо е в недостиг, макар че в кофичката се изстудява вече четвърта бутилка и само Флора се чувства в пълна форма, доколкото може да се съди по топлите думи и топлите погледи, които ми отправя, а това още повече разваля настроението на Розмари – във всеки случай тази постепенна деградация на настроението тя великолепно я изиграва, – додето най-сетне квартирантката ми е принудена да признае, че ужасно я боли глава и че би искала да си тръгне, а Ралф, естествено, учтиво предлага да я откара и аз се обаждам, че всички ще си вървим, на което пък Розмари отвръща „защо, останете си, не желая да ви развалям вечерта“, и в тоя момент Флора ми хвърля красноречив поглед, и аз, подчинявайки се на погледа, отвръщам, че наистина бихме останали още малко, и това е вече самият връх на безшумния скандал, който Розмари увенчава с демонстративното си оттегляне в компанията на Ралф.

– Просто не вярвам на очите си – признава Флора. – Вие наистина можете да проявявате характер, когато решите.

– Заслугата за това е само ваша, скъпа – отвръщам скромно. – Тази вечер обаянието ви ме обгръща по-властно от всякога.

– Оставете тия книжни изрази, момчето ми. Тази Розмари, изглежда, ви е заразила с перверзния си вкус към празните фрази. С жена като мене се говори по-просто. И по-съдържателно.

Под влиянието на този съвет, действително прост и съдържателен, аз я извеждам от заведението, наемам такси и четвърт час по-късно двамата се озоваваме в познатото удобно и практично наредено студио.

– Наливайте си, не се страхувайте, че ще ме ошетите – предлага Флора, като показва струпаните на масичката бутилки. – А аз междуременно ще взема един душ.

За да вземе един душ, тя, естествено, трябва най-първо да се съблече, което и прави съвсем свободно, сякаш се намира под погледа на Макс Брунер, а не на Пиер Лоран, а сетне изчезва в банята. Нямам никакво намерение да се наливам добавъчно, особено сега, когато съм в непосредствена близост до тази опияняваща жена, затуй се изтягам на дивана и провеждам поредното малко съвещание между себе си и себе си.

И тъй, въпреки уговорките Розмари ме е хвърлила в обятията на Флора с една съвсем делова цел, която не се е поколебала да ми разкрие. По силата на някакво съвпадение, от рода на тия, с които животът често ни изненадва, моята цел не противоречи на нейната, макар че и далеч не

се покрива. Въпросът е: дошло ли е време да пристъпя към действие. И в случай, че пристъпя, какво рискувам.

Додето мисля по тия неща, Флора излиза от банята по същия метод на внезапната изненада, по който и Венера е излязла от вълните.

– Ослепителна – промърморвам, неспособен да се овладя.

– Кажете по-хубаво: добре сложена. Нали ви казах вече, силните изрази не са моя страст.

Тя наметва полупрозрачен розов пеньоар и се запътва към мене.

– Апропо – подхвърлям, когато съвсем ме е наближила и сблъсъкът изглежда почти неизбежен. – Тая ваша дружба с Пенев...

Жената ми отправя погледа си, който внезапно е станал метално-сив, и произнася:

– Подозирах го, обаче не бях сигурна: Розмари ви е пратила да ме проучвате.

– Не познахте – възразявам спокойно. – Симпатията ми към вас наистина е съчетана и с известни практически интереси. Но една жена на хладния разум едва ли ще се учуди от подобна връзка между приятното и полезното. И за да няма недоразумения, бързам предварително да ви заявя: в случая Розмари е вън от играта.

Тя стои пред мене, поставила ръце на хълбоците си, и без ни най-малко да се стеснява от голотата си или дори да се сеща за нея, преценява декларацията ми. Сетне сяда, но не в интимна близост до мене, а на съседното кресло, кръстосва масивните си бедра и произнася сухо:

– Е, добре, момчето ми: слушам ви.

– Да, но за да минем към откровеностите, бих искал да отговорите най-първо на въпроса ми: тая ваша дружба с Пенев...

– Отговарям! – прекъсва ме Флора. – Този кретен е вън от играта. Също както вашата малка глупачка.

– В такъв случай ето какво...

И аз ѝ разправям без излишно словесно разточителство – след като вече знам, че не е по празните фрази – за собствените ми сведения относно нейния бит и намерения, за връзката ѝ с Брунер, за интереса ѝ към покойния Горанов, а оттам и към Пенев, и, естествено, за крайната ѝ цел: брилянтите.

– Вярвам, че при откровения тон на нашата беседа няма да вземете да оспорвате всички тия безспорни неща – завършвам изложението си.

– Не казвам нито „да“, нито „не“ – отвръща тя. – Изобщо не казвам нищо, преди да чуя най-важното: какво преследва самият господин Пиер Лоран?

– Засега ще ви отговоря по негативен път: не преследва брилянтите.
– Всички така казват. Днешният свят е просто претъпкан с алтруисти.

– Оставете тия плоски иронии и се обърнете към логиката: ако търсех брилянтите, щях ли да се разкривам пред вас, дето също ги търсите?

– Може да се разкривате, за да ни подхлъзнете в съответен момент. А може и да искате да делим. Последното, разбира се, е по-почтено. Само че аз, момчето ми, не обичам да делия.

Тя замълчава, сетне пояснява:

– Казвам ви тия неща просто тъй, като хипотеза.

Макар и просто като хипотеза, думите са достатъчно ясни. Както съм и очаквал, целта и на тоя екип са брилянтите. Да се надяваме, че са само брилянтите.

– Вижте, скъпа: нямам никакви аспирации към вашите камъни. За сметка на това обаче бих могъл да ви бъда полезен в издирването им.

– С какво?

– С известни сведения.

– Срещу какво?

– Срещу известни сведения.

– „Известни“... това звучи доста смътно – промърморва тя недоволно.

– Ще се конкретизирам, когато ми създадете необходимите условия.

– Говорете по-ясно. Какво имате предвид?

– Да ме срещнете с Брунер.

Тя се обляга назад в креслото и се засмива с къс, не особено весел смях.

– Това ли е всичко?

– Това е само началото.

– Вие сте странен човек, Лоран. Боите се от Флора, а търсите Макс. Ами че Макс ще ви стрие с двата си пръста, щом само се усъмни в нещо.

– Няма такава опасност.

– Вие по-добре знаете. Колкото до срещата, имайте я като малък подарък от мене, момчето ми.

Сетне става от креслото, поставя отново ръце на хълбоците си и запитва делово:

– Ще лягаме ли?

– Нали затова сме дошли... – отвръщам.

* * *

Събуждам се с мисълта, че в това топло време отдавна вече е трябвало да захвърля юргана. Юрганът обаче се оказва Флора, чиито едри бели ръце са ме обгърнали плътно. Втората ми мисъл се отнася до бедния Бенато. Изглежда и днес му е съдено да започне работния ден, а може би и да завърши обедата без мене.

Опитвам се да се измъкна от обаятията на тая разкошна жена, но тя в съня си още по-плътно ме притиска до себе си. Почвам да се изпотявам. Могъща прегръдка. Налага се да поизчакам.

Изтощена от кабаретните и нощни преживявания, Флора ме освобождава от обаятията си едва в девет. Но трябва да призная, че веднаж отворила очи, тя проявява завидна активност. Няколко енергични упражнения с клякане и ставане, няколко минути в банята под душа и ето четвърт час по-късно ние вече седим пред обилната закуска, сервирана върху кухненската маса.

– Ти ми харесваш, момчето ми – казва домакинята, като посяга към панерчето с кифли, току-що донесени от хазяина. – Макар че би трябвало да съм обидена.

За разлика от Розмари тя още от първата нощ е минала на „ти“.

– Обидена от какво?

– От недоверието ти. Прескачаш Флора, за да търсиш Брунер.

– Това съвсем не е въпрос на недоверие, а на необходимост: сведенията, които са ми нужни, мога да ги получа не от тебе, а от Брунер.

Жената ме поглежда замислено, сякаш съобразява какви ще са тия сведения, известни на приятеля ѝ, а неизвестни на самата нея. Сетне свива рамене:

– Тъй да бъде. Макар че по-нормално би било разговорите да се водят между мене и тебе – двама търговски представители, не е ли вярно?

– Въщност ти представляваш кого?

– Нали знаеш: Макс Брунер.

– Брунер не е фабрика за чинии.

– А защо трябва да бъде фабрика за чинии?

– Значи си негов инструмент.

– А защо да не е обратното?

– Защото той дърпа конците.

– Боже мой! – вдига тя вежди. – Ако той почне да дърпа конците, така ще се оплете в тях, че и аз не бих могла да го измъкна.

– А не се ли боиш, че когато плячката бъде налице, той може да се

отърве от тебе?

Жената се засмива с късия си невесел смях:

– По-скоро аз мога да се отърва от него. Но няма да го направя. Една самотна жена, момчето ми, винаги има нужда от домашно куче.

СЕДМА ГЛАВА

Заведението вероятно доскоро е било един обикновен просторен зимник, натъпкан с вехтории. Но ето че по невидими пътища сексуалната революция е проникнала тук, макар и като плах далечен отглас. Няколко плаката на Казино дьо Пари от началото на века, няколко червени лампи в нишите, една дузина маси, един подиум, осветен с прожектори – и зимникът се е превърнал в бърлога на еротичния разгул, поне в очите на малобройната местна бохема.

Това е второто и последно нощно заведение в тоя порядъчен Берн, значително по-ниско по ранг от Мокамбо, но очевидно и значително по-интересно, ако се съди по факта, че е натъпкано с публика. Магнитофонът, заместващ скъпия и съвсем излишен за един зимник оркестър, подпомогнат от усилвателната апаратура, изпълва помещението с едва поносима поп-истерия. Излишеството на децибели обаче рязко контрастира с недостига на светлина, тъй че аз доста дълго се лутам сред масите в червения полумрак, додето открива в един ъгъл интересуващата ме личност.

– Ще разрешите ли?

Личността ме поглежда бегло и свива безразлично рамене. Сетне повторно ме поглежда и вероятно ме разпознава, защото бледото дълго лице още повече се удължава и острите очи заиграват неспокойно.

– Един скоч? – пита келнерът, който въпреки суматохата не е пропуснал да улови появата ми.

Кимам утвърдително и като забелязвам незапалената цигара в устата на съседа си, услужливо щраквам запалката. Човекът обаче се дръпва сепнато, сякаш пламъкът го е опарил, сетне промърморва:

– Мерси, не пуша.

– Но вероятно по-рано сте пушили? – запитвам любезно, колкото да подхвана разговора.

– Пуших много. Но един ден лекарят ми каза, че ако пуша много, ще живея малко. Гърдите ми не са в отлично състояние. – Той замълчава и изведнаж престава да ми обръща внимание, защото вниманието му е привлечено изцяло от жената, която внезапно се е появила на подиума под предупредителния гръм на магнитофонните ударни инструменти.

Нямам представа каква е програмата на Мокамбо, тъй като онази вечер, преждевременно похитен от Флора, съм пропуснал възможността

да я видя. Но що се отнася до тукашната програма, тя е твърде далеч от класическите традиции на прочутото Казино дьо Пари. Дамата, излязла на подиума, съвсем очевидно е пристигнала не от Париж, а от някой вертеп на превърнатия в развалини Бейрут. Порядъчно тлъста и порядъчно подвижна, тя се старее да съчетава ориенталския танц на корема с американския стриптийз, като постепенно смъква ефирните си воали, за да разкрие всичко, което природата ѝ е дала, върти тазовите си части, показва ги на публиката ту отпред, ту отзад и тръска пълните си телеса като някакво игриво пелте под екзалтирания вой на усилвателите.

Съседът ми, превърнал се изцяло в слух и зрение, вероятно оценява по достойнство еротичната съгъстеност на зрелището. И все пак имам чувството, че нещо му пречи да се съсредоточи напълно. Надявам се, че това не съм аз.

Дебеланата, след като не е оставила по себе си нищо освен обувките и след като обстойно е поднесла на публиката всичко, което би могла да поднесе, изчезва с няколко прощални завъртвания на задните части отвъд завесата, за да бъде тутакси заменена от своя антипод – една много дълга и много бяла представителка на северната раса, тъй добре облечена с коприни и кожи, та очевидно ще мине маса време, додето напълно се съблече.

Нямам обаче никакво намерение да дремя тук маса време, пък и събитията напоследък съвсем не са подходящи за дремане, тъй че си позволявам да отвлека за малко вниманието на съседа от поредното сексуално блюдо:

– Аз не съм дошъл тука за стриптийзи, господин Пенев, а за да ви кажа няколко думи, които, струва ми се, е във ваш интерес да изслушате.

Човекът ми отправя бързия си поглед, сетне отново вперва очи в скандинавката, която, захвърлила жакетчето от изкуствен хермелин, вече се е заела с роклята.

– Не съм ви викал на разговор – промърморва Пенев. – Но ако имате нещо да кажете, говорете. Не съм глух.

– Необходими ми са досиетата на агентурата. Агентурата на Горанов.

Съседът отново ме стрелва с поглед и после отново го насочва към дългата бяла самка, която вече е навлязла в етапа на дантеленото бельо.

– Досиетата ли? – произнася мъжът глухо. – И какво още? Свръхзвуков самолет, атомна бомба, космическа ракета? Правете спокойно заявките си; аз съм на разположение.

– Вижте, Пенев: нека да прескочим това обичайно, но твърде отегчително встъпление на наивни недоумения. Казах ясно: досиетата. И би следвало да добавя: няма време за губене.

– Аз лично не бързам за никъде...

– Само че тия, които са по петите ви, бързат. Не знам дали сте в течение, но от известно време насам вие сте под наблюдение. Не бих се учудил, ако и в този момент от някоя маса ни следят.

– Защо е нужно да се тревожите за мене? – забелязва съседът ми, без да откъсва очи от подиума. – Ако продължавате да си тикате носа, дето не ви е работа, и да блънвате разни агентури, предполагам, че поуместно е да помислите за себе си.

– Мисля и за двама ни. Не защото имам специални симпатии към вас, но защото такава е създадената ситуация: аз търся нещо, което е у вас, а вие търсите нещо, което е у мене. Това е и предложението ми: да разменим туй, което е нужно на мене, срещу онуй, което е нужно на вас. Мисля, че съм ясен.

– Не съвсем – поклаща леко острата си глава събеседникът ми. – Чух вече какво търсите, но не разбрах какво търся самият аз.

– Брилянтите.

Пенев най-сетне благоволява да отмести очи от сцената, макар че тъкмо в този момент северната красавица, разположила се върху един стол в безсрамна поза, почва да смъква чорапите си. Тя ги навива с отегчителна мудност, сякаш разправя някой безкраен и досаден виц. Един съвсем стар виц.

– Не бихте ли могли да бъдете по-точен? – запитва мъжът, като отлепва от устните си съвсем измокрената вече цигара и я захвърля в пепелника.

– Казах: брилянтите. Брилянтите, оставени от Горанов и за които вие от сума време вече напразно дебнете. И напразно очаквате да се докопате до тях било чрез Виолета, било чрез Флора, било чрез собствениците си усилия. Съвсем напразно, Пенев. Защото те са у мене.

– Досиета... Брилянти... Приказки – промърморва пренебрежително мъжът.

Но фактът, че вече е загубил всякакъв интерес към номерата на дългата скандинавка, говори друго. Той вади от джоба си пакетче лъки-страйк без филтър – студеното му пушене винаги се осъществява с цигара без филтър – и поставя нова цигара в ъгъла на устните си.

– Вие, изглежда, наистина не си давате сметка за положението – забелязвам спокойно. – Вие се пазите от тютюна, за да живеете по-дълго.

И даже не се сещате, че има всички шансове животът да си остане за вас като тази незапалена цигара, дето постоянно я дъвчете. Тия, които премахнаха Горанов, се готвят да премахнат и Пенев. Допускам дори, че са вече съвсем готови за операцията. Така че ако държите да оцелеете, не ми губете времето с приказки и фалшиви съмнения.

Репликата е достатъчно дълга, за да даде възможност на артистката да смъкне чорапите и на Пенев – да се пребори с колебанията.

– За какво са ви досиетата? – пита ненадейно той, без да пропусне да добави: – В случай, че изобщо има някакви досиета.

– В тях са записани мои близки, които вече не държат да фигурират там и изобщо биха желали да спят спокойно в бъдеще.

– Значи вие сте българин? – запитва този път съседът ми на матерен език.

– А вие какъв смятате, че съм? Американски негр? – отвръщам на същия език.

Той не дава обяснение на въпроса и потъва в мислите си, додето високата жена на подиума с царствен жест запокитва сутиена и най-сетне се насочва към връхната точка на номера – освобождаването от слипа. И понеже събеседникът ми дори в тоя напрегнат момент не вдига очи към хубавицата, и понеже размислите му почват да ми се струват прекалено дълги, позволявам си да му помогна:

– Дълга да ви предупредя, че ако съобразявате как да спасите собствения си живот, като похарчите моя, това е фатална грешка. Фактът, че се разкривам пред вас, би трябвало да ви подсказва, че гърбът ми е добре защитен. Хората, които ще ви ликвидират при всеки опит за предателство, са налице и нашрек, Пенев. Те няма да ви изпуснат от очи и няма такова място, където бихте могли да се завете, за да избегнете куршума.

И понеже нещата и без туй вече са стигнали дотук, позволявам си да добавя:

– Всъщност куршума вие отдавна вече сте го заслужили. И аз проявявам голямо великодушие, като ви давам амнистия. И великодушието е наистина фантастично, ако съобразите, че заедно с амнистията ви давам и брилянтите.

– Колкото едно нещо е по-фантастично, толкова по-малко доверие заслужава – отвръща не без известно основание Пенев.

– Вие знаете много добре, че хората, които представлявам, не се интересуват от брилянти. Особено пък когато са крадени.

– А какви са всъщност тия брилянти, за които постоянно ми говорите? – започва малката си проверка съседът.

– Многокаратови. Невероятна колекция. Подредени с вкус в малка черна кутия.

– Колко парчета?

– Девет.

– Ето че сбъркахте – поклаща глава Пенев. – Десет са.

– Били са десет. Само че единият е поел пътя към пазара за крадени вещи. Така че сега са девет.

Той, разбира се, отлично знае, че са девет, и просто пуска в ход уловките си, за да разбере дали и доколко съм в течение.

Дългата скандинавка е изчезнала по реда си зад завесата, за да бъде заменена от едра мулатка с предизвикателни форми и лека поплинена рокля. Тази явно работи в съгласие с лозунга „Пестете ни времето“.

– Не умувайте – подканям съседа си, – защото ако умувате, сделката може и да не се състои. Вие разполагате с твърде малко време, за да си приберете парцалите и да изчезнете.

– А как впрочем си ги представяте вие тези досиета? – пита Пенев, като най-сетне вдига глава и ме поглежда.

– Външният им вид никак не ме интересува. Нито начинът, по който са написани. Нито шифърът, ако има шифър.

– Шифър няма – успокоява ме Пенев. – Но има друго: тия досиета, гражданино, са нарязани на три отвесни ивици. Десет листа, нарязани на три ивици, това прави трийсет парчета, нали? Е, добре. Само че дори да стигнем до сделка, аз мога да ви предложа всичко десет парчета от цялата серия.

– А къде са останалите?

– На две различни места.

– Обаче вие знаете къде точно се намират тия места.

– Едното – да. Колкото до другото, за него трябва да попитате Горанов.

– А къде именно е това, едното?

– А къде са брилянтите?

– Не се безпокойте за тях. Мога да ви ги връча още тази вечер.

– Когато ми ги връчите, тогава ще получите и информацията. Заедно с десетте листа.

– Сделката, която ми предлагате, съвсем не е равностойна.

– Аз нищо не ви предлагам. Предлагате вие.

– И все пак не е равностойна.

– Не мога да ви дам повече от това, което имам – свива рамене Пенев.

- А какво съдържат вашите „ивици“?
- Най-важното: псевдонимите. Листовете, както ви казах, са разрязани на три. Едната част съдържа псевдонимите, другата – имената, а третата – данни за съответната дейност.
- Обаче псевдонимите съвсем не са най-важното.
- За нас те са най-важното, понеже с тях работим. Във всеки случай с това разполагам, това предлагам.
- Предлагате дреболия без значение. Разчитах на друго.
- Може би и аз съм разчитал на друго, но както виждате, стигнах дотам да правя сделка с такъв като вас... – промърморва мрачно той и смачква мократа цигара в пепелника.

За него явно е връх на падението, че след като не може повече да предава родината си, сега е принуден да разкрие част от предателството, да грабне плячката и да изчезне в неизвестна посока.

Мулатката отдавна и с рекордна бързина е смъкнала почти всичко от себе си, но това се е оказало само скромно встъпление към главната част на атракцията, някакъв безкраен и бесен танц под бесните писъци на магнитофона.

– Още няколко думи – казвам. – А колкото до предаването, предлагам то да стане още тази нощ...

* * *

Още тази нощ. Доверието на господарите към слугата – ако изобщо е съществувало някога – през последните дни напълно е рухнало. Пенев е под наблюдение и това му е добре известно. Само че след като съм влязъл в контакт с него – а контактът в момента е неизбежен, – аз също мога да попадна под наблюдение, колкото и благовидни предлози да имам за легендирането на една случайна среща в едно случайно заведение. Затуй необходимо е да се бърза.

Шепа брилянти, равностойни на милиони долари, могат да размътят главата и на най-пресметливия хитрец. Това се е случило и с Пенев. Той се е готвел, както се бе похвалил на Флора, да купи вилата за своя сметка, разбира се, с парите на ЦРУ. А ето че ЦРУ го елиминира от сделката и на търга се появява Кьониг. Откритото излизане на Кьониг на сцената, както и ненадейната поява на неподозирания наследница създават у Пенев страха, че плячката, които толкова време е дебнал, може да му бъде внезапно отнета. Това го тласка към своеволни действия и по-специално към неотстъпно следене на Виолета, което може би никой не му е възлагал и което в даден момент е било засечено от хора

като Кьониг. Не е изключено и това – покушението над Кьониг във вилата да е било приписано на Пенев, при положение, че друг вероятен извършител не е налице. Така или иначе, наследникът на Горанов е под наблюдение. И тази подробност не само му предлага материал за размисъл, но и очевидно го тласка към заключението час по-скоро да се изме-те и да премине в нелегалност.

Нелегалност – къде? Ако човек е успял веднъж да забегне от родината си, ако е съумял веднъж да смени шумния Мюнхен с тихия Берн, това не значи, че може непрестанно да скача от място на място, особено в случай, че ЦРУ не гледа с добро око на подобни лудории. Но това са си проблеми на Пенев.

Важното за момента е сделката да се състои без усложнения. Още тази нощ. Така че според уговорката ни Пенев напуска пръв задимения червен полумрак на сексуалния зимник, а малко по-късно аз на свой ред излизам и потеглям на известно разстояние от шевролета. Нямам сериозни основания да смятам, че наследникът на Горанов ще се опита да ме измами и предаде. Той не е в положение да си позволи подобен лукс. И все пак като патил човек предпочитам да бъда подире му и да наблюдавам отдалеч дали не ще се опита да свърне нейде встрани от правия път.

Доколкото мога да вярвам на образите, прелитащи в огледалото на ретровизора, подир нас няма опашка. Само че, както вече споменах, аз не обичам да се осланям на привидностите. В разгара на техническата ера съществуват най-различни начини да бъдеш следен, без да го забелязваш. Затуй именно сделката е насрочена чак за три часа през нощта, сиреч доста време, след като и двамата сме се прибрали и след като би трябвало да се очаква, че отдавна сме заспали.

Три часа. Обстановката е напълно ясна за хората от старото поколение, които все още помнят сърцераздирателната песен:

Нощта е тиха и безлунна,
липите ронят златен прах...

Това за липите, разбира се, е поетическа волност – в градината на вилата ми няма липи, – но останалото е съвсем вярно. Тишина и мрак, под чието прикритие стигам до дъното на поляната в гъстаката на ябълковите дървета, дето между двете имения, върху ниската ограда, се издига една никому ненужна каменна ваза.

Тъмнината не ми попречва да видя, че до вазата, от другата страна на оградата, вече ме очаква Пенев.

– Аз нося пистолет, Лоран – предупреждава ме той – Така че ако имате някакви лоши проекти, по-добре е да ги забравите. Ще ви стрелям в карантията, дори с риск да обезпокоя квартала.

– Аз също съм въоръжен – излъгвам най-нахално. – Но мисля, че не сме дошли тук, за да се дупчим. Извадете бумагите.

– Най-първо вие извадете брилянтите!

Бъркам в джоба си, измъквам познатата вече кутийка и я разтварям. Въпреки безлунната нощ брилянтите проблясват красноречиво, привлекли тутакси мъждивите лъчи на уличните лампи отвъд ябълковия гьсталак. Безсилен да подтисне порива си, съседът протяга към съкровището жадна ръка.

– Не пипайте! – предупреждавам го. – Да видя бумагите!

Той отдръпва ръката си, бърка на свой ред в джоба на самото и изважда някакви тънки листа, сгънати на две.

– Предполагам, че са били у вас и в кабарето... – подхвърлям.

– Естествено. Също както и вашите камъни.

– Можехме спокойно да си разменим стоката под масата. Но с такъв мнителен човек като вас...

Сякаш за да докаже правотата на думите ми, Пенев ненадейно запитва:

– А каква е гаранцията, че това са истинските камъни?

– А каква е гаранцията, че това са истинските досиета? – отвръщам аз на въпроса с въпрос. – Вие имате поне предимството, че знаете как изглеждат камъните, докато аз нямам понятие за вида на досиетата. Само че както вече ви споменах, ако вместо истински документи ми пробутат парчета невинна хартия или изобщо някакъв фалшификат, екзекуцията ви е неизбежна. И неотложна, Пенев!

– Не съм вчерашен – избъбря съседът. – Дайте камъните!

– И това ще стане. Да чуя най-напред информацията ви. Къде са другите ивици?

Той помълчава, додето съобразява евентуалния риск да бъде претметнат. Сетне прошепва:

– У Кьониг. Не знам това име говори ли ви нещо?...

– Говори ми за ЦРУ – отвръщам.

Пенев премълчава, но в подобен случай мълчанието е по-красноречиво от думите.

– Сега дайте камъните!

– Ето, ще ги оставя на оградата. А вие оставете в съседство литературата.

Той изпълнява нареждането. И без да броим до три – защото за част от секундата не можеш да преброиш до три, – ние грабваме всеки своята плячка.

– Един съвет – казвам му, преди да се отдалеча. – Изчезвайте незабавно. Животът ви наистина виси на косъм.

Той измърморва нещо в смисъл „не съм вчерашен“ и изчезва в тъмнината по посока на вилата.

Пет пари не давам за живота му. Предателят в мига на предателството сам слага кръст на живота си. Но в момента за мене е от значение да се пръждоса възможно по-далече. Преди да е открил истинската стойност на камъните. И преди господарят му да е надушил сделката, чрез която ги е получил.

Промъквам се в мрака до дома, изкачвам се безшумно по стълбата и влизам в кабинета. Напрежението не е чак такова, че да ми се пръсне сърцето – отдавна съм изживял периода на подобни младежки напрежения, – но не искам да лъжа, че съм съвсем спокоен. Рискът да ми е подхвърлен фалшификат, колкото да е незначителен, все пак съществува.

Запалвам настолната лампа и бързо превеждам книгата. Тънката жилава хартия е достатъчно измачкана от прелистване и достатъчно излиняла от времето. Излинали са машинописните букви, така че абсурдно е да смятам, че досието е приготвено лично за мене. Машинописът е оригинал, а не копие, макар че в момента това не ме интересува особено. Що се отнася до съдържанието, то се свежда до наредени едно под друго на неравни интервали названия: Искър... Огоста... Росица... Янтра... Места... Осъм... Тия названия нерядко се повтарят, обаче придружени от различни цифри: Искър две... Искър три... – Общо петдесет и две речни обозначения. Между нас казано, не съм очаквал подобно пълноводие.

СOLIDНА зестра от миналото. Петдесет и двама предатели, които периодично са действували или са били готви за действие при съответни обстоятелства. Петдесет и двама агенти, които ще бъдат на разположение на противника, додето не бъдат демаскирани. А евентуалното демаскиране засега е изцяло в несигурното бъдеще. Тъй като листите пред мене съдържат само маските, а действителните лица са обозначени в липсващия ми втори фрагмент на ръкописа.

Парчетата, до които съм се добрал, са една доста горчива победа. И все пак победа. Защото началните подозрения, поставили в ход операцията, изцяло са се потвърдили. И защото вече имам точна представа за размера на поразията и за необходимостта час по-скоро да ѝ се сложи

край. И защото най-сетне знам къде се намира другата част на ръкописа.

Само че тази друга част не е втората и най-важната, а третата, доколкото може да се вярва на добавъчните сведения, дадени ми от Пенев още в кабарето. Кое то всъщност беше и заключителният пасаж на нашия разговор:

– Как са попаднали фрагментите у друг човек?

– Навярно са ги взели от сейфа веднага след убийството.

– А нима те не са имали копие от досиетата?

– Вие Горанов за идиот ли го мислите? Картотеката – казваше – е тук! – И Пенев многозначително потупва с показалец главата си. – Старика беше от стара коза яре. Макар че и той отиде по реда си.

– А защо отиде?

– Ами защото след гафа с Караджов... който се оказа, че не е Караджов... не знам дали сте в течение...

– В течение съм – прекъсвам го.

– Най-глупавото е, че Старика хлътна именно от желание да се предпази. И от страх да не го пипнат вашите съобщения за гафа на... на Хикс. А Хикс изпрати мене за подкрепление и изглеждаше, че всичко се е разминало. Само че после се появиха тия жени... Розмари, Флора... и стана ясно, че Старика го броят. А после дойде и онова обаждане по телефона...

– Кое обаждане?

– Мислех, че е ваша работа. Някой му поиска среща... с подозрителни намеци... и навярно без да знае, че телефонът на Старика се подслушва отвън... Това му реши съдбата на Горанов.

– Те едва ли биха го очистили, ако не сте им казали, че досиетата съществуват черно на бяло върху хартия – подхвърлям, колкото за да поддържам разговора. – Няма такива глупаци, които биха теглили ножа на една жива картотека, преди да я изцедят.

– Мислете каквото искате – отвръща Пенев.

– И какво съдържат книгата от сейфа?

– Третия раздел.

– А втория?

– Нали вече ви казах: за втория може да ви осведоми само Горанов.

Това, че именно вторият раздел с истинските имена липсваше, бе, от една страна, лошо, но, от друга страна – добре. Кьониг и хората му засега още не притежаваха самоличността на агентите. Сведенията, съдържащи се в третия фрагмент, бяха важни, ала без практическа полза, додето не бяха съпроводени от съответните имена.

При тая донейде утешителна мисъл вадя фотоапарата запалка и се заемам да снимам листите на машинописа. Снимам ги цели два пъти с две различни касетки. Едната ще отиде още утре заран в тайника волво. А другата... другата също може да потрябва.

* * *

– Вървите по улицата и на главата ви пада саксия. Какво е това: случайност или съдба? – пита Бенато и ме гледа зад очилата с кръглите си бебешки очи.

– Да – отвръщам с готовност.

– Какво „да“? – пита наново той вече с нотка на недоволство. – Вие, драги, просто не слушате какво ви говоря.

– Признавам, че изгървах за малко нишката – промърморвам, като се отърсвам от размислите си.

– При тази ваша разсеяност има риск да изгървем и обеда – отбелязва все тъй недоволено съдружникът ми и поглежда часовника си – Не смятате ли, че вашата дама ни кара прекалено дълго да я чакаме?

– Мисля, че бихме могли вече да поръчваме – казвам, понеже разговорът става в уютния кът на „Златен ключ“ и понеже тъкмо в тоя момент виждам, че на входа се е появила една импозантна фигура, която като огромен и добре закръглен облак е затулила светлината на белия ден.

Ставам и изпълнявам неизбежния церемониал на представянето, подир което настанявам дамата между себе си и Бенато. Бенато е респектиран от Флора, но само що се отнася до ръста. Той, струва ми се, отдавна вече е навлязъл в оная възраст, когато започваш да гледаш на жените само като на евентуални събеседници.

Подир късо съвещание с Феличе, винаги готов да ви предложи най-скъпото, поръчваме аперитива и определяме менюто. След което Бенато се връща на предишната тема, ала сега вече насочил плахите си детски очи към Флора:

– Скъпа госпожо, представете си, че вървите по улицата, и някаква саксия пада върху очарователната ви глава. Какво смятате е това: случайност или съдба?

– Саксия – отвръща лаконично немкинята.

– Е, да, но все пак тя е движена от някаква сила...

– Земното притегляне – напомня дамата.

– А нима въпросът за Фатума не е възниквал пред вас?

– Вижте, господине: ако върху главата ви падне саксия и ако все

пак оцелеете, най-добре е да помислите не за Фатума, а за телефона на „Бърза помощ“. Ако пък не оцелеете... Е, ако не оцелеете, можете да бъдете уверен, че проблемата за Фатума вече никога няма да ви безпокои.

Приключила по този начин с трудния философски въпрос, Флора поема току-що сервираната от светкавичния Феличе чаша Дюбоне и отпива голяма глътка. Предполагам, че въпреки заплахите на съдбата Бенато би сторил същото, ако междуременно не е успял да разлее своята чаша. Обаче той е успял, за щастие върху собствения си костюм, а не върху тоя на дамата. Вездесъщият сънародник се притичва тъкмо навреме, за да прикрие следите с две чисти кърпи и да донесе ново Дюбоне. Ние с Флора следим с известно напрежение да не се повтори злополуката и Бенато, изглежда, също е в плен на подобни опасения, защото побързва да изпразни чашата на един дъх.

Додето съдружникът ми в очакване на коктейла от раци изяснява пред нас една от любимите си теми, и по-точно тази за зверските убийства, дело на мафията, немкинята се навежда леко към мене и ми прошепва с безучастния си глас:

– Тази заран оня, Пенев, е бил убит.

– Кой го е убил? Как?

– Също както Горанов: с нож в гърба.

– Но вие, изглежда, не слушате какво говоря – промърморва с лек укор Бенато. – А аз ви казвам, че в наши дни тия убийства наистина взимат заплашителни размери...

Най-сетне раците идват, а подир тях и телешкото филе с макарони по италиански, зелената салата, плодовата салата, кафето и напръстникът коняк за облекчаване на храносмилането. Изобщо, ако се оставят настрана няколко счупени чаши и съборените прибори, обедът минава съвсем нормално не само за Бенато, но дори и за Флора, която въпреки преждевременната гибел на кварталния си познат явно не е загубила апетита.

– Да пием по още едно кафе – предлагам с надеждата да чуя тъкмо това, което чувам:

– Чудесна идея, но аз лично ще ставам. Напускам с мъка тази тъй приятна компания, но неотложна среща ме приканва да тръгвам.

Бенато не само ни напуска с мъка, а вече и с мъка говори, тъй като следобедната дремливост го е обхванала напълно и срещата с домашния креват наистина е съвсем неотложна. Отпращам го прочее, поръчвам на Феличе добавъчна порция кафе и запитвам:

– Кога го откриха?

– Откри го онази, Виолета, към единайсет. Прибира се, тръгва към кухнята и наскача право върху него, както бил проснат в антрето с един нож в гърба. И вероятно е бил убит минути преди това, защото Виолета е излязла чак към десет, за да иде до сладкарницата на Остринг.

– Между десет и единайсет – бързо действуват – промърморвам.

– Остави тия подробности на полицията, момчето ми. По-важно за нас е: чий е следващият ред.

– Уместен въпрос. Радвам се, че се сещаш за него.

– Какво радостно има тук?

– Така по-лесно ще разбереш ползата от сътрудничеството с мене.

– В случай, че играеш чиста игра – подхвърля Флора.

– За това не се безпокой. Безпокой се за друго: ти имаш опасни съперници, скъпа.

– Виждам го и без да го казваш. Надявам се все пак, че те са и твои съперници.

– Аз не се интересувам от...

Фразата остава недовършена, защото дамата ми е направила предупредителен знак за приближаването на келнера. А когато Феличе се отдалечава, разговорът взима друга насока:

– Какво, срещата уредена ли е?

– Тъкмо с това дойдох да те ощастливя.

Думите звучат с интонацията на доста мрачен хумор.

– Къде и кога.

– Точно в шест. Долу, на входа на асансьора. Предполагам, че знаеш къде е.

– Кой асансьор? Онзи при катедралата? – питам невинно.

– Именно. Не другия на Емпайър Стейтс Билдинг.

* * *

До шест часа е още далече. И понеже Флора е предпочела да остане да пазарува нещо на главната улица, аз потеглям с волвото към Остринг с намерение да науча някои допълнителни подробности за убийството от милата Розмари, която е винаги в течение на всичко.

Розмари обаче не е в къщи. Подир паметната нощ у Флора в отношенията ми с квартирантката е проникнала лека хладина. Съвсем лека и едва забележима, но все пак хладина.

– Имам впечатлението, че вие твърде присърце и прекалено самоотвержено се захте с атаката на тая немкиня – бе забелязала наемателката

ми, когато се бях прибрал на следната заран.

– Ако не ме лъже паметта, това е задачата, която вие сама ми поставихте – опитах се да се оправдая.

– Да, но не в тоя сексуален смисъл, в който вие, изглежда, сте я разбрали.

– Сексуален смисъл... Нека да не преувеличаваме – избъбрах примирително.

– Не мислете, че ревнувам. Просто боя се за вас. Човек винаги започва с някои такива дребни отклонения от нормалния вкус, една вулгарно голяма жена или нещо от тоя род. А после съвсем неусетно стига до тежките извращения.

– Нека да не преувеличаваме – повтарям. – Направих го само за вас.

– И какъв е резултатът? Не този, който интригува вас, а другият, който интересува мене.

– Ако смятате, че такава крепост като Флора може да бъде превзета за една нощ...

– И колко още нощи са ви нужни, за да овладеете напълно укреплението? Хиляда и една нощ? Или малко повече?

– Ирониите ви почват да стават безвкусни, мила. Не отричам, че това ми доставя известно удоволствие. Изглежда, все пак ме ревнувате.

– Не си правете илюзии. Напълно ми е безразлично. И ако ме е малко яд, то е, че през цялата тази нощ не сте се сетили изобщо за мене и за грижите ми.

– Не знам как да ви убедя, че за нищо друго не съм мислил.

– Само с факти, мили. Факти и нищо друго.

– Фактите засега са, че Флора наистина се интересува от брилянтите и затова е тук.

– Това не е трудно да се отгатне.

– И че зад Флора, също както и зад вас, се крие друг човек.

– Това го подозирах.

– И този друг човек е един немски търговец по име Макс Брунер.

– Търговец на какво?

– Не на брилянти. Но както знаете, брилянтите интересуват не само бижутерите. Иначе бижутерите нямаше кому да ги продават.

– Съвсем навреме ми го обяснихте. А какви са отношенията й с Пенев?

– По тази линия мисля, че можете да бъдете спокойна. Тя направо го нарече кретен.

– Това нищо не значи. Кретените затова са кретени, за да бъдат

използувани от умните.

– Убеден съм, че тя вече не разчита на него. Не знам точната причина, обаче вече не разчита.

– А какво е отношението ѝ към мене?

– Просто ви боготвори.

Продължихме още известно време в тоя тон, ала за да не се покаже съвсем неблагоприятна, Розмари все пак призна, че сведенията ми не са без значение, и изрази надежда, че ще успее в най-близко време да изясня още някои подробности и изобщо да превзема напълно масивната крепост, без това да предполага непременно, че трябва да се катеря върху нея в буквалния смисъл на думата. Изобщо всичко завърши в доста примирителен тон. И все пак в отношенията ни се бе настанила някаква лека хладина. Съвсем лека, колкото да не заврим от жегата.

Изкачвам се до спалнята, за да хвърля през процепа на завесата бегъл проверовъчен поглед към насрещната вила. Полицаяте навярно вече са свършили работата си. След две поредни убийства на едно и също място хората почват да добиват трудови навици и всичко върви по-бързо. Градината е безлюдна, а също и мрачният хол, чиито завеси са вдигнати и който ми се разкрива пустинен и ням. Ням и все пак по своему красноречив: значи Розмари не е отишла да успокоява онова бледо същество. Или ако е отишла, вече е изпълнила задачата си.

Няма какво повече да правя в тая празна вила, освен да чакам някой да се вмъкне, за да види и моята сметка. Излизам и поемам по алеята към гората просто за да се разгъпча и да погледна как се представя ситуацията отвън. Гората ме обгръща бавно, сенчеста и прохладна – една колонна зала, тържествена и тиха, зад чиито колони, там в далечината, прозира смарагдовозеленото поле, а по-нататм синята верига на планините, а още по-нататм – заснежени грамади на високите върхове, над които синее небето.

Завивам по пътеката, за да поседна на първата срещната скамейка, обаче скамейката се оказва заета. Свито в единия ѝ край, седи слабичко момиче с тъмна ученическа рокля и бяла якичка. А в скута на момичето лежи сиво плюшено мече. Девојката трепва, когато вижда да се приближавам, но аз бързам да я успокоя:

– Не се стряскайте... Аз съм вашият съсед... хазяинът на Розмари...

– Мисля, че съм ви виждала вече – кима девојката, която, както споменах по-рано, навярно отива към трийсетте.

– Ще разрешите ли да седна за минутка?

– Защо не? Скамейката не е моя.

– Не бих искал да ви досаждам...

– Съвсем няма да ми досаждате... Освен ако заговорите за онова ужасно убийство...

– Бъдете спокойна – отвръщам, макар че желанието ми е да заговоря тъкмо за убийството.

– Тук всички искат да ме успокояват и всички ми говорят все за неща, които още повече ме разстройват, сякаш не ти стига, че тази страшна картина все още ми е пред очите... и това тяло... и тая кръв... И дори да затворя очи...

– Няма да ги затваряте – съветвам я. – Когато искате да разсеете един кошмар, трябва не да затваряте очи, а да ги разтваряте възможно повече и да гледате тия обикновени предмети, които ви заобикалят, красивите дървета, ливадата, планините и небето... да се вслушвате в гласа на простите неща...

– Мисля, че простите неща ги разбирам – казва Виолета, като притиска до себе си мечето, сякаш то се готви да се разплаче. – Ако има нещо, което не разбирам, това са хората... И може би затуй винаги се боя от тях... дори от тези, които са любезни и дружелюбни...

– Има разни хора – произнасям нравоучително. – И въпросът не е само дали са дружелюбни, а и какво се крие зад дружелюбието им: съчувства или сметка.

– Но какво всъщност искат всички тия хора от мене? – запитва ненадейно младата жена, сякаш с баналните си поучения съм засегнал тъкмо скритата рана. – И вашата квартирантка... и оная голяма немкиня, дете тази заран ме покани на чай и торта в сладкарницата... и онзи господин Кьониг... чували ли сте такъв?...

– Името ми е познато... – казвам колебливо.

– То е познато на цял свят, защото ако вземете напосока пет души, един от тях ще е Кьониг, но аз имам предвид господина, който вчера дойде да ме пита не продавам ли вилата, ама наистина ли не я продавам, ама съвсем наистина ли не я продавам, защото той не можел да повярва, че не мисля да я продавам, след като имам друго жилище, а аз го запитах какво друго жилище, а той ми вика, че нали досега все сте живели някъде, а аз му казвам, мисля, че при такова нахалство бях в правото си да му кажа, какво значение къде съм живяла, а той отвръща, никакво значение, разбира се, просто си помислих, че сте готова да продадете ако не вилата, то поне това, другото жилище, къде всъщност беше то и има ли изглед към езерото, а аз го питам за какво езеро става дума, а той

вика, ами че вие по-добре знаете, докато накрая, колкото и да беше грубо, наложи се да му хлопна вратата под носа...

Тя разказва тая малка повест, достойна за интересното заглавие „Неканен гост“, в скоропоговорка и леко задъхана, като че внезапно овладяна от порива да излее натрупаната горчивина, и аз отлично я разбирам, защото наистина не е приятно да влезеш в бащината си къща и внезапно да установиш, че си попаднал в змиярник.

– А как си обяснявате тия неща? – осмелявам се да запитам.

– Никак, ама абсолютно никак. Нали ви казвам: струва ми се, че полесно разбирам предметите или животните, отколкото хората.

Тя замълчава, поставя отново мечето в легнало положение на скута си, сякаш му е дошло време да спи, сетне забелязва:

– И може би така е по-добре, че не разбирам. Защото, ако почна да разбирам, боя се, че ще ми стане още по-страшно. Ето одеve например си помислих: не ме ли привлече тази немкиня нарочно в сладкарницата, за да бъде убит през това време оня нещастен човек. Навярно почвам да фантазирам и сигурно фантазирам, но почнеш ли да мислиш, вече не можеш да се спреш и стигаш до страшни неща...

– Около вас наистина стават известни неща – признавам. – Ако не непременно страшни, то най-малкото странни...

– Да, но защо? – запитва с измъчен израз жената. – Какво съм им направила? Какво търсят от мене?

– От вас навярно – нищо. Но може би търсят нещо от вилата. Прегледахте ли добре помещенията, дето е живял баща ви?

– Как искате да ровя, когато няма и десет дни от погребението? И като си помисля само, че са го погребали без мене. Ще повярвате ли, че научих за смъртта му съвсем случайно от един стар вестник... Така изолирано живея, че дори...

– Ах, скъпа моя!... О, Пиер... – раздават се в тоя миг зад гърба ни възклицания, чийто произход не е трудно да отгатна.

– Здравейте, Розмари – кимам, като се изправям. – Всъщност вас бях тръгнал да търся, но сега вече трябва да потеглям. Ще се видим довечера.

– Заповядайте някой от тези дни на чай, заедно с госпожицата, разбира се – предлага Виолета с уморена усмивка. – Ще ми бъде много приятно.

И тя ме поглежда малко по-продължително от необходимото, като че за да ми подсказе, че наистина държи на свиждането и че разговорът помежду ни не е приключил.

Розмари се настанява тутакси на скамейката, явно доволна, че съм ѝ отстъпил мястото и че съм ги освободил от присъствието си. А аз потеглям надолу с тъкмо обратните чувства, защото тази Виолета, каквато е простосърдечна и настроена за излияние, е готова жертва в ръцете на моята прекрасна дама. Да се надяваме, че дамата поне отчасти ще ме информира за някои подробности. Което при установилата се помежду ни хладина съвсем не е сигурно.

Часът е шест без четвърт. Намирам се в долния град и поемам донейде преждевременно по дългата мрачна галерия, водеща към площадчето пред асансьора. Преждевременно, ала и преднамерено, защото при подобни срещи не е излишно да провериш, додето не е станало късно, дали някой трети човек не е решил да се яви неканен на срещата.

Оказва се, че се е явил. И дори не един, а може би двама. Разбирам го едва когато тръгвам с бавни кънтящи стъпки по галерията. Вероятно съм бил проследен с кола, а сега са спрели колата зад завоя и за по-голяма интимност са ме сподирили пеша. Единият върви на десетина метра зад мене под аркадите и крачките му кънтят в пълна дисхармония с моите, което, естествено, ме дразни. Би могъл поне да спазва ритъма. Другият се мъкне покрай шосето, паралелно на галерията, безшумен и заплашителен.

Всъщност, доколкото съм успял да ги засека с бегъл поглед, и двамата са заплашителни: широкоплещести и едри на ръст, изобщо кавалери по мярка за скъпата Флора. За миг ме връхлита коварната мисъл, че може би дължа това внимание именно на Флора. Обидна мисъл. Но както казва Виолета, почнеш ли да мислиш, вече не можеш да се спреш и стигаш до едни такива неща...

Случайно съвпадение? Подобен въпрос би могъл да възникне само пред новака. Носът ми е достатъчно трениран, за да надуши брояча не от десет метра, а от далеч по-голямо разстояние. И умът ми е достатъчно рутиниран, за да си кажа веднага, че независимо от туй, кой ги е пратил тия двамата, трябва да забравя за срещата и да се измъкна час по-скоро към горния град.

Час по-скоро, това предполага да използвам асансьора. В случай, разбира се, че успея навреме да вляза и да затръшна вратата под носа на ония двамата. Защото да пътуваш в един асансьор с такива спътници не винаги е препоръчително.

Продължавам към мястото на срещата, макар и вече без всякакво намерение за среща. Ония отзад, изглежда, са отгатнали намерението ми, защото натискат газта и почват да скъсяват разстоянието. Налага се

и аз на свой ред да изоставя лицемерната походка на безцелен зяпач и също да натисна газта. Нищо чудно, че в няколко мига движението ни се превръща в състезание по бързо ходене.

Вече няма съмнение: броячите имат по-големи амбиции от едно обичайно броене. Правя бърз преглед на положението. Първата касетка с негативите е в тайника-волво. Втората лежи в миниатюрната кухня, в тока на едната обувка. Скривалището не е чак толкова хитро, но не е и съвсем ненадеждно, поне додето обувките са на краката ми. Само че в джобовете ми има и сума домакински уреди – фотоапаратът-запалка, предавателят-писалка, далекогледът, отварячката за врати, без да броим капсулите. Не, съвсем не съм готов за проверки.

Бих могъл, естествено, да подмина асансьора и да продължа по улицата край реката. Но аз я виждам вече, тази улица, и тя е достатъчно безлюдна и достатъчно дълга, за да може да ме изпълни с упование. Другото е все пак за предпочитане. Нужна е само малко бързина.

И понеже е нужна бързина, аз изведнаж побягвам, освободен от бремето на неуместната стеснителност, и се понасям към очакващия ме празен асансьор. Само че онези двамата също се затичват и вече съвсем ясно чувам стъпките им по паважа и нищо чудно, че ги чувам толкова ясно, тъй като още малко и двамата ще се изравнят с мене и ще ме притиснат от две страни, защото очевидно съм надценил възможностите си или съм подценил техните.

Напрягам последни сили и съумявам все пак да стигна асансьора с преднина от метър и нещо, обаче това е съвсем нищожна преднина и когато, озовал се в четвъртитата кутия на това древно подемно устройство, опитвам да дръпна вратата под носа им, усещам, че те с цялата тежест я теглят навън, защото тия проклети врати на асансьорите винаги се отварят навън, и единственото, което ми хрумва внезапно, е да пусна вратата също тъй внезапно и двамата точно според очакванията ми се търкулват назад и аз бих могъл да натисна копчето и да потегля, за да свърши приказката с традиционния щастлив край, само че преди един асансьор да потегли, вратата трябва да бъде затворена, а преди да изпълня въпросната операция, двамата броячи са скочили като по команда, втурнали са се напред и ето ги вече настанени в металната кутия заедно с мене и на две крачки от мене.

Двамата дишат тежко и ме гледат с тежки погледи, говорещи ясно, че ще ми платят за дяволъка. Единият, когото запомням по шоколадения костюм на светли райета, захлопва с груб жест вратата и дърпа подвижната решетка, а другият натиска копчето. Старата тровава машина

потегля бавно и понеже поговорката гласи, че всяко заминаване е едно малко умирање, двамата бабаити настъпват от две страни към мене, за да ми докажат, че пословиците не лъжат.

Едрият юмрук на този отдясно връхлита главата ми, за да я сплеска в стената, но за негово нещастие главата ми не се оказва в тоя миг на уречената среща, а се забива в корема на другия отляво, докато този отдясно успява да разбие само собствения си юмрук. Аз също не съм кой знае какъв щастливец, тъй като коремът на она тип е твърд като железобетонен бункер, обаче и моята глава не е много мека, така че резултатът е едно на едно, по-точно би бил едно на едно, ако досетливият ми юмрук не улучва едно място малко по-долу и което от приличие ще се въздържа да обозначавам.

Противникът рухва, превит от болки, които, подозирам, са адски, ала и собствената ми участ не е по-различна, понеже другият, с разбития юмрук, но с все още непоклатим ритник, е отправил наказателния си удар под ребрата ми, така че за един миг аз имам чувството, че целият кислород на вселената се е внезапно привършил, и се строполявам на пода, а онзи се навежда над мене, за да смачка с враждебен жест лицето ми, само че това е и грешката му, защото двузъбото острие на показалеца и средния ми пръст се забиват в очните му кухини, така че за да запази зрението, той е принуден да загуби позицията и да се дръпне назад, а аз му помагам, доколкото мога, като с всички сили дръпвам единия му крак и бабаитът се просва по гръб, без да пропусне изгодния случай да издрънчи оглушително с темето си в насрещната стена.

Изправлям се, макар и не без известни трудности, в скромната роля на победител. Обаче победата нерядко размътва главите ни и аз съвсем съм забравил онзи, комуто съм нанесъл непозволения от съдийска гледна точка удар под корема, тъй че той сам ми напомня за себе си с ненадеен ритник изотзад, който по силата на физическите закони за движение на телата ме запраща напред, където ме очаква безпощадната твърдост на металната стена, а в това време и другият юначага вече се е изправил на нозе и аз отново съм се озовал на изходната позиция, застрашен еднакво от двата фланга, и по-нататъшното развитие на събитията не ми обещава нищо утешително. За щастие и най-мудният асансьор в края на краищата стига до своето местоназначение, в случай, че не заседне нейде между етажите, така че и старинната бернска костенурка най-сетне се дотърпя до нивото на площадчето пред катедралата, където ни очакват двама господа и две-три жени с деца, но един от бабаитите, ненавиждащ вероятно навалищата, протяга ръка към копчето, за да ми

сервира сега пък обратния рейс с всичките удоволствия на безгрижно пътуване към ада. За щастие децата са нетърпеливи и едно от тях е побързало да отвори вратата, като по този начин е блокирало движението на асансьора, а аз извиквам през решетката „бандити, полиция!“ и за по-голяма убедителност повтарям вика си, което принуждава нападателите да дръпнат решетката и да се отправят възможно по-далеч от вероятните усложнения, ала въпреки експедитивността, характеризираща внезапното им бягство, онзи с шоколадения костюм не пропуска на изпроводяк да ме светне под окото и да ми припомни названието на един забравен филм „Колко много звезди“.

Бернската публика вероятно обича да наблюдава сензациите, но най-вече отдалеч и пред опасността да бъдат замесени като свидетели в някаква криминална история хората, струпани допреди миг пред асансьора, се пръскат и жените дръпват настрани децата, което ми дава идеята да захлопна наново вратата и да се насоча повторно към долния град по най-краткия път, като поставя възможно най-голяма дистанция между себе си и тия необуздани броячи.

– Господин Лоран? – запитва с умерено любопитство човекът, с когото едва не се сблъсквам долу на изхода.

– Господин Брунер? – запитвам от своя страна.

– От боксов мач ли се връщате? – произнася съчувствено мъжът.

– Надявам се, че боксьорите не бяха изпратени от вас? – подхвърлям на свой ред.

– Нима видът ми е толкова немощен, та да допускате, че се нуждая от посредници?

Видът му, както вече споменах, съвсем не е немощен, обаче не толкова видът, колкото нещо в тона на човека ми подсказва, че хипотезата ми е вероятно малко прибързана.

– Предполагам, че за днес поне сте въвн от играта? – забелязва Брунер.

– Съвсем не. Трябва само да се поизмия нейде.

– Тогава елате. Колата ми е тук на две крачки.

Колата наистина се оказва гарирана зад един склад и немецът, акуратен и предвидлив, изважда от багажника малка аптечка и ми я предоставя, за да почистя ожулените части на лицето със спирт и да лепна върху скулата си тънка лепенка с тоя приветлив бананов цвят на дамско бельо.

– Бихме могли да продължим с колата или да прескочим до ресторанта настреща да хапнем прясна риба – предлага Брунер.

– Безразлично ми е.

– На мене обаче съвсем не ми е безразлично. Една пъстърва с масло... ако наистина сте безразличен пред такова нещо, това значи, че трябва сериозно да се загрижите за здравето си.

Прехвърляме се прочее по импровизираното дървено мостче от отсрещния бряг и се отправяме към ресторанта с вид на скромна хижа, но прочут в целия Берн с рибните си специалитети. Пренебрегнали пръснатите на поляната маси, ние се приютяваме по на завет във вътрешността на заведението до един прозорец, гледащ към насрещния бряг, тъй че да можем да виждаме, без да ни виждат.

Оставям грижата за поръчката на Брунер, който, изглежда, е възприел простите вкусове на Флора, освен ако ѝ е наложил своите. По една голяма пъстърва с масло, салата и шише бяло вино – така бива очертана гощавката с пълно пренебрежение към всевъзможните встъпителни тънкости и финални десерти. И едва когато яденето е приключено и кафето – поднесено, немецът си дава труд да заговори.

– Приятно градче, спокойно и тихо – забелязва той с добродушието, присъщо на сития стомах, като наблюдава брега отвъд синьозелените води на Ааре.

– Въпрос на гледна точка – отвърщам нехайно. – Напоследък някои в това градче се поминаха.

– Какво да се прави: хората умират навсякъде.

– Обаче не непременно от насилствена смърт.

– Вярно. И все пак да умреш в Берн... Това наистина не е толкова лошо: да умреш в Берн.

– Умирайте вие – промърморвам. – Аз още не бързам.

– Вярвам ви – кима сговорчиво той. – Само че нещата не винаги зависят от нас. Не смятате ли, че беглят побой, нанесен ви преди малко, не е прелюдия към нещо по-сериозно?

– Не е изключено. Но това не е причина да злорадствувате. Ако аз загубя живота си, туй не значи, че вие непременно ще спечелите каквото и да било.

– О, разбира се: човек не може да печели от всичко – кима със същата сговорчивост Брунер.

– Бих казал дори, че ще загубите.

– Какво именно?

– Един вероятен съюзник.

– Съюзник в кое: в деленето на печалбата?

– Не в деленето, а в осигуряването на печалбата.

– Животът, господине, ме е научил, че и най-верният съюзник не е безплатен. Бих добавил даже, че най-верните са и най-скъпи. Ако смятате, че Флора е за мене едно евтино удоволствие, много се лъжете. За вас може би да, но за мене – не.

– Държа да ви уверя, че се обърнах към Флора не от жажда за удоволствие, а от съвсем други подбуди. И, надявам се, тия подбуди са ви добре известни, както и точното ми предложение.

– В доста общи линии, драги: предлагам сведения, търся сведения... това не е никакво предложение...

– Не бих могъл да бъда по-конкретен пред една жена. Става дума за мъжки разговор.

Фразата приятно погалва ухото на Брунер, който като всеки мъж под чехъл е твърде чувствителен към въпроса за мъжкото достойнство. Той поглажда с царствен жест бръснато си теме, сетне попипва изпитателно пълните си бузи, после похваща с два пръста върха на широкия нос и след като се е убедил по тоя начин, че всичко е слава богу на мястото си, опира гръб в креслото и подхвърля великодушно:

– Е, добре: слушам ви.

– Нужни са ми сведения за връзките ви с Горанов, от старо време и от най-ново.

– Защо са ви?

– Аз не питам защо са ви брилянтите.

– Брилянтите са друго. А сведенията за Горанов могат да се окажат и сведения за мене самия.

– Аз се интересувам единствено от Горанов, не от вас.

– Но трябва да убедите и мене, че това е така.

– И всъщност по-голямата част от необходимите ми сведения са вече в ръцете ми и ми е напълно ясно, че Горанов е всъщност Ганев и ако нещо все още ми липсва, то са само отделни подробности, които единствен вие можете да набавите.

– Отделни подробности... – изръмжава подигравателно Брунер. – Ама че подробности!...

– Добре, нека кажем, че са съдбоносни неща – кимам, усетил, че съм налучкал правия път. – Но съдбоносни за кого? За вас и за мене? Хайде де! Човекът, за когото тия сведения са били съдбоносни, вече не е между живите. Така че и сведенията са вече без всякаква стойност. Промейте добре това, Брунер: стоката, за която идвам при вас, е без всякаква стойност.

– Щом е без всякаква стойност, за какво ви е притрябвала? –

изрѣмжава отново Брунер.

– За да възстановя напълно досието на този човек. Наречете го педантизъм, ако щете, но на мене ми е нужно цялото досие. И додето нямам цялото досие, не мога да знам дали проучването ми е приключено. Понякога дори една малка подробност...

– Това не е педантизъм, а шпионаж – забелязва немецът. – А аз винаги съм се пазил от подобни работи. Достатъчно ми е, че изсърбах пет години война.

– Казвам ви, че не рискувате нищо и няма да ви замесвам в нищо и разговорът ще си остане напълно между нас, от което и двамата можем само да спечелим.

Брунер замислено вдига ръка към носа си, защото вероятно е от хората, у които напрегнатият размисъл е неизбежно съпроводен с напрегнато човъркане на носа. Сетне се сеща, че е на публично място, и замества човъркането с разсеяно подръпване на тъпия връх.

– Добре, ще помисля по този въпрос. А сега, другото: какво предлагате?

– Информация за едно скривалище. И за всичко останало от този род, което бих могъл междувременно да науча. Защото вие не смятате, предполагам, че седя тук със скръстени ръце.

– Вероятно. Иначе нямаше да ви бият – признава Брунер.

Сетне насочва към мене присвитите си очи и запитва:

– А откъде знаете, че камъните са в скривалището?

– Не съм казал, че са в скривалището. Но го допускам по известни признаци.

– Какви признаци?

– Ами тия, че всички се въртят наоколо.

– И къде е това скривалище?

– Спокойно – казвам. – Ако подир одевешния побой стана жертва и на едно подхлъзване, ще ми се събере прекалено много за един ден.

– А сигурен ли сте, че скривалището наистина съществува?

– Абсолютно. Виждал съм го с очите си.

– И не бръкнахте вътре? На кого ги разправяте?

– Има места, където не е лесно да бръкнеш, ако не разполагаш със съответни приспособления. Като оставим настрана факта, в който отдавна вече се опитвам да ви убедя: аз нямам никаква нужда от вашите брлянти. Разберете, Брунер: наистина никаква!

– Вашето скривалище може да се окаже празно като неделен ден – забелязва този опърничав човек.

– Не съм го отварял, за да знам. Само че ако беше празно, предполагам, че Пенев щеше още да е жив. Той стана жертва тъкмо на любопитството, което трови и вас: да разбере какво има вътре.

Достатъчно заинтригуван от думите ми и напълно уверен, че собствената му стока вече не струва пет пари, немецът най-сетне отстъпва.

– Добре, Лоран. Ще изплюя историята си. Но предупреждавам ви, че всяка неустойка от ваша страна ще бъде наказана с такава суровост, та одевешният побой ще ви се стори като кротка майчина милувка. Повярвайте, че ако избягвам да пускам в ход юмруците си, то е само по една единствена причина: те са смъртоносни!

За по-голяма нагледност Брунер поставя двата си юмука на масата, два наистина твърде красноречиви юмука, масивни и тежки като цялата му фигура. Подир което избъбря съвсем без връзка:

– Всъщност бих пил една бира...

Бира след кафето, това е идея, каквато може да хрумне само на човек като Брунер, но аз правя знак на келнера и поръчвам питието. Може би забравих да отбележа, че в тоя делничен ден и в тоя вечерен час заведението е съвсем празно, защото тук навалицата е главно по обед и най-вече в празник, и доколкото все пак се мяркат няколко посетители, те са се разположили навън на чист въздух. С други думи, обстановката е достатъчно спокойна, а бирата, надявам се, достатъчно ободрителна, за да започне най-сетне тоя подозрителен човек тъй дълго очаквания разказ. Един акуратно изчерпателен разказ, оросен с необходимия брой халби и изпълнен с подробности или отклонения, значителна част от които ще си позволя да прескоча.

* * *

„Вие знаете, че съм служил в България, не знам как сте го научили, но е наистина вярно. В скоби казано, Лоран, вие навсякъде си пххате носа и по тоя именно начин сте стигнали и до мене, защото не мога дори да помисля, че Флора е издрънкала нещо, тя е достатъчно съобразителна, за да направи това, и по-лесно може да ви допусне до леглото си, отколкото до секретите си, но вие навсякъде си пххате носа и, не знам защо, обаче имам предчувствието, че накрая ще трябва да си платите за любопитството, не казвам непременно на мене, обаче все ще се намери някой, който да ви поздрави за успеха по съответния начин.

Именно в София се запознах и с Гораноф, един доста твърд в сделките господин, но който при нужда умееше и да плаща и с когото аз лично не съм имал сделки, той беше от съвсем друг калибър, за да прави

сделки с мене, така че по-скоро взаимно си помагахме, вместо да си разменяме чекове. Не знам дали ви е известно, обаче аз работех по интендантската част, а в интендантските складове с времето се натрупват големи количества залежали стоки, или може би не съвсем залежали, но без които райхът няма да загуби войната. Гораноф съвсем не беше такъв дребосък, че да търгува с подобни стоки, просто ми прашаше разни свои познати от черната борса и всичко го правеше съвсем дискретно и без да настоява за компенсация, но вие знаете, че в търговията, също както и всякъде другаде, компенсацията е неизбежна и моята компенсация се свеждаше до туй, че аз пък от своя страна изпращах на Гораноф други клиенти.

Вие сте млад човек, във всеки случай значително по-млад от мене, и навярно не сте в течение, но в ония години имаше хора, включително и в униформи, които мъкнеха отвсякъде всичко, което им попадне, и особено от окупираните територии, където неприкосновеността на личното имущество като при всяка война бе поставена под съмнение. Разбира се, от формално юридическа гледна точка това бяха крадени вещи, а понякога – не е изключено – и оцапани с кръв, обаче вие знаете, че предметите са също като водата в тая река и както замърсената вода, след като мине през пясъка и камъните, се пречиства, така и крадените вещи, след като преминат през повече ръце, си възвръщат престижа на редовна стока.

Бях си бързо създал едно име на човек безупречно порядъчен в сделките, което, държа да отбележа, съм запазил дори и до днес, а ако вие си позволите да подметнете, че сделките ми от онова време не са били от формално юридическа точка съвсем нормални, аз пък ще си позволя да ви възразя, че никога не съм се срамувал от тази си дейност, а, напротив, съм се гордял, доколкото имам пълно основание да я оценявам като мой личен принос в поражението на нацизма.

Защото аз съм войник, скъпи господине, но не и нацист и никога не съм вярвал особено на оня екзалтиран човек, нито на генералите му и ако искате да знаете искреното ми мнение по въпроса, ще си позволя да кажа, че една страна трябва да се управлява не от политиците, нито от генералите, а от деловите мъже, от тия, които владеят имота на тая страна, а щом сами го владеят, значи имат и най-голям интерес да го пазят. Останалите са авантюристи или паразити, и нацистите начело с генералния щаб и фюрера бяха също авантюристи и заключителната катастрофа най-добре го доказа, така че не изпитвам никакви угризения, а, напротив, гордея се, заедно дори в ония години на масова истерия не се

увлякох да играя по свирката на нацистите, а си гледах своята работа.

Ако всички си гледаме своята работа, тоя свят, повярвайте, най-сетне ще миряса, но това за жалост никога няма да стане, понеже всеки се пъха, дето не му е мястото, както впрочем и вие.

И тъй, при мене пристигаха различни хора с различен брой звезди на пагоните и ми носеха различни неща, задигнати също от различни области, и търсеха помощта ми, понеже вече бях добре известен с широките си връзки и с пълната си почтеност. Понякога обаче се явяваха и предмети с уникални качества и уникална стойност, които нямах възможност да купувам и които насочвах към Гораноф, като заслужена компенсация за оказваната ми помощ. Не смея да твърдя, че съм бил напълно в течение на неговите покупки, мисля даже обратното, че ги познавах съвсем откъслечно, понеже Гораноф бързо завързваше преки връзки с тия там, нека да ги наречем доставчици, но и дреболиите, които ми бяха известни, свидетелствуваха красноречиво, че той се насочва към най-скъпото и възможно най-малко обемистото, понеже също като мене и като всички други разумни хора започваше да отгатва как ще свърши целият този боен триумф на райха.

И ето че в първите дни на септември четиридесет и четвърта, на втори или трети по-точно, при мене се явява Гораноф и ми съобщава поверително, че работата поне на Балканите е вече пред самия си край и че който има акъл в главата, трябва да си прибира парцалите и да бяга на запад и възможно по-далеч и че ако аз се съглася да намеря надеждна военна кола и да тръгнем заедно, той пък се наема да издействува от някакъв мой шеф необходимите документи за свободно движение, а за себе си ще осигури граждански паспорт, но понеже паспортът трябва да бъде служебен и издаден съвсем секретно, налага се като компенсация за услугата – нали ви казах, че без компенсация никъде нищо не става, – налага се да вземем в колата и един от вътрешното министерство, който е хем от вътрешното, хем от военното, изобщо сигурен и опитен човек, от когото винаги има полза.

Не бях дотам лекомислен, че да не приема, още повече катастрофата бе очевидна, а пътуването щеше да стане с редовни документи и Гораноф обещаваха да ме възнагради за услугата, а той не бе от хората, дето плюят на думата си. Решено бе да възприемем маршрута Виена – Инсбрук – Брегенц и вече там, на брега на езерото, и в зависимост от хода на събитията да решим дали да се отправим към стара Германия, или да търсим начин да се вмъкнем в Швейцария. Наредих да стегнат един опел в пълна изправност, снабдих багажника с всичко необходимо,

осигурихме документите и още на шести септември рано заранта потеглихме с пълна пара – аз, Гораноф и Ганеф.

Предупредил ги бях изрично да носят само ръчен багаж, понеже провизиите и горивото заемаха твърде много място и наистина Ганеф бе взел със себе си само куфарче с бельо и тънка канцеларска чанта, но Гораноф носеше две куфарчета и едното от тях бе необикновено тежко, така че можех да се сетя, и без да го отварям, какво съдържа. Това си беше, разбира се, съвсем нормално, когато тръгваш към неизвестността и може би завинаги, да вземеш със себе си най-ценното, но по време на дългия път и на неизбежните дълги разговори от скука и притеснение Ганеф постоянно се шегуваше с куфарчето на Гораноф и предлагаше да го изхвърлим някъде, за да облекчим машината, а Гораноф, естествено, възразяваше, че разумният човек не тръгва на път без движимо имущество, а Ганеф отговаряше, че движимо имущество не означава непременно кюлчета злато и че именно разумният човек си осигурява такива неща, чиято стойност не е право пропорционална на тежестта, и че в ей тая негова тъничка чанта например се намират книжа, които струват повече от всякакви кюлчета злато.

Най-първата, а в същото време и най-трудна задача беше да прекошим тия неспокойни области на Югославия, където партизаните се бяха вече застрашително размърдали, и ако накрая ги прекосихме без особени инциденти и без да наскочим на партизаните, това стана, разбира се, не в резултат на особено умение от наша страна, а на чист късмет. И все пак, понеже на дълъг път хората се опознават много повече, отколкото на дълъг гуляй, принуден съм да го кажа, че Ганеф ми беше доста по-симпатичен от Гораноф, който съвсем не можеше да се отърве от навичките си на тлъста риба и смяташе, че ако трябва да се осигури място за нощуване или да се потърси малко зеленчук, това без друго е задача на мене и на Ганеф, докато той, голямата риба, седи в опела да пази шкембето си и че изобщо ние сме негови адютанти само защото на Ганеф му е осигурено място в колата, а на мене – някакво хипотетично възнаграждение.

Вероятно на тая основа между мене и Ганеф се установи нещо като дружба, особено след като навлязохме в Австрия, където Гораноф се почувствува вече съвсем спокоен, а заедно с туй и съвсем се разпусна и вече ни третираше едва ли не като слуги поради единствената причина, че тестетата немски банкноти бяха у него, а не у нас.

Именно тъй възникна и проектът да изкормим тая тлъста риба, когато му дойде времето и мястото, да я изкормим, естествено, в

преносния, а не в буквален смисъл на думата, изобщо не ме разбирайте погрешно и имайте предвид, че ако ви доверявам тия неща, то не е от прекалено доверие към вас, а просто защото това са думи на четири очи, които вие нямате никаква възможност да използвате срещу мене.

За двамата българи войната вече бе свършила и те го знаеха, понеже още във Виена бяхме научили, че русите са влезли в България, и намерението на тия двамата бе да се прехвърлят в Швейцария, а аз бях решил да се явя в комендатурата в Брегенц и изобщо да не се увличам в емигрантски авантюри, авантюрите никога не са били по вкуса ми. Така че пътищата ни се разделяха, но преди да се разделят, редно бе като порядъчни търговци да си уредим сметките.

Това стана един ранен следобед някъде между Блуденц и Фелдкирх, ако сте ходили по тия места, планинският път беше достатъчно пуст и аз излязох от платното и свърнах в една горичка.

– Какво? Защо спираме? – сепна се Гораноф, който беше задрямал.

– Свърши бензинът – рекох, което всъщност бе самата истина, макар че другите двама не я знаеха.

– А защо не казахте навреме? – сопна се търговецът. – Тази вечер трябва да сме в Брегенц...

– Ще вземем от някой военен камион – успокоих го. – Пари поне имаме. И понеже стана дума за пари, не е ли време да използваме почивката и да си уредим сметките?

– В Брегенц – отвърна Гораноф. – На последната спирка.

– Не, тук! – обади се Ганеф.

– А вие по-добре мълчете. На вас нищо не дължа – рече Гораноф.

– Дължите ми живота си. И тъкмо сега е времето да се издължите. Защото за вас последната спирка е тук! – възрази полицаят. – Хайде, слизайте!

– Но какво ви е прихванало? Какво сте намислили? – извика Гораноф.

– Нищо специално. Просто ще делим – каза Ганеф, като с изваден пистолет му помагаше да излезе от колата. – Аз, както знаете, не съм по обемистото имущество. Нито по тежкото. Така че ще се задоволя с брилянтите. Хайде, и по-бързо!

Те стояха един срещу друг на полянката край колата и Гораноф бе вече обзет от паника, но колкото и да бе обзет от паника, съвсем не бе лесно да се раздели с едно съкровище, а брилянтите, за които за пръв път чувах, бяха наистина съкровище, щом Ганеф бе готов да се задоволи с тях, и Гораноф хленчеше и съвсем оглупял от страх, заплашваше, че

ще вика, а оня му отвърщаше «викайте, тук има чудесно ехо», но накрая, след като полицаят насочи пистолета в корема му, Гораноф най-после бръкна във вътрешния джоб и извади една плоска черна кутийка, за да откупи живота си, само че не го откупи, защото Ганеф едва взе кутийката и му пусна два куршума в гърдите, а онзи само застана тъй, с отворена уста, сякаш се чудеше какво е станало, и после изведнаж падна.

– Защо го убихте? – запитах, ядосан не на шега. – Не сме говорили за убийство.

– Щях да му стрелям още веднага – рече Ганеф, – но се боях да не съсия брилянтите. Отде да знам къде ги е скрил.

– Обърквате всичко – казах. – В моята страна още има закони.

– И вашата страна също като моята е фалирала, така че не се грижете толкова за законите – рече Ганеф. – Аз цял живот съм пазил законите и виждате докъде стигнах. Дайте по-добре да свършим с другото и да потегляме.

– Кое другото? – рекох, като заех позицията от задната страна на колата. – Нали вече взехте вашата част?

– Вярно, взех я – отвърна Ганеф. – И нямам никакво намерение да мъкна тежести, та ако ще и да са златни. Но съгласете се, че не мога да харча брилянти. Ще трябва да си разделим поне доларите.

И той понечи да бръкне в купето, обаче аз му казах «марш и да ви видя гърба!», защото вече бях измъкнал валтера, а този подлец в същия момент ми стреля през прозореца на колата и за проклетия ме улучи точно в ръката, с която държах пистолета, и аз го изтървах, изненадан от шока, и добре, че го изтървах, защото се наведох да го взема тъкмо когато онзи изпразни в моя посока останалите куршуми на пълнителя.

Лежах свит до колата, хванал оръжието с лявата ръка, но не знам как сте вие с лявата ръка, обаче аз не мога с нея да бръкна и в носа си, камо ли да улуча нещо от разстояние, и тъкмо се опитвах да видя изпод опела къде е Ганеф, когато откъм мотора лумна пламък. Този мръсник бе решил да запали колата, а заедно с нея и мене и преди да изчезне, бе хвърлил нещо отгоре и аз изпълзах до съседния храсталак и се свих на завет.

Опелът както пламна, така и загасна, защото бензинът наистина бе свършил, така че най-сетне излязох от скривалището си и се върнах на местопроизшествието, но само за да установя, че оня подлец е изчезнал окончателно и безследно заедно с куфарчето, макар да презираше тежкия багаж. Превързах набързо ръката си, огледах за последен път

всичко, взех две-три дреболии за спомен и излязох на шосето да чакам някой военен камион.

Най-после наистина се появи камион, обаче това стана едва привечер, понеже в оная планинска местност и в ония дни трафикът съвсем не бе претоварен. Откараха ме до Фелдкирх, но каква полза. Бях загубил твърде много време и Ганеф бе успял навярно вече да се укрие нейде. И после, какво можех да направя с тая ранена ръка? Ще кажете, ръката не ви пречи да го предадете на властите. Съвсем вярно, и шансът да го сбрат нейде, додето още не бе преминал границата, съвсем не бе малък. Щяха да му приберат всичко – и златото, и брилянтите, а вероятно и да му теглят куршума. Но самият аз какво щях да спечеля от цялата тая история?

Аз не съм отмъстителен човек, може да ми вярвате, Лоран. Справедлив – да, справедлив – безусловно. Обаче не и отмъстителен. Реших прочее да запазя делото в личния си архив и когато условията го позволят, да формулирам своя иск.

Ясно, нали?*

* * *

Брунер поглажда с ръка бръснатото си теме, сякаш за да провери дали главата му не се е прекалено разгорещила от прилива на спомени. После десницата се спуска надолу и изчезва във вътрешния джоб. Човекът вади портфейла си, рови известно време в него, а сетне поставя пред мене на масата три малки снимчици. Това са контактни копия от малоформатна камера, но въпреки дребния размер мога съвсем отчетливо да различа изображенията: една и съща сцена, снета от различни гледни точки – проснатият на земята Горанов.

– Това са само мостри от цялата серия – обяснява доволно Брунер. – Заснех я с лайката си, преди да напусна онова място. Имам и други някои спомени или, както би казал човекът на закона, веществени доказателства. Но в цялата колекция най-важният експонат е паспортът.

Той замълчава и ме поглежда все тъй самодоволно, че ме заставя да произнеса очаквания въпрос:

– Какъв паспорт?

– Паспортът на Гораноф. Или, ако щете, паспортът на Ганеф, но вече украсен със снимката на Гораноф.

– Фалшификацията сигурно е доста груба – промърморвам. – Щом е правена там, на място.

– Съвсем не е тъй груба – поклаща глава немецът. – Защото

документите още в полицията са били приготвени от самия Ганеф и той е изрязал снимките точно в един размер и е поставил сухия печат точно на едно и също място, тъй че само с просто сваляне на телчетата и подменяне на снимките да свали една самоличност и да я подмени с друга. Предполагам, че е имал достатъчно основания да изпитва известни неудобства от собствената си легитимация.

– Не сте далеч от истината.

– И така, Ганеф е мъртъв за света, а истинският Ганев, добре екипиран с движимото имущество на убития, започва нов живот под нова самоличност.

– Така и става.

– Да, и доста дълго: цели три десетилетия. Всъщност, Лоран, той е изживял живота си и нищо не е загубил. Убиецът му е спестил само тия последни години, които вероятно е щял да прекара в болести или старческа немощ. Губещият съм аз. Защото цели три десетилетия, въпреки всички издирвания, не успях да го надуша тоя тип. И ако го открих, то бе само благодарение на една случайна среща в Мюнхен. Една благословена от съдбата среща наистина, но чак след трийсет години. Настъпил бе най-сетне часът да формулирам скромния си граждански иск.

Настъпил е, изглежда, и часът за следващата халба, защото Брунер поглежда към бара, вече ярко осветен от белия студен флуоресцент, и промърморва:

– Всъщност бих пил още една бира...

Правя знак на келнера и поглеждам към прозореца. Вече е съвсем тъмно и както сме застанали тъй до самия джамлък, ние представляваме съвсем отчетлива гледка за някой любопитен минувач. Разбрал погледа ми, немецът машинално дръпва пердето.

– А какво ще ни предложите за вечеря, драги? – запитва той гарсона, когато му донасят бирата.

Оказва се, че за вечеря има немалко неща. Почва да ми припява вече от тия застаряващи хора, за които доброто хапване се превръща в главната, ако не и единствена земна наслада. Но службата изисква жертви.

– Проследих го чак дотук – продължава разказа си немецът, когато келнерът се отдалечава с поръчката. – И една вечер го споходих ей така, без предупреждение. Друг може би не би го направил, но аз го направих. Позвъних и когато отвори, казах с най-естествения си тон: „Здравей, Ганеф. Аз съм Брунер. Не знам дали ме помните...“. Стана

ясно, че ме помни, понеже се опита да хлопне вратата пред лицето ми, но аз поставих крак на прага и побързах да го предупредя: „Без детинщини, Ганеф. Обяснението при всички случаи няма да ви се размине. Използвайте прочее възможността то да стане между вас и мене, а не между вас и полицията.“ Така че обяснението наистина стана. И още същата вечер, и с всички копия от документацията, която носех у себе си.

– Тази среща е можела да завърши неприятно за вас – забелязвам. – Ганев не беше сам.

– Знам това. Не ме учете. И не си въобразявайте, че бях отишъл там без предпазни мерки. Оригиналите се намираха в сигурни ръце и Ганеф разбираше отлично, че рече ли да вика „помощ!“, всичко ще рухне отгоре му. Така че принуден бе да приеме условията ми.

– А именно?

– О, това са съвсем интимни подробности, Лоран. И вие, позволете да ви кажа, наистина сте далеч по-любопитен, отколкото би било в интерес на личната ви безопасност. Впрочем вие и сам можете да се досетите, че се касаеше до известно обезщетение в брой. И за да не бъдем несправедливи към мъртвеца, трябва да кажа, че то ми бе изплатено в съответния час и на съответното място. Но каква е стойността на едно обезщетение, дори и когато сумата е доста внушителна? Така че макар да не бях формулирал предварително тая подробност, за мене въпросната сума можеше да бъде интересна само като първа вноска. Една вноска, с която щях да изплатя вилата си и някои дългове. А осигуряването на старините? А поддържането на колата? А поддържането на Флора? Защото такива като вас примерно може да са готови да я събличат при случай, но за обличането се грижите не вие, а същият този стар хапльо, Макс Брунер...

Изпълнената с лека горчивина тирада бива прекъсната от появата на пържената риба. Една поява тъкмо навреме, за да разсее меланхолията на немеца и да му припомни, че в тоя наш грешен свят все още съществуват някои малки радости, дори и за застаряващите мъже. Той подтиска горчивината си с няколко едри къса от това бяло, още вдигащо пара месо, залива ги, за да изстинат, с чаша бяло рейнско вино, а после продължава все в същия ред да се тъпче и да се налива и едва след като с лека изненада установява, че чинията пред него е празна, обляга широките си плещи в креслото и се връща към прекъснатия разговор:

– Та ставаше дума за първата вноска, Лоран. Само че тя си остана и последна. Бих му простил на тоя тип, че ликвидира Гораноф: туй си е работа между тях двамата. Бих му простил и че ми простреля ръката. Но

това, че се измъкна под носа ми и се пресели на она свят в мига, когато процесът на доенето бе вече в ход, това, казвам ви, никога няма да му простя!

– Вината не е само негова – опитвам се да оправдая покойника.

– Естествено. Обаче туй не променя нещата. Всичко бе обмислено до последна подробност, включително и наблюдението чрез Флора, за да не се опита тоя стар хитрец да ми изиграе някой номер или да изчезне в неизвестна посока. А той все пак взе, че изчезна. Не, това никога няма да му го простя!

Брунер вдига чашата и отпива дълга успокоителна глътка. Сетне изтрива голямата си хищна уста със салфетката и подхвърля:

– Брилянтите обаче още са тук. Въпросът е само: къде? И тъкмо по този въпрос аз чакам разясненията ви, Лоран. И макар да не обичам да се повтарям, но още веднаж ще ви предупредя, че ако ви скимне да ме подхлъзнете, неизбежно ще се натъкнете на един от тия два смъртоносни юмука.

– Аз брилянти не съм ви обещава – опитвам се да изясня отношенията ни.

– Не съм казал, че чакам брилянти от вас. Чакам сведения. Тия, с които разполагате в момента. И ония, до които ще се доберете за в бъдеще. Защото не се съмнявам, че тепърва ще има да душите наоколо с тоя ваш хитър нос. И като душите, не забравяйте, че сте сключили едно споразумение и че Брунер е безпощадно строг що се отнася до споразуменията.

– Не се безпокойте: казах ви, че не давам пет пари за вашите камъни.

– А сега: скривалището!

– Това е един сейф, в хола на Горанов. А сейфът е скрит зад картината над скрина.

– Че какво скривалище е това? И последният глупак ще го набара.

– Само че след като го набара, трябва и да го отключи.

– Вероятно някой е свършил и тази работа.

– Не допускам. Устройството на ключалката е твърде солидно и сложно. И забележете, Брунер: хората, които биха имали достъп до скривалището – Пенев или Виолета, – не са разполагали с ключа и не са имали време или кураж да прибягнат до някой техник. А човекът, който притежава ключа, засега все още не е стигнал до скривалището.

– Кой човек?

– Името му е Кьониг. Яви се на търга, за да предложи фантастична

цена за вилата. Тая подробност говори ли ви нещо?

– Чух вече за това – кима Брунер. – А как е попаднал ключът у Кьониг?

– По същия начин, по който би попаднал и у вас, ако сам бяхте убили Горанов и пребъркали джобовете му.

– Искате да кажете, че Кьониг е очистил Ганеф?

– За ваше щастие не той лично, а хората му. Предполагам, че ако Кьониг сам беше извършил убийството, той щеше да има и достатъчно ум, за да потърси съответна ключалка към намерения ключ. Но тия глупаци не са имали нито указания, нито акъл за подобни операции. Те са изпълнили възложената им задача и са се измъкнали.

– А убийството на Пенев?

– Същата история. И същата задача: да се премахне Пенев. И дори тя да е била съпроводена с нареждане за обиск, този път не е стигнало и времето. Защото, както личи по полицейските данни, Пенев е бил ликвидиран само минути, преди Виолета да се върне. Допускам дори, че едва забил ножа си, убиецът вече е чул пред входа гласовете на Виолета и на вашата Флора. И е побързал да изчезне през задната врата.

– И вие смятате, че в този момент, додето ние двамата тук си приказваме, брилянтите почиват в онова там скривалище във вилата на Ганеф? – възкликва Брунер с доста забележима възбуда.

– Не смятам нищо. Казвам ви просто какво знам и какво предполагам – отвърщам сухо.

И за да не го обезкуражавам преждевременно, допълвам:

– Там или другаде, но брилянтите все още не са намерени. Иначе кварталът отдавна би утихнал.

– И вашата Розмари навярно също отдавна би изчезнала – подхвърля немецът, като ме фиксира с присвитите си очи. – Защото тя също не е дошла в тоя квартал заради чистия въздух, нали?

– Вероятно... – отвърщам нехайно.

– Слушайте, Лоран! – озъбва се Брунер. – Не забравяйте споразумението ни: аз не искам от вас нищо освен сведения. Съвсем скромен съм, както виждате. Обаче това не значи, че ще допусна да премълчавате по свое усмотрение туй или онуй...

– Оставете я – казвам все тъй нехайно. – Това е една съвсем безопасна пионка. По-точно, пионка на Тео Грабер, бижутера, на когото Горанов е продал един-единствен брилянт вероятно с цел да ви изплати скромното обезщетение. Така че Грабер е изпратил секретарката си по тия места, за да следи какво става с брилянтите, които той вероятно

гори от желание да купи на възможно по-ниска цена.

– Почвата да ставате по-конкретен – промърморва Брунер. – Всъщност тия подробности ги знам и без вас. Задахох въпроса просто за да ви проверя.

Поглеждам го с укор. Сетне, осенен от внезапно хрумване, запитвам:

– А не допускате ли, че камъкът, който Гораноф е продал на Грабер, е бил не първият, а последният от серията? И че той в продължение на тия трийсет години е имал пълна възможност да продаде един по един и всички други камъни?

Брунер ме поглежда сепнато. После внезапно се засмива с къс дрезгав смях:

– Не говорете глупости, Лоран! Вие наистина нямате понятие за стойността на тези брилянти. Такъв въздържан човек като Ганеф не би могъл да пропилее брилянтите и за сто години. Не говорете глупости.

* * *

– Бих предложил да ви откарам с колата до центъра – промърморва Брунер, когато наново сме се озовали на отсрещния бряг. – Но Берн е малък град и по-добре ще е да не ни виждат заедно.

– Съвършено вярно – кимам. – Ще взема асансьора.

– Асансьора? Не е ли той пълен с неприятни спомени?

– Ако е пълен само със спомени, това не е опасно – отвръщам.

И ние се разделяме.

И тъй, ядката е вече извадена, макар и парче по парче – мисля си, додето старото подемно съоръжение ме възнася към горния град. – Историята е сглобена отзад напред и отпред назад, изобщо по тоя малко хаотичен начин, по който децата нареждат кубчетата, за да се получи цялото изображение на петела или кучето. Така образът на кучето е вече налице и цял-целеничък, въпреки че то междуременно е станало жертва на кучешка смърт.

Обаче всичко това е само история. История съвсем не без значение за разбиране отделни особености на сегашната ситуация и все пак история. Гибелта на Ганев слага точка на собствените му грижи, но не и на моите. Защото ако историята е сглобена, то досието все още е разкъсано на три части. И само едната от тях е в ръцете ми, или по-точно под един от краката.

Излизам от асансьора. Площадчето пред църквата е пусто. Поемам по първата пресечка, озовавам се на главната улица и десет минути по-

късно вече съм до колата на Беренплац. Едва сега, когато тръбният глас на немца е престанал да бучи в ушите ми и мислите ми са се уталожили, усещам, че черепната ми кутия е доста натъртена и доста ме наболява. Време е най-сетне да се прибера в тихия дом сред оня тих квартал и да потъна в тих отморяващ сън.

Поемам край парламента по посока на моста. Светещият циферблат на волвото ме осведомява, че е само десет и половина, ала улиците са отдавна пусти, сякаш е дълбока нощ. Влизам в Кирхенфелдбрюке и улавям зад себе си някакъв блясък на фар, ала това е вероятно фар на мотоциклет, завил встрани, защото зад гърба ми няма кола.

Когато разбирам, че съм сгрешил, вече съм на средата на дългия мост. Две циментови червено-бели пирамиди, от рода на тия, които се поставят при поправка на шосетата, препречват пътя ми. Платното обаче не е в поправка и пирамидите вероятно са току-що сложени и светването на оня фар е било именно сигнал, за да бъдат сложени, и изобщо навярл съм се в грижливо приготвения капан и точно според предвижданията на противника.

Предвижданията, разбира се, не са резултат на бог знае каква проницателност. Кирхенфелдбрюке е единственият мост, по който може да се влезе в Тунщрасе без далечни отклонения и аз, също като всички останали жители на Остринг, неизменно се прибирам по този мост, така че съвсем логично е било, вместо да ме гонят и дебнат насам-натам из града, да се притаят тук и просто да чакат. По-важното е защо съм им потябвал. Само че моментът съвсем не е подходящ за размисли.

Спирам по необходимост колата и тутакси се готвя да дам стремително на заден ход, когато двама души изтъркулват зад волвото две добавъчни пирамиди. Няма мърдане. Между другото и защото тия двамата държат пистолети. И мостът е достатъчно добре осветен, за да забележа ясно, че цевите са вдянати в заглушители. А когато един пистолет носи заглушител, вероятността да бъде пуснат в ход при първа необходимост значително нараства.

Между двете платна на моста се разтяга висока желязна бариера, тъй че всеки опит за маневриране е изключен. Няма мърдане. Още повече, че в същия този миг, прескочили изневиделица бариерата, на два метра пред колата застават още двама души. Също с пистолети. И също с подозрително удължени цеви.

Трябва да призная, че са избрали наистина най-удобното място, за да ми теглят куршума. А аз съм им помогнал, като съм се явил и в най-удобния час. Мостът е отчайващо пуст. Няколко сподавени изпуквания

и Пиер Лоран е свършен. Което още е половин беда. Лошото е, че заедно с Лоран ще отиде и Боев. И дали ще ме хвърлят в шейсетметровата бездна, отвъд парапета на моста, вече мъртъв, или все още жив, това е подробност, която едва ли ще интересува дори и следствената полиция.

Двамата, изправени пред фаровете на колата, са ми добре познати от скорошната среща в един асансьор. И този отдясно, в шоколадения си костюм на светли райета, който вече е имал време да се изтупа от праха, в същия момент ми прави небрежен знак с пистолета: „Слизай!“

Да не се подчиня би значело все едно да ми стреля през джама. Отварям покорно вратата и давам вид, че се готвя да изляза. Ала вместо да изляза, само с бърз жест подхвърлям една от сините капсулки, които нося за всеки случай в джоба си. И без да протакам, повтарям жеста, но този път в обратна посока, към задницата на колата.

Не очаквайте гръм и трясък. Само две ослепителни кълба от пламъци, които се извиват като огнен вихър и тутакси угасват. Заедно с тях обаче угасват и непознатите типове.

Няма време за губене. Такава адска светлинна експлозия по средата на главния мост не може да остане незабелязана дори в един заспал град и дори този град да е Берн в най-късните нощни часове, и по-точно в десет и половина вечерта. Изскачам от колата, измествам светкавично едната пирамида, а сетне и втората, едното тяло, а сетне и второто, сядам обратно зад волана и потеглям с пълна газ. Едва съм поел по Тунщрасе и зад гърба ми се разнася воят на полицейска сирена. Не е чудно подобен вой да се появи и насреща ми. Затуй свивам в първата глуха пресечка и се отправям с досадни, ала своевременни обходни маневри към спокойния си дом.

Един спокоен дом наистина. И един съвсем спокоен град. Но чието спокойствие почва да става зловещо.

ОСМА ГЛАВА

– Изглежда, беседата с Флора е била доста разпалена – подхвърля Розмари, като забелязва леките промени, настъпили във физиономията ми.

– Грешите – отвърщам. – Това не са любовни контузии.

Отпускам се в любимото си кресло и въздъхвам мечтателно:

– Как бих искал, скъпа приятелко, да мога истински да разчитам на вас.

– Мисля, че можете да разчитате напълно.

– Дори дотам, че да се надявам на чаша кафе?

– Негодник – промърморва Розмари, но все пак става неохотно. – Щом жадувате за една безсънна нощ...

Ала да я изпратя в кухнята, това означава да получа само краткотрайна отсрочка. И малко по-късно заедно с кафето тя ми сервира и следващия си въпрос:

– Сега най-сетне ще ми кажете ли какво ви е сполетяло?

– Нападение – заявявам лаконично, като отпивам глътка животворна течност.

– От страна на кого?

– Нямам понятие – отвърщам почти искрено и паля цигара.

– И с каква цел?

– Мисля, че целта личи достатъчно от последствията.

– Смятате, че са искали да ви пребият?

– Вероятно.

– А може би и да ви ограбят?

– Едното върви с другото. Особено ако са си втълпили, че джобовете ми са пълни с брилянти.

– Значи допускате, че нападението е било свързано с тия неща тук наоколо?

– А с какво друго? Все пак ние сме в Берн, а не в Чикаго.

– Вие вече почвате и да цитирате Флора... до там ви е влязла в главата – подхвърля Розмари.

Но понеже не получава отговор, минава на нещо по-сериозно:

– Пиер, страх ме е...

– Щом ви е страх, свивайте знамената. Нищо по-лесно от това. Мястото ви при Грабер, надявам се, е запазено.

Тя помълчава малко, сякаш преценява предложението ми. После казва с променен тон:

– Няма да ги свия! Няма да отстъпя пред тези...

– Кои „тези“?

– Ами тези, дето са ви нападнали... Всъщност колко души ви нападнаха?

– Цяла тълпа. Отпърво бяха двама, сетне станаха четирима. И ако не бях сложил край на номерата им, навярно щяха да продължат да се удвояват.

– Колкото и да са там, няма да отстъпя! – повтаря Розмари.

Обичам такива решителни същества. Дори и когато са от другия пол.

Тия думи биват доказани с дела още на следния ден, когато квартиранката ме уведомява, че следобеда Виолета ни е поканила на чай.

– Такава визита пред очите на целия квартал не ме привлича особено – избъбрям кисело. – Значи съвсем ще се разголим пред евентуалните наблюдатели.

– И какво като се разголим? – запитва предизвикателно жената, сякаш не е секретарка на Грабер, а шампионка по стриптийз. – Законите в тая страна запрещават не следобедния чай, а бандитските нападения.

– О, законите!...

Естествено, въпреки лицемерните ми възражения ние се настаняваме малко след пет в познатия мрачен хол, който вече не е тъй мрачен може би благодарение на две добавъчно поставени настолни лампи с розови абажури. Виолета се е пременила в скромна батистена рокличка, съвпадаща напълно по цвят с абажурите, но украсена плюс това и с малки сини цветчета. Седим край масата, за да не се разнасят напразно чашите и сладкишите насам-натам, и разговаряме за всичко и нищо, както е прието в добрия тон. Додето Розмари не изгърсва ни в клин, ни в ръкав:

– А вчера нашият скъп Пиер е бил на два пъти нападат от бандити, представяте ли си?

– О! – възкликва Виолета, като зяпва от учудване. – Нима е възможно?

– И въпросът не е в това, че са го пожулили – продължава квартиранката ми с оная обичайна небрежност, която проявяваме към чуждото тегло. – Въпросът е, какво се крие зад тия покушения?

Тя снишава глас и като отправя към домакинята тъмния си загрижен поглед, добавя:

– Защото, мила, нападенията са станали непосредствено след вашия разговор с Пиер в гората!

– О, нима е възможно! – възкликва пак Виолета, която очевидно не е в състояние да измисли нищо друго. – Но ние не сме разговаряли за нищо такова, което...

– Не се съмнявам – бърза да се съгласи Розмари. – Само че, изглежда, онези господа не са на същото мнение...

– Но какви господа имате предвид? И какво всъщност искате от мене? – запитва домакинята, вече явно разстроена.

– Не е ли по-добре да прекратим този неприятен разговор и да минем на нещо по-леко? – обаждам се най-сетне и аз.

– Но тя трябва да бъде в течение, Пиер! – възразява приятелката ми.

– В течение на какво? – недоумява съвсем разтревожена Виолета.

– В течение на това, че те искат да премахнат час по-скоро всички хора около вас... всички тия, които биха могли да ви защитят. Както заклаха този мил хер Гораноф, както се справиха с Пенеф, така утре могат да свършат и с Пиер...

– Мерси – промърморвам. – Вие наистина ме окуражавате.

– Но това е точно така, скъпи... И снощните покушения напълно го потвърждават. А нищо чудно после да дойде и моят ред. Те искат да ви оставят сама, мило дете, съвсем сама, а тогава вече да се заемат и с вас...

– Но какво всъщност търсят те от мене? – недоумява милото дете, което, както вече споменах, едва ли е по-младо от квартирантката ми.

– Това вие по-добре трябва да знаете – отвръща Розмари.

– Нищо не знам, уверявам ви!

– В такъв случай трябва да се облегнем на предположенията – свива рамене приятелката ми. – Какво могат да търсят такива алчни хора освен нещо ценно... злато... или, да речем, брилянти... Да, може би наистина брилянти... Тук в квартала говореха нещо за брилянти, спомняте ли си, Пиер?

– Май че имаше нещо такова – промърморвам съвсем неохотно, за да подсказва на Розмари, че доста грубо води следствието.

– Брилянти?... Не знам баща ми да е споменавал някога за брилянти.

– Той може да ги е притежавал и без да споменава за тях – обяснява кротко приятелката ми, като че наистина има пред себе си малко дете. – И после вие сте го виждали толкова рядко... Нали сама ми бяхте казали,

че сте го виждали рядко... Следователно не сте имали възможност за обстояйни разговори...

– Да, наистина – кима Виолета.

А после повтаря замислено и сякаш на себе си:

– Брилянти...

– Брилянти, да – потвърждава Розмари. – А може би и някои други неща от този род...

– Отдавна ли загубихте майка си? – опитвам да сменя темата, додето квартирантката ми все още не е стигнала в нахалството си дотам, че да предложи да започнем тутакси задружното търсене.

– О, аз почти не я помня. Доколкото знам, живели сме с нея в Базел, а баща ми съвсем рядко е идвал при нас... А сетне, когато съм била още на три години, майка ми е умряла, поне татко така казваше, че е умряла, но после разбрах от жената, която ме гледаше, че всъщност била заминала нанякъде... Навярно ѝ е дотегнало да седи сама и да чака напразно баща ми.

– Това още не е причина да ви изостави, мила моя... – не успява да се въздържи от присъда Розмари.

– Е, да, и аз мисля същото, но тя, изглежда, е мислела друго – казва неуверено Виолета, като че става дума за нещо, което е просто въпрос на вкус. – А после дойде периодът на пансионите. Пансиони, пансиони, чак додето завърша университета...

– Изглежда, спомените ви от тия места не са особено приятни – обаждам се, колкото да кажа и аз нещо.

– Защо? Зависи от местата... От някои съм запазила не лоши спомени. Не от всички, но от някои.

– А нима не можехте да живеете при баща си? – подхвърля на свой ред Розмари.

– Той винаги твърдеше, че не било удобно... Че щял да ми обясни, когато му дойде времето... Че по-късно, някой ден, може би...

Тя замълчава, сетне отново подхваща:

– Искрено казано, аз също не държах да бъда при него. Беше затворен човек. Усещах го чужд. И после вече бях свикнала с пансионите. Човек, знаете, свиква с всичко.

– Вие сте имали наистина нерадостно детство, скъпо дете! – въздъхва съчувствено приятелката ми. – Отрано без майка... И с такъв баща... А сега, на всичко отгоре и тези брилянти... Искам да кажа, тия хора, дете така ви обсаждат...

Розмари очевидно напира да се върне отново на темата и аз

напразно се опитвам да ѝ внуша с поглед да замълчи, защото, каквато е хитра, тя избягва нарочно да гледа към мене, така че принуден съм да сея като безпомощен свидетел и да слушам глупостите ѝ.

– Извинете, мила, но нямате ли нещо студено в хладилника? – запитва по едно време наемателката ми е обичайната си непринуденост. – Да ви призная, малко се сгорещих от чая в това топло време.

– Но, разбира се – става с готовност Виолета. – Какво бихте предпочели – кока-кола или минерална вода?

– О, не си правете труд, аз сама ще си донеса – скача и Розмари. – Забавлявайте тук нашия кавалер, аз мога и сама...

Съвсем ясно е, че умира от желание да огледа поне коридора и кухнята, въобразявайки си, че тутакси ще зърне някое тайнствено скривалище или нещо, което би могло да послужи за скривалище. Колкото до самия хол, предполагам, че вече добре го е огледала още при първата си визита и дори на няколко пъти по различни причини е прашала домакинята в кухнята, та да го огледа още по-добре.

Но дали понеже е наистина прекалено наивна, или защото има нещо друго наум, Виолета охотно я оставя да се разпорежда в кухнята и сяда отново на мястото си. Оказва се, че второто е вярно. Едва Розмари излязла, тя се навежда над масата и ми прошепва:

– Бих искала да ви видя... Насаме.

– Кога и къде? – питам късо, тъй като приятелката ми е бърза в огледите.

– Утре в пет, в гората... на вечерашното място...

Наивница.

– Само там – не. Предлагам – в сладкарницата на Меркур, на първия етаж, там на главната улица, изобщо ще я намерите.

– Ще я намеря – кима като послушна ученичка Виолета.

– И постарайте се никой да не ви следи – казвам за чиста формалност, защото дори някой да я следи, не вярвам тя да го забележи, каквато си е простосърдечна.

Тя обаче наново кима важно, за да покаже, че разбира цялата сериозност на положението. Розмари се забавя повече от допустимото. Вероятно е открила нещо заслужаващо внимание – някой отдушник за изпаренията или някоя кутия на електрическата инсталация. Накрая квартирантката ми все пак се появява, като носи триумфално шише газирана вода и чаша. Боя се обаче, че дори ще забрави за какво ги е донесла.

* * *

Меркур. Пет часа. Това е тъкмо времето, когато бабичките, пардон, възрастните дами идват да изпият следобедния си чай и да изядат обичайния огромен резен шоколадена торта с каймак, с много каймак, тъй великолепно разбит, че напомня не на каймак, а на ефирен полъх, на младежка мечта, на свиден блян.

Изобщо бабичките, пардон, възрастните дами тук наоколо са в такова изобилие, като че животът – целият – е предназначен изключително за тях, докато задача на младите е да се трудят из канторите и зад автоматическите каси и изобщо да обслужват акуратно широките бабешки маси. Те изпълват кафенетата, магазините и улиците и, разбира се, на първо място главната улица, която е открай докрай осеяна с бабички. Но какви бабички! С ондулирани и фризиращи коси в бледолилави, бледосини и дори бледозелени тонове, с ефирни копринени рокли в най-весели цветове, с модни обувки – тия същите с отвратително грубите токове, – с чадърчета и чанти от крокодилска кожа. Най-съществената част от тоалета на тая бабешка фауна обаче са безспорно шапките. Загубили възможност да изтъкват другите части на тялото, стариците съсредоточават цялото си внимание върху главата и най-вече върху увенчаващата я шапка. Тук можете да срещнете шапки от всякакви материи, цветове, размери и форми – като кошници, птичи гнезда, тигани и тенджери, но най-вече като тенджери, – възможно по-дълбоки и импозантни по размер.

Точно в пет часа се озовавам в просторната сладкарница на Меркур и с колебливите движения на неопитен плувец или на сомнамбул навлизам сред морето от настанените край малките масички и пред шоколадените торти шапки. Шапките правят леко въртеливо движение в моя посока, защото – забравих да кажа – те са твърде любопитни. Сетне, преценили ме, изглежда, за твърде млад, а може би и за прекалено стар и изобщо за безинтересен от тяхна гледна точка, шапките отново се завъртат на изходна позиция и се съсредоточават върху шоколада и сметаната.

За мой късмет намирам свободна масичка, настанявам се и дискретно се оглеждам. Беглият поглед ми подсказва, че съм единственият мъж в заведението, и това ме успокоява. Макар че в наши дни не е изключено западните разведки да са прострели пипалата си и върху света на бабичките. А какво по-опасно от една бабичка-шпионин, тъй дълбоко нахлушила тенджерата върху главата си, че не можеш да зърнеш дори очите ѝ, а камо ли да ѝ разбереш мислите.

Няколко минути по-късно в залата се появява най-сетне едно младо

същество – Виолета (ново въртеливо движение от страна на шапките, продължителен оценъчен поглед, а подир туй – завъртане до изходна позиция). Ставам и дискретно вдигам ръка. Младата жена улавя жеста ми и забързва насам.

– Мисля, че един господин вървеше подире ми – прошепва тя леко задъхана, – но аз му се изплъзнах. Влязох в Лъоб и му се изплъзнах в навалищата.

– Не е чудно да е бил и непознат обожател – подхвърлям, като й правя място да седне.

– О, мъсоу Лоран – отвръща тя сконфузено, – аз съм дошла тук, за да говорим сериозни неща.

Поръчвам неизбежния чай с неизбежните торти на келнерката с рокля, къса до корема – сега такива къси рокли носят само келнерките, ако не броим някои периодични прищевки на Розмари, – и когато лакмоствата биват сервирани, произнасям:

– С какво мога да ви бъда полезен?

– Нямам представа – отвръща Виолета. – Искам да кажа: с нищо специално. Ще ми се просто да поговоря с някого съвсем свободно, да се оправя в бъркотиите си, а нямам нито един човек, на когото бих могла да разчитам, и дори тази ваша Розмари, простете, може да е добро момиче, но проявява понякога едно такова любопитство, че... че... Изобщо вие единствен ми вдъхвате доверие, именно понеже не сте любопитен, и ми направихте добро впечатление още онзи ден, там, в гората... И колкото да не разбирам хората, струва ми се, че вие не сте като другите, които душат наоколо, сякаш в тая вила са скрити...

– ... Брилянти – подсказвам.

– Да, брилянти или не знам какви си съкровища.

– Откровеност за откровеност – кимам. – Брилянтите наистина съществуват, госпожице Виолета.

Тя ми хвърля бърз, недоверчив поглед:

– Сигурен ли сте?

– Напълно.

– Но тогава къде се намират?

– Вероятно нейде във вилата. В някое секретно скривалище.

– Единственото секретно скривалище е един сейф. Знам това от баща си.

– Значи в сейфа са.

– Сейфът е празен.

– Вие имате ключ от него?

– Да, разбира се, баща ми го беше оставил в Лозана.
– Тогава са някъде другаде. Например в зимника.
– Тази вила тук няма зимник. Зимник има моята вила в Лозана. Но ако смятате, че не съм в течение на туй, което се намира в собствената ми вила...

– Значи досега сте живели там?

– Не съвсем. Живеех повече при една приятелка. Къщата ми е на доста усамотено място и, искрено казано, ме е страх да оставам там сама, особено вечер. Затова живея в апартамента на една приятелка от пансиона. Там съм записана, там получавам кореспонденцията си, доколкото жена като мене има някаква кореспонденция...

– И все пак брилянтите съществуват – повтарям, за да я отклоня от тия битови подробности. – И тъкмо на туй се дължи оживлението около вас и около вашия дом. Без да говорим за убийствата...

– О, да, моля ви, нека не говорим за убийствата.

– Съгласен съм. Ще говорим за по-чисти и невинни неща. А има ли нещо по-чисто и невинно от един разкошен брилянт?

– Може би – не. Вие по-добре знаете. Но трябва да ви призная, че скъпоценните камъни съвсем не ме интересуват. И ако тия камъни не са легенда, а реалност и някой ден попаднат в ръцете ми, можете да бъдете сигурен, че тукатси ще ги продам на първия срещнат бижутер.

– А защо? Нима имате нужда от пари?

– Съвсем не, поне що се отнася до личните ми нужди. Баща ми ме е осигурил напълно с доживотна рента. Но ако имам една голяма сума, една наистина голяма сума, ще построя в Лозана на брега на езерото светъл и слънчев детски дом. Вече съм избрала дори мястото – голям парк с поляни и високи дървета. Вие правилно отгатнахте: в тия пансионни прекарах невесело детство, и то, забележете, в доста скъпи пансиони. А какво ли е детството на бедните деца? Моят дом, ако някога все пак го построя, ще бъде само за бедни деца.

– Мечтата ви е благородна – признавам. – Но за да стигнете до тая красива мечта, вие навярно сте имали известни надежди.

– Познахте – усмихва се тя едва-едва. – Но понеже говорим за мечти, какво бихте направили вие сам, ако получите шепа брилянти?

– Нямам никакъв интерес към камъните.

– А към паричната им равностойност?

– Също.

– И ако ви попаднат, бихте ги хвърлили просто на улицата?

– Не, разбира се. Но на драго сърце бих ги отстъпил на този, който

има по-голямо право над тях от мене.

И понеже улавям погледа ѝ, един детински недоверчив поглед, бързам да допълня:

– Знам, че това може да ви звучи невероятно, обаче то е самата истина. Кое то още не значи, че съм съвсем безкористен. И ако нашият сегашен разговор продължи със същата искреност, с която е започнал, мисля, че ще мога да ви доверя накъде точно е насочен интересът ми.

Тя отново ме поглежда, ала сега недоверието в погледа започва да се разсейва. И сякаш за да оправдае изцяло очакванията ми, произнася просто:

– Аз знам за тия брилянти, мъсою Лоран. И не от кварталните ключки, а от баща си. И тъкмо на това са се градили надеждите, за които сам споменахте. Защото още преди години, когато чух за камъните, реших, че ще направя с тях нещо, което да осмисли живота ми.

– Намерението ви е достатъчно благородно, за да ви даде предимство сред останалите претенденти – признавам.

– Мисля, че предимството ми е осигурено и от закона за наследството – усмихва се наново тя.

– В известен смисъл – да, а в известен смисъл – не – смънкавам. – Не знам какво ви е разказал баща ви, но историята с тия брилянти е всъщност доста заплетена...

– Баща ми не е навлизал в подробности. Казал ми е просто, че един ден ще наследя от него кутийка с камъни, която да възнагради напълно самотата, на която съм била обречена... Горкият... Той си въобразяваше, че за мене тя е страдание...

– Нима самотата не ви подтиска?

– Съвсем не. Ако нещо ме плаши, то не е самотата, а общуването. И ако съдите само по външната ми бързивост, може да стигнете до съвсем погрешни изводи. Аз съм страшно необщителен човек, мъсою Лоран.

– Но всеки има нужда от общуване.

– Аз също. Обаче с децата. И ако държа да получа това, което ми се пада по закон, то не е за да трупам лихви в банката. Само че ако съдя по намеците ви, правото ми над камъните, изглежда, съвсем не е тъй безспорно, както твърдеше баща ми...

– Не съм казал това – бързам да възразя.

– Недейте да ме успокоявате. Искам да чуя самата истина. И ако действително тия брилянти не ми се полагат, можете да бъдете уверени, че няма да посегна на тях, дори ей сега да ги сложите пред мене тук, на тази маса.

– За жалост не съм в състояние да сторя това. Мога обаче да ви разкрия истината. Това са десет брилянта с изключителна стойност, от които баща ви не твърде отдавна е продал най-малкия, тъй че в момента камъните са девет. Някога те са принадлежали на един гръцки милионер, но нацистите са го ограбили, а сетне са продали плячката на баща ви, който може би дори не е знаел произхода на камъни те...

– И все пак те са крадени...

– Е, да. Но някогашният собственик отдавна е мъртъв, а наследници също липсват, следователно няма никакъв законен претендент, като оставим настрана, че и времето е покрило цялата тая история с давност...

– И все пак те са крадени... – повтаря сякаш на себе си младата жена.

– Обаче не са крадени от баща ви. И баща ви е платил за тях навярно доста солидна сума...

– Наистина... – произнася тя отново, сякаш на себе си. – Може и да сте прав... И все пак трябва да призная, че подир вашия разказ тия брилянти изведнаж помръкнаха в очите ми...

„Също като белия сапфир на Розмари“ – минава ми през ума.

– Щом сте решили да ги използвате за едно толкова благородно дело, няма никакви причини да помръкват – казвам решително. – Нима е по-добре да попаднат в ръцете на мошеници и алчни хора?

– Дано да сте прав – отвърща тя все още с нотка на колебание.

После се сеца да запита:

– А каква е целта на вашите интереси?

– Ще ви отговоря направо, понеже вече ви вярвам и понеже сте българка...

– О, българка! Силно казано – усмихва се тя с анемичната си усмивка. – Никога в живота си не съм виждала България.

– А не бихте ли искали да я видите?

– За какво да я виждам? Нищо не ме свързва с тая страна. Нито обичам да пътувам. Всяко пътуване е едно разочарование. Както и всяко познанство. Както и всяка промяна. Отдалече нещата винаги изглеждат по-хубави. И светът е по-хубав, когато го гледаш през прозореца на стаята или през прозореца на телевизора. Реалността е винаги по-грозна от изображението. В реалността има винаги неудобства – жегата или студ, неприятни миризми или досадни мухи, напразна умора и излишно изпотяване.

Тя замълчава. Сетне отново се сеца:

– Бяхте почнали да разказвате нещо...

– Да: за собствените ми интереси. Един човек, ще ви кажа направо – един бивш полицай, е оставил някога на съхранение у баща ви някак-ви списъци. Баща ви ги е взел просто тъй – за да направи услуга на своя стар познат. Само че познатият отдавна вече е умрял, а списъците са още налице и ако попаднат в нечисти ръце, биха могли да създадат доста неприятности на хората, чиито имена фигурират в тия книжа.

– Искате да кажете, че именно тия книжа са ви нужни...

– Точно така. Само че нямам понятие къде се намират и понеже те са съвсем безполезни за вас, както и за всеки друг освен за някой злосторник, бих ви замолил, в случай, че ги намерите...

– Не е нужно да ги намирам – прекъсва ме Виолета с най-банален тон. – Аз знам къде се намират. В случай, разбира се, че са тъкмо това, което търсите: едни тънки и тесни листа, върху които са написани разни български имена.

– Предполагам, че са именно тия листа – кимам, като се старая на свой ред да задържа гласа си в амплитудата на баналните интонации.

– Можете да ги имате още утре. Те са в банковия сейф на баща ми. Но, уверявам ви, в тоя сейф няма нищо друго освен стари книжа без значение.

– Нищо друго не ме и интересува – промърморвам.

– Тогава можем да прескочим още утре до банката – предлага тя, явно доволна да ми бъде полезна с нещо, което за самата нея няма никаква стойност.

– Чудесно. Само трябва да го направим тъй, че ония хора, които са толкова любопитни към вас, да не ни усетят. Банка... Сейф... Това за тях е достатъчно, за да стигнат и до следващата мисъл: брилянти.

Тя кима мълчаливо. Сетне изведнаж гениалната идея я спохожда. Бръква в чантата си и ми подава малък секретен ключ:

– В такъв случай най-добре е да отидете сам. Ето ви ключа. Не забравяйте обаче и мотото: „Зебра“. В тая банка вместо цифров шифър използват мото.

Промърморвам неизбежното мерси, поемам с безразличие ключа и го пъхвам в джоба си, все още неспособен да повярвам в станалото. Толкова сложни комбинация, толкова слухтене и дебнене, толкова сблъсъци и рискове, за да дойде един момент, когато някакво невинно същество в няква натъпкана с бабешки шапки сладкарница ще бръкне небрежно в чантата си и ще ти предаде ключа към секретната архива.

Жената дори не можеше да допусне, че тия мизерни бумажки струват

повече от всички брилянти, защото с тях е свързано спокойствието на милиони хора и на цяла една страна. Но какво я интересуваше нея тази страна, за която само бе чувала и която дори не изпитваше желание да види.

– Разбирам ясно, че не ви правя бог знае каква услуга – долавам като в сън гласа на Виолета. – Но все пак смятам не толкова заради услугата, колкото зарад приятелските чувства, че при нужда и вие ще проявите отзивчивост.

– Разчитайте на мене – казвам. – Няма да позволя косъм да падне от главата ви.

И кимам към полуголата келнерка за сметката.

* * *

Пропуснах да кажа, че днес е петък. И както винаги в този ден и този час, аз се намирам на терасата на две крачки от онзи фатален Кирхенфелдбрюке, който снощи едва не бе прибавил към многобройните си други исторически особености и още една: лобно място на вашия предан... но нека прескочим личните имена.

Дните вече са значително по-дълги, даже твърде дълги, понеже сме в началото на юни и в този час още съвсем светло и ми се ще да погледна през парапета, да зърна на долната площадка Боян, маскиран като хипи. По начало това не е тъй трудно, понеже в този късен следобеден час и в този петъчен ден терасата е пуста, ако не се брои един-единствен разхождащ се лениво под дърветата възрастен гражданин. Само че за беда тъкмо в уречената минута гражданинът е на две крачки от обичайното ми място до парапета, така че за да не пропусна емисията, налага се да седна на близката скамейка.

Писалката изпращава предупредително и аз долавам гласа. Само че това не е гласът на Боян:

– Вашият приятел не може да дойде по здравословни причини – изгравва неприятно чуждият глас в предавателя. – Той лежи пребит до входа на асансьора в долния град...

– Прието – отвръщам и с облекчение виждам, че възрастният е освободил площадката и е продължил към моста. – Имам да предам нещо важно...

При тия думи правя няколко скока и се озовавам до парапета. Долу, точно на мястото, дето трябва да се намира Боян, сега седи слаб, нисок мъж, чиято фигура ми е смътно позната.

Не знам дали е време за подобни разсъждения, но дължа да

отбележа, че в рефлексите на поведение съществуват стереотипи, които, колкото и да са смислени от практическа гледна точка, са опасни именно защото са стереотипи. Затуй, преди да постъпиш по даден начин, винаги трябва да прецениш дали противникът не очаква да постъпиш тъкмо така и да е изградил плана си точно върху тая възможност.

Какво прочее очаква в случая противникът от мене? Да се затека към асансьора и да хлътна в примката? Или да скоча върху този долу и да хлътна в примката? И не са ли и двете тия действия еднакво рисковани, професионално погледнато? Кажете, не са ли глупави, професионално погледнато, обръщам се мислено към Любо. Обаче Любо мълчи и гледа замислено надолу, там, дето би трябвало да се намира Боян. Аз също бих мълчал на негово място, ако се касаеше за сина ми.

Но макар и да не се касае за сина ми, нямам сили да стоя в бездействие и да обсъждам нещата между себе си и себе си, и то професионално погледнато. И мисълта, че ще оставя да свършат с момчето, точно тъй както бяха свършили и с баща му, така ме задавя, че ми иде да изляза от кожата си. И понеже не мога да изляза от кожата си, изхвърквам от площадката. Изхвърквам и от три метра височина връхлитам онзи, засанал долу.

В първия миг имам впечатлението, че съм го смазал, ала после се оказва, че не съвсем. И за да избягна възможните и съвсем излишни в момента лудории от негова страна, забивам един юмрук в лицето му. Смугло лице с големи очи и нещо женствено в израза. Лицето на Тим или Том. Тия двамата постоянно ги бъркам.

– Кой те изпрати? – питам полугласно, като сграбчвам метиса за врата.

– Не мога да кажа – изхърква оня.

– Тогава ще умреш. И то още тук. И още сега.

И за доказателство стискам малко по-силно тънкия врат. Големите очи на Тим или Том стават още по-големи и тъй изпъкнали, сякаш ще изскочат навън. Отпускам ръчните си клещи, за да му дам възможност да говори, и отново прошепвам:

– Кой те изпрати?

– Господарят.

– Ралф Бентън?

Метисът свежда утвърдително тежките си клепачи.

– Къде е Боян?

– Нямам понятие. Никога не съм го виждал. Казах това, което ми казаха да кажа – бърбори Том или Тим вече по-охотно с отчаяната

мисъл, че мокър от дъжд се не бои.

– А къде трябваше да стои човекът, комуто предаваш?

– Нямам понятие – повтаря онзи. – Казаха, някъде на двеста метра наоколо. Казаха да предам това, което ми казаха.

„Виждаш ли? – струва ми се да чувам най-сетне гласа на Любо. – Момчето не е издало нищо. Просто са го проследили и са видели къде стои и кога. А после са го пипнали и са му отнели апаратчето. Но момчето не е издало нищо.“

„Мълчи сега – казвам му. – И не ми пречи на работата. Тия неща друг път ще ги обсъждаме.“

Но аз също съм доволен, че Боян не е проговорил. И че рефлексът не ме е излъгал. Щеше да ме излъже, ако бях тръгнал към асансьора. Човекът, когото съм сграбчил за врата, продължава да върти уплашено големите си очи. Отпускам леко ръчните си клещи, за да може да диша. В този момент той непременно трябва да диша. И колкото по-дълбоко, толкова по-добре. Защото, додето го държа с една ръка за шията, аз притискам с друга в устата му една от вече познатите ампули с упойващ газ. Сетне го затырям на завет под близкия храст и бързо поемам по посока на Беренплац.

Десет минути по-късно спирам волвото на две крачки от терасата, изчаквам подходящия момент, сграбчвам все още тънещия в сладка нарकोза Тим или Том и без много церемонии го натъпквам в багажника. Добре, че са ми пратили този метис, достатъчно слаб и лек за манипулиране, а не някой исполин от типа на оня с шоколадения костюм. Не е чудно исполините да са в момента на привършване. Особено след снощния мач. Кое то не значи, че в най-близко време запасите няма да бъдат попълнени.

И тъй: Ралф Бентън. Моят тих и порядъчен съсед. Моят привичен партньор в тия сънни домашни карета. Дошло е значи време да преминаем към една по-друга игра. И то вече с открити карти.

Връщам се обратно в квартала край главната улица и спирам колата пред първата срещната телефонна кабина. Набирам номера и изчаквам познатия въпрос и познатия глас:

„Лоран е, драги приятелю“ – съобщавам.

„А, Лоран! Тъкмо мислех да ви се обадя. Какво бихте казали за един малък бридж?“

„Чудесна идея, макар и не съвсем навременна. Бих предпочел един малък разговор на четири очи.“

„Знаете, че за вас на всичко съм готов“ – отзовава се меко Ралф.

„Само че преди това трябва да ми предадете онзи момък, когото не знам защо сте пребили. В противен случай ще се наложи и аз да прибягна до известни санкции над вашия Тим или Том, който понастоящем се задушава в багажника ми.“

В слушалката се раздава късият тих смях на американеца:

„Е, значи аз съм по-милосърден от вас. Човекът ви се намира не в багажника, а в гаража ми. И съвсем не е пребит. Така че минете да си го приберете, когато обичате. Като не забравите, разбира се, да ми върнете прислужника. Трябва да ви кажа, че без този прислужник съм съвсем безпомощен.“

Закачам слушалката и се мятам на волвото. Потеглям обаче не към Кирхенфелдбрюке, а към съседния мост, макар да не допускам, че противникът е толкова тъп, та да повтори два пъти поред един и същи номер. Въртя известно време безцелно по най-различни улици, колкото да се убедя напълно, че съм свободен от нежелана компания, сетне спирам в малка пресечка, излизам на друга, намирам сградата и с асансьора – почва да ми прилошава вече от асансьори – възлизам до най-горния етаж.

– Ти луд ли си! – прошепва стреснат Борислав, когато, отворил вратата, се сблъсква с мене.

– Стремя се да не стигам дотам – промърморвам, като го избутвам навътре, и блъсвам вратата зад гърба си. – Дай нещо за пиене!

Той ме въвежда в уютния си хол, горе-долу като моя, но без този отморяващ зелен цвят на тапетите, слага на масата бутилка уиски и тръгва за помощните материали.

– Остави – спирам го. – Ще мина и без лед. Няма време.

Наливам си два пръста от медикамента, изпивам го на един дъх и съобщавам:

– Боян хлътна. Отивам да го отървавам. Срещата е след половин час във вилата на Ралф Бентън. Вероятно Бентън е шеф на цялата компания. Затуй до сега е стоял в сянка.

Наливам си още един пръст, колкото да не стоя без работа, и добавям:

– Друго. Ето ти този ключ. Мотото е „Зебра“. Банката е Кантонал банк. Сейфът е на Ганев или, ако щеш, на дъщеря му. Вътре се намира втората част на досието: имената. Измъкваш я утре, още рано заранта, и я изпращаш по предназначение. И още нещо: трябва ми справки за една вила в Лозана. Регистрирана е вероятно на името на Горанов или на дъщеря му. Издири строителната фирма, а също и другата – при тия

думи правя многозначителен жест – в случай, че има такава. И в случай, че има такава, намери човек, способен да свърши работа.

Изпивам споменатата вече добавка и подхвърлям просто за уточнение:

– Боян, разбира се, ще го върнеш! А сега да изчезвам!

Борислав не е продумал ни дума, защото всичко е ясно и без думи. И макар по лицето му да личи, че подир толкова дълга раздяла копнее за приятелски разговор, едничкото, което най-сетне казва, е от значение само професионално погледнато:

– Значи комбинацията с колата остава същата?

– Същата: редът на улиците по реда на дните.

Стискам му ръката, потупвам го бащински по рамото, макар да е почти на моите години и да ме надвишава на ръст с една дреболия от няколко сантиметра – чудесен партньор за Флора, трябва някой ден да му го кажа – и изхвърквам навън.

* * *

– Доведете младежа! – нарежда късо Ралф на шофьора.

И като се обръща към прислужника, застанал ни жив, ни умрял до мене, подхвърля:

– А вие вървете оттатък!

После добавя любезно по мой адрес:

– Сядайте, Лоран. Какво ще пиете?

– Същото, което и вие, Бентън. И по възможност от същата бутилка.

– Какъв бич за новите времена... – промърморва меланхолично американецът, като се отправя към количката с напитките.

– Кое по-точно?

– Мнителността.

– Обичайна предпазливост, драги, нищо повече. И съвсем естествена, струва ми се, след като вчера по обяд вашите хора се постараха и донейде успяха да ми нанесат побой, снощи се опитаха да ме убият, а днес отвлякоха младия ми приятел.

– Неизбежни служебни процедури, Лоран. Знаете, че не аз съм ги измислил. Аз съм само един чиновник. Също както вие. Едно безлично звено в системата. И което няма право на приятелски чувства.

Той говори с обичайния си тих глас, един апатичен глас, който едва ли е способен да изразява нещо друго освен спокойствие и безучастие. Също като черните меланхолични очи, с тоя странно отсъстващ

поглед, сякаш скрит в полумрака под клепачите. Също като ленивите жестове, с които налива на двама ни по чашка калвадос.

– За ваше здраве, Лоран!

Готов съм да му кажа нещо по въпроса за здравето, ала в тоя момент шофьорът въвежда Боян. За щастие цял-целеничък. И без видими следи от телесни повреди. Момъкът ми отправя бегъл поглед, в който предаността е примесена с чувството за вина, и свежда очи. Искане ми се да му подхвърля нещо ободрително, но усещам, че гърлото ми е свито. Беше тръгнал тъй доволен от сериозната си задача и тъй щастлив, че ще заслужи доверието, и едва потеглил, се бе провалил. Ще ми се да му кажа, че трябва да свикне да преглъща огорченията... че иначе няма да стигне и до победите... че тия неща всекиму могат да се случат и не са чак толкова фатални. Но какво мога да му кажа в тая вила на ЦРУ и пред тоя човек на ЦРУ, който ни наблюдава флегматично през полуспуснатите си клепачи.

– Хайде, тръгвай си – промърморвам. – Прибирай се и не се безпокой.

„Прибирай се“, това значи връщай се в страната и Боян го знае, както знае, че няма да се върне като победител. Той ме поглежда още веднъж, посрамен и угнетен, и само кима с глава.

– Не се безпокой – повтарям, за да му вдъхна малко кураж. – Никой не е умрял.

И вдигам ръка за сбогом. А той поема към изхода с тия мудни инертни стъпки, с които крачат победените.

– Вашите хора, изглежда, са чувствителни – установява Бентън, когато оставаме сами.

– А вашите не са ли?

– Разбира се. Но най-вече към болката. Допускам, че това е един плюс. Нашият занаят не е за сантиментални хора.

Не намирам за нужно да възразявам. Американецът също мълчи и аз използвам паузата, за да премисля още веднаж следващия ход. Рискован ход. Но от друга гледна точка – не чак дотам. Двете части на досието, включително и най-важната, са вече осигурени за Центъра. Боян ще поеме обратния път. Борислав е във от подозрение. И едничкият залог в тая игра с открити карти остава собствената ми персона, А когато рискуваш само себе си, играта върви по-леко. Иначе е все едно, като че играеш с държавни средства.

Американецът стои прав, навярно за да не мачка излишно новия си костюм в цвят кавяр, и небрежно облегат на камината, търпеливо чака.

Той знае много добре, че не съм дошъл само за размяната на пленниците, но държи да ми покаже, че не бърза. Аз също не бързам. Особено дето сме тук, в тази екипирана от ЦРУ сграда. Искам да кажа, екипирана с подслушвателни апаратури.

– Не знам трябва ли да ви благодаря за станалото, или мога да си тръгна и без тия светски етикеции – избъбрям, като ставам.

Бентън ме поглежда с едва доловим нюанс на изненада и уловил погледа му, аз правя красноречив жест към вратата в смисъл „нека излезем навън“. Сянката на учудване в черните очи се заменя от сянка на насмешка, но все пак той кима и ние тръгваме заедно към изхода.

– Надявам се, не сте замислили някой глупав трик – подхвърля американецът, когато излизаме на асфалтовата алея.

– Бъдете спокоен – отвърщам. – Тия неща са ваш монопол. Искам просто да избягна апаратурите, с които навярно ви подслушват. Защото у вас, ако се не лъжа, системата е именно такава, нали: всеки подслушва другия.

– Не се грижете за системата ни. В случая тя е съвсем без значение. Не вярвам ние с вас да имаме да си кажем такива неща, дето не бива да стигат до трето лице.

– Ще се убедите, че се лъжете, Бентън. И то само след няколко минути. Една малка разходка из гората – и готово. Освен ако се боите от тъмното.

Той не си дава труд да отговори и ние поемаме бавно нагоре по алеята. Разбира се, не е чак толкова тъмно, та да те побият тръпки и флуоресцентните лампи, макар и поставени доста нарядко, достатъчно ясно осветяват пътя ни.

– Вие имате късмет, Лоран... – промърморва по едно време американецът.

– Това и други са ми го казвали, но за жалост без валидни обяснения.

– Имате късмет, че ви надуших много късно... Че тия разни жени отвлякоха вниманието ми и много късно ви засякох... Иначе отдавна вече щяхте да сте във от играта...

– А вие какво щяхте да спечелите? Щяхте само да развалите карето ни, това мило и тихо каре, и да се лишите от предстоящия разговор.

И като снишавам тона, казвам:

– Искам да ви предложа нещо, Бентън. Но за да ви го предложа, трябва най-първо да знам от какво всъщност се интересувате – от брилянти или от досиета...

– От целия пакет – отвръща също тъй тихо Ралф и без секунда забавяне, сякаш отдавна е очаквал репликата.

– Ако разполагах с целия пакет, нямаше да бъда вече тук и да водя разговори с вас – забелязвам. – А и на вас, мисля, целият пакет не ви е нужен. Нужни са ви камъните.

– На мене лично, да! – потвърждава американецът. – Само че аз имам и шефове.

– Вижте, Бентън: вие сте професионалист, значи трябва да ви е ясно, че тия досиета вече не струват много нещо, след като ние сме в курса на нещата.

– На мене лично ми е ясно. Само че аз имам и шефове.

– Стига сте ми тикали в носа тия ваши шефове – промърморвам с нотка на раздразнение.

– Вие също сте професионалист, а все пак, изглежда, не разбирате – произнася спокойно събеседникът ми. – След като този малък, но така добре организиран информационен център бе разнебитен от необмислените действия на Гораноф, след като Пенеф на свой ред се провали, след като стана ясно, че най-различни сили по различни подбуди са проникнали в един до вчера строго законспириран сектор, съвсем естествено е моите шефове да настояват за една поне частична реабилитация на службата ми. И тази реабилитация ще трябва да я заплатите вие. Вие лично, а не някой дребосък като онова ваше хипи. И понеже няма с какво друго да я заплатите, ще се наложи да ви вземем живота.

Думите, макар и лишени от евтини заплашителни интонации, звучат достатъчно сериозно, но аз все още не знам доколко са наистина сериозни и доколко Ралф се старее – както е редно в началото на едрия пазарлък – да ми внуши да не си придавам излишна тежест, защото един човек пред прага на гибелта няма особена тежест.

Ние сме стигнали до заобления хребет и от едната му страна, долу в ниското, почива мирно кварталът на вилите, осеян с лампи, хвърлящи къси ярки лъчи върху гъстата листовина на дърветата. А от другата страна тъмнее гората, в която осветената пътека се разтяга като някакъв глух и пуст коридор. Тръгваме бавно по тоя коридор, додето стигаме първата скамейка, онази същата, където бях заварил Виолета с малкото мече в скута.

– Можем да седнем – предлагам.

Ралф поглежда подозрително дървената седалка, попипва я гнусливо с ръка, сетне промърморва:

– Защо не! Сядайте.

Сядам прочее, додето той остава да стърчи до скамейката, за да не би случайно да изцапа тоя великолепен сив костюм с цвят кавяр.

– Вие знаете много добре, Бентън, че да пречукате един или двама като мене, това не е никаква реабилитация. И като разумен човек навярно разбирате, че една показна реабилитация е празна работа и че единствено съществена е печалбата.

– Вие сте упорит човек. Не чухте ли: имам шефове. А вие знаете, че в система като нашата това решава всичко.

– Нищо не решава. Прибирате брилянтите и изчезвате.

– Не говорете глупости – отвръща той.

Сетне поставя безупречната си черна обувка на седалката, вглежда се в нея и вдигнал ненадейно очи към лицето ми, запитва:

– А вие имате ли диамантите?

– Засега не.

Американецът се засмива с късия си невесел смях.

– Така и предполагам.

– Не бързайте да предполагате. Уверен съм, че в най-близко време наистина ще разполагам с тях. И то само заради удоволствието да ви ги предложа.

– И те ще бъдат вероятно от рода на тия, дето вече ги предложихте на Пенев.

– Не съм предлагал нищо на Пенев.

– Не ви вярвам. Но това в случая е без значение... И по кой начин смятате да си осигурите брилянтите?

– По най-простия: като бръкна в скривалището.

– Надявам се, че това не е онуй скривалище, дето вече доста хора бъркаха...

– Не, разбира се. Нямам предвид сейфа в хола на Горанов.

– А какво имате предвид?

– Нещо, което никой не подозира. Никой, включително и дъщерята на Горанов, която вашият Кьониг идва да обсажда с хитроумните си въпроси. Но съгласете се, че да ви разкрия скривалището, това би значело да ви дам брилянтите. Казах вече: готов съм да ви ги дам. Но не срещу пирони. За вас – брилянтите, за мене – досиетата.

– Изключено – поклаща глава Бентън. – За мене – целият пакет, за вас – останалото.

И за да намекне по-ясно кое е това „останалото“, той прави красно-речив жест към слепоочието си, сякаш си пуска куршума.

Изобщо преговорите започват тегаво и всеки предявява

максимални претенции, ала това е съвсем естествено, защото в подобна сделка винаги трябва да пледираш за максималното, ако искаш да изтъргнеш от партньора минималното. Най-сетне, изморен от безплодните пререкания, американецът благоволява да стъпи на по-здрав терен:

– Чувайте, Лоран: дори да ми предложите наистина тия хипотетични диаманти и дори да съм готов да ви върна жеста, това едва ли ще ви задоволи по простата причина, че не разполагам с досиетата.

– Искате да кажете „с целите досиета“ – поправам го.

Той ме поглежда малко по-остро от обичайното и кима:

– Значи сте в течение...

– Напълно. Мога дори да ви доверя, че единият фрагмент от бумагите е вече в ръцете ми, макар и под формата на фотокопия.

И понеже отново вдига глава и ме стрелва с поглед, бързам да добавя:

– Само не се възпламенявайте. Не съм дотам лекомислен, че да ги нося у себе си. Обаче вие имате останалите два фрагмента...

– Може би – отвръща уклончиво Ралф. – Но аз лично в момента разполагам с един-единствен.

– Имената?

– Не, кадровите бележки.

– Това е почти нищо – промърморвам.

– Това е всичко – разтваря ръце в красноречив жест американецът.

– И забележете, засега аз още съвсем не мисля да ви предлагам тия фрагменти.

– Искате да ме убедите, че се скъпите дори за тия дреболии без значение? И че не бихте ги разменили срещу едно съкровище за милиони долари? Вие просто не се чувате какво говорите, Бентън.

– Бих ги разменил може би – подхвърля събеседникът ми. – Обаче само при едно условие: моите негативи срещу вашите негативи плюс брилянтите.

– Вие ставате прекалено алчен, драги.

– Съвсем не. Просто приемам условията ви. Защото вие няма да почнете да отричате, че негативите, които бихте ми предали, са копия. Вярно е, че и моите също са копия. Но за вас копия или не, това е без значение. А аз, с двата фрагмента на ръка, ще мога поне отчасти да задоволя началството.

– Не, вие наистина сте ненаситен – произнасям със сянка на скръбно примирение.

– Аз съм великодушен, Лоран. Иначе в този час вече щяха да ви

правят аутопсия. Вие нанесохте вчера побой на двама мои хора, докато други четирима се лекуват в болницата от тежки обгаряния. Без да смятам днешното ви издевателство над Том. За всяка една от тия лудории вие напълно заслужавате по един куршум. А вместо туй, както видяхте, аз най-галантно освободих вашия хлапак и дори стигам дотам в своята мекушавост, че седя сега тук, в гората, и беседвам с вас. Не, моето великодушие наистина минава отвъд пределите на здравия разум. Но какво да се прави – характер.

– Вие така ме разнежихте, Бентън, че съм готов да отстъпя. Добре: дайте ми негативите в качеството на малко капаро и да смятаме, че сме се разбрали.

– Аз не работя с капаро – поклаща глава американецът. – Ще получите копията точно в мига, когато и аз получа брилянтите.

Той отново ме поглежда, ала този път погледът му е добил обичайната си сънливост:

– И все пак в сделката има едно капаро. Само че от ваша страна. И това сте вие. Не си въобразявайте, че имате дори и най-малкия шанс да офейкате. Нито да вършите някакви лудории. От тази вечер вие сте под карантина, Лоран. И макар може би да не го забелязвате, дори и в тоя момент сте под карантина.

Не правя глупашки опит да се оглеждам. Нямам основание да се съмнявам в думите му и мога да бъда почти уверен, че нейде в съседство верният Тим или някой от този род се е притаил с пистолета си, предвидливо съоръжен със заглушител, или стиска някой от тия ножове, които напоследък тъй често се забиват в гърбовете на съседите ми.

– Ваша работа, Бентън – произнасям примирено. – Само че, мисля, вече ви казах: за да сложим ръка на брилянтите, трябва да стигнем до скривалището. А за да стигна по-бързо до скривалището, ще ви моля да не ми се пречкате. Упражнявайте карантината си, но не ми се пречкайте и не ме въвличайте в боксови мачове. Не мога да искам от вас да изоставите тия старомодни методи, те са станали ваша втора природа, обаче, моля ви, не ме обременявайте с тях поне следните няколко дни.

– Аз съм мек човек, както знаете – признава Ралф неохотно, сякаш е принуден да разкрие ахилесовата си пета. – И не държа да ви развалям физиономията. Но това зависи и от вас. Придържайте се към правилника и никой няма да ви се пречка.

Той натиска копчето на кварцовия си часовник и забелязва:

– Развалихте ми вечерта с тия ваши пазарлъци. А можехме да направим едно предпразнично каре с онези две пепелянки.

– О, „пепелянки“!... Вие сте прекалено жесток спрямо тия две безпомощни жени.

– Имате пълно основание да ги щадите – съгласява се американецът. – Ако не бяха те, да ми отвлекат вниманието с дивотиите си, вие отдавна вече щяхте да фигурирате в графата на покойниците.

– Не се притеснявайте – отвръщам, като ставам. – Има време за всичко. За всичко и за всички.

И ние бавно потегляме назад към тихия и мирен квартал, където в този момент може би две жени сънуват прекрасни и страшни сънища, изпълнени с мрачни кошмари и сияйни брилянти.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Розмари не спи. Тя седи на дивана на обичайното си място и в обичайната си поза, кръстосала разголени крака и обърнала лице с напрегнат израз към вратата, дето в тоя миг се появявам.

– О, Пиер! Как ме изплашихте.

– Не ме ли очаквахте?

– Цяла вечер това правя: очаквам ви. И си ям нервите. Помислих, че пак са ви нападнали... че може би даже няма никога да ви видя.

Петте или шестте недопушени цигари в пепелника потвърждават думите ѝ. Обикновено такава е нейната порция за целия ден.

– Излишно се безпокоите, мила. Покушения не стават всяка вечер. Даже и в нашия мирен Берн.

– Вие сте едничкият човек, на когото мога да се осланям, Пиер! Дори тази Виолета се оказа една малка неблагодарница...

Вдигам предупредително ръка, за да я приканя да смени плочата, и забелязвам без връзка:

– А вашите приятели импресионистите? Портретуването на мига или как беше там? Изобщо неуловимото и вечно променливото...

– Напоследък промените са предостатъчни и тук, около нас – отвръща жената. – За жалост всички до една не твърде приятни.

– Вината е наша: не знаем да се радваме на живота – произнасям дълбокомислено. – Какво ще кажете за една разходка тия дни до Женева?

Тя ме поглежда изненадано, дешифрира настойчивия ми поглед и отвръща:

– Защо не! Тъкмо ще видя татко.

„Татко Грабер“, поправам я наум, но премълчавам и поемам към кухнята. Розмари обаче ме сподиря и понеже усещам, че ще се пръсне от желание да ми каже нещо, подминавам кухнята и излизам в градината през черния вход.

– Защо тази вечер се държите като смахнат? – пита тя, като снишава глас, респектирана от затворническия ми жест. – И какви са тия странни мимики? Нима мислите, че ни подслушват?

– Сигурен съм.

– И откога?

– Вероятно от смъртта на Пенев. Оттогава нещата твърде много се

сгъстиха.

– А какво е това пътуване до Женева?

– Не мога да ви кажа нищо, преди да се изясни едно друго обстоятелство.

– Ще ме карате пак да си ям нервите...

– Защо ще си ядете нервите? Дайте по-добре да хапнем пържени яйца с шунка.

Пътуването се осъществява чак в сряда заранта, тъй като едва вторник вечер намирам лаконичното указание на Борислав в тайника-волво и трябва да предприема отегчителни двучасови маневри, додето се отърва от поредния си брояч. Бентън е изпълнил обещанието: никой не ме закача, ала за сметка на туй неотстъпно съм броен. Тъй че отскубвам се от наблюдението само за няколко минути, а сетне отново и съзнателно се напъхвам в полезрението на брояча, за да не предизвиквам излишни съмнения.

Сряда според поверието също е лош ден, понеже е точно средата на седмицата. Само че ако се вярва на поверието, понеделник е още лош, без да говорим за вторник, чието мрачно реноме не се нуждае от коментари, както и за четвъртък, а най-вече за черния петък, тъй че трябва да стигнем до събота и неделя, които пък са почивни дни.

Примирявам се прочее с нерадостната прогноза за срядата и предлагам на Розмари да вземем нейната кола. Този червен Фолксваген е наистина доста фрапантен, обаче тъкмо това най-добре ще покаже на преследвачите добрите ми намерения. Да се надяваш, че с такава алена кола ще се стопиш в движението, е все едно, като да разчиташ, че можеш да скриеш камила сред стадо гъски.

– Вашето волво повредено ли е? – осведомява се жената, додето забърсвам предното стъкло на фолксвагена.

– Съвсем не. Боя се дори, че е снабдено в мое отсъствие и с някоя добавъчна част.

– А какви са гаранциите, че и аз не съм обект на подобно внимание?

– Гаранции няма. Но имам чувството, че напоследък някои хора са загубили интерес към вас, мила. А дори, боя се, и към Флора.

– Включително и вие? – възкличава тя с присторено учудване.

– Знаете добре, че моят интерес винаги е бил насочен към един-единствен обект. Аз не съм импресионист.

Заранта е слънчева и обещава топъл ден, което може да е добро, а също и недотам добро в зависимост от степента на топлината. Оставям

на Розмари грижата да се оправя с колата, която в края на краищата е нейна, а не моя, ала все пак я предупреждавам да не превишава без нужда скоростта и изобщо да не създава впечатление, че бягаме от нещо.

Въпросното „нещо“ аз го виждам достатъчно ясно в огледалото на ретровизора и то е конкретизирано в черния и елегантен като лачен чепик ситроен, който с привидна нехайност ни следва от разстояние.

– Това дразни... – промърморва Розмари, забелязала също ситроена.

– Само в началото. Само докато свикнете. А сетне се превръща в привичка. И дори се засягат, ако няма никой подире ви. Чувствувате се обиден и пренебрегнат.

– Имам впечатлението, че вие отдавна сте свикнали.

– Не съм запазил спомен за началната дата.

– Изобщо аз нищо не знам за миналото ви, Пиер. Онази вечер, когато чаках да се върнете, изведнаж си помислих, че ако не се върнете, така и ще си отидете от живота ми, без да съм научила нещо за вас. Странно наистина: живееш дълги месеци с един човек, под един покрив, в едно легло, а не знаеш нищичко за него, за миналото му, за детството...

– Какво има да знаете за детството ми, когато нямам детство – отвърщам небрежно. – Аз съм едно подхвърлено дете, израсло в сиропиталище, а не като вас – в заможено семейство.

– О, заможено семейство! – обажда се тя подигравателно. – Това е просто част от фасадата, скалпена от Грабер. Заможено семейство!

Тя натиска нервно клаксона, противно на правилата, за да подкани камиона пред нас, заел средата на платното, да се дръпне вдясно. Сетне изсвирва още веднаж и още веднаж, додето камионът, макар и без излишно бързане, най-сетне освобождава пътя.

– Кварталът, дето живеехме, бе наистина богаташки квартал, само че ние не бяхме богати и баща ми бе успял да се сдобие с таванското апартаментче единствено с помощта на своя шеф, който разполагаше с осемстайна квартира на белетажа. Но таванският апартамент трябваше да се изплаща не от шефа, а от баща ми и тази проблема за изплащането ангажираше всичките му мисли и всичките му средства и това бе цяла система от хитроумни ходове – да взема заем от една банка, за да погасява заема в друга банка и да изплаща една ипотека, за да прави друга ипотека...

Тя замълчава и вперила поглед в летящата към нас лента на пътя, произнася:

– Защо ли всъщност ви занимавам с тия неща...

– Ако смятате, че не съм достоен за доверието ви, можете и да не ме занимавате.

– Глупости. Просто не искам да ви отегчавам. Защото това е една наистина отегчителна история. Тия операции се превърнаха за баща ми в дело на живота му, в мисията му на тоя свят и тази мисия той по-късно великодушно ми я прехвърли на мене, защото всичко това, викаше, ние за тебе го правим и апартаментът ще остане на тебе, и трябва да помниш, че родителите ти са пожертвували всичко, за да ти осигурят покрив над главата, а колко са тия, дето могат да се похвалят, че имат собствен покрив над главата. Покрива той го бе получил по височайшата милост на шефа си, но услугите, дето ви ги правят богатите, обикновено се плащат скъпо и тая услуга зароби баща ми за цял живот и единствената му надежда бе, че всичко ще се уреди, когато стане главен касиер, обаче той така се и пенсионира, без да стане главен касиер, а след като се пенсионира, операциите по изплащането още повече се усложниха и той от грижи и напрежение така се бе изтощил, че една пневмония за два дни го отнесе в гроба.

Слушам историята ѝ, наистина прозрачна история, и разсеяно наблюдавам прелитация край нас пейзаж, един също прозаичен пейзаж и доста чужд на цветните картички за туристите: голи хълмове, разпарчосани от ръждиви огради, разровени терени, дето жълти багери гребат червеникава пръст, скучни сиви зидове или слепи калкани на индустриални постройки. Защото и в Швейцария, както на много други места, делничната реалност е доста по-различна от поетичните изображения, както не без основание бе отбелязала простодушната Виолета.

– За тоя покрив над главата – чувам гласа на Розмари – аз също трябваше да плащам още от детинство, макар и не с пари. Класът, дето ме записаха, бе почти само от богаташки деца, понеже кварталът беше такъв, и те ме гледаха пренебрежително и, разбира се, наум не им минаваше да ме канят у дома си и това не бе бог знае каква трагедия, понеже не бях умряла за рождените им дни. Само че, макар да ме гледаха пренебрежително, те добре забелязваха с какво съм облечена, а аз винаги бях облечена с най-евтините дрешки, тия, дето ги продават в магазините на Мигро, докато останалите деца се обличаха в магазините на Бон Жени и други подобни, затова почнаха да ми викат мис Мигро и аз плачех от унижение – насаме, разбира се, – но когато казвах на майка си, че ми викат мис Мигро и че искам да се преместя в друго училище, тя отвръщаше, че това било за мене една добра школа и че така съм щяла да науча къде ми е мястото, а баща ми казваше, каква полза да вървиш при

бедните, ако може човек да научи нещо, то не е от бедните, а от богатите, на което майка ми отговаряше, ти пък не се обаждай, защото, като работиш цял живот на богатите, не виждам какво си научил от тях, освен да броиш парите им.

– Не натискайте толкова газта, намалете малко – казвам, като забелязвам, че стрелката трепти на 130, а ония зад нас почват да нервничат и също надуват.

– Вярно, увлякох се – промърморва Розмари и поотпуска педала. – Щом се развълнувам за нещо и почвам да препускам...

– Значи не ви преместиха в друго училище?

– Не ме преместиха в друго училище. Но по едно време в нашия клас дойде едно ново момиче, което също не бе от заможните, макар да не се обличаше чак от Мигро, и с което постепенно се сприятелихме. „Сприятелихме“ е силно казано, понеже то бе от тия, мълчаливите и саможивите, но във всеки случай излизахме понякога заедно и отивахме най-често в картинната галерия на Пти пале, понеже баща му бе уредник в Пти пале, и това бе за мене истински празник, да се разхождам из тези светли и тихи зали и да разглеждам всички тия прекрасни картини, защото в ония години съвсем не бях разглезена от зрителни излишества и в къщи нямахме дори телевизор – трябваше да се пести за ипотеките, – а на кино ме пускаха само когато ни водеха от училището. Полин познаваше всички тия съкровища и ми обясняваше някои от тях, как Зевс дошъл при Даная под формата на златен дъжд и как Сузана била издебната от сладострастните старци, но мене най-много ме привличаха тези картини, дето нямаше нужда да се обясняват, и особено пейзажите, и особено платната на импресионистите, може би зарад странните цветове, защото с тия странни цветове и най-прозаичното ставаше някак празнично и можех да гледам до забрава една река и една гора, и едно небе, и да се пренасям някъде далеч, и да се усещам притихнала и спокойна, сякаш че лежа сред високата трева, галена от тихия ветреца и вперила очи в облачно – слънчевите простори на небето.

В далечината отдясно и отвъд бензиностанцията се е появил яркочълтият навес на крайпътното заведение.

– Бих пила едно кафе – подхвърля Розмари, като намалява скоростта.

– Добра идея – кимам, като поглеждам все пак за проверка часовника: девет и нещо, има достатъчно време.

Настаняваме се край една маса пред заведението. Мястото е достатъчно видно, за да хрумне някому мисълта, че замисляме нещо повече

от мирна закуска. Вероятно такава е и мнението на ония от ситроена, които гарират в паркинга зад бензиностанцията.

– Значи оттогава се посветихте на изкуството? – запитвам, когато ми донасят кафето с обичайната сметана и неизбежните кроасани.

– Да, но това беше само един детински проект без последствия – уточнява жената, като разбърква машинално захарта. – Понякога Полин ми даваше за в къщи някой от албумите на баща си и аз научавах постепенно историята на всички тия художници, и плачех над тъжната участ на Ван Гог и Гоген и на бедния Сисле, и все повече заживявах с мечтата да стана като бащата на Полин, а понеже Полин ми бе казала, че за това е нужно да свърша история на изкуството, постепенно свикнах с мисълта, че такъв ще бъде пътят ми – да свърша история на изкуството. Само че когато наближи времето на гимназиалната диплома и трябваше да споделя своята мечта с баща си, той каза, че това са детинщини, че не разполага с никакви средства, за да ме издържа в университета, че положението с ипотеките е по-зле отвсякога и че единственият изход е да постъпя в курса за секретарки и да го завърша час по-скоро, за да се изплати най-после този покрив над главата ми, който ще бъде мой покрив за цял живот.

Тя престана да бърка с лъжичката, сетила се най-сетне, че се е увлякла, налива сметана от каничката и потапя в чашата върха на един кроасан. Сетне отхапва малко и отпива от кафето.

– Но вие знаете, Пиер, че човек не се разделя лесно с мечтата си, особено когато това е младежката му мечта и най-голямата му мечта. Казах на баща си, че сама ще си търся средства за следване и ще работя какво да е, за да следвам едновременно, а той каза, е добре, щом искаш аз и майка ти да застанем на улицата като просяци да продаваме цветя, за да изплащаме ипотеките, додето ти се занимаваш с твоето следване, прави каквото знаеш. Той вече бе пред пенсия и повишението му очевидно никога нямаше да се състои и възможността да тръгне да продава цветя не бе чак тъй невероятна и аз ясно си го представях, застанал с майка ми като просяк до някой ъгъл на рю Мон Блан, и тая картина бе тъй непоносима, че изоставих проекта за следване и влязох в курса по машинопис и стенография. Така свърши приказката.

– Първата приказка – поправам я. – За да почне втората.

– Коя „втората“? – запитва Розмари.

– Ами тази на скъпоценните камъни.

– Е, да. Може да се подигравате, но изкушенията на красотата, изглежда, са ми били орисани за цял живот. Всички тия разкошни камъни в

оная фирма... Тези късчета втвърдена светлина... най-чистите бои... и най-звучните... Но какво да ви говоря, вие нямате никакво отношение към красотата дори като парична стойност. А в тая къща аз научих не само как се правят камъни, но и как се правят пари. Бразилският бедняк лишава земните недра от хилядолетните кристали, а сам той бива ограбван от собственика на мините, който на свой ред бива ограбван от износителя, който пък е жертва на производителя, а производителят – на ангросиста, а ангросистът – на бижутера, като, разбира се, разходите по цялата верижна операция се заплащат от купувача, който е и главният потърпевш.

– Разпределение на вината...

– Да, и то до такава степен, че вината изчезва. Всеки е грабен според мястото си и всеки граби според силите си, и това са всъщност функциите на обществото, дишането на обществото, храносмилането на обществото и не знам защо ние с вас трябва да се обявим за единствено честните в това общество на всеобщия грабеж. Във всеки случай аз лично нямам подобни амбиции.

– Разбирам ви добре – казвам. – Но вие трябва да ме разберете: необходимо ми е на всяка цена да се изплъзна в Женева от ония зад нас и да отскоча да свърша една работа...

– Каква работа? – запитва подозрително жената.

– Една работа, свързана пряко с интереса ви към камъните. Мисля, че съм на път да открия къде се спотайват брилянтите.

– О, Пиер!...

Тя ми отправя погледа на тъмните си очи и изразът ѝ представлява смес от две части надежда и една част недоверие.

– Виждате ли, че нищо не крия от вас – подхвърлям. – И ако мислех да крия, щях да прескоча сам до Женева.

– Вярвам ви... Бих искала да ви вярвам...

– В такъв случай ще спрете пред Грабер и ще ми посочите пътя към задния вход.

– Но това би означавало да се разконспирирам...

– Тази задача отдавна вече сте я изпълнили – успокоявам я.

– Мислите ли, че някой...

– Не мисля, а знам. И не „някой“, а Ралф Бентън.

– Ралф Бентън? Възможно ли е?

– Вие сама на времето бяхте казала, че е тиха вода.

– Казах го в съвсем друг смисъл.

– В какъв смисъл?

– Ами че той е съвсем покварен тип. И посещава проститутките край гарата... И вероятно не е способен да прояви интерес към порядъчните жени.

– Може би просто не успява да оцени тънката разлика между едните и другите.

– Циник – срязва ме тя.

Минаваме транзит Лозана, макар че напоследък Лозана започва да привлича любопитството ми, и към единайсет вече сме в Женева. Розмари кара порядъчно бавно, точно според инструкциите и дава пълна възможност на ситроена да ни следва. Когато свиваме в малката улица, дето е предприятието на Грабер, ситроенът спира още в началото, вероятно от неловкост – иначе би трябвало направо да се залепи за нас. Влизаме с Розмари в преддверието на сградата и додето жената поема нагоре по стълбата, аз дискретно излизам през задния вход в съседната пресечка.

За да наскоча на моята скъпа Флора.

– Предател – казва ми импозантната персона с леден глас.

– Любезностите после – избъбрям. – Имаш ли кола?

И в същия миг забелязвам, че колата, гарирана насреща, едва се подава зад могъщия корпус на дамата.

– Да бягаме – предлагам и забързвам към опела.

– Къде да бягаме? А Брунер? – пита жената, но покорно ме следва, може би от страх да не се изплъзна.

– Предполагам, че Брунер дебне откъм фасадата – подхвърлям, като се настанявам на мястото на шофьора.

– Да, там в кафенето е – обяснява Флора, която не знам по какво чудо успява да се вмести зад кормилото.

– В такъв случай тръгвай към Лозана.

– Но ти какво ме командуваш? – промърморва дамата, като запалва мотора. – Как така ще оставя Брунер?

– Брунер не е дете. Ако отидем да го търсим, всичко пропада. Отвъд са хората на Бентън.

Тя потегля стремително и без повече приказки излиза на крайбрежната, после свива по моста Мон Блан и едва тогава запитва:

– Хората на Бентън?

– Да, твоя мил Бентън, дето му се увърташе.

– Аз не се увъртам около никого, Пиер – възразява с достойнство Флора. – Мъжете тъй се лепят по мене, че не ми е необходимо да се увъртам.

– Само че Бентън не ти се залепи, а се лепна на мене.
– Човек на Кьониг, тъй ли?
– Обратното, ако нямаш нищо против.
– Докато ти изглежда си станал човек на Грабер и на Розмари.
– Аз отдавна съм човек на Розмари, но само в смисъл на хазяин. Не виждаш ли, че я използвам за фасада и я зарязвам при първия двоен вход.

– Следя ви още от Берн.
– Щом нямаш друга работа...
Тя излиза на насрещната крайбрежна и поема вдясно.
– А сега, мила, натисни по-здраво на гъбката с нежното си краче.
– Пиер, ще знаеш, че не обичам да ме командуват – измърморва тя, но изпълнява нареждането.

Колата полетява по булеварда, все още доста свободен в тоя час, после свива вляво и няколко минути по-късно вече сме на шосето за Лозана.

– Какво всъщност ще правим в Лозана?
– Тъкмо това, което съм обещал на тебе и на Брунер.
– Брилянтите са в Лозана?
– Брилянтите не са в Лозана, но пътят към тях минава през Лозана.
– Нали знаеш, че не обичам празни приказки. Говори по-ясно, момчето ми.

– По-ясно от това няма накъде. Имам среща с един човек, който трябва да ми даде известни сведения. Частични сведения, но които, съчетани с другите, ще разкрият цялата картина.

– Какви сведения? Какво ме баламосваш? – извиква дамата, чието обичайно спокойствие почва да се нарушава от смътните ми изрази.

Ужасна жена. И твърде неудобна за момента. Но как бих могъл да знам, че ще наскоча на нея, А наскочиш ли веднъж, спасение няма. И целия този ден ще трябва да я мъкна със себе си. Освен... Освен какво?...

– Подозирам, че в някой час на следващото денонощие най-сетне ще мога да изрека магическата фраза „Отвори се, Сезаме!“ – казвам успокоително. – Тогава ще видиш дали те баламосвам.

– Имай предвид, че каквото и да изричаш, ще го изричаш в мое присъствие – предупреждава ме Флора. – Оттук нататък ще бъдем неразделни.

– Повтори още веднъж тия думи, скъпа! Прозвучаха ми като райска музика.

– Не се лигави, Пиер! Можеш да ми вярваш, че говоря сериозно.

Нямам никакви основания да не ѝ вярвам. Поглеждам унило към познатия вече пейзаж – бреговете на синия Леман, който напоследък нещо се е поразмътил, и зелените паркове, сред които се гушат бели вили, и чистото светло небе, но от това на душата ми не става по-светло.

– Ти гледаш много комерчески на живота, скъпа. Дотам дори, че когато аз казвам „любов“, ти мислиш „пари“.

Дамата обаче съвсем не изглежда засегната от бележката ми. Напротив.

– Най-важното на този свят, момчето ми: да се печелят пари. И най-простото на този свят, момчето ми: да се печелят пари. С една подробност все пак: за всяка работа са нужни инструменти. За тая – също.

– Вероятно ти и мене третираш като инструмент.

– Защо не? Стига да влизаш в работа.

– Ако не ме лъжат очите, природата те е надарила с доста пищен инструмент.

– С два – поправя ме тя. – Само че вторият не е между телесните атрибути. А той единствен е важен: умът, мойто момче. Колкото до другото, което имаш предвид, това са разговори за бардами.

– Защо? Наскоро четох, че някаква жена-феномен в Америка получава всекидневно десетки писма с изгодни предложения за брак. Наистина тя била с около двацет сантиметра по-едра от тебе и с около сто килограма по-тежка, но ти също не си за пренебрегване. Вероятно има мъже, дето умират за тебе.

– Нали ти казах! Лепят се като мухи. Въпреки непристойните ти подмятания. Умират за мене. Само че умират в рамките на една вечеря или на едно стандартно бижу за две хиляди. Аз мога да изкарам две хиляди и като се събличам в някой вертеп на Санкт Паоли. Ти ме смесваш с някоя друга, Пиер.

– Добре – отстъпвам. – Нека прескочим тялото, без оглед на размерите, и да минем към интелекта. Нима ти липсва?

– Не, но ми липсва другото. За да печелиш пари, е нужен още един инструмент...

– ... Пак пари.

– Именно. Капитал.

– Хващам се на бас, че в същата тая минута в малката стара Европа двеста-триста фирми са на път да фалират, макар да са били започнати с немалко пари и с доста акъл.

– Ако са на път да фалират, значи едното от двете не им е

достигало – възразява невъзмутимо Флора. – И по-вероятно – второто. Всеки глупак, който знае да събира и изважда, си въобразява, че има акъл.

– Ако разбираш под интелект искрата на гения...

– Моята съседка фрау Пулфер – произнася дамата, без да обръща внимание на глупостите ми – направи състояние с мизерно наследство от двайсет хиляди плюс малко съобразителност. Мога да ти го потвърдя, защото доскоро ръководех едно от магазинчетата ѝ.

– Магазинчета за какво?

– Не за брилянти. Нито за парижки тоалети. А за най-прозаични неща: лули, запалки, пепелници, цигари...

– Какво може да се спечели от пакет цигари?

– Дребна работа. Но когато това са хиляди пакети на ден... И когато от една лула за петстотин марки прибиращ двеста марки чиста печалба... И когато знаеш къде да откриеш магазинчето и как да го обзаведеш...

– И това ли е мечтата ти?

– Да продавам тютюн? Ти ме смесваш с някоя друга, Пиер, Ти ме вземаш ту за американски феномен, ту за фрау Пулфер.

– Ей там, веднага зад завоя има малко отклонение – казвам. – Завий в него и спри.

– Нали отиваме в Лозана?

– Завий и спри – повтарям.

– А, разбрах! Хитрец такъв...

Наблюденията ми в ретровизора не са открили нищо съмнително до този момент, обаче човек никога не може да бъде сигурен, особено ако онзи зад него има повече интелект, както се изразява Флора. Така че не е зле да оставим движението да се поизтече край нас, за да не би още в Женева някой да се е залепил зад колата на немкията.

Тъй както сме спрели в малкия страничен път, засенчени от дърветата, няма начин да ни забележат откъм шосето. Затуй пък ние можем спокойно да наблюдаваме. Но макар да наблюдаваме на протежение на цяла цигара, край нас не минава нищо подозрително.

– Потегляй – казвам. – И спри нейде около гарата. И по възможност тъй, че да не сме пред очите на целия град.

– Я го виж ти как ме командва! – промърморва Флора, смаяна от нахалството ми.

Ала потегля, а десет минути по-късно и паркира точно според предписанията в една малка уличка отвъд гарата.

– Господин и госпожа Лоран – обяснявам на човека, застанал зад гишето на ресепцията в хотел „Терминус“.

Човекът ни поглежда с видим интерес, най-вече Флора, разбира се, понеже е още във възрастта на любопитството или понеже си пада по едрите мадами.

– За колко дни?

– О, само за една вечер – бърза да го осведоми дамата, и то съвсем невярно, тъй като не смятаме да останем и една вечер.

Човекът ми подава ключа и заръчва на пиколото да ни придружи, като не пропуска сам да придружи с поглед Флора до входа на асансьора.

Додето временната ми съпруга се освежава в банята, използвам случая да завъртя два телефона, като се старая гласът ми да не надвишава шума на течащата от крана вода. Първата връзка е с една авиокомпания, където помолвам да ме свържат с господин Спринг. Още една непредпазливост, ала в края на състезанието и при подобни обстоятелства нямам никаква възможност да бъде деликатен.

– Бих искал да запитам... – съобщавам в мембраната.

– Да?

Да-то е с въпросителна интонация, но с напълно положителен смисъл, поне за мене: Борислав най-сетне е успял да изпрати на Центъра изтегленото от касетката досие. Траквам победоносно слушалката все едно, че връзката се е прекъснала.

– На кого телефонираш, момчето ми? – подава Флора мокрото си лице от банята.

– Опитвам се да вляза във връзка с оня човек... нали ти казах...

Тя не възразява, обаче за всеки случай забравя да затвори вратата към банята. Главната част от операцията е приключена. Мога да си отдыхна. И да продължа играта без това тягостно чувство, че играя е държавни средства.

Навивам следващия номер. Флора, разбира се, е спряла крана, за да не ѝ пречи.

– Мъсю Арон?... Тук е Лоран, мисля, че сте чували за мене... Да, да, много ще ми бъде приятно... Къде бихте предложили да се видим? Изобщо къде можем добре да се нахраним? Аз, знаете, твърде слабо познавам вашия град... Да... Да... Чудесно!... Точно в един...

– Трябваше да му кажеш, че ще отидеш със съпругата си – напомня Флора.

– Смятам, че ще те забележи и без да го предупреждавам... И боя

се, че идването ти всичко ще обърка...

Ние спорим известно време по тая точка. Жената гори от желание да присъствува на разговора, ала мисълта, че любопитството ѝ може наистина да провали операцията, явно я тормози.

– Добре, момчето ми – отстъпва тя накрая. – Ще те послушам и този път, макар че не търпя да ме командуват, Само не си въобразявай, че съвсем ще те изоставя. Ще бъда в същото заведение и в същия час, макар и на друга маса. И гледай да се сбогуваш с тоя Арон още вътре в ресторанта, защото навън ще те чака твоята малка Флора. Мисля, че си запомнил какво ти казах: оттук нататък ще бъдем неразделни!

Ужасна жена.

* * *

Влизаме в ресторанта „Двата гълъба“ заедно с Флора, но според уговорката тя се разполага край самостоятелна маса до прозореца, което ми внушава идеята да заема друга маса в насрещния ъгъл. Заведението съвсем не е претъпкано, нещо лесно обяснимо, ако се вземе под внимание делничният ден и високата тарифа на менюто.

Дамата ми хвърля един изпълнен с порицание поглед, ала аз се правя на разсеян и се ограничавам да наблюдавам входа. Значителната дистанция между моята маса и нейната, изглежда, не се нрави на Флора. Само това липсваше, да се настани в съседство и да почне да подслушва.

Един възрастен човечец с оредели сиви коси и сив костюм влиза в този момент, оглежда залата изпитателно и очевидно се колебае накъде да се насочи. Решавам да му помогна, като се надигам от мястото си и му отправям подканваш поглед.

– Мъсю Арон?

– Мъсю Лоран?

Предоставям му сам да направи избора си по страниците на кулинарната карта. За мъсю Арон вероятно това е екстрен случай да влезе в подобно заведение и рядка възможност да задоволи гастрономическите си щения. Излишно е да уточнявам, че те са насочени към най-скъпото, но в това отношение вече съм достатъчно трениран от школата на нашия Бенато.

Изучавам го бегло, додето избира менюто. Малко прегърбен в резултат на многогодишни канцеларски занимания. Голям нос, също тъй прегърбен и увиснал надолу, сякаш през всички тия години заедно с господаря си усърдно се е взирал в преписките. Малки влажни очи,

които в резултат на същите занимания са въоръжени с многодиопротриви очила, снемани само за да бъдат заменени с други, за по-далечно разстояние. Изобщо в течение на обедата ми е съдено да установя, че постоянно опериране с оптиката не се ограничава в смяната на очилата, а и в местенето им ту по-напред, ту по-назад върху просторния гръб на носа, твърде удобен с големия си формат за подобни операции.

Сивият костюм на госта изглежда, общо взето, прилично, ала при по-голяма вискателност би следвало да се добави, че се намира на ръба на приличието, тъй като вече е достатъчно излъскан по невралгичните места – лактите, гърба и вероятно седалищните части. Подобни следи на едва скрит упадък се забелязват и в останалите съставки на тоалета: ризата, демодирания вратовръзка и обувките. Но ако очакваме, че тия белези на износване са засегнали и психиката, ще бъдете неприятно изненадани: мъсю Арон е в пълно владение на духовните си способности и особено на онази, която е прието да се смята за най-необходима – съобразителността. Имам възможност да се убедя в това още при първите реплики, след като метр д'отелът се отдалечава, за да даде разпорежданията си.

– Вашият приятел обстойно ми разясни накъде са насочени интересите ви – осведомява ме мъсю Арон, като съвсем уместно прескача досадните встъпления на тема „Харесва ли ви нашият град“ и „Видяхте ли катедралата“.

– Много се радвам. Това ще ни спести време – отвръщам любезно.

– Не знам... Не съм сигурен... – промърморва неуверено гостът. – Трябва да ви кажа, че у мене възникнаха известни колебания... Професионалният секрет и всичко останало... Ние сме хора от старата генерация, мъсю Лоран...

– Именно това ми внушава доверие – бързам да го погъделичкам. – Старата генерация съвсем не е като новата.

Той обаче очевидно няма гъдел.

– Драго ми е да го чуя от вас. Но може би именно затуй се и двоумя.

– Какво има да се двоумите – подхвърлям окуражително. – Вие сте вече пред пенсия.

– Да. И това е още едно основание да си отворям очите, за да не я загубя.

Той наистина добре си е отворил очите и дори заменя диоптрите за четене с ония за по-далечно разстояние, ала погледът му е насочен не към мене, а край мене, по посока на Флора. Изобщо Сузана и

сладострастните старци, както казваше моята квартирантка.

– Няма да загубите пенсията – успокоявам го. – Най-много да я гарнирате с нещо добавъчно.

– „Нещо“... – изсумтя недоверчиво мъсою Арон, като отново се съсредоточава в разговора. – Това ваше „нещо“ не ми говори нищо. Хората от моята генерация са свикнали на по-точни изрази.

– Смятам, че една единица с три нули отзад звучи достатъчно точно.

– Да, но и съвсем обезкуражаващо. Както знаете, единицата е възможно най-малката цифра.

– Обаче с нулите отзад...

– Нулите са си нули, те се разбират от само себе си.

Той се готви вероятно да добави още някое оскърбление по адрес на единицата, ала в тоя момент келнерът поднася на мъсою Арон черния хайвер, а на мене тривиалните филийки пушен бут, защото когато единият от екипа се отдава на разхищения, другият трябва да балансира с пестеливост.

Додето довършваме ордъовъра, келнерът отново се инсталира край масата ни, въоръжен с разни спиртници и тигани, за да довърши пред очите ни сложната подготовка на главното блюдо, което, между нас казано, се свежда до едно телешко филе, само че поляно с някакви изфинени сосове и гарнирано с гъби, парченца месо и не помня още какво, всичко туй с едничката цел да се лепне на прозаичното филе някакво необичайно наименование и някаква невероятна цена.

Най-сетне келнерът ни поднася с неизбежните ритуали специалитета и се разкарва, което ми позволява да се върна към прекъснатата беседа.

– А мога ли да знам как вие си представяте интересуващата ни цифра? – запитвам госта.

Той съдвква методично късчето филе, добавя към него за вкус една гъба, отпива от бордото деветстотин петдесет и не знам коя си година и едва тогава отговаря:

– Представям си я като нещо действително способно да изкуси един разумен човек към риска...

– Но тук изобщо няма риск.

– Така вие си мислите – поклаща с укор глава мъсою Арон. – За вас, младите, само затворът е риск. А опетненото достойнство? А погазената чест?

Щом почваме с такива силни думи като чест и достойнство, значи

цената ще бъде солена. И децата знаят, че честта и достойнството са скъпи артикули.

Оставям госта да се нахрани добре и да пийне още две-три чаши с надеждата, че ситият стомах ще засили сговорчивостта му. Старецът наистина се оживява, но това оживление е насочено не толкова към мене, колкото към Флора, която, сякаш усетила, че е обект на внимание, предизвикателно е кръстосала импозантните си бедра и безучастно пуши оная вкусна цигара, която увенчава обедата и съпровожда кафето.

– Мисля, че за пръв път виждам тази млада дама... – промърморва мьосю Арон, като сменя за не знам вече кой път диоптрите.

Той произнася фразата с такъв тон, сякаш е редовен посетител на „Двата гълъба“ и отдавна е свикнал с всички клиенти. Не благоволявам да отвърна, тъй като в качеството си на пришелец аз имам още по-малки шансове да познавам дамата.

– Все пак не чух вашето разбиране за цифрата – позволявам си да напомня при кафето.

– Моето разбиране, мьосю Лоран, е твърде привързано към цифрата седем. Чувал съм да казват, че това е еврейско число, но какво да се прави: аз също съм еврейин по баща, така че тая цифра е за мене донякъде и въпрос на национална гордост.

– Струва ми се, че в Библията доста често се среща и цифрата три – опитвам се да възразя.

Той обаче решително поклаща глава и забелязва, че в Библията като във всяка голяма книга, могат да се срещнат най-различни цифри, но на цял свят е известно, че истинското еврейско число е седем и че тъкмо затова той не се е насочил примерно към числото девет, което също е на почит в свещените книги.

Накрая подир дълги дружески пререкания ние се спираме на едно, общо взето, безлично, обаче удобно и за двама ни число, а именно пет.

– Не забравяйте само, че в цифрата пет се съдържа и ключът – бързам да го предупредя.

– Ключът ли? Какъв ключ? – пита изненадан мьосю Арон и дори повдига с една ръка очилата, за да ме разгледа по-добре и да провери не съм ли слънчасал, сякаш до тоя момент сме говорили не за съоръжения, свързани с ключове и ключалки, а за опазването на околната среда.

– Ключът на сейфа – пояснявам наивно.

На което мьосю Арон отвърща, че фразата ми звучи именно наивно, защото сейфът бил дело на съвсем друга фирма, в която наистина той имал някакъв познат, само че този познат бил изключително труден

човек, и после това била една толкова стара история и издирването на дубликата щяло да бъде свързано с такива мъчнотии, че вече не могло да става и дума за някакви си пет и че дори кабалистичното число седем щяло да изглежда твърде мизерно, така че следвало да минем направо и решително към деветката.

Флора следи отдалеч оживения ни разговор, явно все по-заинтригувана от оживлението ни и от това, че очевидно буксуваме на място и аз при други обстоятелства навярно бих я поканил, за да може старецът да я види по-отблизо и да се поразмекне, ала тъкмо сега не се решавам дори да помисля за подобно нещо, тъй като то би означавало направо да вкарам вълка в кошарата.

Най-сетне, подир дълги пазарлъци ние се срещаме върху терена на компромиса и тоя терен, както и следва да се очаква, звучи именно като седем, това еврейско число, което подир толкова изразходвана слонка и двамата прегръщаме с облекчение.

Оказва се, че въпреки страшните затруднения, свързани с издирването, ключът може да бъде набавен още същия следобед, най-късно до шест часа. Подозирам дори, че ключът и в тоя момент се намира нейде из джобовете на госта и че ако мъсю Арон се е въздържал да го измъкне, то е било само с цел да измъкне от мене две добавъчни хилядарки.

– Удобството на скривалището – започва най-сетне старецът информацията си – е в това, че то не фигурира в първоначалния план на сградата и следователно не може да бъде отгатнато при разчитане на плана. Защото това, господине, е един железобетонен бункер, скрит под земята и долепен до самата сграда, един бункер, който е струвал доста пари на предишния собственик и който е бил дело на разгорещена фантазия. Стопанинът, изглежда, се е боял, че дори неутрална Швейцария може да стане жертва на бомбардировки, защото бункерът датира именно от периода на войната. Няколко години по-късно новият собственик, мъсю Гораноф, решава да използва скривалището за по-друга цел и тогава работата бива възложена на нашата фирма. Една наистина образцово свършена работа, казвам ви го не от пристрастие, а защото познавам тия неща. Цялата циментова стена между зимника и бункера – по начало непроницаема – може да се помести върху скрити релси само с едно натискане на бутона. Но ще кажете: къде е бутонът? А бутонът, това е също едно магистрално решение, защото е скрит в един от крановете на радиатора за парното. Изваждаш ръчката на крана, натискаш бутон втръре и – готово: тежката масивна стена се помества като по чудо, за да разкрие вътрешността на бункера. Гениално, нали?

– А сейфът?

– Е, сейфът не представлява никаква загадка, освен че трябва да притежаваш ключа. Но целият въпрос е как да проникнеш до сейфа, или, ако щете, как да предпазиш сейфа от проникване. И този именно въпрос е бил магистрално решен от нашата фирма!

Мъсю Арон ме поглежда победоносно, сякаш решението е негово лично дело. Сетне погледът му се плъзва през рамото ми и се спуска леко надолу, за да кацне вероятно точно върху обемистите бедра на оная разкошна жена. Той обаче твърде бързо свежда погледа още по-ниско и още по-насам и дори наново сменя диоптрите, защото въпреки късогледството си е установил, че някакви оранжево-кафяви и жилави листчета, сгънати на две, са се появили по незнаен път до ръката му. Мъсю Арон, разбира се, не е дотам невъзпитан, че да ги брои, което не му пречи веднага да отгатне бройката:

– Мисля, че са три и петстотин.

– Точно толкова.

– Значи трябва да добавите разликата до пет.

– Обаче вашите сведения не струват пукната пара без ключа.

– А какво би струвал един гол ключ без моите сведения?

И като забелязва мъчителното ми колебание, подхвърля:

– Ключът при всички случаи е ваш.

– Добре – въздъхвам и изваждам банкнотите, които всъщност още предварително съм приготвил.

Но преди да ги пхна под ръката му, нареждам:

– Кажете мястото и точния час на срещата.

– Най-удобно е в къщи. Шест часа.

– По-рано не може ли?

– Е, елате четвърт час по-рано. Аз, знаете, в пет излизам от работа.

Пхвам парите и едновременно прибирам визитната картичка с адреса. Боя се обаче, че жестът ми въпреки цялата си дискретност не е пропуснат от Флора.

– И тъй, шест без петнайсет у вас – повтарям, за да няма недоразумения. – И ако чуete на раздяла да кажа нещо друго, имайте предвид, че е, просто за дезинформация на някое странично ух.

– Разбирам ги тия работи – кима с достойнство мъсю Арон.

Уреждам сметката, а подир туй двамата с госта по стар мъжки обичай се отбиваме за минутка в тоалетната. Това е съвсем удобен случай да прочета визитната картичка, да запаметя адреса, а подир туй да я скъсам и да пусна водата. С такава жена човек никога не знае...

Когато излизаме на тротоара пред „Двата гълъба“, дамата от насрещната маса по някакво странно съвпадение също излиза, сподирена от двама старци с британски вид. Тия старци. И тази Сузана.

– И тъй, в пет часа пред „Контис“ – произнасям дискретно, но достатъчно ясно.

– Пред „Контис“, да! – промърморва мъсою Арон, като ми хвърля заговорнически поглед.

– Ще ми кажеш ли най-сетне какъв е този тип? – запитва нетърпеливо Флора, щом само тръгваме към хотела.

– Не се обременявай с подробности – отвърщам. – Какво значение какъв е, щом върши работа.

– Тогава свивам подире му и сама ще разбере всичко. Той така ме зяпаше, че само при една моя дума...

Тя не довършва, защото прави кръгом и аз съм почти сигурен, че с цялото си нахалство действително е готова да го сподире.

– Престани с тия детинщини – промърморвам, като я хващам за ръката. – Както сама чу одеде, казва се Арон и работи в „Нидегер и Пробст“.

– А за какво ти е притрябвал? – продължава да пита тя, като тръгва неохотно с мене.

– За ключа, разбираш ли, за ключа! Сега доволна ли си?

– А къде е ключалката? – настоява тази невъзможна жена.

– Това ще го разбере следобед. Информацията плюс ключа – такава е сделката.

– И толкова време се разправяхте само за един ключ? – любопитствува тя.

– Този ключ струва пари, мила. И то много пари.

– Видях, че му пъкна нещо под ръкава. Не съм сляпа.

Вървим известно време мълчаливо, додето тя наново запитва:

– Но все пак ти трябва да знаеш къде приблизително се намира тази ключалка... Във вилата на Гораноф или другаде?

– Естествено, че във вилата на Гораноф.

– А защо е поръчал устройството чак в Лозана?

– Ами защото навярно е имал предвид такива хора като тебе и мене. И се е постарал да затрудни задачата им. Можеш да ми вярваш, че съм похарчил доста време, додето надуша този Арон.

Прибираме се най-сетне в хотела и аз свалям сакото и се обтягам на двойното брачно легло, така, само за да поотпусна мускулите си, като не пропускам междуременно да пъкна за всеки случай един малък

лечебен препарат под възглавницата. Флора също се готви за къса почивка и за да не мачка чудесната си лятна рокля, която така подчертава могъщите ѝ форми, предвидливо се съблича пред огледалото.

– Като гледам това дантелено еротично бельо, имам чувството, че си се приготвила не за делово пътуване, а за стриптиз – не се стърпявам да забележа.

– Деловата жена трябва винаги да бъде готова за стриптиз, скъпи мой, понеже може да ѝ бъде наложен и принудително – отвръща тя спокойно.

– Принудително? На тебе? Не ме разсмивай.

Тя не благоволява да отговори, а продължава да се върти насам и натам пред огледалото, вероятно заета не толкова да се оглежда, колкото да ми осигурява възможността аз да я гледам. Което и правя, за да не я обидя.

Сетне се приближава с предизвикателно полюшване в стила на съблезнителка от старите филми, изправя се до мене и подхвърля:

– Съблечи се де, така ще си измачкаш панталона.

Подчинявам се, все с тази същата цел – да не я обидя. Подир което някак от само себе си изпадаме в ситуацията, отбелязана от целомъдрените автори с един или повече реда многоточия. А после се отпусваме да подремнем, понеже до пет часа още има време и „Контис“ не е твърде далече. Аз, разбира се, нямам никакво намерение да дремя и нервите ми са достатъчно опънати, за да дремя, и просто следя кога съпругата ми за един ден най-сетне ще заспи, ала тя не заспива, а се върти насам-натам и аз с трепет очаквам, че леглото под нас в някой миг ще изтрещи и ще рухне, сразено от тази неспокойна красавица.

– Ти вече си похарчил толкова пари по тази операция, Пиер... – чуввам сънливия глас на Флора.

– Не е лъжа – промърморвам.

– ... И си загубил толкова време...

– Не е лъжа – повтарям.

– С едничката цел да ме ощастливиш, нали, момчето ми?

– Клопката ти е доста грубичка, мила. И съвсем ясно е, че това не е едничката ми цел. Но въпреки туй наистина ще те ощастливя. И то по една-единствена причина.

– А именно? – пита тя, обаче сънливият тон вече се е разсеял.

– Там, където се намира това, което ти търсиш, лежи и нещо друго, което аз търся. Просто, нали?

– А какво е това другото, Пиер?

– Книга, документи, изобщо нещо без парична стойност.

– И ти си готов да изоставиш брилянтите заради тия книга без парична стойност?

– Именно: готов съм. Колкото и невероятно да изглежда това от твоя гледна точка. Не допускаш ли, че на тоя свят има и неща по-важни от парите?

– Не. Такава глупост не мога да допусна – признава тя.

Сетне гласът ѝ отново става сънлив:

– Впрочем това е наистина въпрос на гледна точка. Ти си вероятно от тия там, дето хвърлят бомби и се стрелят по политически причини...

Не отговарям, за да я оставя спокойно да заспи и се съсредоточвам върху предстоящото. Изобщо познатото малко съвещание между себе си и себе си с цел да се изясни перспективата. Не знам колко време трае съвещанието, но имам чувството, че Флора вече е съвсем притихнала, и леко протягам ръка под възглавницата, за да докопча лечебния препарат. Трябва да се е натикал доста навътре, защото не мога да го напипам. И тъкмо когато се старая да го напипам, жената ненадейно надвесва над мене едрата си гръд:

– Спиш ли, момчето ми?

Тия думи и тази едра гръд са последното, което запомням, преди да изпадна в неясния и странен свят на наркозата.

Събуждам се с остър главобол и с отвратителен горчив вкус в устата. Трябва обаче да мине време, додето разбере, че съм се събудил, тъй като в главата ми витаят несвързани образи и аз дори не мога да разбере защо и как съм попаднал в тая съвсем непозната квартира. Сетне се сещам, че това трябва да е хотелската стая в „Терминюс“, и виждам над лицето си полюшващите се едри гръди и чувам загрижения глас на Флора: „Спиш ли, момчето ми“.

Упоила ме е с моя собствен препарат, тази кобра, Зърнала е в огледалото как пъхам пилюлата и додето съм се събличал, я е прехвърлила под възглавницата си.

Още не съм успял да съобразя докрай тия подробности, когато скачам от леглото. Скачам, за да падна наново. Вие ми се свят и ми се гади. Само че сега не е моментът за прилошаване. Опитвам пак да се изправя този път по-бавно и по-предпазливо. Поглеждам ръчния часовник, оставен на масата: пет и седем. Слава богу. Приближавам предпазливо до банята и заставам под душа.

Малко по-късно вече усещам, че възкресението е настъпило. Обличам се светкавично, което не ми попречва все пак да установя по някои

дребни подробности, че джобовете ми са пребъркани. Не липсва нищо, но са пребърквани. Вероятно е търсила картичката на мъсою Арон.

Излизам от хотела и се отправям към адреса, връзан в паметта ми. Добре поне, че тия наркотици не изличават спомена, а само го обогатяват с още една неприятна подробност. Диагоналът на уличката, водеща към горната част на града, ми се вижда неприятно стръмен, обаче макар до шест без петнайсет да има още време, аз увеличавам скоростта до краен предел, защото при такава промяна в ситуацията и при такава жена като Флора вече не можеш да бъдеш сигурен в нищо.

– Малко сте подранили. Току-що се прибирам – промърморва с нюанс на укор мъсою Арон, като отваря вратата на апартаментчето.

Известно е, че при деловите срещи подраняването е също такъв израз на неучтивост, както и закъсняването. Само че в момента аз държа не толкова на учтивостта, колкото на ключа.

– Надявам се, че е у вас? – запитвам, като усещам, че замореното сърце проявява някои странни капризи в гърдите ми.

Вместо отговор домакинът изважда от джобчето на жилетката въпросния ключ, който изглежда доста надежден с масивния вид и сложната си форма.

– Надявам се, че е същият? – питам отново, като протягам ръка.

Мъсою Арон отблъсква ръката ми с деликатен жест и забелязва с достойнство:

– Не забравяйте, че аз съм от старата генерация, господине.

Да се надяваме, че обичаите на генерацията са казали думата си. В подобни сделки и въпреки възможни предпазливост човек е принуден да извършва известни действия слепешката.

– Мисля, че от получената сума до магичното число съществува известна дистанция, подлежаща на преодоляване – напомня домакинът, като продължава да държи ключа на почетно разстояние от жадната ми ръка.

Пищната дама би могла да ми скрои възможно най-калния номер, ако просто бе ми прибрала парите. В такъв случай този пресметлив човек за нищо на света не би ми дал ключа. Ала тя не се е сетила, нито е дпускала.

Изваждам банкнотите, необходими за преодоляване на дистанцията, и получавам срещу тях секретния инструмент. Сетне пожелавам на мъсою Арон добро здраве и леки старини и излизам. Часът е само шест без осем.

Но макар да е шест без осем, навън вече е спрял опелът на Флора,

която е тъкмо в процес на издишване от черната му черупка.

– Не си давай труд да слизаш, скъпа – спирам я. – Пътуването продължава.

– А, ти си тук, момчето ми – забелязва тя приветливо доколкото това е по силите ѝ, като се настанява обратно зад волана. – Не допусках, че ще се събудиш толкова скоро. Беше тъй сладко заспал.

– Най-първо в хотела, да уредим сметката – нареждам, като сядам до нея.

– Не можеш ли да го кажеш с друг тон? Знаеш, че не обичам да ме командуват.

– Бих ти казал с друг тон нещо друго, скъпа. Но бъди доволна, че съм великодушен.

– Великодушен? Ха-ха...

Тя се засмива с един от крайно редките си и малко дрезгави смехове.

– Може би не се сещаш дори, че ти приложих точно тая доза, която беше приготвил за мене. И може би не си забравил, че веднаж вече ме принуди да взема друга подобна доза...

– Нямам представа за какво говориш.

– Ти ли?... Такова унижение изживях тогава, и такъв главобол...

– Не разбирам дори за какво става дума.

Флора обаче не благоволява да ми даде разяснения, а включва на първа и потегля.

Спираме в хотела, колкото да се разплатим, и продължаваме към Берн. Пейзажът е познат и не особено екзотичен, а след спадането на напрежението главоболът наново се засилва. Мълча прочее и се опитвам да подремна, макар че това е такава жена, та да не смееш в близост до нея и да дремнеш.

– Добре ме праметна ти с тия „пет часа“ и тоя „Контис“... – чувам по едно време гласа ѝ.

И понеже не възразявам, тя отново подхваща:

– Навярно и сега нямаш представа за какво говоря.

– Съвсем смътна – признавам. – Твоята доза просто ме изкара от релсите.

– Обаче не дотам, че да изтървеш срещата. Да бях се сетила малко по-рано да потърся адреса му в „Нидегер и Пробст“... Щеше тогава да ме изгледаш откъм гърба.

– Гледката заслужава внимание наистина – промърморвам. – Но макар много да държиш на интелекта, ще си позволя да ти кажа, че

известни части на гърба ти са значително повече развити от акъла.

– Да бях се сетила малко по-рано... – повтаря горчиво Флора, без да ме слуша.

– И какво щеше да постигнеш? Щеше да хвърлиш две хиляди – защото мъсою Арон не би се отказал от своите две хиляди и срещу всички женски прелести на света, щеше да хвърлиш тия две хиляди за един ключ без всякакво предназначение. Смятах те за по-умна, обаче очевидно съм сгрешил.

– Забравяш, че с ключа в ръка играта щях да я водя аз! – възразява дамата. – От мене ключа, от теб ключалката, но играта щях да я водя аз.

– Ти никога няма да водиш играта, скъпа. Това не е бридж, нито търговия с лули. И макар че не обичаш да те командуват, в твой личен интерес е да се въздържаш от импровизации и да ме слушаш, ако наистина държиш да стигнеш до брилянтите.

Гласът ми е достатъчно авторитетен въпреки налягащата ме дрямка и жената размисля известно време върху смисъла на току-що произнесеното.

– Добре, Пиер, но и ти запомни: ако дори само се опиташ да ме претметнеш на финала, ще те убия!

– Не ме плаши – измърморвам едва-едва, защото дрямката все повече ме обхваща. – Знам, че няма да го направиш. Ти имаш слабост към мене.

– Наистина едва ли ще го направя – признава тя. – Не, наистина не бих имала сили да те убия...

И за да ме успокои съвсем, добавя:

– Ще те убие Брунер.

ДЕСЕТА ГЛАВА

По мое внушение Флора е спряла колата до сладкарницата при Остринг и сама е продължила нататък. Раздялата ни няма особено конспиративно значение, но в момента само една разправия с Розмари ми липсва.

Къде отпочинал, къде добавъчно омърлушен от дрямката в колата, тръгвам към вилата, обаче още на първия завой виждам зеления буик на американеца, спрял до алеята.

– Тук на място ли искате да ви пречукам, Лоран, или предпочитате да извърша екзекуцията на закрито? – запитва любезно Ралф, като подава глава от колата.

Тази безвкусна идея да бъде пречукан, изглежда, става все по-популярна.

– Не забравяйте, че между нас съществува споразумение – напомням.

– Само че вие го нарушихте.

– Лошо сте информиран. Прескочих просто с Розмари до нейния Грабер...

– Това вече го знам.

– И додето я чаках долу в хола, на мене пък наскочи Флора. Врълетя ме като тайфун и ме отнесе...

– ... И през целия ден ви подмяташе насам-натам като безпомощен обрулен лист...

– Е, не чак толкова безпомощен. Мисля, че свърших известна работа. Но наистина през целия ден не можах да се отърва от тази Флора.

– Знам и това – кима Бентън. – Видях ви как слязохте от колата й. А каква работа свършихте?

– Тук на пътя ли ще говорим? – запитвам с укор, понеже усещам жизнена необходимост от чаша горещо кафе.

Американецът излиза от буика и ние се запътваме към сладкарницата, една от малките гордости на квартала. Сладкарницата наистина е доста уютна, ала ние се разполагаме отвън на терасата, отдето човек може да наблюдава долу шумния булевард с трамваите, пристигащи от града, завиващи и поемащи обратно, а горе – зелените хълмове, по които са накацали вилите на това мирно и тихо село – нашия квартал.

– Мисля, че още тази нощ ще можем да приключим операцията и

да завършим сделката – казвам при второто кафе.

– Какво означава това „мисля“? – поглежда ме Ралф с черните си меланхолични очи.

– Искам да кажа, ако тия жени не объркат нещо.

– Това зависи от нас, дали ще им позволим да объркат нещо.

Кажете най-първо какви са намеренията ви. А после ще съставим план.

– Смятам, че по-добре би било да съставим просто едно каре – подхвърлям.

И излагам проекта си в общи линии.

Ралф мълчи известно време, като вероятно проверява мислено дали в тоя проект не съществува някаква невралгична точка, обещаваща му подхлъзване. Сетне казва:

– Съгласен. И няма смисъл да губим време. Елате подир половин час с Розмари, а аз ще се погрижа да Флора.

– Най-после! – възкликва квартирантката ми, когато влизам в нашия хол с тия тъй успокояващи нервите зелени тапети.

– Не е зле да се попригответе, мила, Бентън ще ни очаква подир половин час.

– За какво? За да ни ликвидира?

– Засега в програмата не се предвижда такава точка. По-скоро обичайният бридж.

Розмари става от любимото си място на кушетката, където досега вероятно си е яла нервите, но преди да се отправи към спалнята, не пропуска да запита:

– А вие свършихте ли си работата?

– Мисля, че да. Макар и отчасти.

– Защо отчасти?

– Защото се сблъсках с Флора.

– Случайно ли беше сблъскването, или по предварителна уговорка? – поглежда ме жената с един от неприятните си погледи.

– Нито едното, нито другото: дебнела ни е, значи не е случайно. Обаче не сме се и договаряли, както вие си въобразявате с невероятната си мнителност.

– Тази жена просто ме вбесява с нахалството си!

– Ревнувайте – окуражавам я, – това ми доставя удоволствие.

– Да ревнувам ли?... Едничкото, от което се боя, е, че може да откъне брилянтите в последния момент.

– Едва ли. Не съм пророк, разбира се, но едва ли. Струва ми се, че шансовете са предимно на ваша страна.

– Шансовете са едно, Пиер, а крайният резултат – друго. Знаете, че разчитам само на вас.

– Знам, знам – казвам. – Само побързайте.

И когато тя пристъпва оттатък към сложната процедура на обличането, запитвам:

– Какво прави вашата приятелка Виолета?

– Няма я. Изчезнала – раздава се от другата стая гласът на Розмари.

– Как така „изчезнала“?

– Ами когато се прибрах към три часа, прескочих да я видя, макар че тя съвсем не го заслужава, обаче я нямаше. А от съседите разбрах, че е заминала с реното си още от заранта.

Едва изчакал края на фразата, отивам в кухнята и надниквам през прозореца. Вилата насреща е тъмна. Една подробност, непредвидена в плана ми. Да се надяваме, че е без значение.

Точно подир половин час биваме въведени в покоите на американеца от Тим или Том. Макар че единият от тия двамата вече го бих, но все още не мога да ги различавам. В хола, наред с домакина, вече ни очаква и Флора.

– О, скъпа, тази прелестна рокличка ви прави съвсем ефирна – възклицава тя към Розмари.

Което на техния змийски език означава „съвсем кльошава“.

– А този стегнат костюм чудесно откроява вашата снажност, скъпа – отзовава се квартирантката ми.

Което на същия змийски език означава „пълнота“.

Но Флора дава вид, че не е чула, и се обръща към мене:

– Пиер, момчето ми, отдавна не съм ви виждала...

„От един час“, отвърщам, само че на ума си.

– Мисля, че няма защо да се бавим – подхвърля Ралф, като напуска креслото си в ъгъла и се отправя към приготвената вече игрална маса.

Бързаме да последваме примера му и играта започва с привичния спокоен ритъм и в традиционната насока, в смисъл че аз губя. Губи обаче и американецът, може би понеже умът му е твърде погълнат от други неща, а може би просто, защото е заел мястото на втория губещ, и по-точно, онова срещу мене.

– Нищо, ще ни върви на любов – успокоява се той с обичайната старовремска духовитост, с което предизвиква едновременните иронични полуусмивки и на двете жени.

В тоя миг Тим или Том идва да доложи, че някой търси по телефонна мьосоу Лоран.

– Кой ли може да е? – правя се на озадачен, тъй като ненадейното позвъняване е само част от предварително изготвения план.

– Наистина кой ли е? – пита и Ралф, като ми хвърля подозрителен поглед.

Ставам, отправям се през коридора към кабинета и чувам зад гърба си очакваната реплика на американеца:

– Момент, идвам веднага!...

Защото задачата на американеца е да играе ролята на човека, измъчван от недоверие.

И тъй, без да обръщаме каквото и да е внимание на телефона, ние излизаме един подир друг през задния вход и се отправяме към паркираната малко по-далече кола на Бентън. Сядаме отпред и Ралф подкарва, като се въздържа да форсира излишно мотора. За Тим или Том остава грижата да уведомят подир няколко минути дамите, че съм бил извикан спешно от някой си мъсю Бенато и че домакинът, жертва на обичайната си мнителност, е сметнал за необходимо да ме придружи.

Ситуацията във вилата оттук нататък ще бъде изцяло в ръцете на дамите. В смисъл, че додето са склонни да чакат, те ще имат все още чувството, че са гостенки, а от мига, в който пожелаят да излязат, ще разберат, че са попаднали в плен. Защото, както се е опитал да ми обясни Бентън, Том или Тим въпреки крехкия си вид съвсем не са дотам беззащитни.

– Виолета е изчезнала още от заранта – забелязвам, когато минавам край вилата на Горанов с все още тъмни прозорци.

– Какво значение?

– Никакво, освен ако с цялата си наивност се натика в комбинацията ни.

– Ако се натика, ще я изхвърлим – промърморва небрежно Ралф.

Излизаме на шосето към Лозана и полетяваме под унилата светлина на този жълт флуоресцент, от който те обзема мирова скръб. Мълчим, защото каквото е имало да си кажем, е вече казано. Движението е съвсем слабо и светлата лента на шосето лети срещу нас между двете плътни стени на околния мрак. По едно време улавям нейде далеч зад буика два силни фара и това ме подтиква да наруша тишината:

– Надявам се, че подире ни не се е залепил вашият днешен ситроен или нещо друго от този род...

– Уверих ви вече, че няма да има нищо от този род – отвръща сухо Бентън.

– Понеже намеси ли се трето лице, това ще означава край на

операцията.

– Почвата да се повтаряте, драги – забелязва американецът.

Обаче и той се повтаря, защото малко по-късно подхвърля:

– А каква е гаранцията, че вие не ме водите в капан?

– Не ставайте смешен. Какъв капан? Тук, в тая страна, по-скоро аз съм в ръцете ви, отколкото вие – в моите.

Фаровете зад нас постепенно се приближават додето колата най-сетне ни настига и задминава. Един анонимен Мерцедес с една анонимна жена. Възрастна жена, не от тия, нашите. Вероятно Ралф съзнателно е понамалил газта, за да даде преднина на мерцедеса и да възстанови душевния си покой.

– Вие все пак не ми казахте каква точно е крайната спирка – обажда се отново по някое време американецът.

– Излишно е да ви го казвам. Това би могло само да ви изкуши да изпратите там някой от вашите хора и да развалите всичко.

– И през ум не ми е минала подобна мисъл – лъже той най-безочливо. – Аз не съм дотам беззащитен, че да се нуждая от охрана.

– Вярвам ви. И дори да не вярвам, издутината отляво на самото ви би могла да ме убеди, че греша. Макар че ако питате мене, съвсем напразно сте се обременили с тая ютия.

– Възможно е – отвръща Ралф. – Искрено казано, моята работа е да проучвам досиета и да броя банкноти, а не да стрелям.

– Надявам се, че не говорите за съвсем формалната си, а може би и напълно въображаема работа в банката?

– В банката или другаде, но моята работа е именно най-вече канцеларска. Само че преди да стигна до тая канцеларска работа, аз съм опитал и много други неща. Тъй че ще стрешите, ако ви хрумне да ме смесвате с Кьониг.

– И през ум не ми е минала подобна мисъл – уверявам го на свой ред. – Напротив, разчитам, че сте добър професионалист. Защото, ако сте наистина добър професионалист, едва ли ще прибегнете до глупости, които биха могли да хрумнат само на някой любител и да развалят всичко.

Естествено, аз не изпитвам чак такова сляпо доверие към американеца. Дори съм склонен да допусна, че буйкът е снабден с една от тия мизерни апаратури, огласяващи етера със своите „пиу-пиу“ и насочваща от далечно разстояние някой ситроен по следите ви. Нищо чудно тия от ситроена да имат съответната връзка с ония от вилата, с някой Тим или Том, готов при нужда да доведе подкрепление. И все пак, ако не вярвам

в искреността на Ралф, аз нямам основания да се съмнявам в користолюбие то му. А користолюбие то изисква поне по време на сделката ние двамата с него да бъдем съвсем сами. За да стане сделката на четири очи. За да не възникне нито сянка на съмнение у шефовете на американеца. За да бъде всичко както трябва.

Рискът може да възникне отгук нататък. Разбира се, на Бентън не му струва нищо да ме пусне да си вървя по пътя. Изчезвам с документи без капитално значение и го оставям на спокойствие. Но той няма да прояви подобно великодушие. Както няма да направи и глупостта да ме предаде на шефовете си. Той просто ще ме ликвидира, и то с единствената цел да премахне завинаги един неудобен свидетел.

– Какъв час сте определили на хората си, за да влязат в действие? – запитвам, колкото да кажа нещо.

– Вие ставате наистина отегчителен, Лоран – промърморва Бентън.

– Защото вече ви обясних, че скривалището не може да се отвори за пет секунди. И ще бъде еднакво неудобно за двама ни, ако хората ви си напъхат носа преждевременно.

– Вие ставате наистина отегчителен – повтаря американецът. – Можете да бъдете сигурен, че никой няма да си напъха носа и никой в нищо няма да ни попречи.

Останалата част от пътя минава в мълчание. Едва когато вече влизаме в Лозана, Ралф запитва:

– Сега накъде да карам?

– Към гарата.

– Ако ми кажете направо адреса, по-лесно ще се ориентирам.

– Не мога да ви кажа нещо, което и на мене не е известно. Имам само зрителни впечатления за мястото.

Истината е тъкмо обратната: нямам никакви зрителни впечатления, но съм се ориентирал съвсем точно за мястото по картата. Когато стигаме гарата, обяснявам:

– Завийте надолу, минете под моста, а сетне завийте пак вдясно.

И едва когато завива вдясно, давам следващото указание, а сетне – по-следващото. И тъй нататък. Като съзнателно усложнявам маршрута, дори с риск да се объркам. Додето най-сетне буйкът се вмъква в тесен проход между някаква висока сграда и някакъв зид.

– Тук ли е? – пита подозрително Ралф.

– На две крачки отгук – успокоявам го.

Тръгваме и двете крачки се оказват твърде продължителни.

– Вие ме разигравате, драги – подхвърля американецът.

– Съвсем не съм настроен да ви разигравам. Обаче аз също имам право на известни предпазни мерки. И нямам никакво желание да умирам толкова млад.

Накрая стигаме до не твърде голяма, но масивна постройка, открояваща се смътно сред няколко дървета върху полегат терен край езерото.

– Тука е – казвам.

– Вие наистина сте ме разигравали – забелязва Ралф. – Можехме да дойдем с колата за нула време.

– Да обиколим от другата страна – предлагам, без да го слушам.

Обикаляме и откриваме, че прозорецът на стаята до входа е осветен.

– Свети! – установява Бентън очевидното.

– Аз нали ви казах, че Виолета ще се набърка – промърморвам.

– Толкова по-зле за нея – отвърща спътникът ми и се отправя към вратата.

– Чакайте, така не бива – спирам го. – Да не искате да я ликвидираме?

– Защо трябва да я ликвидираме? Ще я завържем и ще ѝ пхнем нещо в устата.

– Оставете тия бандитски маниери. И дайте ми възможност аз да действувам. За силните средства винаги има време.

– Добре, Лоран, действувайте – отстъпва неохотно Ралф.

Натискам звънца достатъчно силно, за да я разбуди, ако е заспала. Малко по-късно отвътре се чува гласът на Виолета, твърде слаб, за да доловим нещо членоразделно. Натискам бравата и вратата се отваря. Отдясно на коридора е другата врата – на осветеното помещение. Широко и гостоприемно отворена. Така че влизаме.

Виолета лежи на дивана загърната в пъстро одеяло и когато ме вижда, на лицето ѝ се появява анемична усмивка:

– А, мъсою Лоран!

Сетне погледът ѝ спира на американеца и усмивката се заменя с недоумение.

– Нашият съсед, господин Бентън – бързам да го представя. – Той ме доведе.

И понеже и тъй, и тъй сме почнали да се обясняваме, допълвам:

– Изплашихте ни, Виолета. Тръгнахме да ви търсим по участъците. Издирихме тукашния ви адрес. Помислихме, че бог знай какво се е случило...

– Случи се – кима младата жена.

Тя отмята рязко одеялото и отдолу се показва гипсираният ѝ крак.

– Какво е станало?... Как?... – избъбрям.

Тя ми отправя страдалчески поглед и без да обръща внимание на Ралф, произнася уморено:

– Аз излязох от играта, Лоран... Тази заран едва не ме смачкаха в колата ми. И злополуката не бе случайна. Не желая вече нищо повече, освен да ме оставят на мира...

– Кои точно?

– Не знам... Които и да са...

– И вие лежите тук съвсем сама? – решавам да сменя темата след късо неловко мълчание.

– Съвсем не. За мене се грижи приятелката, тази, за която ви споменах. Тя живее съвсем наблизно.

В този миг Виолета се сеща за задълженията си на домакиня и предлага:

– Но седнете де! Не съм в състояние да ви почерпя, обаче вие можете и сами да си сервирате. Бутилките са отгътък, в дневната...

– Не се безпокойте – казвам, като сядам.

Ралф остава прав до вратата, решил отчасти да компенсира с тая стойка дългото мачкане на костюма си в колата. Той ми отправя многозначителен поглед в смисъл „докога ще си губим времето“. Аз също не държа да си губим времето, защото всяка загубена минута ни приближава до вероятния миг, когато хората на американеца ще нахълтат тук. Вярно е, че ще има да се поизпотят, додето открият точното място, ала в края на краищата не може да не го открият.

– Господин Бентън е чул, че имате намерение да продавате тази вила и да запазите другата в Берн – позволявам си да подметна.

– Може би... – смънка Виолета. – Не съм решила още, но може би...

– Той ме докара, като мислеше да използва случая, за да хвърли бегъл поглед на къщата... защото никой не е предполагал, че ще ви намерим в такова състояние...

– О, нека не пресилваме – възразява апатично домакинята. – Както виждате, не съм още на смъртно легло. И ако господин Бентън има желание... Съжалявам само, че не мога да го разведа...

– Не се безпокойте, госпожице – благоволява най-сетне да се обади американецът. – Става дума просто за един бегъл поглед... Нямам никакво желание да ви досаждам.

– Но вие съвсем не ми досаждате. Боя се, че сте не са в образцов

вид, но щом е само за един поглед...

Излизаме в коридора, минаваме транзит край вратите на следващите две стаи и стигаме до сервизните помещения. Вратата за зимника е широко отворена, тъй че тутакси зърваме циментовата стълба, водеща надолу. Намирам електрическия ключ. Дано да има крушки. В тия стари зимници понякога изобщо не се сещат да поставят крушки. За щастие тук е другояче.

Слизаме по стълбата и се озоваваме в обширно бетонено помещение, почти празно, ако не се смята инсталацията на парното в единия ъгъл. Въпросната стена е вероятно насрещната. Една празна циментова стена, върху която са отпечатани дъските на кофража, но лишена от каквато и да било ниша или отвор. Ако не се брои, разбира се, малкото отверстие в единия ъгъл с две тръби, снабдени с ръчки за регулиране на парата.

Приближавам до отверстието, следван от американеца. Отвинтвам кръглата ръчка на единия кран и пъхам вътре химикалката си. Нищо. Отвинтвам втората ръчка и повтарям операцията. Едва забележимо изтракване. Сетне циментовата стена бавно и безшумно се дръпва встрани и ни отваря пътя към бункера.

Влизаме и заопипваме стената около отвора. Ралф е набарал електрическия бутон – помещението се изпълва с мъждивата червеникава светлина на слаба крушка. Оскъдна светлина, но напълно достатъчна, за да видим отчетливо в дъното на помещението внушителната стоманена врата на вградена в стената каса.

Наблюдавам с интерес американеца с крайчеца на окото си. Обаче – характер или маска – лицето му запазва спокойния си израз.

– Дайте ключа, Лоран.

– Най-първо негативите, Бентън.

Той бръква в джоба си, изважда миниатюрна касетка и ми я подава.

– Надявам се, не са снимки на стари вестници...

– Можете да проверите.

Проверявам с помощта на увеличителното устройство, сетне прибирам негативите и изваждам ключа.

– Също и копията... – напомня Бентън.

Предавам и копията.

Американецът се отправя към дъното на бункера и забелязал, че го следвам по петите, предупреждава:

– Разрешавам ви да гледате, но не и да пипате.

Той напъхва ключа в ключалката, завърта го два пъти и без особени

затруднения отваря тежката врата. Вътрешността на касата ни се разкрива, достатъчно осветена, за да установим, че съдържа две ръчни куфарчета. Две ръчни куфарчета на двата рафта, и нищо повече.

В този миг чувам едва доловимо щракване зад гърба си. Обръщам се тъкмо навреме, за да видя как бетонената стена бавно се връща на изходната си позиция, за да ни погребее. И през процепа, преди напълно да се е затворил, ми се мярва слабичката и безпомощна фигура на Виолета, стъпила достатъчно устойчиво на двата си крака и без следа от гипсов калъп.

Погледът на американеца е отправен в същата посока. За да му разкрие същата безнадежна ситуация: бетоненият бункер се е превърнал в наша гробница.

Отправлям се към фаталната стена. Не, разбира се, за да я отместя с ръце, а за да потърся евентуалния лост за действие отвътре. Но такъв лост липсва. Действията са предвидени само за отвъдната страна, и най-вече за такива невинни и беззащитни девойки като тая пепелянка Виолета.

– Вие сте виновен, Лоран – промърморва уморено американецът, като се обляга на стената, без дори да обърне внимание, че е потънала в прах. – Ако я бяхме вързали здраво и ако ѝ бяхме натикали една кърпа в лъжливите устенца, сега щяхме да работим съвсем свободно.

Той замълчава, разбрал, че укорите са безполезни, и бавно, вече съвсем без желание, отново се връща към касата.

– Да видим поне какво има вътре. И без туй разполагаме с достатъчно време. Съвсем достатъчно. Чак додето кислородът се привърши и пукнем от задушаване.

Ралф изважда едното куфарче, поставя го върху циментовия под и го разтваря. Не си правя труда да приближавам, защото и отдалеч мога да си дам сметка за съдържанието: златни предмети, златни монети, бижута, изобщо тоя род вещи, от които всеки еснаф стиска по малко в някой ъгъл, но които тук са немалко, а много.

Американецът преравя небрежно отгоре-отгоре съкровищата, за да заключи:

– Няма брилянти...

– А другото не ви ли стига? – подхвърлям.

– Бих казал, че за момента и при тая обстановка дори ми е излишно много – отвръща Ралф. – Но брилянти няма...

Той отмества нехайно с крак куфарчето, приближава до касата и измъква второто. Същата картина: дреболии все от този жълт метал, който

върши толкова малко работа, но който хората са свикнали да смятат за толкова ценен. Плюс няколко бижута в плоски кадифени и кожени кутии. Едната от тях обаче не съдържа бижу.

– Брилянтите...

Гласът на американеца е съвсем меланхоличен. Имам чувството, че щеше да е по-доволен, ако не бе ги намерил. Защото сега, след като ги е намерил, капанът, в който сме попаднали, вероятно му се струва още по-чудовищен и зловещ.

Приближавам, за да зърна все пак тия прословути брилянти. И без туй, както казва Ралф, разполагаме с достатъчно време. Дори предостатъчно.

Те лежат върху тъмното кадифе и въпреки недостига на светлина искрят във всички цветове на дъгата, при най-малкото движение на американеца.

– Наистина изключителни – установява Бентън.

Той затваря кутията и понечва да я пхне в джоба с оня древен рефлекс на човек собственик. Сетне я захвърля небрежно в куфарчето.

– Каква ли е дебелината на този бетон? – запитва той, като оглежда стените.

– Не по-малко от един метър. А потонът – навярно не по-малко от два метра. Подвижната стена все пак е най-тънка – една дреболия от половин метър.

– Изобщо можем да се скъсаме да режем, без никаква надежда някой да ни чуе – обобщава Ралф.

– И кой искате да ни чуе? Милосърдната Виолета, която ни е затворила тук, за да изгнием и да може подир туй свободно да се разпорежда с наследството? Или вашите хора, които, позволете да ви го кажа, Бентън, са тъй глупави, че само ще надзърнат в зимника, ще установят, че е празен, и доволни от острата си наблюдателност ще заминат.

– Да оставим това. Кажете по-добре за колко време смятате, че ще ни стигне въздухът?

Той отново оглежда с преценяващ поглед помещението. Бункерът представлява стая с размери около четири на четири. Една достатъчно широка площ, ако става дума за скривалище, но твърде тесничка, ако трябва да я разглеждаме като резервоар на кислород. Първо, понеже таванът е висок не повече от два метра. И, второ, защото помещението вероятно от твърде отдавна не е било отваряно и въздухът е нечист и застоен и доколкото все пак съдържа малко кислород, той е проникнал тук по време на краткотрайното отдръпване на стената. Проникнал е

навярно, но в плачевно оскъдна доза.

– Проблемите на асфиксията никога не са ме занимавали – признавам. – Но като имам предвид жалката кубатура на тая дупка, а също и факта, че във въздуха и сега почти липсва кислород, мога да ви предскажа, че само подир няколко часа вече ще дишаме собствения си въгледвуокис. Така че и останалото няма да закъснее.

Ралф се е облегнал на стената, без да помисли за туй, че цапа костюма си. И както се е облегнал, той бавно се свлича на земята. В първия момент помислям, че го е налегнало малодушие. Поне додето не чувам смеха му. Един полугласен и невесел смях, но който разтърсва раменете му и който той напразно се опитва да обуздае. Най-сетне експлозиите на мрачно веселие оредяват достатъчно, за да произнесе:

– Ха-ха... Представяте ли си, Лоран... Бил съм в Гвинея и Гватемала, бил съм в Панама и Конго. Бил съм там, където се стреля иззад ъглиците и където падат хора... вярно е, че аз не съм по стрелбата, казах ви вече... моята специалност е да плащам сметки и да правя проверки на сметки, но и аз съм рискувал кожата си и смъртта е минавала на косъм от мене, и винаги съм оцелявал, за да стигна дотук, до тоя порядъчен град... ха-ха... където една малка глупачка с лице на гимназистка, от тия, бавно развиващите се, ха-ха, ще ми види сметката...

Той замълчава, сякаш изтощен от пристъпа на странна веселост, една такава веселост, от която могат да те побият тръпки, и постепенно наново изпада в обичайната си флегматичност.

– Все пак друго е да умреш на две крачки от тия брилянти – подхвърлям.

– Изключителни!... – произнася машинално Бентън.

– Чист въглерод – добавям аз.

– И ние с вас не сме нищо повече от химически вещества, в последната сметка – забелязва американецът. – Всичко зависи от строежа и съотношението.

– Чист въглерод – повтарям.

– Дори и така да е. Зад тоя въглерод се крият купища долари.

– А за какво бихте ги използвали?

– Де да знам. Бих ги използвал вероятно за нещо, ако можех да си вдигна парцалите и да изчезна в неизвестна посока. Но аз съм професионалист и знам, че това е невъзможно. И дори да би било възможно, цената му е такъв непрестанен страх, че не си струва труда. Такава е системата, Лоран. И влезеш ли в системата, няма излизане.

– Тогава за кво ви са тия камъни?

– Така: за да ги сложа в някой банков сейф. Една гаранция за сигурност...

– Сигурност от какво?

– О, престанете с тия въпроси – промърморва Ралф. – Отегчавате ме.

– Трябва да убиваме времето, Бентън. Всичко ще мине по-леко, ако убиваме времето.

– Не възразявам. Убивайте го. Само че не по такъв начин. Не с тия идиотски въпроси. Вървете по ръце, ако щете. Или свирете с уста – това по-малко ще ме нервира. Или изпейте нещо...

– Някои навярно пеят в същия този час... И свирят... Оркестърът в Мокамбо е още на крак...

– Да, пеят и свирят, и се наливат с шампанско, и се върдялят с любовниците си, и правят групов секс, и нагъват шатобриани, като ги заливат с бургундско, и спорят дали да прекарат ваканцията на Бахамските острови, или на Бермудските... – той изрежда бавно, сякаш се опитва да си спомни какво още могат да правят хората. – А мръсната работа я оставят за Бентън и за тия като Бентън, и това, че някой или друг Бентън ще бъде същата тая нощ очистен или ще се задуши в собствените си изпарения в някой зимник... това е без значение, това е предварително предвидено в процента неизбежна фира, това си е в реда на нещата и дори не си струва да се мисли за него...

Той млъква за малко, сякаш да си поеме дъх, и аз съзнавам в тоя миг, че също се опитвам да си поема дъх, че въздухът не ми стига, или си въобразявам, че не ми стига. И усещам, че в главата ми отново почва да кове тая отвратителна болка, с която се събудих следобед в „Терминюс“.

Следобедът в „Терминюс“ – това ми се струва в този момент нещо твърде далечно, нещо почти забравено, нещо от Стария завет... и Флора... и мъсою Арон...

Минава време. Може би час, може би повече. Не искам да гледам часовника. По-добре да не гледаш часовника, когато знаеш, че няма какво да чакаш, освен... И ние мълчим, всеки отпуснат на мястото си и всеки зает с мислите си или с усилието да ги прогони.

– Ето затуй бих си вдигнал парцалите и бих изчезнал, стига да можех – чувам най-сетне тихия глас на Ралф, съвсем тих, понеже Ралф говори всъщност на себе си, а не на мене. – Защото това би било най-логичното. Нали цял живот на това са ме учили, нали това е бил стимулт: да прогресиращ, да вървиш нагоре, защо? – за да имаш по-голяма

заплата, за да имаш повече пари. Тогава какво по-естествено, щом най-сетне си ги напилал тия пари, цели купища пари, да ги натъпчеш в торбата и да тръгнеш, накъдето си щеш...

– И все пак вие не бихте го направили – напомням съвсем машинално, защото вече нямам никакво желание за разговор, нямам никакво желание за нищо.

– Е, да, понеже има и другото: възпитанието, дресировката. На мене са ми казали, че нашето разузнаване е най-великата институция, както и на вас са ви казали нещо от този род. На мене са ми казали, че парите са голямо благо, и аз съм повярвал. На вас са ви казали, че брилянтите не са нищо повече от чист въглерод, и вие сте повярвал. С какво всъщност си въобразявате, че стоите над мене, когато сте същата маймуна като мене.

– Все пак не е без значение в какво си повярвал – възразявам апатично.

– Съвсем без значение е... Всичко е лъжа. Или, ако щете, удобна истина. В единия случай – за една група. В другия случай – за друга група. И какво от туй, че едната била по-малка, а другата – по-голяма? Аз не съм група. Нито вие. Всеки от нас си е нещо за себе си, Лоран... Всеки от нас е един жалък идиот, който е повярвал в обратното, понеже са му го внушили с користна цел...

Той замлъква или може би продължава, само че вече наум, което е за него без значение, понеже – макар да споменава името ми – всъщност говори на себе си. Ако беше прекарал като мене един пълен с главоболия ден и ако някоя Флора беше му тикнала една пилюла с течен газ в устата, сигурно нямаше да има желание да говори и на себе си, както аз нямам никакво желание да говоря на себе си, и едничкото, което се опитвам да постигна в момента, е да забравя, че въздухът вече не ми стига, защото, когато усетиш, че въздухът не ти стига, можеш да почнеш да драскаш стената с нокти или да драскаш гърдите си с нокти и изобщо да откачиш.

– Тия жени объркаха всичко... – чувам след много време гласа на Ралф. – ... Жената е необуздана в стремежите си и непредсказуема в поведението.

– Също като мъжа – произнасям с глас, който аз самият едва долавям.

– Съвсем не. У мъжа има система. И понеже има система, можеш да я дешифрираш... Това ти дава чувство за сигурност: има система, има за какво да се заловиш. Жената е друго... Вие сам казахте одева, че

Флора ви е връхлетяла като тайфун. И дори не забелязахте какво сте казали. А това е самата истина: жената е стихия, ураган. И съвсем не е каприз, че тайфуните винаги носят женски имена – Клео, Фифи, Флора... Тая Флора!... Тайфуни с нежни имена... Нахлуват и обръщат всичко наопаки...

– Сигурен ли сте? Ние с Розмари живяхме доста спокойно... поне до известно време...

– Съвсем естествено... В центъра на урагана времето е винаги спокойно. Безоблачно и тихо. Затова пък, ако се изпречите на пътя му... Познавам ги ураганите. Нали ви казах: Гватемала.

– Може би познавате ураганите, но нямам впечатление да познавате жените – забелязвам подир още много време и навярно след като Ралф отдавна е забравил репликата си.

– Познавам и жените – промърморва американецът с неясното произношение на пияния или заспиващия. – И тъкмо затуй не се увъртам около тях, ако имате предвид тая подробност... Никога не се увъртам... Отивам просто и си плащам... и излизам достатъчно облекчен и отвратен, за да ги забравя поне до някое време...

Той млъква и замира на мястото си, на същото онова място, дето отдавна, преди часове или години се е свлякъл в тихия си истеричен смях. А после, подир нови часове или години, произнася с мъка:

– Жените са хубави само по списанията, Лоран... списанията за подрастващи онанисти... ония списания, дето ще видите маса проститутки, добре режисирани от някой порнограф... Иначе, в живота, с амбициите си и страстите... Не ми говорете... Тайфуни с нежни имена...

И пак подир нови часове или минути чувам гласа му, вече съвсем далечен:

– Всъщност имате пълно право... да ги браните... Тия жени. Ако не бяха те... отдавна щях да ви надуша и да ви... обезвредя.

– По кой начин? – запитвам с мъка.

– По най-радикалния... Аз ви уважавам, Лоран... по най-радикалния... полумерките са обидни за човек от вашия ранг...

И ние отново берем душа, всеки в подножието на своята стена, всеки на своето собствено лобно място.

– А сега... взаимно се обезвредихме... в тоя бункер... в тая гробница за двама... И сигурно се гнусите, че трябва да почивате до такъв, като мене...

– Защо?... – намирам сили да произнеса. – На бойното поле противниците често падат един до друг...

– Да... вярно... падат един до друг... Но не ги погребват заедно... А ние ще бъдем в една братска могила... братската могила на шпионите...

Всъщност тук ти е мястото – казвам, само че без да го произнеса, понеже нямам сили да го произнеса. – В този бункер от войната. В този бункер, останал, след като войната е отминала... Всъщност тук ни е мястото и на двамата, дето сме останали от войната и дето сме продължили да водим войната и за които войната никога не е свършвала... И няма какво да се чудиш, че сме заедно, Ралф... И няма какво да се правиш на глупак... защото ти знаеш, че тя е друга, тази наша война... не като онази с окопите и позициите... тя е друга и всеки е в тила на противника, и всеки има в своя тил противника... и додето тя трае, ще бъдем все заедно... ние или такива като нас... защото какъв е този противник, ако няма пред себе си друг противник... защото сме невъзможни един без друг... защото не можем един без друг... защото единият без другия губи смисъл... също както нощта и денят, също както мракът и светлината...

* * *

Светлината, да... Само че тя вече е намалеля... Тя си отива. Вероятно се мръква. И аз се чудя докога ще седим така в тоя здрач и няма ли да се сети някой да запали лампата.

Ние с Борислав сме се свили всеки в своето зелено кресло под зеленния фикус, дето върхът му вече опира в тавана на кабинета. На дивана е, разбира се, бившият ми шеф, когото винаги съм смятал за малко педант, може би защото и той винаги ме е смятал за малко авантюрист. Колкото до генерала, той предпочита да не се заседява. И с бавни стъпки измерва килима от край до край или спира замислен за нещо си ту тук, ту там.

– Не е за пръв път – произнася сухо бившият ми шеф, понеже в момента той има думата. – Боев ще изпълни задачата, и не лошо, ще преодолее трудните етапи и накрая, когато трябва да сложи точка, вместо да сложи точка, ще хлътне... Не е за пръв път...

– Можеше и да не хлътне – не се стърпява Борислав. – Ако нещата в живота ставаха също тъй лесно, както стават на книга, можеше и да не хлътне...

– Как стават нещата в живота, това не само вие го знаете – възразява спокойно бившият ми шеф. – И ние не сме расли само из канцелариите... Добре очертаният на книга план може и добре да се изпълни. Особено от опитен работник като Боев. И особено ако успее навреме да

подписне тая си склонност към авантюрата...

– Каква авантюра? – възразява пак Борислав, противно на реда. – Тук няма никаква авантюра.

– Бориславе, ти сега не се обаждай – промърморва генералът. – Не прекъсвай човека.

– Нека прекъсва – забелязва бившият ми шеф. – Това не ме смущава. Само че да бъде по-обективен.

Той поглежда с острите си хладни очи приятеля ми и казва:

– Каква авантюра ли? А как другояче ще наречеш целия този пазарлък с американеца? И за какво собствено му бе нужен този пазарлък? И защо трябваше да се натиква в бункера?

– Много просто защо: за да попълни досието. За да се добере до последния липсващ фрагмент – отвърща Борислав.

– Данните, съдържащи се в този фрагмент, съвсем не са от такава важност, че да залага живота си на карта. Данните на този фрагмент биха могли да бъдат получени при следствието.

– Да, но може би не тъй пълно и с цената на много въртели и на много време.

– Тази цена не е толкова висока, колкото цената на един живот – възразява спокойно бившият ми шеф.

– В края на краищата рискувал е собствения си живот... – подхвърля Борислав, като преглъща края на фразата.

Обаче аз знам, че краят на фразата е: „Не вашия“.

– Мисля, че нашият живот не принадлежи само на нас – забелязва сухо бившият ми шеф.

– Вярно – съгласява се Борислав. – Но какво да се прави: има такива хора, дето са свикнали да довеждат нещата докрай и да изпълняват задачата докрай, до последния фрагмент, дори и с риска да не се завърнат...

– Не се ли завърнат, значи не са изпълнили добре задачата – възразява бившият ми шеф. – Или са я изпълнили, като са заплатили прекалено висока цена.

Слушам ги внимателно, свит в креслото си, обаче имам чувството, че вече почват да се повтарят, както става често при един спор, макар генералът не без основание да смята, че истината нерядко се ражда в спора. Слушам ги внимателно, но по едно време почвам да се отегчавам и да си мисля, че щом въпросът се отнася до мене, време е най-после да запитат и мене как виждам нещата, а не да говорят така, сякаш мене ме няма.

– Ти наистина си малко пристрастен, Бориславе – обажда се найсетне и генералът. – В края на краищата фактът е, че ние нямаме последния фрагмент. Нямаме го, макар да сме заплатили за него една прекалено висока цена...

Той замълчава, после казва с някаква сянка на укор, но тъй, като че ли укорява не Борислав, а себе си:

– Пристрастен си, братко... и аз те разбирам... Ние загубихме един опитен работник... и един другар...

И тогава чак се сещам, че не ми дават думата, защото съм умрял.

* * *

Светлината е намаляла още повече и вече е здрач. Не здрачът на свечеряването, а оня, сивият смътен здрач на неясните сънища. И, както винаги, в тия неясни сънища виждам Любо, че идва с нехайната си бавна походка, като едва забележимо провлачва единия си крак.

Някога там, по голите чукари край границата, когато гонехме бандитите, Любо бе тежко ранен и макар да оцеля, оттогава малко накуцва с единия крак, съвсем леко наистина, но все пак накуцва и това му е станало втора природа, затуй накуцва дори когато идва при мене насън макар да би било логично да се предполага, че една сянка не ходи като нас, така че би могла да се движи и без да накуцва.

Той идва към мене и спира до мене, обаче без да ме гледа, сякаш сме на конспиративна среща, сякаш даваме вид на съвсем непознати хора, озовали се по чиста игра на случая на две крачки един от друг.

– Можеш да ги разправяш тия на бившия си шеф, но не и на мене, брат – мърмори Любо, почти обърнал ми гръб, като че стоим нейде си на някаква конспиративна среща. – Аз знам защо се навря във вилата на американеца и знам как стигна до тоя бункер. Навря се, за да спасиш моя хлапак.

– Не дрънкай глупости – казвам. – Известно ти е, че имах задача.

– Ти тия на друго ги разправяй, брат, а не на мене, дето ти знам и зъбите и дето аз съм те учил на занаят. Знам за какво го направи.

– Можех да освободя Боян и да си тръгна – казвам му.

– Там е, че не можеше. И ти добре го разбираше. Можеше да си тръгнеш и да се отървеш, но по-рано и веднага след като беше разбрал, че Боян се е провалил. И професионално погледнато, така трябваше да направиш. Не да скачаш от терасата, а да изчезнеш и да оставиш на Борислав грижата да отърве момчето. Сигурно накрая все пак щяха да го пуснат. За какво ли им е притрябвало. Ти им трябваше, ти!...

– Приказваш глупости – отвърщам, без да поглеждам към Любо, сякаш наистина сме на конспиративна среща. – Исках да пипна и третата серия на досието.

– Третата серия!... Много важно! Ти се хвана за третата серия, понеже и тъй, и тъй вече бе хлътнал. Ти знаеше, че са те харесали за изкупителна жертва и че след провала на Боян няма какво повече да нравеш професионално погледнато, а трябва светкавично да изчезваш. И вместо това отиде и им се навря в ръцете. За да спасиш моя хлапак.

– И ти ги дрънкаш едни... с твоите „професионално погледнато“... В края на краищата професионално или не... по-рано или по-късно... нали знаеш: всички ще дойдем при тебе... така че стига си ми опявал...

И за да му попреча да опява и за да го принудя да се махне, отварям очи. Отварям ги мъчително и с усилие и се опитвам да ги съсредоточа върху нещо реално, додето съм все още тук, в това, реалното, и ги впервам в сивата пустиня на циментовия потон с неравните отпечатащи от летвите на кофража. Но сякаш усетил, че искам да се уловя за него, да се уловя за нещо здраво, таванът над мене изведнаж се завърта, този бетонен таван с отпечатаните дъски на кофража и с мъждивата крушка. Той се върти бавно, ала непрестанно, тъй непрестанно, че усещам повдигане и се мъча да се заловя за нещо, за да не се строполя нейде встрани или даже върху самия този непрестанно въртящ се таван... Затвори очи! Затвори очи! – казва ми някакъв глас и аз ги затварям, но под клепачите заиграват остри светли черти, като някакви телени мрежи, нажежени до бяло, а в главата ми все по-страшно кове непоносимата болка, сякаш кове не с чук, а с длето. Обръщам се настрани, обаче и тук ме пресрещат нажежените телени мрежи, завъртам се на другата страна, ала те са и там, те ме обгръщат от всички страни, тия телени мрежи, нажежени до бяло, и аз усещам как се задушавам сред тях и за да не се задуша съвсем, най-сетне отварям очи, но над мене е тъмно и навсякъде наоколо е тъмно, един тъмен мрак на черно-червени петна, сред който нейде далеч се върти като самотна звезда мъждивото кръгче на крушката.

– Трябва да се раздвижим... – чувам глас. – Трябва да станеш, за да разрееш тъмнината... Тъмнината е в ниското, долу. Трябва да станеш... – Опитвам да стана, като се опирам с гръб до стената, но се свличам обратно. Опитвам пак. Мракът донейде се е разсеял. Нощта е преминала, в здрач. Бентън, седнал до насрещната стена, е извадил пистолета... Ще развали и последния въздух – чувам глас. Вдигнал съм се достатъчно, за да тръгна към него. И да падна. Изправям се на колене и отново се

опитвам да изплувам над мрака. И пак падам, вече близо до Ралф. Издърпвам пистолета съвсем леко. Той едва го държи.

– Дай го – избъбря. – Не мога повече... задушавам се...

– Ще развалиш въздуха...

– Дай го...

– Няма...

Сетне замираме обезсилени. Той – на своето лобно място, аз – в ъгъла до подвижната стена. И мракът отново се сгъстява. Тоя мрак на петна. На черни и черно-червени петна. Свършва се – чувам глас. Поглеждам нагоре. Самотната звезда на крушката е угаснала. Пълен мрак. Значи свършва се. Най-сетне. Мислил съм толкова пъти за смъртта. Няма начин да не мислиш, когато минава край тебе. Няма начин да не мислиш, когато знаеш, че един ден ще спре до тебе. Някои казват, че това е страшното: смъртта. Други – че това е отмората: смъртта. Като непробуден съм подир тежък ден. Време е най-после сам да видиш как е там. Там – при Любо. Там – от другата страна на живота.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Смъртта отново ме е отминала. Невероятно, обаче отново ме е отминала. Само че този път е спряла по-дълго пред мене и ме е погледнала в очите. Сетне е размислила и ми е дала отсрочка. И е отминала.

На две крачки от мене в ъгъла неусетно се е появила цепнатина, съвсем тясна, но достатъчна, за да усетя полъха на живота, който прониква в наситеното с въгледвоокис помещение. Помещението е тъмно. Ала това не е мракът на края, а обикновеният мрак – тая стара крушка просто е изгоряла, непривикнала на такава дълга употреба.

Усещам, че мога да се движа. С пълзене, разбира се. Примъквам се по-близо до цепнатината и замирам. Искане ми се да поема прииждащия оттам въздух с пълни гърди, но замирам.

Не знам колко време минава тъй. Тук, в изолацията на тоя циментов ковчег, съм загубил всяка представа за времето. То не интересува погребаните. Сетне изведнаж усещам, че процепът се разширява. Стената безшумно се е поместила, за да даде път на въздуха и светлината. Поместила се е на сантиметри от мене и бих могъл само с едно движение да се озова отатък, извън пределите на задухата и на смъртта. Но прибързаните движения са рисковани. Там че замирам и чакам.

В светлината на процепа вече се е появило нещо живо. И върху осветената част на циментовия под е паднала голяма сянка. Сянка на жена. Сетне сянката се раздвижва. Жената прави няколко предпазливи крачки навътре в помещението и острият лъч на джебен фенер осветява разтворената празна каса, после се спуска надолу към двете куфарчета, спира по-дълго върху тях...

Сега е моментът. Измъквам се бързо, почти пълзейки по колене, добирам се до крановете на парното и натискам първия. Защото там, в бункера, съм имал достатъчно време, за да съобразя, че първият служи навярно за затваряне, щом вторият служи за отваряне. Стената наистина отново се помества безшумно и процепът изчезва.

Сега вече мога да си поема дъх. И да опитам да се изправа. Това не става изведнаж и все пак става по-бързо, отколкото съм очаквал. Няколко минути дишане с пълни гърди и усещам, че се съживявам. Кръвта се пречиства и мислите се избистрят. Мислите за ония двамата в бункера. А също и за другите, които навярно ме дебнат навън.

Изправам се, все още опрян до стената, и размърдвам крака. Първо

единия, после другия. Проверявам доколко ми се подчиняват и доколко могат да ме удържат. Първо единия, а после другия. Сетне правя няколко предпазливи крачки. Не е блестящо като резултат, но не падам. Трябва да дам още малко време на кръвообращението да си свърши работата. А засега да си гледам моята.

И тъй – ония двамата. Натискам леко лостчето на втория кран и процепът отново се появява – съвсем тесен, някакви си десетина сантиметра, защото съм побързал да отпусна лостчето.

– Пиер, ти ли си, момчето ми? – чувам гласа на Флора, която мигом е долепила лице до процепа.

Тя вижда много добре, че съм аз, и въпросът цели просто да възстанови връзката на интимност, която е най-доброто начало на съвместна дейност.

– Да, мила – отвърщам. – Как е там, вътре? Провери ли съкровищата? И убеди ли се, че държа на думата си?

– Никога не съм се съмнявала в това, момчето ми. Но какви са тия номера, дето ги правиш с лостовете. Натисни по-силно на оня, втория, за да излезем де!

– А, ти за стената ли? Ами тъкмо това е стената, която ти бях обещал. „Отвори се, Сезаме!“ – не помниш ли. И тя се отвори.

– Само че после се затвори – напомня Флора.

– Е, да, за да не става течение...

– Вие няма да ми направите тая мръсотия, Лоран!...

Това вече не е гласът на Флора, а слабият глас на Ралф, тоя безсилен и апатичен глас, който, струва ми се, толкова отдавна, но и толкова дълго е кънтял в ушите ми, кънтял... кънтял... до безконечност. Фразата прозвучава нейде отдолу, сякаш изпод земята, и немкинята поотмества машинално обемистия си крак и аз виждам там долу бледото лице на американеца, който вероятно се е довялякъл до процепа, тъй както умирацията от жажда се довлича до спасителната локва вода.

– Вие не сте способен на такава мръсотия, нали... след всички тия адски часове, прекарани заедно...

– А вие на мое място щяхте ли да ми простите?

– Вероятно... Не знам... – мърмори Бентън. – Във всеки случай, ако не бяхте ми взели пистолета и ако имах малко сили, бих ви пуснал сега един куршум, за да не стоите така и да злорадствувате.

– Съвсем не злорадствавам, Бентън. Просто си върша работата. А за да мога да си върша работата, трябва да оцелея. Така че като първа мярка хвърлете ми тук негативите, дето ме изнудихте да ви ги дам.

– За тия негативи ли беше целият този спектакъл? – произнася пре-небрежително американецът.

И няколко секунди по-късно миниатюрната касетка се търкулна в нозете ми. Прибирам я и обяснявам:

– Да, за негативите. Не за брилянтите. За брилянтите ще се разберете с Флора. Тя е сговорчива жена...

– Пиер, стига си бърбал, момчето ми – напомня сговорчивата жена за присъствието си. – Натисни го най-сетне оня лост. Сварих се вече в тая дупка.

– Аз съм се варил доста по-дълго, мила. И без наличността на отдушник. И както виждаш, още съм жив. Така че нищо не пречи да почакаш.

– Лоран, вие няма да ми направите тая мръсотия... – обажда се и Ралф от подножието на величествената жена.

– Няма, разбира се – успокоявам го. – Ще ви оставя разпечатани. И подир малко ще пратя някой да ви пусне на чист въздух. Но не сега, а подир малко, колкото да имам време да се отдалеча достатъчно от пистолетите на вашите хора, Бентън.

– Пиер! – възкликва умолително жената.

– Лоран... – чува се и гласът на американеца.

Но аз вече съм потеглил към белия свят, макар и не тъй стремглаво, както би ми се искало. Изкачвам предпазливо стълбата и също тъй предпазливо се промъквам из коридора. Отварям една подир друга съседните врати – кухнята, хола, трепезарията. Празно.

В стаята до изхода обаче не е празно. Виолета лежи на предишното си място. Все още в гипс. И добре опакована. Втората медицинска превръзка се дължи вероятно на Флора. Тя е използвала за целта всичко каквото намери, но най-вече шнурове от завесите. И като венец на делото си е завързала енергично устата на жертвата с една деликатно избродирана покривка.

Смъквам покривката и изваждам напъханата в устата на Виолета кърпа. Виолета вдишва жадно няколко едри порции въздух – един рефлекс, който ми е добре познат – и едва подир туй произнася с безпомощния си слаб глас:

– Каква ужасна жена!... Инквизира ме, заплаши да ме удуши, принуди ме да ѝ кажа за скривалището, а накрая вижте на какво ме направи и ме остави като някакъв вързоп...

– Ужасна жена наистина – съгласявам се. – Обаче тя е просто ангел в сравнение с вас.

– Но аз нямах друг изход, господин Лоран! – произнася с подкупваща наивност това мило същество. – Какво можех да направя с голи ръце срещу всички тия хора, дето ме обсаждат...

– А как разбрахте, че обсадата ще се пренесе именно тук?

– Ами много просто: Кьониг вече ме подпитваше. А онзи ден и тая, вашата приятелка, Розмари с цялото си нахалство е ходила при моята приятелка тук, в Лозана, за да разбере къде е къщата ми... Тя, естествено, не е била дотам наивна, че да ѝ го каже, но когато такава като Розмари почне да разпитва насам-натам, няма как да не стигне до къщата... А същия следобед там, в Меркур, и вие насочихте разговора към тая тема. И нали трябваше да разбере какво толкова ви влече насам... И най-важното: къде е това, дето ви влече. Защото аз самата не виждах къде може да бъде скрито то... Затуй реших да се преместя отново тук...

– И да си сложите един гипсов калъп за всеки случай...

– А вие не бихте ли сложили? След като знаете, че колкото по-беззащитен изглеждате, толкова по-малък е рискът да ви нападнат.

– Съвсем логично – признавам. – И съвсем логично ни заключихте в оная дупка, додето изгнем...

– Ами какво друго да направя?... Нямах никакъв друг изход...

– Вие сте прекалено хитра, мило дете. А прекалено хитрите накрая винаги губят, просто от много прекаленост...

И тръгвам към изхода.

– Така ли ще ме оставите?... – проплаква жената.

– Да. И то само от милосърдие. Защото така тъкмо имате вид на беззащитна. И няма да се изкушите да хлътнете там, където бездруго ще ви разкъсат.

Едва ли е нужно да пояснявам, че додето е траял разговорът, аз съм използвал възможността да огледам през прозореца околната обстановка. Малката полянка между къщата и дърветата е пуста. Встрани от полянката е гариран опелът на Флора, но той е празен.

Измъквам се прочее навън с мисълта да използвам колата на немкия, макар и съвсем временно. Не съм направил обаче и две крачки, когато една могъща ръка ме сграбчва отзад за врата, а друга се вкопчва в десницата ми вероятно с намерение да я счупи:

– Тръгнахте ли си вече? – чувам един малко дрезгав глас.

Гласът на Брунер.

– Познахте – отвърщам спокойно. – Вече взе да ми наскучава. И не ми чупете ръката, моля ви. Това е съвсем излишно и за двама ни.

– Особено за вас... – изръмжава немецът.

Той обаче е поохладил двете клещи, вероятно обезоръжен от спокойното ми държане.

– Ще ви пусна, Лоран. Знаете, че нямам нищо специално против вас. Но това ще стане след проверката. Вдигнете ръце и мирувайте.

Вдигам послушно ръце и додето той ме опипва, пояснявам:

– Ако търсите брилянтите, уверявам ви, че няма да ги намерите. В този момент те са вероятно, вече в ръцете на приятелката ви. Аз си изпълних обещанието, Брунер.

– Не ме разплаквайте, Лоран. И дръжте по-високо ръцете си – изръмжава отново немецът, който от повърхностното опипване е минал и към задълбоченото тършуване.

– Само, моля ви, не ми взимайте касетките...

– Дотрябвали са ми касетките...

– Колкото до пистолета, готов съм да ви го отстъпя. Той всъщност е на Бентън, обаче и на вас може да ви влезе в работа.

– Не е изключено – съгласява се немецът, като прибира пистолета.

В този момент физико-химическите реакции в ленивия му мозък успяват да преработят смисъла на току-що чуто то име.

– Бентън? Къде е той?

– Долу при Флора – пояснявам. – Но излишно е да се страхувате: рогата в момента не ви заплашват. Колкото до брилянтите...

– Стига салати! – извиква Брунер. – Кажете, Лоран, брилянтите там ли са наистина? Да или не?

– Глух ли сте? Мисля, че точно се изразих: и брилянтите са там, и Флора е там, и Бентън е там!

Раздразнението ми вероятно е достатъчно убедително, а също и съдържанието на джобовете, защото немецът ме зарязва и се втурва към къщата. Аз от своя страна, то се знае, се втурвам към опела, за да претърпя едно малко разочарование: ключовете липсват. Тази прословута немска съобразителност.

Приближаването ми до колата обаче не е съвсем безполезно, защото ми позволява да се скрия зад нея тъкмо две-три секунди преди на поляната да изскочи друга кола. Този път ситроен. И, струва ми се, добре познат.

Двамата спътници на ситроена изскачат навън и на свой ред се понасят към входа. Доколкото успявам да ги зърна, единият е Кьониг, а другият – Тим или Том, но май че Тим, защото той беше шофьорът. Още някоя и друга година и може би ще почна да ги различавам тия метиси.

Отправлям се към ситроена, с надеждата, че метисите са по-малко акуратни от немците, ала върху ми връхлита Розмари, заморена и запъхтяна и изскочила като свидно видение иззад дърветата.

– О, Пиер! Вие се явявате винаги тъкмо когато сте ми най-нужен. Къде изчезнаха ония двамата?

– А какво общо имате вие с ония двамата?

– През цялото време ме гонеха, но накрая им се изплъзнах.

– Сега обаче те ви се изплъзнаха – забелязвам. – И ви изпревариха с едни гърди. Искам да кажа в дългото бягане за брилянтите.

– Къде са брилянтите? – запитва тя, като трескаво ме улавя за ръката.

– Долу в зимника. Но не ви съветвам да се пъкате там. Допускам, че празничните залпове могат да заехтят всеки момент.

Като потвърждение на предположението ми в този миг откъм подземието на къщата проехтява глух изстрел. Сетне още два – един подир друг. А сетне и още някои.

Но тази импулсивна жена, вместо да се стъписа, на свой ред се спуска към къщата.

Луди хора.

Няма какво повече да правя тук. Едничката ми грижа е да реша кое предпочитам: ситроена ли, или червения фолксваген на Розмари, който откривам, закътан зад близкия храсталак.

Все пак Розмари ми е приятелка. Едно такова дълго съжителство... И почти съвсем безоблачно. И толкова съдържателно – с поученията за импресионистите, и за благородните камъни, и за човека егоист. И после ситроенът е по-мощен, а аз отрано съм възпитан в духа на известната формула: „Пестете ни времето“.

Възсядам могъщия кон на съвременната френска техника, пришпорвам го и под звука на яростния му рев потеглям към Берн.

Този тих и сънен Берн, в който е тъй приятно да живееш... А може би и да умреш. Както казваше Брунер: „Да умреш в Берн...“ И все пак моят девиз е: умирай само в краен случай.

* * *

– Няма ли да спреш да се надбягваш с тоя, що духа? – запитва Борислав, който ту дреме до мене, ту бърбе за туй-онуй.

– Как ще се надбягвам с тоя, що духа – отвръщам. – Не виждаш ли, че духа насреща.

– Във всеки случай аз лично бих закусил нещо. И бих изпил две-

три кафета.

Изглежда, наистина съм се увлякъл. Също като милата Розмари: почнеш ли да мислиш усилено, усилваш и газта. А вече от един час сме в Австрия. И изобщо няма никаква причина да се надбягваме с вятъра.

Шосето се вие сред разкошен алпийски пейзаж. Най-после този разкошен пейзаж, познат от цветните картички. Високи заснежени зъбери, застинали на фона на синьото небе. А под тях – заоблени хребети, обрасли в борови гари. А още по-ниско – изумрудени пасбища.

И ако искаме да направим тази единствена крачка, която дели великото от смешното, би трябвало да продължа и да добавя, че още по-долу, там върху тясната и сива ивица на шосето, пъпли една черна кола, едно мъничко бръмбарче, сред цялата тази необятност, забързано нанякъде по свои си работи. А вътре в колата са се свили двама души. Дремецият е Борислав. За другия е излишно да споменавам. Това е вашият покорен слуга Емил Боев.

– Емиле – обажда се отново събудилият се Борислав. – Ако не спреш пред първото заведение, ще пусна радиатора.

Да пусне радиатора в тоя топъл юнски ден, това е наистина сериозна заплаха, а на всичко отгоре минава десет и в този час дори безделниците са вече закусили, да не говорим за порядъчните хора.

Два завоя по-нататък пред нас изниква и въпросното заведение: кокетно ресторантче с тераса, кацнало на височинката точно над шосето и заобиколено от тъмната зеленина на боровете.

– Харесва ли ти тук? – питам, като забавям скоростта.

– Какво има да ми харесва? Няма да летуваме. Спирай и толкова!

Спирам. Оставям волвото край шосето, понеже не виждам къде другаде бих могъл да го завра, изкачваме се по стълбичката на терасата и се разполагаме край една маса на борова сянка. Борислав поръчва закуска, а аз – вестници, и малко по-късно всеки потъва в заниманията си, като моите са главно пресата и кафето, а тия на приятеля ми – кифлите и конфитюрът.

– Какво пише за твоята история? – пита Борислав между два залъка.

– Доста работи – промърморвам. „Лозана: Разчистване на сметки в една вила... метис с неидентифицирана самоличност, убит с три куршума... до него намерени още два трупа... Макс Брунер и Ото Кьониг... Собственичката на вилата – завързана в стаята на горния етаж... Започнато е следствие...“

Оставям за малко вестника с цел да проверя още веднаж качествата

на австрийското еспreso и да ги съпоставя с тия на швейцарското. Сетне отново се връщам към това могъщо средство за масова комуникация – пресата.

– Има и друго обаче – бързам да осведомя приятеля си, след като обръщам вестника на последната страница. – „Въоръжено нападение в Женева: Американският поданик Ралф Бентън, вмъкнал се вероятно с цел за обир в бюрото на бижутера Тео Грабер, и прочие, и прочие... Грабер – ранен от два изстрела и прочие... откаран в тежко състояние в болницата и тъй нататък... Ралф Бентън – задържан. Води се следствие.“

– Стига ли ти? – питам Борислав, като имам предвид информацията.

– Как ще ми стига? Ще поръчаме още – отговаря той, понеже мисли главно за закуската.

Едва сме формулирали поръчката пред русата келнерка в тиролско костюмче, когато откъм стълбата се раздава звънлив и приветлив глас:

– О, Пиер! Сигурна бях, че сте тук! Видях долу колата ви.

– Тук и винаги на ваше разположение, скъпа – отвърщам галантно, като се изправям, за да подам стола на бившата си квартирантка и да изпълня късата церемония на представянето между нея и Борислав. Жената сяда и спътникът ми бърза да даде знак за още едно кафе, подир което Розмари добива възможност да излее насъбралите се в гърдите й чувства:

– О, Пиер! Какъв кошмар беше! Те се стреляха като диви зверове тия мъже там, в тоя зимник...

– Дивите зверове не се стрелят, скъпа – позволявам си да забележа. – Те са по-въздържани в това отношение.

И добавям:

– Надявам се все пак, че вие предвидливо сте дочакали края на канонадата.

– Естествено... Да не искате да се натикам под куршумите. Но всичко беше тъй ужасно!... И тая кръв...

– Да – кимам съчувствено. – Без кръв не може. Кръв и диаманти. Всъщност как приключи тая диамантена история?

– В моя полза, естествено – отвърща с достойнство жената.

Подир което допълва, вече по-скромно:

– Макар и не съвсем...

– И по-точно?

– Ами след като ония диваци се изпозастреляха...

Тя млъква, защото русокосата австрийка се е задала с огромния поднос. Сетне не е в състояние да продължи, защото очевидно е гладна не по-малко от Борислав и се налага да поеме набързо поне няколко хапки, полети с меланж. И едва след туй произнася:

– Като свърши стрелбата и димът се поразнесе, слязох, разбира се, да видя какво е станало и открих скривалището. Флора настояваше веднага да им отворя и точно ми обясни как става това, но аз все пак не съм израсла с последния дъжд, както се изразявате вие, затуй предложих най-първо да подаде брилянтите, а после да говорим за другото. Тя, естествено – знаете какъв отвратителен характер има тая немкиня, – не искаше и да чуе за подобна сделка и отпърво най-нахално лъжеше, че изобщо нямало брилянти, но че щяла да ми подаде някакво куфарче с други ценности – притрябвало ми е нейното куфарче, като че ли аз съм висяла толкова месеци в тоя скучен Берн зарад някакво куфарче – което се опитах да ѝ обясня. Изобщо поставих ултиматум: или тутакси деветте диаманта и нито един по-малко, или натискам лоста до край – и лека им пръст! Разбира се, накрая въпреки противния си характер тя трябваше да отстъпи. А за да не я главоболи Бентън, наложи се да ѝ подам един пистолет по такъв начин естествено, че да не го използва срещу мене. Изобщо свих се до крановете и изчаках от процепа да се появи кутийката, която навярно добре ви е известна и която е пълен двойник на оная вашата с фалшивите брилянти. И едва след като проверих внимателно какво съдържа и че не се касае за копия, а за оригинали, реших да предприема следващата стъпка.

– И затворихте докрай стената...

– Не, Пиер! Мина ми тая мисъл, но вие знаете, че съм една сантиментална патка, при това с развинута фантазия, и като си представих само какво ги очаква, не се реших да го сторя.

– Естествено... – обажда се Борислав, който най-сетне е решил да влезе в разговора, тъй като напълно е заситил глада си.

– Естествено? – вдига вежди Розмари и го поглежда с тъмните си очи. – Естествено, да. Но ако на мое място бе тая, Флора, можете да бъдете сигурни, че нещата щяха да се развият малко по-другояче и съвсем не тъй естествено.

Тя млъква за малко, колкото да допие кафето си и да поеме цигара от пакета, който Борислав галантно ѝ поднася. Щраквам запалката и Розмари продължава:

– Разбира се, не ги пуснах веднага. Трябваше най-първо да се оправя с оная малка лицемерка, дето лежеше вързана горе на дивана. Не я

застрелях, на което вие също ще кажете „естествено“, макар че естествено бе именно да я застрелям, та да млъкне завинаги. Само че, Пиер, аз съм слаба жена. Толкова слаба, че навярно нямаше да се добера до брилянтите, ако вие не бяхте ми помогнали.

– Не държа на благодарностите – избъбрям великодушно.

– Вие не ги и заслужавате, мили! – срязва ме Розмари. – Защото тия диаманти, изглежда, е еднаква щедрост сте ги обещавали на всички: и на мене, и на Флора, и на Бентън, и на Виолета, и на целия квартал.

– Какво да правя, такъв ми е характерът. Обичам да доставям радост на хората, скъпа. Умирам да доставям радост. Но колкото до брилянтите, а не до празните обещания, брилянтите още от самото начало бях ги нарекъл на вас... В името на общата ни слабост към импресионистите... И на нашето старо приятелство...

– Не съм сигурна, че е тъй, макар да искам да го вярвам – позволява си жената да формулира известно съмнение. – И въпреки всичко съм ви благодарна: защото вие ги открихте, а аз ги получих.

Тя замълчава и навярно някакъв не твърде приятен спомен я споможда, понеже неохотно пояснява:

– Получих ги всичките минус два.

– Защо „минус два“?

– Ами заради тази проклета Виолета! Ако беше Флора, навярно нищо нямаше да й даде, но аз с моята мекушавост й подарих два...

– Това е бил акт на великодушие не само към нея, но и към бедните деца – позволявам си да поясня.

– Защо към бедните деца? – учудва се Розмари.

– Защото тя ми бе доверила, че ако някой ден получи диамантите, ще построи с тях детски дом на брега на езерото.

– Детски дом? – поглежда ме презрително жената. – Не очаквах такава наивност от мнителен човек като вас. Нейната красива мечта, на тая подла и хилава лесбийка се казва Ема Фрай, стара приятелка от пансиона, нали знаете тия пансионери за млади девизи, дето се развъждат млади лесбийки. И Ема Фрай не е никаква мечта, а съвсем реална и съвсем покварена кукличка от Лозана – научих го още оная ужасна нощ, когато се наложи да проследя Виолета до Лозана и да я чакам до заранта в колата си, додето тия две мръсници вътре в къщата се забавляваха, а на сто метра дебнеше онзи нещастник Пенеф. Детски дом ли? Детският дом, скъпи мой, носи името Ева Фрай и не е никакъв детски дом, а най-обикновена развратница, и нашата целомъдрена лесбийка още от студентски години живее в брачни връзки с тая Ева, а Ева я върти на

малкия си пръст, и ако Виолета наистина бе успяла да пипне всички брилянти, без друго щеше да ги постави в крачката на Ева, само че не изведнаж, тя не е толкова глупава, а на порции, за да може цял живот да има до себе си тая улична кукличка с всичките ѝ перверзни номера.

Тя замълчава за миг, сякаш за да преодолее налегналото я отвращение. Сетне казва:

– И въпреки туй наложи се, както виждате, да ѝ подаря цели два брилянта, за които бях рискувала кожата си.

– Подарихте ѝ два от нейните собствени – уточнявам. – И, естествено, най-дребните.

– А вие да не искате да ѝ дам най-едрите? И откъде накъде „собствени“? Те са крадени тия брилянти и аз ѝ го казах съвсем ясно, а тя вика „знам, че са крадени, но това няма да ми попречи да ви предам на полицията“, и трябваше най-накрая да ѝ дам нещо, за да млъкне.

– И я развързахте...

– Не съм дотам глупава. Пъхнах ѝ ги под дюшека, за да миряса, и слязох да освободя ония. Въоръжена с пистолет, разбира се. И добре, че двете с Флора имаме пистолети, защото Бентън вече бе се ококорил и гледаше на кръв. Но ние добре го респектирахме, особено Флора, която всеки миг бе готова да му пръсне черепа, така че си тръгнахме, аз – с диамантите, а Флора с тия две чанти, които допускам, също не са за изхвърляне.

– И тя докрай не се изкуши да ви пусне един куршум?

– А защо да рискува да получи моя? И после, мисля, че се бе примирила. Смъртта на Брунер все пак ѝ беше действувала. Ние сме жени, Пиер! Ние не сме такива зверове като мъжете.

– Знам, знам – кимам. – Вие сте чувствителни и нежни. Тайфуни с нежни имена.

Всъщност всички те, и жените, и мъжете, бяха понесени в тази история от един и същи тайфун – тайфуна на алчността, и той ги изтръгнаше от всичко останало и ги караше да забравят всичко останало, и връзките, и привързаностите се късаха като гнили конци под напора на необуздания копнеж към едно съзвездие брилянти от първа величина. Що се отнася до женските тайфуни, не мога да отрека, че те бяха духали донейде в моя полза. Може би защото не съм женомразец.

При тая мисъл поглеждам бегло Розмари и запитвам:

– А как е вашият Грабер? Навестихте ли го в болницата?

– Защо в болницата?

– А къде другаде? За в гробищата още е рано.

И за да я поставя в курса на нещата, подавам вестника.

– Ах, този мръсник! – произнася тя, още не дочела информацията.

– Кого от двамата имате предвид?

– Бентън, разбира се. Грабер може да не е цвете, но никога не би стрелял в жив човек.

– А кой би стрелял в мъртвец? Всъщност вие би трябвало да сте доволна. И да благодарите на Бентън.

– Вие сте циник, Пиер.

– Казвали сте ми го вече.

– Макар да не съм доволна, трябва да ви призная, че се чувствавам облекчена. Грабер никога не би ми простил...

– А сега накъде? – питам.

– Ако искате да знаете накъде, можете да ме придружите. Вие сте, общо взето, скучен човек, разбира се... Но кои са интересните? Само че вие няма да ме придружите. И аз няма да ви кажа „накъде“. Пък и какво значение?

– Никакво – признавам. – Искях просто да чуя откъде ще започне мечтаният рейс към щастието.

– Щастието? Вие знаете, че не съм претенциозна. Но нямам и никакво намерение да старея, завряна в оня таван, и да се грижа за ипотеките му.

Тя наистина не прилича на човек, потръпващ от щастие. Старата история: мечтата, веднъж постигната, губи блясъка си, дори и да е била диамантена. Идва всекидневието. Идват несполучливите опити да вкусиш желаното. Защото веднъж вкусено, то се оказва малко блудкаво на вкус. И идват рисковете един или друг мошеник, по-рано или по-късно, да те освободи от бремето на лесно придобития капитал.

Побъбряме още малко за току-що случилото се, а после настъпва моментът, когато Розмари поглежда часовника си и обявява, че трябва да тръгва. Ставаме да се сбогуваме и когато ми подава ръка, бившата квартирантка казва:

– Е, Пиер... Навярно вече няма да се видим...

– Навярно... – повтарям машинално.

– Че целунете ме де!

Неудобно ми е от Борислав, но още по-неудобно е да стоя като гипсиран, след като толкова време сме били заедно в оня зелен хол на оная глуха вила, сред оня загубен квартал.

Навеждам се и я целувам, и усещам ръката ѝ, опряна на бузата ми, сякаш се опитва да ме задържи един миг повече.

Сетне Розмари тръгва, ала преди да поеме по стълбата, наново се обръща и ми маха леко с ръка.

– Каква жена!... – чувам гласа на Борислав.

Да, наистина. Но всъщност каква жена? Луташ се из тия привидности, без да знаеш докрай дали наистина си ги разбулил. Привидности на нещата, на събитията и най-вече на хората. Наблюдаваш я, додето решиш „това е“, но после идва нещо ненадейно и решаваш, че не е „това“, а не знам какво си, додето по-късно разбираш, че не е и не знам какво си, също като ония дървени матрьошки, дето развинтваш една, а в нея се оказва друга, а в другата – трета. Само че при матрьошките винаги има край и подир четвъртата или петата стигаш до последната. А при някои хора можеш да смъкваш обвивките, колкото си щеш, без да бъдеш сигурен, че си стигнал най-сетне до истинската легитимация.

Борислав е дотам очарован от вида на приятелката ми, а също и от импулсивния ѝ нрав, че поръчва още по едно кафе, едно последно, както обещава, и ние вече го допиваме, това, последното, когато на терасата ненадейно израства ново действащо лице, и по-точно нова дама, царствена и импозантна като алпийски масив.

– А, Пиер, момчето ми! Познах по колата ти, че си нейде наоколо – произнася Флора спокойно, сякаш сме се срещнали на асфалтовата алея до Остринг.

Ставам, за да извърша отново церемонията по представянето и да настаня пищната самка на съседния стол.

– Вие вече сте закусили... – установява тя. – Аз също бих хапнала нещо...

Русата австрийка приема поръчката, която по своята изчерпателност надхвърля закуската и граничи с обедата. Сетне Флора самодоволно се изпъчва, за да даде възможност на Борислав да оцени очертанятия на могъщия бюст, и в знак на упрек замахва с показалец в моя посока:

– Трябва да благодариш, че имам слабост към тебе. Иначе заслужаваш не знам какво... задето ме затвори с она там в бункера...

– Ако е точно за това, мисля, че ти трябва да ми благодариш, скъпа Флора. Това беше единственият начин да те предпазя от куршумите и в същото време да ти спестя задушаването.

– Лъжец! – замахва отново тя с пръст. – Ти не си могъл да знаеш, че ще има куршуми.

– Затуй пък знаех отлично, че хората на Бентън са нейде в съседство. Бентън не би потеглил в неизвестността с мене, без да даде инструкции на хората си да го следват.

– Глупости. Хората на Бентън ги е докарала оная глупачка Розмари. Лепнали са се за нея и ги е докарала.

– А къде са се лепнали?

– О, това е цяла история. И не ме карай да ти я разправам преди закуска. Просто умирам от глад.

Келнерката донася най-сетне подноса, който този път е по-претоварен от всякога, тъй като освен маслото, конфитюра и кифлите, изобщо неизбежните съставки на една хотелска закуска, съдържа още варени яйца, пушен бут и огромен резен шоколадена торта.

Изпиваме прочее още по едно кафе, вече не знам кое поред, додето Флора опустошава блюдата. И едва когато стига до тортата, немкинята добива желание за словесно общуване:

– И туй, дето ни оставихте с ония изродчета Тим и Том, бе също един кален номер, Пиер!...

– Само че аз не съм автор на номера: Бентън ме беше притиснал.

– Така си и помислихме. Но от страна на Бентън това беше наистина един кален номер. И той си е получил заслуженото. Не четохте ли? Задържан е...

– Научих го вече. Обаче вас не са могли да ви задържат...

– Кой да ни задържи – поглежда ме тя недоволно.

– Имам предвид ония двамата: Тим и Том.

– А, ония двамата! Това е друга работа. Отпърво ние с Розмари изобщо не разбрахме какво точно е станало. Помислихме, че вашият съдружник наистина ви е извикал и че Бентън с присъщата си мнителност е решил да ви придружи. Но после нещата много се проточиха. Нещо ми подсказва, че са се наговорили, викам на Розмари. Отишли са за брилянтите. Пиер знае скривалището, а Бентън вероятно стиска това, което Пиер желае да получи, така че решили са да се разменят, а нас са ни оставили да стоим и да ги чакаме тук като последни глупачки. По какво съдите, че Пиер знае за скривалището? – пита Розмари. Само днешните наблюдения ми са достатъчни, викам, защото, ако мислите, че ние с Пиер сме прекарвали деня да правим любов, дължа да ви заявя, че се лъжете. В такъв случай не е трудно да ги проверим – предлага Розмари, – защото вероятно са в къщата на оная, Виолета, в Лозана. Само че трябва да знаем и къде се намира къщата, викам аз. Ако вие не я знаете, други я знаят – казва Розмари, – но каква е гаранцията, че няма да ме преметнете? Сега време за премятане ли е, викам, ние сме две бедни жени и трябва не да се премятаме, а да си помагаме. Звучи хубаво на думи – вика Розмари, – но каква е гаранцията. Най-после успях да я убедя,

тази опърничава жена, че додето ние с нея тук си търсим гаранции, вие двамата там ще откънете брилянтите, така че накрая решихме да рискуваме и да тръгнем веднага, само че едва се опитахме да тръгнем и трябваше да разберем, че сме пленници на ония две дегенератчета – Тим и Том. Аз, разбира се, както знаете, не съм от страхливите, още повече когато става дума за такива пигмеи, и се опитах да им покажа, че в нашия век на равенство и жените могат нещо, но макар да си послужих за целта с един стол, нападението мина, понеже тези две кретенчета бяха изпечени в разните там карате или джудо и изобщо накрая се озовахме добре завързани за креслата, без да говорим за добавъчните синини, някои от които бих ви показала, ако приличието го позволяваше...

– Не допускам, че подобни дреболии могат да ви правят впечатление – промърморвам.

– Не, разбира се. Вие знаете, че не съм чак тъй впечатлителна като вашата Розмари, понеже не съм и кльошава като нея, но все пак оставаше основният факт – че бяхме приковани и осъдени на пълно бездействие, докато вие там в Лозана...

– Ние там в Лозана бяхме още по-приковани – напомням. – Така приковани, че бяхме готови за оня свят.

– Вярно е. И аз ви спасих. За което не чух никой да ми каже мерси...

– Ако не съм го казал, то е само защото думите са слаби да изразят чувствата ми, скъпа...

– Да, да, знам добре, че си по празните приказки... Но за да се върнем към същественото, трябва да кажа, че тъкмо в мига на най-голямото отчаяние в хола през терасата с едно внезапно разбиване на вратата нахълта моят Макс. Понеже аз знаех, че Макс, когото тъй неприлично бяхме зарязали в Женева, рано или късно щеше да дойде да ме потърси, затуй му бях оставила в квартирата си една бележница, че се намирам у Бентън. Не знам дали трябва да ви описвам сражението, още повече и аз самата, както бях вързана, можех да го наблюдавам съвсем частично, но затуй пък имах щастието да видя добре края, когато тия двама лилипути с техните японски хватки бяха навити като мокри пачаври и запратени в ъгъла, а после и съответно завързани на нашите места, за да имат достатъчно време да премелят станалото. Подир което Брунер се зае да изцеди сведенията за вилата от вашата Розмари и може би щеше да я осакати за цял живот, ако аз не бях му казала, по-кратко, Макс, все пак това е дама, остави я сама да изплюе адреса, в края на краищата тя е разумна жена. Така че Розмари изплю адреса и настоя да потеглим заедно, така

че аз пак трябваше да взема думата – макар да знаете много добре, момчето ми, че не съм от приказливите, – да взема думата и да обясня на вашата приятелка, че този живот, на който сме осъдени, не е нищо друго освен едно състезание по бягане и всеки тук бяга на свой риск и отговорност и върху собствените си крака, и ако тя без друго иска да присъствува на празника, да се качва на червената си черупка и да потегля. Това беше един наистина благороден жест от моя страна, за който също никой не ми каза мерси и който ми струваше една малка дреболия от девет колосални брилянта, но когато ти е писано да направиш една глупост, автоматично се налага да я платиш. Защото в момента аз имах до себе си моя Макс и бях сигурна, че Макс няма да допусне никой да се подиграе с интересите ми и не можех да предполагам, че няколко часа по-късно едно мизерно пигмейче, наречено Тим или Том, ще изпразни пълнителя в гърдите на Брунер, а тъкмо така се случи и аз бях принудена да завърша операцията ето с тия две голи ръце...

– А може би и с един пистолет – подхвърлям.

Тя ми отправя остър поглед и разкошните сини очи изведнъж изсивяват:

– Да не би да си срещал Розмари?

– Розмари ли? Че къде да я срещна?

– Помислих си го, понеже наистина имах пистолет. Само че вече бе късно. И Брунер бе убит.

– Не виждам да си в траур, скъпа. А черното би ти стояло добре. Ще изглеждаш още по-стройна.

– Би трябвало да разбереш най-после, момчето ми, че не залагам на излишната стройност като твоята Розмари, а на обратното. На тоя свят все още има мъже с нормални вкусове.

– Значи изгърва брилянтите... – обобщавам. – Положих толкова труд да ти ги осигуря, а ти накрая ги изгърва.

– Нямахте да ги изгърва, ако преди да излезем оня ден от Лозана, бяхме свили с колата към вилата на Виолета. Само да знаех за вилата на Виолета... Но ти си знаел и ключът ти беше в джоба и въпреки това не ме заведе.

– А знаеш ли какво щеше да стане, ако бях те завел? Щяхме и досега да лежим с тебе двамата в оня бункер и никой нямаше да дойде да ни отвори, защото никой освен мене не знаеше скривалището. И като казвам „щяхме да лежим“, навярно разбираш, че не става дума за любовна прегръдка, а за оная, другата, гадната и студената – на смъртта.

– Наистина... Онази усойница вече е дебнела... Просто не се сетих.

– Все пак смятам, че поне си попреровила куфарчетата, скъпа. Там имаше доста нещица.

– Какво ще ги ровя. Прибрах ги, както си бяха и ги заключих в банковия сейф на мое име. И все пак това не са брилянти. Но и аз не съм алчна. Когато имаш интелект, можеш да минеш и без брилянти. Те са нужни на такива вятърничави персони като твоята Розмари. Нужни са й, за да ги пропилее с някой такъв като тебе, дето също не знае цената на парите. Колкото до мене, аз имам други планове...

– По търговската част... – сещам се. – Фрау Пулфер...

– Не ме бъркай с фрау Пулфер, момчето ми. Аз не работя на дребно.

– Разбрах, ще откриеш хотел – сещам се отново.

– Хотелите, това не е лошо – кима дамата. – Но имат бавна възвръщаемост. Ще открия един шик ресторант, на едно шик място...

– И ще ме вземеш със себе си...

– В никакъв случай – възразява Флора.

– Но нали постът на домашното куче е вакантен.

– Да, но аз нямам навик да държа и домашна змия. Ти си тежък характер, момчето ми. Да оставим, че имаш вкус към двойните игри, но обичаш и да командуваш...

– Разчитах на по-голяма симпатия – промърморвам унило.

– Всъщност бих те взела... – забелязва Флора, – ако не беше забъркан в ония там опасни неща, политическите. А щом ти си забъркан, значи ще забъркаш и мене. Не, Пиер! Аз обичам парите, обаче не мразя и спокойствието.

– Ясно: трябва ти съпруг.

– Ако ми потрѣбва, лесно ще го намеря. Въпреки че нямам ръста и килограмите на твоя американски феномен. Мъжете с нормални вкусове, макар да намаляха застрашително, но все пак още не са напълно измрели, момчето ми.

– Щом само на тази маса са двама...

– Драго ми е да го чуя – отвръща тя с такъв тон, сякаш друго не е и очаквала. – Обаче мисля, че е време да тръгвам.

Изпращам я дружески до стълбата и стоически изтърпявам бодрото й ръкостискане:

– Ако някой ден съдбата те запрати в моя ресторант, който и сама не знам още къде ще е, бъди сигурен, че обедът ще бъде за сметка на стопанката – обещава ми тя.

Но после, вече тръгнала, подхвърля, за да не си въобразя

прекалено:

– Първият обед!

Връщам се, за да уредим най-сетне сметката.

– Каква жена! – произнася с нюанс на адмирация Борислав.

– Жена и половина – съгласявам се.

И ето че малко по-късно ние летим в черното волво върху лентата на шосето, виеща се сред изумрудените хълмове. Сега обаче на кормилото е вече Борислав и това ми дава възможност най-сетне да призова на среща съня, който, както е известно, е по-малкият брат на смъртта. Щом е по-малкият брат, няма нищо опасно. Лошото е да не те прегърне сестра му, голямата.

– Омръзна ми да ги слушам тия ваши истории – признава Борислав.

– Брилянти... брилянти...

– А мене питаш ли ме? – промърморвам.

– И какво има толкова в тия брилянти? – продължава да умува приятелят ми.

– Там е работата, че нищо. Чист въглерод.

КРАЙ

© 1977 Богомил Райнов

Сканиране, разпознаване и редакция: goblin, 2007
Редакция: Mandor, 2007 (#)

Публикация:
Богомил Райнов
ТАЙФУНИ С НЕЖНИ ИМЕНА

Издавателство „Народна младеж“
София, 1977

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2829>]